

บันทึกฉบับ

เสรีไทย

นายสีตอกการ

ภาพ

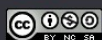
สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี จัดพิมพ์ในโอกาส
"100 ปี ปรดิ พนมยงค์ 91 ปี เติง ศิริชนธ์
สืบสานอุดมการณ์ ประชาธิปไตย"

PRIDI-PHOONSUK
ปริดี - ฟูนศุข พนมยงค์

www.pridi-phoonsuk.org

ChangeFusion OPENBASE.in.th

เนื้อหาทั้งหมดใน OpenBase ถูกเผยแพร่ภายใต้สัญญาอนุญาต Creative Commons Attribution-NonCommercial-Share Alike 3.0 Unported License ท่านสามารถนำเนื้อหาทุกชิ้นไปใช้และเผยแพร่ต่อได้ โดยต้องอ้างอิงแหล่งที่มา นำมาไปใช้เพื่อการค้า และต้องใช้สัญญาอนุญาตชนิดเดียวกันนี้เมื่อเผยแพร่งานที่ดัดแปลง เว้นแต่จะระบุเป็นอย่างอื่น

อุทิศแด่

วีรบุรุษ เตียง ศิริจันทร์ ครอง จันดาวงศ์
ทองพันธ์ สุทธิมาศ เกษม เกษมคานต์ อำไพ
พงศ์สิทธิศักดิ์ และเสรีไทยนิรนาม ผู้สละชีวิต
เพื่อเอกราชประชาธิปไตยของชาติ และความ
เป็นธรรมของประชาชน

ชื่อหนังสือ

บันทึกกลับเสรีไทยภูพาน นายสีดอกกา

กองบรรณาธิการ

ผ.ศ.ปรีชา อรรถวินทร

สมชาย พรหมโคตร

ผู้จัดพิมพ์

สถาบันราชภัฏสกลนคร

พิมพ์ครั้งที่

2 พ.ศ. 2543

จำนวนพิมพ์

500 เล่ม

คำนำ

ในโอกาสที่องค์การยูเนสโก ประกาศให้ ศาสตราจารย์ปรีดี พนมยงค์ รัฐบุรุษอาวุโส เป็นบุคคลสำคัญของโลก สถาบันราชภัฏสกลนคร ในฐานะที่เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นจึงได้จัดงานสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “100 ปี ปรีดี พนมยงค์ 91 ปี เติง ศิริขันธ์ : สืบสานอุดมการณ์ ประชาธิปไตย” ขึ้นในระหว่างวันที่ 21 - 22 ธันวาคม 2543 ณ สถาบันราชภัฏสกลนคร การจัดประชุมสัมมนาทางวิชาการครั้งนี้ถือเป็นส่วนหนึ่งของการเฉลิมฉลอง 100 ปี ชาตกาลรัฐบุรุษอาวุโส ปรีดี พนมยงค์การจัดกิจกรรมดังกล่าวนอกจากมีวัตถุประสงค์เพื่อเชิดชูเกียรติคุณของปรีดี พนมยงค์ รัฐบุรุษอาวุโส นายเติง ศิริขันธ์ และอดีตเสรีไทยภูพานแล้ว ยังเป็นการศึกษาเรียนรู้เพื่อเผยแพร่ประวัติของบุคคลดังกล่าวซึ่งเป็นผู้เสียสละเพื่อชาติบ้านเมืองอย่างแท้จริง อันจะมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมให้อนุชนรุ่น หลังได้ตระหนักและสำนึกในคุณูปการอันใหญ่หลวงของบุคคลเหล่านี้

สถาบันราชภัฏสกลนคร ได้จัดพิมพ์ บันทึกกลับเสรีไทยภูพาน และ 2488

ครูอีสานภูษาคติ เรียบเรียงโดย อาจารย์นิยม รักษาพันธ์ (นายสีดอการ) เพื่อใช้เป็นเอกสารประกอบการประชุมสัมมนาครั้งนี้ ด้วยหวังว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยกระตุ้นให้สังคมไทยและวงการศึกษาไทย ตระหนักถึงการเรียนรู้ “วิธภาพอันกล้าหาญ เสียสละและซื่อสัตย์สุจริตของสามัญชน” เพื่อเป็นแบบอย่างให้อนุชนรุ่นหลังสืบสานต่อไป

ขอขอบพระคุณอดีตเสรีไทยทุกท่าน ที่สละเวลามาดำเนินทอดประสบการณ์อันมีค่า เพื่อให้อนุชนรุ่นหลังได้รับทราบ และขอขอบพระคุณอาจารย์นิยม รักษาพันธ์ ที่มีความตั้งใจอย่างแรงกล้าทุ่มเทแรงกาย แรงใจ และสติปัญญา ค้นคว้า รวบรวม ประวัติศาสตร์ของเสรีไทยภูพาน เพื่อจารึกไว้ให้ลูกหลานได้เรียนรู้

กองบรรณาธิการ

คำนำฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๑

เป็นที่น่าแปลกใจที่เรื่องราววีรกรรมแก๊วลูก้าของสามัญชนคนไทย ที่ต่อสู้เพื่อผืนแผ่นดินถิ่นเกิดอันเป็นที่รักยิ่งของเขามักจะไม่ค่อยได้รับการกล่าวขานและปรากฏในประวัติศาสตร์อย่างเป็นทางการ กรณีที่เห็นได้ชัดเจนที่สุดคือ เหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 ซึ่งแม้จะผ่านมาเพียง 16 ปี แต่กำลังจะกลายเป็นประวัติศาสตร์ที่ถูกลืม

เช่นเดียวกับที่เราเคยลืมว่า ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 นั้น ประเทศไทยได้ผ่านวิกฤตการณ์ร้ายแรงถึงขนาดอาจจะเสียบ้านเมืองเมื่อรัฐบาลในสมัยนั้นตัดสินใจผิดไปเข้าร่วมกับฝ่ายอักษะซึ่งกลับกลายเป็นฝ่ายพ่ายแพ้ต่อฝ่ายสัมพันธมิตร หากมิใช่เพราะคนไทยกลุ่มหนึ่งมองเห็นการณ์ไกลไม่ยอมรับนโยบายรัฐบาลสมัยนั้นโดยจัดตั้งเป็นขบวนการต่อต้านญี่ปุ่นที่เข้ายึดมาครองประเทศไทยขึ้นในนามของเสรีไทย ซึ่งบุคคลที่มีบทบาทสำคัญที่สุดก็คือ รัฐบุรุษอาวุโส ปรีดี พนมยงค์

ถึงกระนั้นก็ตาม เรื่องราวของเสรีไทยก็ยังไม่ได้รับการบันทึกอย่างสมควรกับวีรกรรมและคุณูปการอันใหญ่หลวงของพวกเขา ทั้งนี้เนื่องจากเพียงเหตุผลที่ผู้นำขบวนการเสรีไทยเป็นคู่แข่งทางการเมืองของกลุ่มผู้กุมอำนาจสมัยนั้น ทั้งที่ในความเป็นจริงแล้ว ขบวนการเสรีไทยเป็นผู้ทำให้ประเทศสามารถรอดพ้นจากการถูกยึดครองในฐานะของฝ่ายพ่ายแพ้สงครามมาได้ทั้งยังช่วยให้ผู้นำรัฐบาลที่เข้าร่วมสงครามกับฝ่ายญี่ปุ่นรอดพ้นจากการถูกดำเนินคดีในฐานะอาชญากรสงครามอันอาจจะประสพชะตากรรมเช่นเดียวกับ นายพลโตโจของญี่ปุ่นได้

อย่างไรก็ดี เรื่องราวของไทยที่รู้กันโดยมากก็เป็นการประสานงานกันระหว่างขบวนการเสรีไทยในประเทศกับกลุ่มคนไทยในต่างประเทศ ที่ประกาศไม่ยอมรับรัฐบาลไทยสมัยนั้นและสนับสนุนฝ่ายสัมพันธมิตรกระนั้น ไม่มีใครรู้วาทะบทและกำลังที่แท้จริงของขบวนการเสรีไทยเป็นอย่างไร

ในหน้าถัดไปที่ท่านจะได้อ่านนี้เป็นบันทึกของคนไทยคนหนึ่งที่ชะตาชีวิตบังเอิญได้พลัดหลงเข้าไปร่วมขบวนการเสรีไทยในภาคอีสานภายใต้การนำของ ขุนพลภูพาน เดียง ศิริขันธ์ บันทึกฉบับนี้ได้ให้รายละเอียดที่มีชีวิตชีวาของกิจกรรมของพลพรรคเสรีไทยหน่วยย่อยหน่วยหนึ่งในจังหวัดสกลนคร แต่แน่นอนจะเป็นเพียงภาพบางส่วน of ขบวนการเสรีไทย หากแต่มันได้สะท้อนให้เห็นถึงความจริงจังของขบวนการเสรีไทย เป็นการต่อสู้เพื่อกอบกู้เอกราชเหมือนกับขบวนการไต้ดินในฝรั่งเศสในยูโกสลาเวีย มีการจัดตั้งประชาชนเป็นกองร้อย กองพัน มีการฝึกทหารและเตรียมต่อสู้กับญี่ปุ่นในกรณีญี่ปุ่นไม่ยอมแพ้ง่าย ๆ มีการประสานงานเป็นอย่างดีกับขบวนการเสรีไทยในส่วนต่าง ๆ ทั้งในประเทศและนอกประเทศ ทั้งในป่าเขาและในเมือง แม้แต่ข้าหลวงจังหวัดก็เป็นเสรีไทย และนี่คงจะเป็นคำตอบให้เราได้ว่าทำไมรัฐบาลของชาติมหาอำนาจฝ่ายสัมพันธมิตรถึงได้ยอมรับ

ขบวนการเสรีไทยว่าเป็นตัวแทนของประชาชนไทยดุจเดียวกับขบวนการใต้ดินของนายพลเดอโกลในฝรั่งเศส

ท่านผู้เขียนบันทึกนี้เล่าว่า ท่านถูกหลอกให้มากู้ชาติเมื่ออายุได้เพียง 15 ปี แต่ขบวนการเสรีไทยมิได้เพียงสร้างความรักชาติให้ซึมซาบอยู่ในสายเลือดเท่านั้นแต่ยังได้สร้างอุดมการณ์รักความเป็นธรรมให้ฝังอยู่ในกมลสันดานของท่านตราบจนวาระสุดท้ายของชีวิต โดยไม่มีโอกาสให้ใครได้ร่วมรับรู้ด้วย

สำนักพิมพ์เพื่อนชีวิตรู้สึกเป็นเกียรติที่ได้รับอนุญาตให้พิมพ์บันทึกฉบับนี้ไว้เป็นอนุสรณ์ให้กับคุณูปการอันใหญ่หลวงของขบวนการเสรีไทย โดยเฉพาะขบวนการเสรีไทยสายอีสานภายใต้การนำของ ขุนพลภูพาน เดียง ศิริพันธ์ และขอบคุณต่อท่านผู้เรียบเรียงและนำบันทึกฉบับนี้มาเผยแพร่ อันทำให้เราได้รู้จักขบวนการเสรีไทยอย่างมีชีวิตชีวา และเป็นแบบอย่างขบวนการรักชาติของคนไทยที่แท้จริงขบวนการหนึ่ง ซึ่งวีรกรรมของผู้กล้านิรนามเหล่านั้นนับวันแต่จะถูกทำให้ลบเลือนไปจากหน้าหนึ่ง ของประวัติศาสตร์ไทย!

สำนักพิมพ์เพื่อนชีวิต

อารัมภบทฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๑

หนังสือเล่มนี้ผู้เขียน ได้เรียบเรียงขึ้นจากบันทึกส่วนตัวฉบับหนึ่ง ซึ่งเจ้าของบันทึกได้เขียนไว้ด้วยหมึกสีแดงตัวใหญ่บนปกสมุดบันทึกนั้นว่า “เมื่อข้าพเจ้าถูกหลอกให้กู้ชาติ” ที่มาและเรื่องราวของสมุดบันทึกเล่มนี้ลึกลับ ยืดยาวเต็มไปด้วยกลิ่นคาวเลือดและดินปืน

ข้าพเจ้าได้รับบันทึกเล่มนั้นจากอดีตทหารรับจ้างผู้เคยอาสาสมัคร ไปรบในเมืองลาวร่วมกับหน่วยงาน ซี.ไอ.เอ. ของสหรัฐอเมริกาได้นำมามอบให้ผู้เขียนแล้วบอกผู้เขียนว่า “อยากจะเห็นบันทึกฉบับนี้เป็นรูปเล่มเพื่อคนรุ่นหลังจะได้ทราบความจริงบางประการของขบวนการเสรีไทย แม้มันจะเป็นเรื่องราวการปฏิบัติการของผู้ร่วมงานชั้นปลายแถว แต่ก็เป็นส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์ที่สร้างขึ้นโดยสามัญชนธรรมดา”

เขาได้มันมาจากสมรภูมิเลือดในประเทศลาวตอนเหนือ เมื่อกอง

กำลังของเขาได้เข้าไปทำการกวาดล้างกองกำลังประเทศลาวและเวียตมินท์
ในถ้ำบนภูเขาสูง ห่างจากเมืองล่องแจ้งไปประมาณ 100 กิโลเมตรเศษ ฝ่าย
กองกำลังประเทศลาวและเวียตมินท์ถูกปิดล้อมทุกด้านปะทะกันถึงขั้นประจันบาน
ต่างฝ่ายต่างสูญเสียมากมายเพราะสมรภูมิเป็นถ้ำและโขดหิน ในที่สุดฝ่าย
ซี.ไอ.เอ. ก็เข้ายึดกองบัญชาการแห่งนี้ได้

บันทึกเล่มนี้พบอยู่ในมือของศพนายทหารที่ตายในเครื่องบินของ
ทหารลาวแดง สภาพศพของผู้ตายไม่มีรอยกระสุนตามร่างกายดูลักษณะศพ
คล้ายกับคนดื่มยาพิษชนิดร้ายแรงเข้าไป เข้าใจว่าผู้ตายจะต้องเป็นผู้บังคับ
บัญชาระดับสูงของกองบัญชาการแห่งนี้ จึงไม่ยอมมีชีวิตอยู่ให้ฝ่าย ซี.ไอ.เอ.
สอบสวน เมื่อเห็นว่าบันทึกเล่มนี้เป็นภาษาไทยและเรื่องราวไม่ได้เกี่ยวข้องกับ
สงครามในลาวแต่ประการใด จึงได้เก็บไว้เป็นสมบัติส่วนตัว

หลังจากได้รับบันทึกฉบับนี้แล้ว ผู้เขียนได้พยายามศึกษาหาข้อมูล
เกี่ยวกับเรื่องราวของเสรีไทยของสแกนครจากอดีตเสรีไทยที่ยังมีชีวิตอยู่ เพื่อ
ที่จะได้รู้ถึงชื่อเสียงเรียงนามที่แท้จริงของเจ้าของบันทึกเล่มนี้ แต่ไม่มีใครที่จะ
บอกได้ เพราะผู้ร่วมงานเสรีไทยในครั้งนั้นมีนับพันคน ผู้ที่เจ้าของบันทึกระบุ
ชื่อสกุลไว้นั้นก็ล้มหายตายจากไปเสียส่วนมาก ส่วนที่ยังมีชีวิตอยู่เพียงสอง
คนนั้นก็ยากที่จะตามพบตัว ที่สำคัญที่สุดคือความหวาดระแวง และความกลัว
ปรากฏขึ้นในแววตาของคนเหล่านั้น เมื่อผู้เขียนได้ขอให้เล่าเรื่องเสรีไทยสู่ฟ่ง

ในอดีตที่ผ่านมาั้นบรรดาเสรีไทยผู้รักชาติได้ถูกสมุนรับใช้ของ พวก
โจรการเมืองเข่นฆ่า สร้างฉากจับกุมคุมขังด้วยข้อหากบฏบ้างคอมมิวนิสต์บ้าง
แล้วแต่สถานการณ์จะอำนวย ความหวาดระแวงและความกลัวต่ออำนาจมืด
ยังฝังจิตใจอันบริสุทธิ์ของอดีตเสรีไทยผู้ไร้อาวุธ พวกเขาจึงพยายามจะมี
ชีวิตอยู่อย่างสงบ ทำลายเอกสารและภาพถ่ายที่เกี่ยวข้องกับงานกู้ชาติจน
หมดสิ้นเพื่อป้องกันมิให้พวกโจรปล้นชาติเหล่านั้นนำไปหลอกลวงเจ้านายของ

พวกมันเพื่อเอาชนะเอยาค

เวลาผ่านไปหลายปีก็ยังไม่อาจทราบความจริงได้ว่าใครคือเจ้าของ
บันทึกฉบับนี้

จนต่อมาเมื่อไม่นานมานี้ผู้เขียนได้ไปท่องเที่ยวหาความสงบ วิเวกตาม
สำนักสงฆ์ที่ตั้งอยู่บนเขาและถ้ำต่าง ๆ บนเทือกเขาภูพานผู้เขียนได้พบกับ
แม่ชีชราท่านหนึ่งที่สำนักสงฆ์แห่งหนึ่งบนเทือกเขาภูพานเขตอำเภอนาแก
จังหวัดนครพนม หลังจากได้สนทนาธรรมะกันเป็นเวลานานชั่วโหม่ง จึงได้เป่ยน
มาสนทนากับท่านถึงเรื่องราวของประวัติศาสตร์เรื่องอาณาจักรโคตร
บูรณะแล้ววกมาสนทนาเรื่องเหตุการณ์ต่าง ๆ ระหว่างสงครามโลกครั้งที่สอง
เพราะเห็นว่าอายุอานามของแม่ชีก็คงประมาณ 60 ปี ช่วงระยะนั้นก็คงจะ
มีอายุประมาณ 17-18 ปี เท่านั้น

สมดังที่คาดไว้ แม่ชีท่านนั้นรู้เรื่องราวของขบวนการเสรีไทยดี ได้
เล่าเรื่องราวเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ท่านได้รู้เห็นให้ฟังค่อนข้างละเอียดพอสมควร
ก่อนจากท่านในครั้งนั้นท่านได้มอบจดหมายเก่า ๆ 2 ฉบับ ให้กับผู้เขียน พร้อม
กับบอกว่า เจ้าของจดหมายทั้งสองฉบับ นี่ก็คืออดีตเสรีไทยผู้หนึ่งที่หาย
สาบสูญไป หากเขายังมีชีวิตอยู่เขาคงให้ รายละเอียดได้มากกว่านี้

ผู้เขียนได้อ่านจดหมายทั้งสองฉบับนี้แล้ว รู้สึกตื่นเต้นจนบอกไม่ถูก
เพราะแน่ใจว่าเจ้าของจดหมาย 2 ฉบับนี้ ต้องเป็นคนคนเดียวกับเจ้าของ
บันทึกเลือดเล่มนั้น อยากจะกลับไปถามถึงชื่อเสียงเรียงนามของเจ้าของ
จดหมาย แต่ก็ด้วยมารยาทจึงไม่อยากจะไปฟื้นความทรงจำเก่า ๆ ของ ผู้ที่
สละกิเลสแล้ว จากตัวหนังสือที่อ่านง่ายชัดเจนที่เป็นลายมือของคน
เดียวกันแล้ว เอาเรื่องราวมาปะติดปะต่อกันก็พอที่จะเข้าใจว่าเจ้าของบันทึก
และจดหมายไม่ประสงค์ที่จะให้มีชื่อของตนเองปรากฏต่อสายตาของชาวโลก
ทั่วไป นอกจากผู้ที่เขาไว้วางใจและใกล้ชิดที่สุด

แม้ว่าเจ้าของบ้านทิกและจดหมายนี้จะตายในคราวเครื่องบินทหารต่างชาติ แต่ผู้เขียนก็มีความเลื่อมใสในจิตใจอันพิลาสอาจหาญของคนไทยตัวเล็ก ๆ คนหนึ่งที่เคยได้ร่วมขบวนการกู้ชาติให้พ้นภัยทั้งยังได้ปลดปล่อยทะยานอย่างอิสระชนผู้มีอุดมการณ์อันสูงส่งจับอาวุธเข้าช่วยชาติที่มีสายเลือดเดียวกันสู้กับมหาอำนาจตาน้ำชาวนักล่าเมืองขึ้น เพื่อแสวงหาความเป็นเอกราชอิสระเสรี แม้ว่างานของเขาในครั้งนั้นจะไม่ประสบผล สำเร็จก็ตาม ไฟที่เขาเข้าไปจุดไว้นั้น ก็ส่งผลให้ชาติลาวนั้นได้พบกับความ อิสระในภายหลัง

การที่เขากลับไปหาเพื่อนเก่าในเมืองลาวครั้งหลังนี้นั้น เป็นช่วงที่เมืองลาวแตกกันเป็น 3 ฝ่ายแล้วคือ ฝ่ายซ้ายนำโดย เจ้าสุภานุวงศ์ ฝ่ายเป็นกลางนำโดยเจ้าสุววรรณภูมา ฝ่ายขวานำโดย นายพลภูมิ หน่อสุวรรณค์ เขาคงไม่มีทางเลือกในเมื่อผู้นำกองทัพที่เขาสังกัดอยู่นั้นเข้าร่วมกับฝ่ายซ้ายอย่างไรก็ตามผู้เขียนมีความเห็นส่วนตัวว่า อุดมการณ์ทางการเมืองนั้น ไม่ว่า ซ้าย - ขวา - กลาง ต่างก็มุ่งจะให้ประเทศชาติและประชาชนเจริญรุ่งเรืองอยู่เย็นเป็นสุขกันทั้งนั้น ต่างกันที่วิธีการที่จะนำทางไปสู่จุดหมายปลายทางเท่านั้น

หนังสือเล่มนี้ผู้เขียนได้เรียบเรียงขึ้นให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของเจ้าของบ้านทิกผู้ล่วงลับไปแล้วคือ หนึ่งผู้บันทึกไม่ประสงค์จะมีชื่อของตนปรากฏแก่สายตาชาวโลกสองผู้บันทึกต้องการที่ประกาศให้ชาวโลกรู้ว่าการทำงานเพื่อชาติในครั้งนั้นแม้ว่าเขาจะถูกหลอกให้เข้าร่วมขบวนการในเมืองแรก แต่ที่สุดเขาก็พอใจในอุดมการณ์ของขบวนการเสรีไทย กู้ชาติเขาและเพื่อนผู้ร่วมงานมิได้หวังเหรียญตราและยศฐาบรรดาศักดิ์เป็นสิ่งตอบแทน เขาทำตามหน้าที่ของลูกผู้ชายไทยผู้รักแผ่นดินเกิดยิ่งชีวิตเท่านั้น

เขาต้องการที่จะเชิดชูผลงานของเสรีไทยที่สำคัญคือ “ท่านบูร” และ

“ท่านพลูโต” ให้คนไทยรุ่นหลังได้เอาเยี่ยงอย่าง ปกป้องชาติบ้านเมืองในยามวิกฤต ปกป้องศักดิ์ศรีของคนไทยไม่ให้ต่างชาติดูแคลน

คงเป็นเพราะเหตุที่ “ท่านรูธ” ถูกใส่ร้ายป้ายสีจนหาแผ่นดินอยู่ไม่ได้ “ท่านพลูโต” ถูกสมุนของพวกโจรการเมืองฆ่าทิ้งแล้วนำไปเผาที่เตาถ่านเมืองกาญจนบุรี และเพื่อนร่วมงานต้องถูกจับกุมคุมขัง เจ้าของบ้าน ทักผู้เป็นอิสระชนผู้นี้ จึงไม่ยอมหวนกลับมาเมืองไทยให้ถูกดะ หน้าว่าเป็พวก “กบฏ” ยอมที่จะจบชีวิตในดินแดนอื่น เพื่ออุดมการณ์อันสูงส่งภายใต้อำนาจแฝงเร้นอยู่ใต้จิตสำนึกรับผิชอบต่อมวลมนุษยชาติและคนที่มีสายเลือดเดียวกัน

หนังสือเล่มนี้หากท่านผู้อ่านเห็นว่า มีความดีอยู่บ้าง ผู้เขียนขอยกให้เป็นส่วนบุญของเจ้าของบ้านทักผู้เป็นต้นเรื่องนี้ และขออุทิศส่วนกุศลแด่อดีตเสรีไทยทุกท่านที่ล่วงลับไปแล้ว อะไรที่ไม่เป็นที่สບอารมณ์ของท่านผู้อ่านนั้น ขอให้คิดเสียว่าเป็นความบกพร่องของผู้เขียนที่ไม่สามารถจะถ่ายทอดความรู้สึกอันบริสุทธิ์จากส่วนลึกของหัวใจเจ้าของบ้านทักมาให้ท่านผู้อ่านได้เข้าใจอย่างถ่องแท้ อีกประการหนึ่งกว่าที่หนังสือเล่มนี้จะสำเร็จเป็นรูปเล่มขึ้นมาได้นั้น ผู้เขียนต้องใช้ความพยายามด้วยจิตอันแน่วแน่ เพราะตนเองก็ศรัทธาต่อเจ้าของบ้านทักที่เป็นผู้มีคุณอนันต์ต่อชาติบ้านเมืองและต่องานกู้ชาติของเสรีไทยทุกท่านที่ล่วงลับไปแล้ว และยังมีชีวิตอยู่หากไม่มีท่านเหล่านี้กู้ชาติบ้านเมืองไว้ในยามนั้น เมืองไทยเราอาจไม่มีแผ่นดินผืนเดียวกันอย่างทุกวันนี้

“นายสีดอการว”

มีนาคม 2532

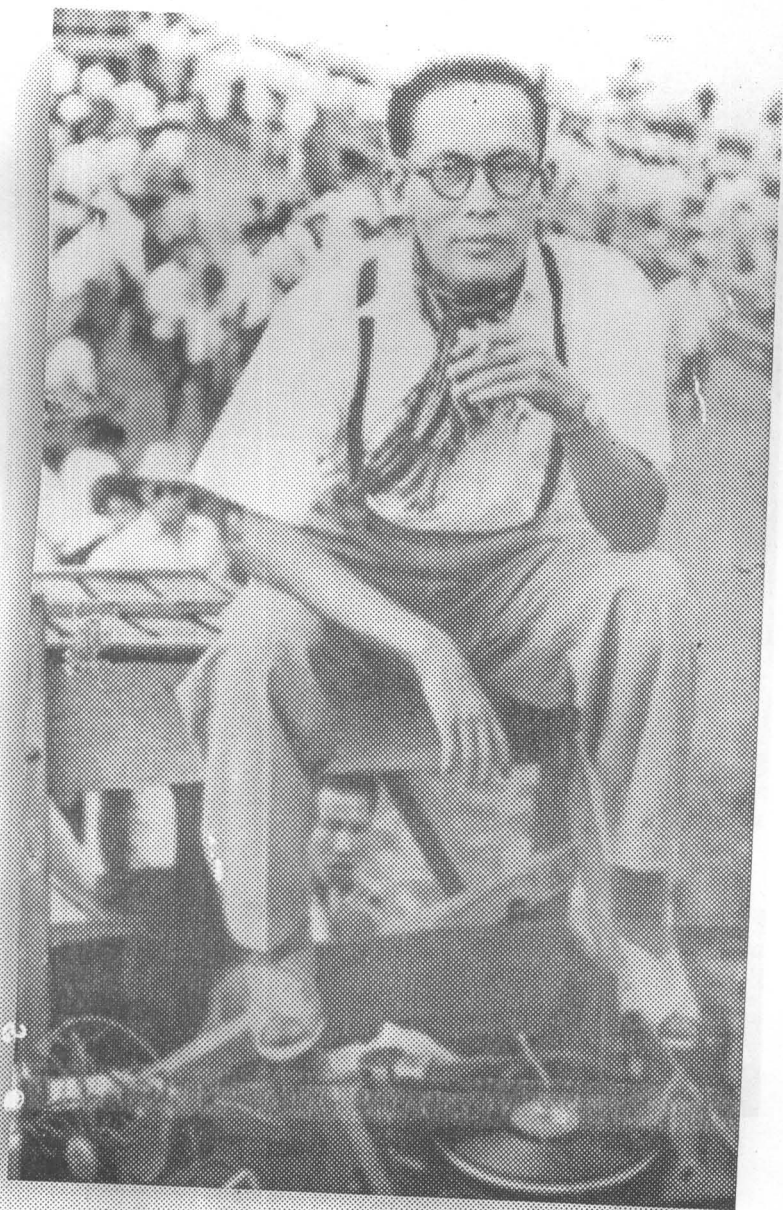
ปรีดี พนมยงค์ “ท่านครู”

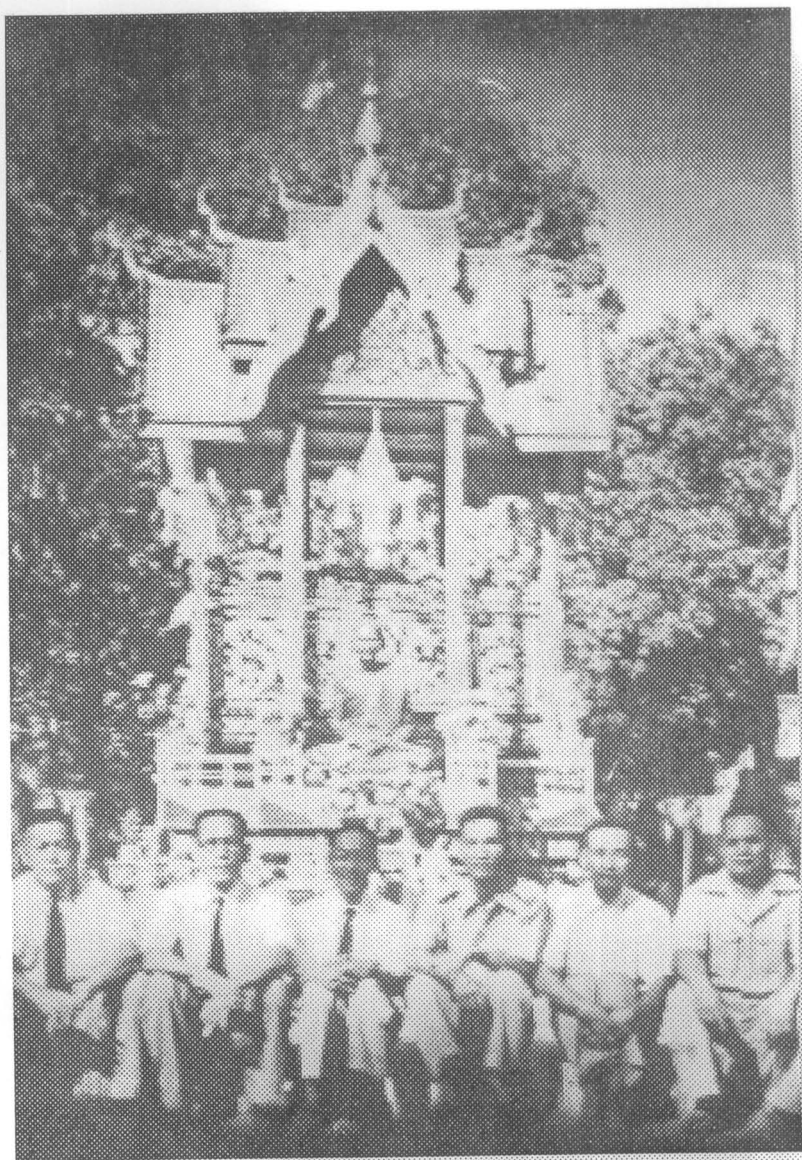
ปรีดี พนมยงค์ ขณะตรวจเรือนจำ
จังหวัดนครพนม พ.ศ. 2479

นายปรีดี พนมยงค์ เดินทางไปเยี่ยมโฮจิมินห์
ณ กรุงฮานอย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม พ.ศ. 2509

เตียง ศิริขันธ์ ส.ส.สกลนคร 5 สมัย ผู้มีสมญานามว่า “ขุนพลภูพาน”

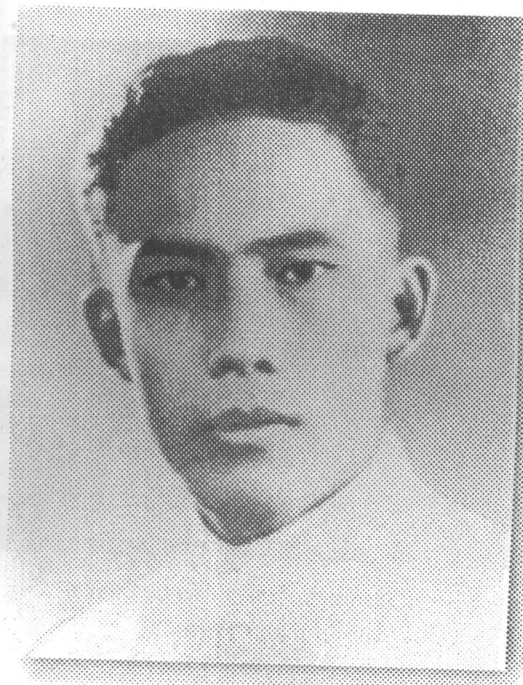
ภาพงานศพหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต ปลายปี พ.ศ. 2492
(จากซ้ายไปขวา) 1. เจียม ศิริขันธ์ 2. ครูเตียง ศิริขันธ์
3. ไม่ทราบชื่อ - นามสกุล 4. วิศิษฐ์ วัฒนสุชาติ
5. ปลัดพอง นวลมณี 6. วิเศษ เข้าวัดมิต

นางนิวาคน์ คิริชนันท์ (พิชิตกรรมการ) ภรรยาของเตียง คิริชนันท์
เสียชีวิตประมาณ พ.ศ. 2530 - 2531

เตียง ศิริขันธ์ ถ่ายภาพร่วมกับทหารอังกฤษ ขณะปฏิบัติงานเสรีไทย
จากซ้ายไปขวา : กันเนอร์ (Gunner) เตียง ศิริขันธ์ และสไมเลย์ (Smiley)

เดียง ศิริจันทร์
ถ่ายขณะเป็นนิสิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เดียง ศิริจันทร์ เมื่อได้เป็น ส.ส.
มีบทบาทโดดเด่นมากจนได้รับ
การยอมรับว่าเป็น “หนึ่งในสี่
ทหารเสืออีสาน”

เตียง ศิริขันธ์ ผู้นำกองทัพลีออน แห่งขบวนการเสรีไทยสายอีสาน
นั่งคู่กับ พ.ต.สไมล์ (Smiley) นายทหารอังกฤษ

จ.ส.ต.ผจญ ศิริมาศ (เสื้อแขนยาวลาย) ตำรวจที่ใกล้ชิดเตียง ศิริขันธ์ และเทียม ศิริ
พันธ์ (เสื้อแขนยาวสวมหมวกขาว) อดีตเสรีไทยพาทีมผู้สื่อข่าว ITV.
รายการ “ย้อนรอย” ออกสำรวจถ้ำเสรีไทย เมื่อเดือนกันยายน 2543

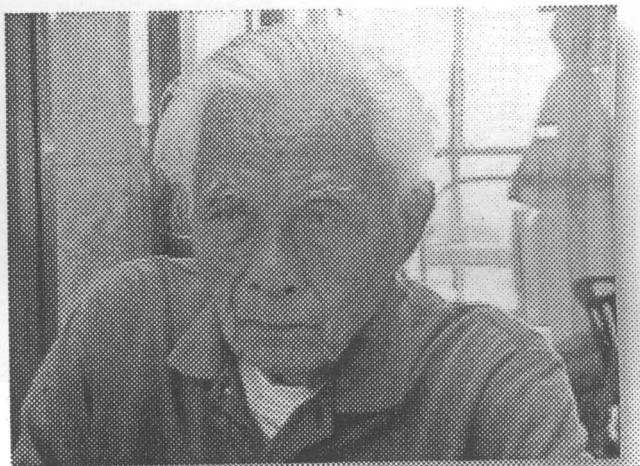
อดีตเสรีไทยสายสกลนคร มารวมพลกันอีกครั้งหนึ่ง ในงานแสดง แสง สี เสียง ขุนพล
 เดียง ศิริจันทร์ เมื่อ 8 ตุลาคม 2543 ณ สนามมิ่งเมือง จ.สกลนคร จากซ้ายไปขวา :
 เทียม ศิริจันทร์, อาคม พรหมสาขา ณ สกลนคร, สวัสดิ์ ดราหุ, ศ.วิสุทธิ บุญกุล
 สนิท ประสิทธิ์พันธ์, ประไพ ดราหุ และละม่อม ประสิทธิ์พันธ์

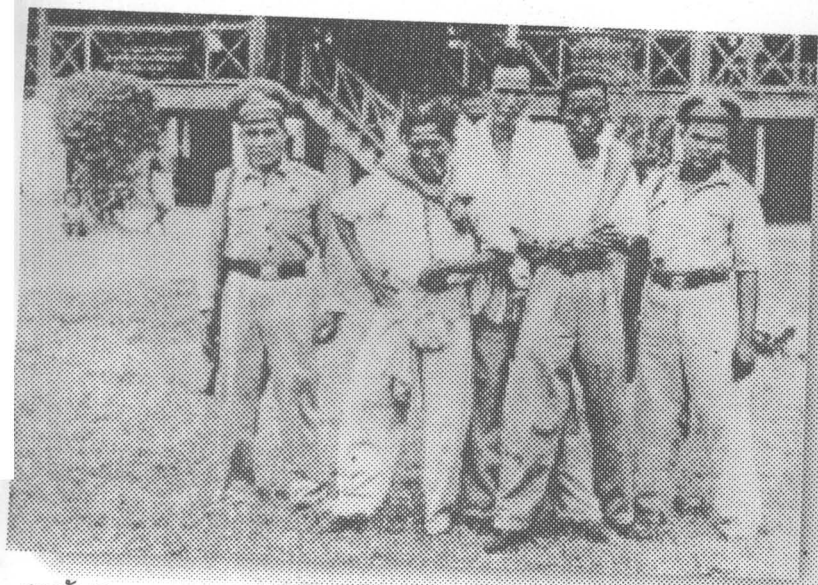
2 อดีตเสรีไทย จ.ส.ต. ผจก. ศิริมาศ (ซ้าย)
 และเทียม ศิริจันทร์ (ขวา) ถ่ายบริเวณหน้าถ้ำเสรีไทย
 บนเทือกเขาภูพาน สกลนคร

ขุนพลเตียง ศิริขันธ์ (ซ้าย) ส.ส. นักสู้แห่งสกลนคร ผู้นำเสรีไทยสายอีสาน กับทองอินทร์ ภูริพัฒน์ (ขวา) ขุนพลแห่ง อีสานใต้ ที่ร้านกาแฟใจกลางเมืองสกลนคร ในวันที่เตียง ศิริขันธ์ ได้รับการประกันตัวคดีที่ถูกยึดเย็บให้เป็นกบฏแบ่งแยกดินแดน และท้ายสุดทั้งสองท่านก็ถูกล้างหาวอย่างทารุณ เป็นรางวัลตอบแทนการกู้ชาติ

สนิท ประสิทธิพันธ์ รองแม่ทัพกองทัพอพลเรือนแห่งขบวนการเสรีไทยอีสาน ผู้ปฏิบัติงานใกล้ชิดกับขุนพลเตียง ศิริขันธ์ (ภาพนี้ถ่ายขณะอายุ 91 ปี)
เมื่อ 8 ตุลาคม 2543

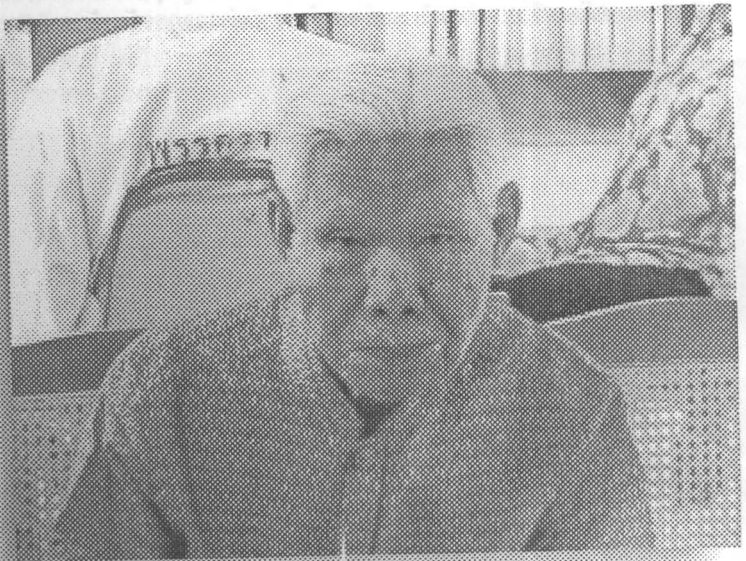
รางวัลผลตอบแทนการทำงานกู้ชาติที่เสรีไทยกลุ่มหนึ่งได้รับ คือการตีตรวนล่ามโซ่ และถูกยัดเยียดข้อหาทบฏแบ่งแยกดินแดน คนกลาง (ตัวสูงสุด) คือ มีชัย (มาลี) อาสาเสน อดีตเสรีไทย ถ่ายบริเวณด้านหน้าสถานีตำรวจภูธรจังหวัดสกลนคร

สวัสดิ์ ตราชู
เสรีไทยสายสกลนคร
ผู้ทำงานใกล้ชิดกับ
เตียง ศิริขันธ์

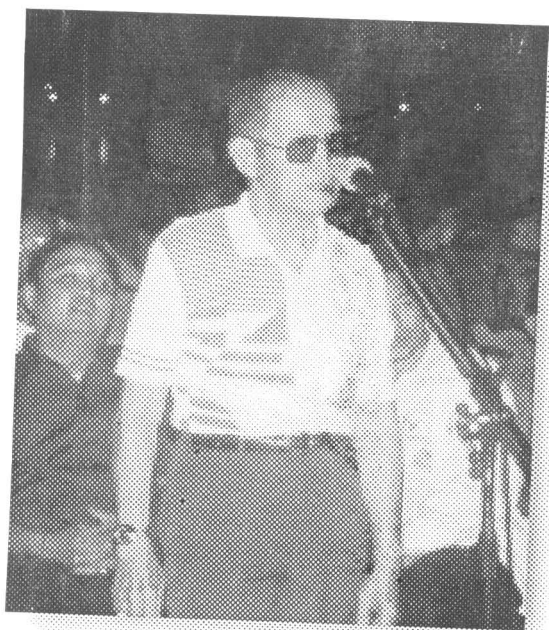
ศาสตราจารย์วิสุทธิ บุญยกุล เสรีไทยสายสกลนคร
ผู้ทำงานใกล้ชิดกับขุนพลภูพาน เตียม ศิริพันธ์

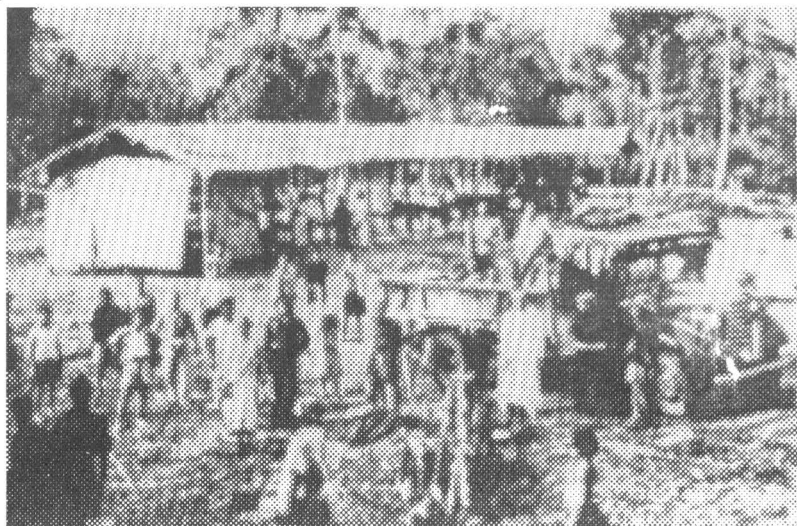
เตียม ศิริพันธ์ เสรีไทยสายสกลนคร
นายช่างใหญ่ผู้รับผิดชอบการสร้างถนนสายสกลนคร - กาฬสินธุ์ (เส้นภูพาน)

พระจำลอง นวณ นี อดีตเสริไทยสยสกลนคร ปัจจุบันจำพรรษาที่วัดป่าสุธาวาส

อาคม พรหมสาขา ณ สกลนคร อดีตเสริไทยสยสกลนคร ผู้รักและศรัทธา
ในวัฒนธรรมพลเตียง ศิริขันธ์ ปัจจุบัน (2543) อายุ 82 ปี
ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรี เมืองสกลนครสมัยที่ 2

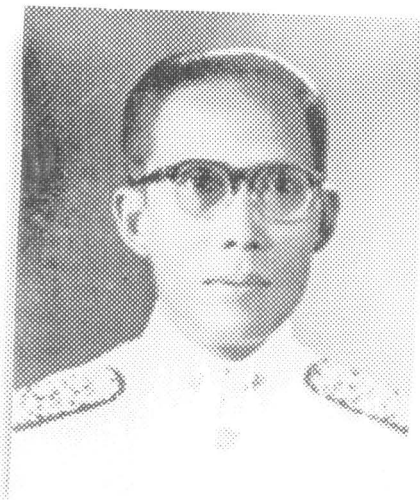

การเคลื่อนไหวของเสรีไทยสายอีสานบนภูพาน

นายบัน แก้วมัตย์ อดีตเสรี
ไทย (ซ้ายมือ) เคยถูกจับ
ข้อหาคอมมิวนิสต์
พร้อมกับนายเตียง ศิริขันธ์
เมื่อครั้งเป็นครู
โรงเรียนอุดรพิทยานุกูล

ส่ขุนพลอีสาน

นายเตียง ศิริขันธ์ ส.ส. สกลนคร

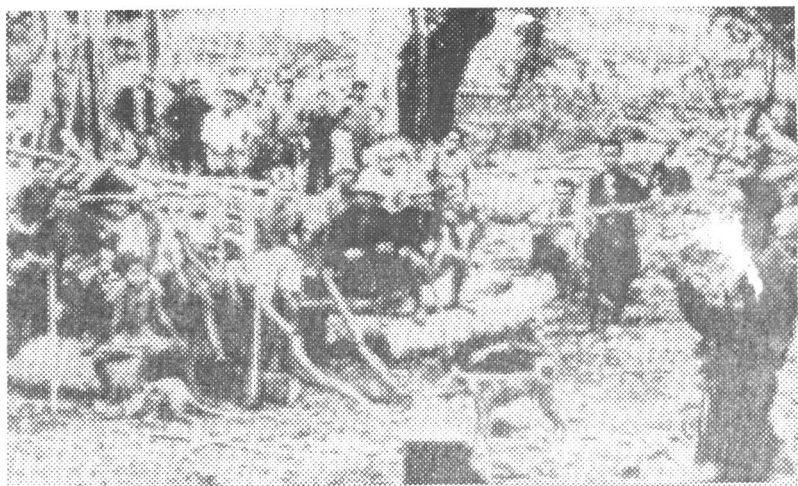
นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ส.ส. อุบลราชธานี

นายจำลอง ดาวเรือง ส.ส. มหาสารคาม

นายถวิล อุดล ส.ส. ร้อยเอ็ด

การเคลื่อนไหวกองเสริไทยสายอีสานบนภูพาน

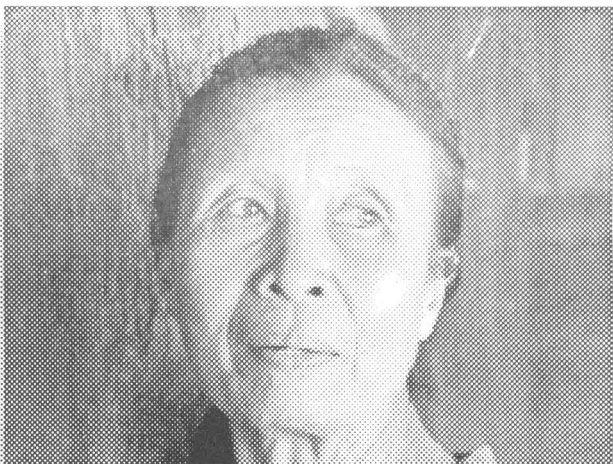
เตียง ศิริขันธ์

นิยม รักษาพันธ์ (นายสีดอกกวาว) เสรีไทยสายสกลนคร
ผู้รอบรู้เรื่องเสรีไทยภูพานมากที่สุดคนหนึ่ง

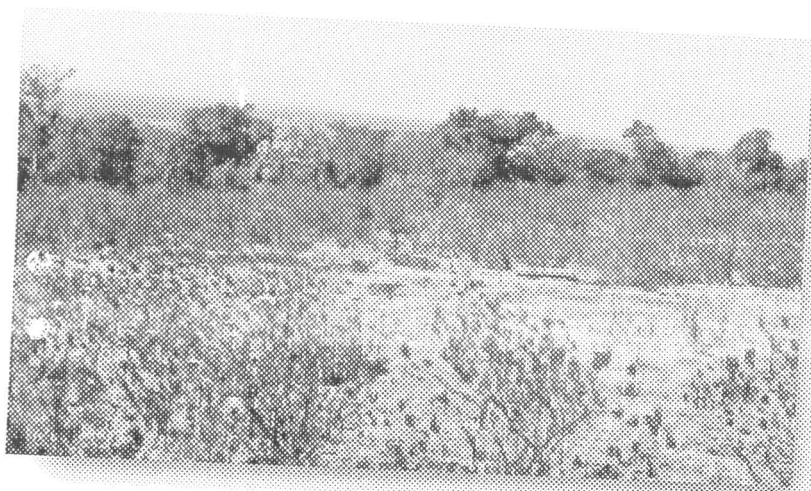
กำนันละเอียด (เอี่ยม) อภิวัฒนศิริ ผู้ดูแลค่ายโนนหอม
บ้านโนนหอม อ.เต่างอย จ.สกลนคร

ลูกสาวคนโตของกำนันละเอียด
ผู้ยังจำเหตุการณ์ปฏิบัติงานของพ่อได้ดี

กำนันเขียน จันลาโสม ผู้ดูแลค่ายเต่างอย (ค่าย B)
อ.เต่างอย จ.สกลนคร

คานนกยูง อ.เต่างอย จ.สกลนคร

ค่ายเต่างอย (ค่าย B) อ.เต่างอย จ.สกลนคร
ปัจจุบันเป็นอ่างเก็บน้ำของอำเภอเต่างอย

ถ้ำเสรีไทยบนเทือกเขาภูพาน จังหวัดสกลนคร
เคยใช้เป็นที่เก็บอาวุธของเสรีไทย ระหว่างปี 2485 - 2488

สุขบวนการกุชาติ

เมื่อลูกพระอาทิตย์ได้ยাত্রาทัพเข้าสู่ประเทศไทยในวันที่ 8 ธันวาคม 2484 นั้น รัฐบาลไทย ภายใต้การนำของ จอมพล ป. พิบูลสงครามได้มีบัญชาให้กรมโฆษณาการบอกข่าวกับคนไทยทั้งประเทศว่า “ญี่ปุ่นคือมหามิตร” นายทหารแห่งกองทัพไทยก็เริ่มปรับปรุงตนเองให้กลมกลืนกับมหามิตรแห่งสงคราม เลือเครื่องแบบก็เริ่มแบบคอให้เห็นปกเสื้อเชิ้ตสีขาวข้างใน ทือปู้ที่เคยสูงอย่างทหารเยอรมันนี่ลูกพี่เก่า ก็ลดลงเหลือครึ่งแข้งเหมือนกับทหารญี่ปุ่นทหารญี่ปุ่นกับทหารไทยก็กอดคอร่วมรบรุกไล่พวกผิวขาวนักล่าเมืองขึ้นเดลิเดนนี่ไปไกล ไทยได้ดินแดนที่เคยเสียไปให้แก่อังกฤษคืนมาครอบครองอีกครั้งหนึ่งกลันตัน, ตรังกานู, ไทรบุรี และชานเลตทได้คืนสู่อ้อมอกไทย คนไทยภูมิใจในท่านผู้นำ คือ จอมพล ป. พิบูลสงครามอย่างล้นพ้น

ความภาคภูมิใจนั้นมีอยู่ช่วงเวลาอันสั้นเท่านั้น คนไทยก็เริ่มหวาดวิตกว่าท่านผู้นำของเรานั้นนำเราไปสู่ห้วงลึกแห่งสงครามเสียแล้ว เพราะในสองปีต่อมาคือ ตั้งแต่ปี 2486 ท้องฟ้าเมืองไทยก็ถูกยึดครองโดยเครื่องบินของฝ่ายสัมพันธมิตรที่มีสมรรถนะเหนือกว่าของเครื่องบินไทย-ญี่ปุ่น จุดยุทธศาสตร์สำคัญ ๆ ในกรุงเทพฯ ถูกทิ้งระเบิดยับเยิน ผู้คนในเมืองทยอยหนีภัยสู่เรือกลสวนไร่ นา ผู้คนในเมืองสกลนครนั้นก็อพยพกันออกอยู่นอกเมืองเกือบหมดเหมือนเมื่อครั้งสงครามอินโดจีน

ตำรวจและยุวชนทหารได้ทำหน้าที่พิทักษ์รักษาทรัพย์สินของประชาชนอีกครั้งหนึ่ง นายร้อยเอกทองใบ ผดุงโยธี ผบ.หน่วยยุวชนทหารที่ 61 สกลนคร ได้บอกกับยุวชนทหารได้บังคับบัญชาของท่านว่า “ยามสงครามทหารเป็นร้วบ้าน เรายุวชนทหารต้องทำหน้าที่เป็นฝ้ายบ้านให้ความอบอุ่นกับประชาชน ฉะนั้น เมื่อได้รับสัญญาณภัยทางอากาศ ยุวชนทหารทุกคนต้องแต่งเครื่องแบบมาพบกันที่จุดนัดหมายเพื่อทำหน้าที่นั้นทุกคนอย่าได้บิดพลิ้ว”

บ้านใกล้เรือนเคียงต่างก็อพยพออกไปอยู่นาไคร่นามัน ครอบครัวของผมนั้นต้องประกอบอาชีพในตลาดสด อาศัยหาซื้อกินซื้อที่นั่น ฉะนั้นการที่จะหนีเมืองไปอยู่ท้องนาเหมือนครอบครัวอื่นพวกเราคงอดตายแน่ ทุกครั้งที่มีเครื่องบินข้าศึกผ่านไปมาผมต้องรีบช่วยขนข้าวของและน้อง ๆ ลงหลุมหลบภัยหลังบ้านให้เรียบร้อยเสียก่อน จึงจะแต่งเครื่องแบบยุวชนทหาร วิ่งไปยังจุดนัดหมาย เพื่อรับคำสั่งปฏิบัติการจากครูฝึก

เมื่อสัญญาณหมดอันตรายดังขึ้น จึงวิ่งกลับมาช่วย พ่อ-แม่ และน้องๆ ขนข้าวของขึ้นจากหลุมหลบภัย บางครั้งก็ต้องช่วยคนอื่นด้วย กว่าจะกลับมาถึงบ้าน ทุกอย่างก็เรียบร้อยหมดแล้ว ทั้งพ่อและ แม่ผมไม่เคยปรึกษาติเตียนผมเลย ดูท่านทั้งสองจะภูมิใจเสียด้วยซ้ำไปที่ลูกชายของท่านได้ทำหน้าที่

สมกับเป็นชายชาติทหาร

เครื่องบินข้าศึกบินผ่านตัวเมืองบ่อยขึ้นมันเป็น เครื่องบินขนาดใหญ่ 4 เครื่องยนต์ ในขณะเดียวกัน เครื่องบินขับไล่ของกองทัพอากาศที่มีอยู่ใน สนามบินสกลนคร นั้นเป็นเครื่องบินเล็กขนาดเครื่องยนต์เดียว แต่มันไม่เคยทิ้งระเบิดหรือยิงกราดใส่ตัวเมืองเลยไม่เหมือนกับเครื่องบินของฝรั่งเศส สมัยพิพาทอินโดจีน ที่พอมมาถึงก็หย่อนระเบิดและยิงกราดทั่วตัวเมือง มันบินผ่านตัวเมืองตรงไปที่ดอนสวรรค์ แล้ววกตรงดิ่งไปยังภูพาน พอผ่านตัวเมืองถึงชายทุ่งหนองหาน ก็ทิ้งไม้ขีดไฟกับใบปลิวลงเท่านั้นคนทั้งเมืองพากันแปลกใจมาก

ใบปลิวที่ทิ้งลงมานั้น ก็เป็นใบปลิวโจมตีรัฐบาลที่เข้าร่วมสงครามกับญี่ปุ่น ประชาชนทั่วไปเก็บมาอ่านก็ไม่เข้าใจเรื่องราว นอกจากเก็บเอาไว้มวนบุหรี่ยสูบเท่านั้น มันคงรู้ว่าเราขาดแคลนไม้ขีดไฟ จึงทิ้งลงให้เป็นสินบนเพื่อให้เกลียดชังรัฐบาลของ จอมพล ป. พิบูลสงคราม

วิทยุกระจายเสียงก็ไหม้โฆษณาให้เรารักชาติ ศรัทธาในตัวผู้นำ ผู้นำของเราเป็นคนดี นารายณ์อวตารกลับชาติมาเกิด มีรัศมีเขียวเปล่งออกจากตัวท่านเป็นคนมีบุญ

สิบเอกเสี้ยม แดงระหงส์ ครูฝึกยุวชนทหารบอกพวกเราว่า “อย่าได้เชื่อใบ ปลิวพวกโจมตีรัฐบาลคือ พวกชายชาติพวกแนวที่ 5 เราต้องช่วยกันกำจัดให้สิ้นซาก”

เพื่อนสัปดนคนหนึ่งของผมได้ลับหลังว่า “กำจัดมันได้อย่างไรมันบินอยู่บนฟ้า เรามันแค่พวกหมาเห่าเครื่องบิน” ผมได้แต่ปราชญ์เพื่อนไม่ให้พูดมากมันจะเป็นภัยแก่ตนเองได้ เราเป็นนักเรียนก็จงฟังครูเขาพูด

ครูสอนวิชาประวัติศาสตร์ท่านหนึ่งบอกว่า “ญี่ปุ่นจะต้องเป็นฝ่ายแพ่สงครามในที่สุด” โดยท่านให้เหตุผลว่า “ญี่ปุ่นขยายขอบข่ายสงคราม

กว้างเกินไป ยุทธปัจจัยและกำลังคนจะไม่เพียงพอกับการทำสงคราม ถ้าหากมิตรประเทศของญี่ปุ่นไม่ช่วยกันอย่างเต็มที่ประการสำคัญที่สุดคือ ญี่ปุ่นไม่สามารถจะผลิตอาวุธยุทธโปกรณ์ได้ทันใช้สงคราม” ผมเองชักจะคล้อย ตามครูประวัติศาสตร์ท่านนั้น ผมไม่ค่อยจะสนใจเรื่องสงครามเท่าใดนัก เพราะมันกระทบกระเทือนเหมือนเมื่อครั้งสงครามอินโดจีนสิ่งที่สนใจที่สุดคืออยากจะไปเรียนต่อที่กรุงเทพฯ เมื่อเรียนจบชั้นมัธยมปีที่ 6 แล้วเท่านั้น แต่อุปสรรคสำคัญที่สุดคือความจน ครอบครัวของผมจัดได้ว่าเป็นครอบครัวยากจน เพราะทั้งบ้านมีเงินไม่ถึงหนึ่งร้อยบาท ผมเชื่อว่า สิ่งที่แม่บอกนั้นเป็นความจริงเพราะท่านไม่เคยปิดผมเลยในชีวิต

วันนั้นผมจำได้ว่าเป็นวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2488 เพราะเป็นวันสำคัญในชีวิต คือวันที่เราพ้นจากการเป็นนักเรียนโดยสมบูรณ์ ผมนอนเล่นอยู่ที่แคร่ไม้ไผ่ใต้ถุนบ้าน นอนฝันถึงอนาคตอันเจิดจ้า ไม่อยากเป็นครูประจำบาลบ้านนอก ไม่อยากเป็นเสมียนในศาลากลางจังหวัด ให้เจ้านายใช้หัวปักหัวปำ อยากเป็นเจ้าคนนายคนเหมือนคำพูดของคุณตาคุณยายให้ศิลาให้พรเวลาท่านผูกข้อต่อแขนให้

แต่แล้วความฝันของผมก็พังทลายเมื่อมีเสียงเรียกชื่อ เสียงนั้นเหมือนกับเสียงของพระพรหมที่มาหักเหชีวิตให้เดินทางไปอีกเส้นทางหนึ่งนอกความฝัน

“ไปยิงเนื้อกันไหมละ” คุณเรียบ วงศ์กาฬสินธุ์ เพื่อนนักเรียนรุ่นน้องพูดเมื่อเดินเข้ามาทักที่นั่งลงที่แคร่ไม้ไผ่

ผมหุ้บเมื่อได้ยินพรรคพวกมาชวนไปยิงเนื้อ ซึ่งหมายถึงยิงแก่ง กวาง หมูป่า ฯลฯ ผมเคยยิงปืนแค่ 5 นัดเท่านั้นในชีวิต คือการฝึกยิงเป้าด้วยกระสุนซ้อมรบของยุวชนทหารปีสุดท้าย จึงถามด้วยความไม่แน่ใจ “ไปยิงกันที่ไหน ปืนก็มีไหม จะเอาอะไรไปยิงมัน”

คุณเรียบกระซิบค่อย ๆ ว่า “เฮ้ย ไม่ต้องห่วงเรื่องปิ่น พวกเรามีปิ่นไม่ต้องเดินไป มีรถยนต์ไปส่งด้วย ถ้าจะไปให้ไปพบกันที่บ้าน ครูสีพรหม อาษาเสน ตอนเที่ยงวัน เราจะรีบไปชวนเพื่อนอีก 2-3 คน อย่างช้านะ เตียวคนจะเต็มรถก่อน” คุณเรียบกำชับแล้วรีบร้อนจากไป

ความรักสนุกชอบเที่ยวเตร่ตามป่าเขาลำนาคาไฟร มันเป็นความต้องการของเด็กในเมืองอยู่แล้วเมื่อคุณเรียบจากไป ผมก็ตัดสินใจขึ้นบนบ้านคว้าได้เสื้อตัวโปรดและผ้าขาวม้ามามัดเอว ปิดประตู หน้าต่างเรียบร้อยแล้ว ก็ลงจากบ้านไปยังที่นัดหมายทันที ปลอ่ยให้เจ้าลายสุนัขแก่ ๆ ฝ้าบ้านแทน

บ้านครูศรีพรหม อาษาเสน ครูใหญ่โรงเรียนชั้นประถมที่ผมเคยเรียนอยู่ไม่ไกลจากบ้านของผมเท่าใดนัก พอเดินทางไปถึงก็ไม่กล้าจะขึ้นไปบนบ้าน เพราะกลัวท่านจะหาว่าไปจิบลูกสาวท่าน ท่านมีลูกสาวหลายคนแต่ละคนล้วนแต่สวยน่ารักทั้งนั้น ผมรีบรอเดินไปมาหน้าบ้านเป็นเวลานานเกือบชั่วโมงคุณเรียบกับพรรคพวกจึงมาถึงแล้วพวกเรา ก็พากันขึ้นไปบนบ้าน

ข้างๆ บ้านของคุณครูสีพรหมนั้น เป็นบ้านของนายเตียง ศิริขันธ์ ผู้แทนเมืองสกลนคร มีชนาติดกัน เพราะนายเตียงเป็นน้องภรรยาของท่านที่บ้านนายเตียง มีผู้คนพลุกพล่าน ดูเหมือนมีการเลี้ยงดูกันด้วย เพราะพวกผู้หญิง แม่ครัวมีอยู่เต็มครัว ส่วนบ้านของคุณครูสีพรหมนั้น เงียบเชียบ คล้ายกับว่าไม่มีคนอยู่ข้างในเลย

ผมและเพื่อนถูกนำตัวเข้าไปยังห้องโถงใหญ่ภายในบ้าน นับดูแล้วมีอยู่ 15 คนพอดี เราต่างก็ทักทายคุยกันอย่างสนุกสนาน เหมือนเมื่อครั้งก่อนเข้าแถวร้องเพลงชาติที่สนามโรงเรียน ลักครูใหญ่มีคนสองคนถือท่อนเหล็กคล้ายปิ่น เดินออกมาจากอีกห้องหนึ่ง พร้อมกับชูวัตถุขึ้นขึ้น แล้วคนหนึ่งพูดขึ้นว่า “นี่แหละคือปิ่นที่ให้พวกเราเอาไปล่าสัตว์บนภูพานคืนนี้ แต่ก่อนอื่นเราต้องศึกษาถึงวิธีใช้มันเสียก่อน”

ผมจ้องดูวัตถุประหลาดนั้น พร้อมกับมองหน้าคนพูด..... อ้อ คนพูดนั้นก็คือ ครูมิชัย อาษาเสน นักฟุตบอลทีมอำเภอเมือง น้องชายคุณครูสีพรหมนั่นเอง

“ปีนนี่ เป็นปีนวิเศษ ยิ่งทีละนัดก็ได้ ยิ่งทีละหลายนัดเป็นชุด ๆ ก็ได้ กตทีเดียวยิ่งให้หมดแม็กกาซีนทั้ง 20 นัดก็ได้ เขาเรียกมันว่า ปีนเอ็ม.ทีริ ของอเมริกา นอกจากจะให้อิงลัดว์ แล้วให้อิงคนก็ได้ใช้แทนดาบปลายปีนเมื่อเวลาประจัญบานกับข้าศึก รัศมีการยิงแม่นยำในระยะ 20 หลา” ครูมิชัยอธิบายถึงคุณภาพของมันให้ฟัง พร้อมแสดงท่ายิงท่าบรรจุแม็กกาซีน การเซพปีน การถอด การล้างทำความสะอาด ตลอดจนการบำรุงรักษาปีนให้พวกเราเข้าใจ

พวกเราทุกคนล้วนแต่เป็นเด็กหนุ่มใช้เวลาไม่ถึงชั่วโมง ทุกคนก็เรียนรู้วิธีใช้ปีนกระบอกนี้ได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว ต่อจากนั้นครูมิชัยก็เอาปีนละเต็น คาร์ไบน์ ทอมสัน มาสอนให้พวกเรารู้จักวิธีใช้ทีละกระบอก เราใช้เวลาช่วงเที่ยงวันถึงบ่ายสี่โมงเศษก็สำเร็จวิชาการใช้ปีนใหม่ ๆ เหล่านี้

มันเป็นเวลาเกือบบ่าย 5 โมง แล้ว ทุกคนมองหน้ากันด้วยความทิวลักรู้เราก็ยิ้มออกเมื่อมีเด็กผู้หญิงกลุ่มหนึ่งล่ำเลียงดำลั้มมะละกอ พร้อมปลาบั้งและกระต๊อบข้าวเหนียวใบใหญ่มาเลี้ยงพวกเราทุกคนทั้งปีน หันมาจัดการกับอาหารอย่างเอร็ดอร่อย

ผมกินไปพลางคิดไปว่า ขึ้นภูพานทีวนี้นคงจะได้เนื้อแก้ง หมูป่า กลับมาฝากทางบ้าน แม่คงดีใจไมไกรอที่เราหายไปจากบ้านโดยไม่บอกกล่าว อาวุธดี ๆ แบบนี้คงได้มาคนละกระบุงเป็นแน่ ถ้าเขาให้เลือกเอาปีน ผมคงจะเลือกเอาเจ้าคาร์ไบน์กระบอกเล็กนั้นคงจะเหมาะสมกับตัวของเรา ในใจคิดไปไกลถึงที่มาของอาวุธทันสมัยเหล่านี้ว่า ได้มาจากไหน ใครเป็นคนให้มา แต่ก็สรุปลงง่าย ๆ ว่าคงเป็นของผู้แทนเตียง ศิริขันธ์ ซ้อมมาจากกรุงเทพฯ

หลังจากรับประทานอาหารเสร็จ เพื่อนบางคนก็อยากจะกลับบ้านไปบอกพ่อแม่เสียก่อน แต่ไม่ได้รับอนุญาตให้กลับ เป็นอันว่าพวกเราถูกกักตัวไว้ในห้องนั้น ไม่ได้รับอนุญาตแม้แต่จะลงไปเดินเล่นที่ได้ดูบ้าน ต่อจากนั้นก็นำเอาปืนสั้นอีก 2 ชนิด มาเรียกร่องความสนใจของพวกเราต่อไปอีก ชนิดแรกคือปืนรีวอลเวอร์ 9 มม. อีกชนิดหนึ่งคือ ปืน ยู.เอส.อาร์มี 11 มม. ทุกคนให้ความสนใจเรียนรู้อาวุธชิ้นเล็ก ๆ นี้พร้อมอยากได้เป็นกรรมสิทธิ์ แต่ก็ได้รับแค่คำปลอบใจว่ากลับจากการล่าสัตว์เสียก่อน จึงจะแจกคนละกระบอก

พอตกค่ำครูมีชัยกับพวกอีก 2 คน ก็กลับมาพบพวกเราอีก และบอกกับพวกเราว่า “เรื่องอาวุธปืนที่เห็นทั้งหมดนี้ ให้ถือเป็นความลับสุดยอด อย่าพูดไปให้ใครรู้เป็นอันขาด มันเป็นเรื่องลับที่เกี่ยวกับความเป็นความตายของประเทศชาติและพวกเราทุกคนให้พวกเราเลือกเอาปืนประจำตัวไว้คนละกระบอก ยกเว้นปืนสั้นอย่าเอาติดตัวไป เพราะมันใช้ยิงสัตว์ไม่ได้ผล กระสุนให้น้ำติดตัวไปได้ไม่เกินคนละ 2 แม็กกาซีน นอกจากไปล่าสัตว์แล้ว พวกเราทุกคนยังมีหน้าที่อันใหญ่หลวงต้องทำอีกเวลาประมาณ 3 หุ่บ จะมีรถมารับที่หน้าบ้าน ทุกคนนอนพักผ่อนได้ อย่าออกไปไหนเป็นอันขาด”

ครูมีชัยพูดเสร็จก็พาพวกเราลับออกไปยังอีกห้องหนึ่งของตัวบ้าน ปลอ่ยให้พวกเรามองหน้ากันด้วยความกังวลา ไปยืนเฝ้าบนภูพานมันเกี่ยวอะไรกับความ เป็นความตายของประเทศชาติ ผมนึกในใจแล้วหันไปมองหน้าคุณเรียบผู้ไป ชักชวนมา เพื่อน ๆ แต่ละคนหันมามองคุณเรียบด้วยสายตาที่แสดงความกังวลา

“ผมไม่รู้เรื่องอะไรนะ เขาให้ผมไปชวนพวกเราไปล่าสัตว์เท่านั้น ไม่ได้พูดถึงเรื่องความเป็นความตายของประเทศชาติให้ผมรู้” คุณเรียบบอกพวกผมด้วยสายตาขึงขังและจริงจัง แล้วพวกเราก็ได้ชักถาม

อะไรอีก ต่างคนต่างเอนกายลงนอนด้วยความอ่อนเพลีย..... รอเวลาที่จะออกไปล่าสัตว์

สามทุ่มเศษเสียงวงดนตรีไทยจากบ้านของผู้แทนเตียงยังดังแว่วอยู่ เขาเล่นดนตรีอย่างสนุกสนาน ส่วนพวกเรานั้นต่างก็นอนปรับทุกข์กัน บางคนไม่มีคนเฝ้าบ้าน เพราะพ่อ-แม่พี่น้อง-อพยพออกไปอยู่ทุ่งนากันหมด บางคนก็ห่วงกลัวพ่อแม่จะตามมา เพราะไม่ได้บอกกล่าวว่าจะไปไหน ส่วนตัวผมเองคนเดียวที่ไม่มีปัญหา พ่อแม้อยู่ครบน้า แม่ผมจะหายไป 2-3 วัน ท่านก็ไม่สนใจ งานบ้านตักน้ำ ตำข้าว ช่วยพ่อแม่ทำกับข้าวไปขายตลาดนั้น ผมขยันผมก็ช่วยเต็มที่ เมื่อใดผมขี้เกียจขึ้นมาก็เบี้ยวเอาดื้อ ๆ ทำไม่เคยดูแต่แต่ประการใด

ผมตื่นขึ้นอีกครั้งเมื่อได้ยินเพื่อนที่นอนข้าง ๆ กระซิบปลุกให้ตื่นขึ้นเสียงดนตรีไทยได้หายไปแล้ว ตะเกียงเจ้าพายุ 2 ดวง ที่จุดอยู่บนบ้านก็ดับลงแล้ว ครูมีชัยออกคำสั่งให้ทุกคนเตรียมตัวเดินทางให้ทะยอยออกไปขึ้นรถที่จอดอยู่ริมถนนหน้าบ้านทีละคน อย่าให้คนเห็น เฉพาะอย่างยิ่งทหารญี่ปุ่นที่ออกตรวจตอนกลางคืน

พวกเราพร้อมอาวุธประจำกายและกระสุนขึ้นนั่งบนรถกระบะบรรทุกเรียบร้อยแล้ว คนที่นั่งอยู่หน้ารถก็สั่งให้คนเอาผ้าเดินห่มคลุม กระบะจนมิดชิดมองไม่เห็นโลกภายนอก

รถคันนั้นพาพวกเราออกจากตัวเมือง มุ่งหน้าไปทางทิศตะวันตก ตามถนนสายสกลนคร-อุดรธานี ค่อย ๆ คลานไปตามถนนที่ทำด้วยหินแม่รังทุกคนตื่นแล้วไม่ยอมหลับ เพราะตื่นเต้นกับการเดินทางบ้างก็บ่นด้วยความอึดอัดที่ถูกผ้าใบคลุมหัวอยู่ บ้างคุยกันอย่างสนุกสนาน ผมนั้นได้แต่นั่งกังวลใจกับคำพูดประโยคสุดท้ายที่ครูมีชัยสั่ง

“เราไปล่าสัตว์ทำไมจึงไม่ให้ทหารญี่ปุ่นเห็น” ผมตั้งคำถามอยู่ใน

ใจ ญี่ปุ่นเป็นทหารต่างชาติที่เป็นมิตรกับเรา ทำไมเราจึงต้องปกปิดมันด้วย มันมาตั้งหน่วยวิทยุในตัวเมืองก็ไม่เคยทะเลาะวิวาทกับคนไทย ไม่เคยที่จะขโมย หรือเอารัดเอาเปรียบคนไทย ไม่เหมือนทหารไทยเราเองที่มีเรื่องชกต่อยกัน กับตำรวจผู้รักษากฎหมายอยู่บ่อย ๆ ถ้ามันไม่ดี ก็ไม่ติดตรงที่ชอบแต่งกายไม่เรียบร้อยเข้าไปซื้อข้าวของในตลาดสด นุ่งผ้าเตี่ยวผืนเล็ก ๆ จะหลุดมิหลุดแหล่ เป็นที่หวาดเสียวต่อสายตาของคนทั่วไปเท่านั้น

รถผ่านบ้านพังโคน.....ม่วงไข่.....ดอนเชียงไปแล้ว ไม่มีทีท่าว่าจะหันหน้าขึ้นไปยังภูพานแม้แต่ชนิดเดียว

“เราจะพาพวกเราไปไหน มันไม่ใช่มาล่าสัตว์เสียแล้วละ” เสียงหนึ่งพูดขึ้นมาดัง ๆ ทุกคนคงได้ยิน แต่ไม่มีใครออกความเห็นได้แต่นิ่งเงียบ ปลอ่ยให้รถยนต์พาไปข้างหน้าอย่างไม่รู้จุดหมายแล้วทุกคนก็จับหลังลงด้วยความเหนื่อยล้าผมก็เลิกคิดปลอ่ยให้พระพรหมเป็นผู้ลิขิตชีวิตในวันข้างหน้า ไม่แยแสว่าอะไรมันจะเกิดขึ้นก็ต้องปลอ่ยให้มันเกิด

ทุกคนมาตื่นขึ้นอีกครั้งหนึ่ง เมื่อเสียงเครื่องยนต์เงียบลงพร้อมกับคนที่นั่งข้างหน้าตะโกนมาให้ลงจากรถ แล้วออกคำสั่งให้ไปหักเอากิ่งไม้คนละกิ่งไปกวาดกลบรอยล้อรถยนต์ที่วิ่งเข้าจากถนนใหญ่เข้ามาตามทางเกวียน

พวกเราทุกคนลงจากรถแล้วปฏิบัติตามคำสั่งเขาอย่างรวดเร็วและฉับพลัน รอยล้อรถยนต์จากถนนใหญ่มาถึงตัวรถน้อยกว่าเมตรถูกกลบอย่างเรียบร้อยภายในระยะเวลาเพียง 15 นาที

“ขอบใจมากไ้น้องชาย ทำงานได้รวดเร็วและเรียบร้อยดี” เสียงตะโกนออกมาชมการทำงานจากหน้ารถยนต์

“ทุกคนขึ้นรถเตรียมเดินทางต่อไป” เสียงสั่งดังออกมาอีก

พวกเราพากันขึ้นรถอย่างว่องไวและกระฉับกระเฉง รถยนต์พาพวกเราเดินทางต่อไปตามทางเกวียนโดยเอาผ้าใบที่คลุมรถออกผ่านหมู่บ้านมุงหน้า

เข้าสู่ป่าดงดิบ

ตะวันโด่งฟ้าแล้ว ทุกคนคงหิวเหมือนผม แต่มองดูหน้าแต่ละคนแล้ว ผมกลับประหลาดใจที่ทุกคนใบหน้าสดใส ไม่มีใครเอ่ยปากถึงเรื่องอาหารเข้า สายตาทุกคู่สอดส่ายขมกขมไม่ตามสองข้างทางทิวทัศน์ของป่าตอนเช้าดูสดชื่น เสียงนกป้าร้องระงมด้วยความสุขกับอาหารที่มีอยู่เหลือเฟือตามต้นไม้ป่า กะรอก กะแต รังสับสนอยู่ตามกิ่งไม้ ช่างเป็นเช้าที่เปี่ยมด้วยความสุขเสียเหลือเกิน

รถยนต์หยุดอีกครั้งหนึ่ง เพราะมีขอนไม้ยาวขนาดใหญ่ล้มขวางหน้าอยู่ ลักครุมีชายฉกรรจ์คนหนึ่งไพล่ออกมาจากพุ่มไม้ตะโกนถามมาว่า “หนองหนาน ไซ้ไหม” คนหน้ารถตะโกนตอบว่า “ดงพระเจ้า” ผมแปลกใจในคำได้ตอบของคนเหล่านั้น แต่มาทราบภายหลังว่ามันเป็นภาษา “ไค้ต” ที่ให้รู้ว่าเป็นพวกเดียวกัน

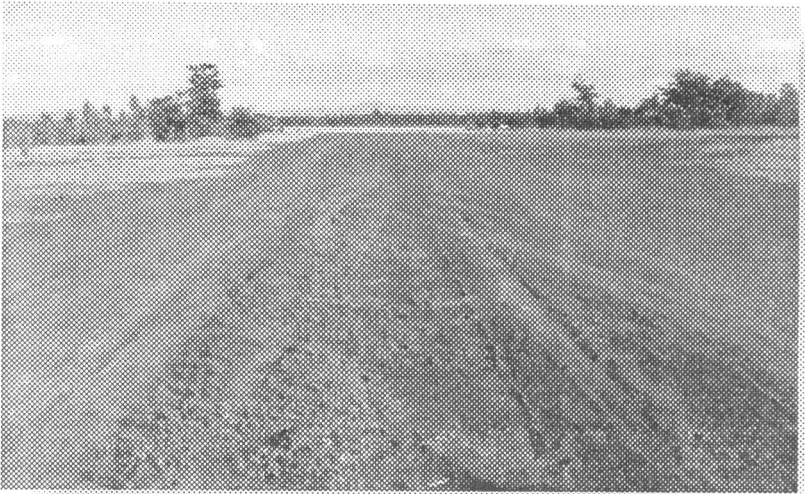
คนข้างหน้าแจ้งกับพวกเราว่าเขามีหน้าที่เดินทางมาส่งเพียงแค่นี้ จากนั้นไปยังจุดหมายปลายทางเป็นหน้าที่ของคนอื่นจะนำทางไปให้ทุกคนลงจากรถแล้วเตรียมตัวเดินทางด้วยเท้าต่อไป

ชายฉกรรจ์ที่อยู่ในบริเวณขอนไม้นั้น มิได้มีเพียงคนเดียวเท่าที่เห็น เขายังมีพรรคพวกอีก 4-5 คน แต่ละคนหน้าตาหิ้มเกรียมสพายป็นเอ็ม.ทรี. คนละครบอ ก ที่เวยยังมีลูกกระเบิดห้อยอีกคนละ 2-3 ลูก ไพล่ออกมาต้อนรับพวกเราด้วยความดีใจ

“เราชาวดงพระเจ้ายินดีต้อนรับ” คนหนึ่งที่ดูท่าทางว่าจะเป็นหัวหน้าพูดขึ้น แล้วสั่งให้อีกคนหนึ่งเป็นผู้นำทางให้พวกเราออกเดินทางต่อไป

การเดินทางด้วยเท้าเปล่ากลับเป็นเรื่องสนุกสนานของพวกเรา เดินไปคุยกันไปขมกขมไม้กันไปลิ้มความเหน็ดเหนื่อย ดงพระเจ้าสม ชื่อจริง ๆ พระเจ้าประธานธรรมชาติอันสวยสดสวยเต็มไปด้วยดอกไม้ंना ๆ

พันธุ้ พระเจ้าประทานต้นไม้ขนานชนิดไว้ให้มวลมนุษย์สร้างบ้านเรือนอยู่อาศัยให้ความชุ่มชื้นแก่พื้นดิน เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารไปหล่อเลี้ยงเรือกลสวนไร่นาของมวลมนุษย์ ทำให้มนุษย์ได้มีชีวิตอยู่อย่างอุดมสมบูรณ์ แต่บัดนี้คงพระเจ้ากำลังจะเจ็บปวดด้วยเสียงปืนและกระสุนดินดำ

สนามบินขนาดนาคู อ.นาคู จ.กาฬสินธุ์ เคยใช้เป็นสนามบินของเสรีไทย เครื่องบิน
Dakota ของฝ่ายสัมพันธมิตรเคยชนอาวุธมาลง 2 ครั้ง

ชาวบ้านตอพระเจ้า

“เราคงไม่ได้มาล่าสัตว์กันเสียแล้ว” ผมคิดในใจไปตลอดทางยังเดินลึกเข้าไปในดงเท่าใดทางเกวียนก็ยังเลือนหายไป เหลือแต่ทางเท้าของมนุษย์ที่ใช้เดินเป็นทางคดเคี้ยวไปมา เรากำลังเดินไปไหนไม่มีใครรู้แจ้ง แต่ใจยังขึ้นที่เหลียวไปข้างหน้าก็มีผู้นำทางและเพื่อนเหลียวไปข้างหลังก็ยังมีเพื่อน และมีปืนคู่ใจเป็นอาวุธ

ดวงอาทิตย์เริ่มขึ้นตรงศีรษะแต่อากาศของเดือนกุมภาพันธ์ก็ยังเย็นเยือกอยู่ กลางดงดิบต้นไม้ใหญ่น้อยขึ้นปกคลุมหนาแน่นจนแสงอาทิตย์ส่องเกือบไม่ถึงพื้นดิน แล้วการเดินทางต้องชะงักลงเมื่อพวกเราได้ยินเสียงปืนดังรัวขึ้นเป็นระยะๆ คนนำทางหันมาตะโกนบอกพวกเราว่า “เราเดินทางเกือบถึงฐานที่มั่นแล้ว”

ทั้ง ๆ ที่หิวข้าวแทบไส้จะขาด เพราะตั้งแต่เข้ามานี้เรายังไม่มีอาหาร

ตกท้องกันเลยแม้แต่บ่อย ทุกคนเดินกระฉับกระเฉงยิ่งขึ้นเมื่อได้ยินเสียงคำว่า “ใกล้จะถึงแล้ว”

คำว่า “ฐานที่มั่น” ยังทำให้ผมแน่ใจขึ้นว่า เราคงไม่ได้มาเป็นพรานล่าสัตว์ดังคำชักชวนเป็นพื้นฐานที่มั่นเป็นศัพท์ของทหารหมายถึงที่ตั้งของหน่วยทหาร หรือว่าจะเอาเรามาเป็นทหาร เป็นทหารไปรบกับใคร คำถามหนึ่งผุดขึ้นมาอีก รบกับอังกฤษ ฝรั่งเศสหรืออเมริกา ญี่ปุ่นก็เป็นมิตรกับเราจะรบกับเขาไปทำไม..... “เราหลอกพวกเรามาทำไม” เราต้องหาคำตอบนี้ให้ได้

การเดินทางมาสิ้นสุดลงเมื่อเวลาเกือบบ่ายโมง ที่เรามาถึงนั้นเป็นบริเวณ กว้างมีโรงเรือนปลูกอยู่ได้ร่มไม้ของดงดิบ 10 กว่าหลัง คนนำทางนำพวกเราไปยังโรงครัวที่มุงด้วยหญ้าแฝกกว้างประมาณ 10 เมตร ยาว 30 เมตร มีเตา ไฟสำหรับตั้งกะทะทำครัวอยู่ 3 เตา มีโต๊ะและม้านั่งยาว ทำด้วยปีกไม้ฝังติดกับดินยาวไปตามความยาวของโรงเรือนอยู่ 2 แถว สามารถจุคนนั่งกินอาหารได้ประมาณร้อยกว่าคน

เราพากันนั่งลงบนม้านั่งยาวด้วยความเมื่อยล้า ลักครู่มีคนนำอาหารมาให้มีไก่ปิ้ง ข้าวเหนียวและแจ่วซึ่งเป็นอาหารอันโอชะสำหรับผู้หิวโหย

“ไก่ปิ้งให้แบ่งกันกินคนละครึ่งตัวนะ อาหารของเรามีน้อย” คนนำอาหารมาให้สั่ง “เฮ้ย ไก่ตั้งแต่เมื่อไหร่วะ มีแต่หนอนยั่วเย้ยไปหมด” สง่า บุญวิทยา เพื่อนคนหนึ่งโวยวายขึ้น

“หนอนก็อย่าแตกเข้าไปสิ ไม่ตายหรืออาหารเราเหลือแค่นี้” เสียงหัวดังมาจากข้างหลังผม

“มันจะแตกเข้าไปได้อย่างไรวะ” เพื่อนผมบ่นอุบ... พร้อมกับโยนไก่ชิ้นนั้นทิ้งไปอย่างไม่แยแสต่อสายตาหลาย ๆ คู่ ที่มองดูเขาด้วยความเวทนา ผมหันมามองชิ้นไก่ของตนเอง ก็รู้ว่าไก่ปิ้งพวกนี้ปิ้งมาหลายวันแล้ว ชาวบ้านรอบ ๆ ดงพระเจ้าคงจะปิ้งมาช่วยเหลือพวกที่อยู่ในดงได้มีอาหารกิน

ผมหันหลังกลับไปดูเสียงห้าว ๆ นั้น...อ้อ ครูสีทา ห่าสูย นั้นเองผมจำได้แม่นยำ เพราะแกเป็นนักฟุตบอลตัวเก่งของอำเภอสว่างแดนดิน คนที่ชอบฟุตบอลในจังหวัดสกลนคร ทุกคนต้องรู้จักแก แกคือ “ผู้พิชิตเสือสามารด” นักฟุตบอลตัวเก่งของทีมอื่น ๆ มักจะมีคนได้เสือสามารดอย่างน้อยทีมละคน เช่นทีมอำเภอวานรนิวาสก็มี “นิ่ม นวลมณี” เสือสามารดจากราชวิทยาลัย ทีมอำเภอมืองก็มี “เตรียม เดชาเลิศ” เสือสามารดจากเขินต์คาเบรียล ทีมอำเภอพรรณานิคมก็มี “คำหล้า จันทิวงศ์” เสือสามารดจากอัสสัมชัญส่วนทีมโรงเรียนประจำจังหวัดนั้น ตัวอาจารย์ใหญ่ เป็นกัปตันได้เสือสามารดจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยชื่ออาจารย์ “ถวิล สุริยนต์” บรรดาเสือสามารดแต่ละท่าน ครูสีทา ห่าสูย เขินเตอร์อาฟ ผู้ไม่มีเสือสามารดเคยพิชิตจนถูกหามออกไปปฐมพยาบาลกันข้างสนามกันทุกคน ดังนั้นนักฟุตบอลทุกคนต่างพากันขยาดฝีมือเอี้ยวของแก

“อ้าว มาอยู่ที่นี้เหมือนกันหรือครับ” ผมแก้งักแก ทั้ง ๆ ที่ดวงตาแกยังเขียวปัดด้วยความโกรธที่ถูกเด็ก ๆ รุ่นน้องเกเรเอา

“อย่าถือสาน้อง ๆ เลยนะครับ คนมันกำลังหิว” ผมปลอบแกด้วยเสียงอันนมนวลกลัวจะมีเรื่องกันเพราะเพื่อนผมมันเคยละเว้นผู้ใหญ่เสียเมื่อไหร่ มันเคยพูดกับผมเสมอว่า “ยิ่งโตยิ่งลุ่มดั่ง”

“เออ ! แดกกันอ้มแล้วให้พากันไปรายงานตัวที่กองบัญชาการโน่นนะ” แกพูดแล้วก็ชี้มือไปยังโรงเรือนขนาดย่อมที่ตั้งอยู่กลางโรงเรือนอื่น ๆ ซึ่งปลูกอยู่ใต้ต้นไม้ใหญ่มีใบหนาทึบผมหันไปกวาดสายตามองดูรอบ ๆ แล้วมองตามหลังแกด้วยความเป็นห่วงว่า แกจะกลับมาต่อปาก ต่อคำกับเพื่อนผมอีก

อาหารเช้าบวกกับอาหารกลางวันของพวกเรามื้อนั้น ต้องใช้ทั้งมือและสายตาคอยจ้องดูตัวหนอนที่แผ่ตัวอยู่ในเนื้อไก่ ต้องกัดฟันขยอกมันเข้า

ไปด้วยความหิว สงสารแต่เพื่อนผมมันไม่เคยชินกับอาหารประเภทนี้ เพราะครอบครัวของมันเป็นคนชลบุรี พ่อมารับราชการเป็นปลัดอำเภอที่จังหวัดสกลนครเป็นเวลา 4-5 ปีแล้ว

ครอบครัวของเขาจึงยังไม่เคยสนิทสนมกับข้าวเหนียวและอาหารพื้นเมืองมากนัก

ผมยังข้องใจหลายประการกับสถานที่ที่เรามาถึง ดูแล้วมันคล้ายโรงทหาร มีกองบัญชาการ เรือนนอน โรงอาหาร ผู้คนถือปืนเดินขวักไขว่ไปมา บ้างก็ถือปืนเตรียมอยู่ตามจุดต่าง ๆ รอบ ๆ สถานที่ตั้งแห่งนี้

กองบัญชาการที่เราไปรายงานตัวนั้น เป็นเรือนไม้ได้ถูกยกพื้นขึ้นเล็กน้อย มีโต๊ะทำงานคล้าย ๆ กับที่ว่าการอำเภอ คนนั่งทำงานอยู่ประมาณ 7-8 คน อีกมุมหนึ่งมีเครื่องวิทยุรับส่ง มีสายต่อลงมาจากเสาสูง หลังกองบัญชาการเป็นลานดินกว้างพื้นดินถูกกวาดเรียบร้อยไม่มีใบไม้หล่นอยู่แม้แต่ใบเดียว ต่อไม้หลายสิบตอถูกฝังทำเป็นม้านั่งรอบ ๆ ลานนั้น ทำเป็นเพิงมุงด้วยหญ้าแฝก ไม่มีฝาผนังแต่ราวไม้ ทำไว้เป็นที่ห้อยอาวุธและเป้กระสุน

หลังจากรายงานตัวที่กองบัญชาการเรียบร้อยแล้ว พวกเราถูกสั่งให้นำอาวุธปืนและกระสุนไปเก็บไว้ที่เพิงทางซ้ายมือ แล้วให้กลับมานั่งรออยู่ที่ตอไม้ในบริเวณลานกว้าง ทุกคนทำตามอย่างสงบเสถียร ปืนและเป้กระสุนนับร้อย ๆ ชุด ที่แขวนเรียงรายอยู่รอบ ๆ ลานกว้างนั้น เป็นเหมือนอำนาจบางอย่างที่บังคับให้พวกเราต้องทำตามคำสั่งของเขาทุกอย่างโดยคุณนิยภาพ

ผมนั่งคิดแล้วนำเรื่องราวต่าง ๆ มาลำดับเหตุการณ์ เริ่มตั้งแต่ คุณเรียบ วงศ์ภาพสินธุ์ ไปชวนให้มาล่าสัตว์ ครุมีชัยเอาอาวุธใหม่ ๆ มาสอนให้รู้จักวิธีใช้ ตลอดทั้งคำพูดบางคำที่ทำให้เกิดความสงสัยจนในที่สุดเดินทางเข้ามาถึงกองบัญชาการแห่งนี้ คุณเรียบเองก็คงถูกผู้ใหญ่เขาหลอกเช่นเดียวกับผมเพราะดู ๆ แก่ก็ตื่นเต้นยิ่งกว่าผมเสียอีกเมื่อเราเดินทางมาถึงที่นี่เขา

หลอกมาทำอะไรกันแน่ เรามีความสำคัญแค่ไหน จึงถึงขั้นต้องเอารถยนต์ไป
บรรทุกจากในเมืองให้เข้ามาในป่ากลางดงดิบเช่นนี้

ทุกคนทำความเคารพท่านหัวหน้าใหญ่ ตรง! เสียงดังออกคำสั่งมา
จากด้านหลังของกองบัญชาการ พวกเราทุกคนยืนขึ้นตามเสียงสั่งเหมือนเมื่อ
ครั้งยังสวมเครื่องแบบยุวชนทหารอยู่ พอมองไปข้างหน้าเห็นคนที่เดินนำ
หน้าออกมาจากประตูหลังกองบัญชาการแล้วผมกับตกตะลึง

“นั่น ผู้แทนเตียง คิริขันธ์” ผมเกือบจะอุทานออกมาด้วยความ
ประหลาดใจ เมื่อวานนี้ตอนเที่ยงวันเรายังเห็นท่านนั่งสีซออยู่กลางเพื่อนฝูง
อยู่ในเมือง วันนี้ท่านกลับมาเป็นหัวหน้าใหญ่

“หัวหน้าใหญ่อะไร” ผมคิดตามประสาเด็ก ๆ เพราะผมไม่เคยยิน
คำ ๆ นี้มาก่อน ผมมองดูผู้ที่เดินตามหลังออกมา มีทั้งฝรั่งและคนไทยอีก
2-3 คน แต่ละคนแต่งตัวด้วยเสื้อผ้าชนิดเดียวกัน มีเข็มขัด สีเขียวเส้นใหญ่
ขาดแหว แล้วห้อยด้วยปืนพก ซึ่งจำได้ว่าเป็นปืน ยู.เอส.อาร์มี ที่ปลาย
ของปืนมีเชือกหนังเส้นเล็ก ๆ ห้อยยาวลงมามัดติดกับต้นขาทำทางทะมัด
ทะแม่งเหมือนกับพรานในหนังฝรั่งที่เคยได้เห็น

“นั่งลงได้” เสียงสั่งจากหัวหน้าใหญ่ ทำให้ความคิดคำนึงต่าง ๆ
หยุดชะงักลงทันที ผมและเพื่อน ๆ พวกกันนั่งลงบนตอไม้ที่เขาใช้แทนเก้าอี้แล้ว
ท่านก็เริ่มปราศรัยชี้แจงเรื่องต่างๆ ให้พวกเราทุกคนเข้าใจน่าเสียง ของท่าน
กังวานเหมือนกับครูสอนนักเรียน

“ยินดีต้อนรับพวกเธอทุกคนเข้าสู่ขบวนการเราทุกคนคงทราบดีแล้วว่า
ขณะนี้โลกของเรากำลังทำสงครามกันโดยแบ่งเป็นสองฝ่ายคือฝ่าย อักษะ
กับฝ่ายสัมพันธมิตร ฝ่ายอักษะนั้นมีเยอรมันนี อิตาลี และญี่ปุ่น ฝ่าย
สัมพันธมิตรมีอังกฤษ ฝรั่งเศส อเมริกา รัสเซีย และจีน ขณะนี้ฝ่ายอักษะ
กำลังจะแพ้สงครามอิตาลีนั้นยอมแพ้ต่อฝ่ายสัมพันธมิตรไปเรียบร้อยแล้วทาง

ด้านยุโรปนั้น เยอรมันกำลังเพลี่ยงพล้ำต่อฝ่ายสัมพันธมิตรทุกแนวรบ อังกฤษและอเมริกาตีทางด้านใต้ รัสเซียรุกกระหน่ำลงมาทางเหนือ ญี่ปุ่นมามีมิตรของเรา ก็เริ่มเสียเกาะเล็กเกาะน้อย ในมหาสมุทรแปซิฟิกให้กับสหรัฐอเมริกาหลายเกาะ อีกไม่นานญี่ปุ่นก็定会แพ้สงครามเช่นกัน ไทยเราเป็นประเทศหนึ่งที่ร่วมมือกับญี่ปุ่นประกาศสงครามกับอังกฤษ และอเมริกา เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2485 เมื่อญี่ปุ่นแพ้สงคราม ไทยเรา ก็ไม่พ้นถูกยึดครองโดยฝ่ายอังกฤษและอเมริกา ท่าน “รูด” หัวหน้าใหญ่ ของขบวนการของเราท่านเล็งเห็นการณ์ไกล จึงได้จัดตั้งขบวนการเสรีไทยขึ้นเพื่อร่วมมือกับอังกฤษและอเมริกาขับไล่ญี่ปุ่นออกจากประเทศไทยเพื่อไม่ให้ญี่ปุ่นใช้เมืองไทยเป็นฐานทัพสู้กับฝ่ายสัมพันธมิตร ฉันได้รับบัญชาจากท่าน “รูด” หัวหน้าของขบวนการเสรีไทย ให้มารวบรวมพลพรรคเสรีไทยที่รักชาติ ทำการฝึกอาวุธเตรียมไว้สำหรับการขับไล่ญี่ปุ่นไปให้พ้นประเทศไทย”

“บัดนี้พวกเธอทั้งหลายคงรู้แล้วว่า เราทำนี่เพื่ออะไร ขบวนการของเราต้องการผู้รักชาติมาร่วมกันทำงานเพื่อกอบกู้ชาติบ้านเมืองให้พ้นภัยงานนี้เป็นงานที่ยิ่งใหญ่ต้องการความเสียสละอย่างสูงจากผู้ร่วมงานงานนี้จะสำเร็จลงได้ขึ้นอยู่กับพวกเราทุกคน โดยเฉพาะพวกเธอ คนหนุ่มผู้กล้าหาญทั้ง 15 คน ที่นั่งอยู่ตรงหน้าฉันนี้แหละ ขบวนการของเราได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากรัฐบาลอเมริกาและรัฐบาลอังกฤษ ได้รับการสนับสนุนทั้งกำลังอาวุธและครุฝึก ตลอดทั้งคนไทยที่อยู่ในประเทศไทยทั้งสองก็อาสาสมัครเป็นทหารเข้าร่วมกับขบวนการของเรา”.....

ท่านหัวหน้าใหญ่หยุดพูด แล้วหันหลังไปแนะนำบุคคลที่ยืนเรียงรายอยู่ข้างหลัง.....“นี่คือพันเอกแห่งกองทัพลัฐอเมริกาท่านผายมือไปทาง

ฝรั่งที่ยืนอมยิ้มอยู่ข้างหลัง ฝรั่งคนนั้นก้มหัวลงแล้วยกมือไหว้เหมือนกับได้
รับการ ผูกเรื่องขนบธรรมเนียมประเพณีไทยมาแล้วเป็นอย่างดี

“เราจะเรียกชื่อยศเขาก็ได้ว่า ‘โคโลเนล’ ส่วนอีกสองคนนั้น
เป็นคนไทยมีชื่อว่า ‘ชาติ’ และ ‘กันต์’ ทั้งสามท่านนี้เพิ่งจะกระโดด
ร่มลงมาจากเครื่องบินเมื่ออาทิตย์ก่อนจะมาสอนให้พวกเรารู้จักวิธีใช้อาวุธ
ใหม่ ๆ และวัตถุระเบิด ตลอดทั้งยุทธวิธีการรบแบบกองโจรยุทธวิธีใหม่
นี้ เป็นการรบนอกแบบแตกต่างจากที่พวกเขาเรียนมาจากวิชายุทธทหาร
จึงตั้งใจเรียนกับเขาให้จบหลักสูตรเร็วที่สุด งานสำคัญข้างหน้ากำลังรอ
พวกเขาอยู่ ฉันมั่นใจว่าพวกเขาทุกคนจะเป็นผู้นำหน่วยจรยุทธที่สำคัญ
ที่สุดของขบวนการของเรา พบกันใหม่อีกครั้งหนึ่งบนภูพาน สวัสดิ์”

พอท่านหัวหน้าใหญ่พูดจบลง เสียงปรบมือก็ดังขึ้นรอบกายของพวกเขา
เสียงกึกก้องเสมือนหนึ่งดังพระเจ้าจะถล่ม ผมปรบมือพลางเหลียวไปดู
รอบ ๆ ลานกว้างนั้นด้วยสายตาอันพิติ พลพรรคนับร้อยยืนเรียงรายล้อม
อยู่ในสภาพเตรียมรบ ปืน กระสุน ระเบิดเต็มอัตราศึก

คุณกันต์นักเรียนนอกผู้มีท่าทางทะมัดทะแมงกว่าใครก้าวออกมาแทน
ที่หัวหน้าใหญ่ แล้วออกคำสั่งให้พวกเราทั้ง 15 คน ไปพักผ่อนที่โรงเรือน
หมายเลข 3 เวลา 1 ทุ่ม หลังรับประทานอาหารเย็นให้มาพบกันที่เดิม

โรงเรือนที่เราไปพักนั้น เป็นโรงยาวยกพื้นสูงประมาณ 2 คอก พื้น
ไม้ไผ่สับเป็นตอน แต่ละตอนจะนอนรวมกันได้ประมาณ 20 คน มีเครื่องนอน
เตรียมไว้ให้พวกเราเสร็จ หลังโรงเรือนมีบ่อน้ำตื้น ๆ อยู่ 2 บ่อ มันคงเพียงพอ
สำหรับคนนับร้อย

ผมอาบน้ำชำระร่างกายที่หมักหมมด้วยเหงื่อโคลมาวันเต็ม ๆ แล้วก็
กลับมายังที่เขาจัดไว้สำหรับให้นอนเอนกายลงมือก่ายหน้าผากตามนิสัยเคยชิน
ถึงแม้จะเหน็ดเหนื่อยก็กลับไม่ลง

เสียงของหัวหน้าใหญ่ยังกังวานอยู่ในหู... งานเสรีไทย งานกู้ชาติ วิชา การรวมแบบกองโจร ศัตรูคือญี่ปุ่น พบกันอีกครั้งบนภูพาน ประโยคที่ติดใจมากที่สุดคือคำว่า “หัวหน้า” หัวหน้าหน่วยจรรยา มั่นคงโก้มหายอก เราถูกหลอก ให้มากู้ชาติเราจะได้เป็นหัวหน้าตั้งแต่อายุน้อย ๆ เพียง 15 ปีเศษ ๆ เท่านั้น

ไฉ่ยูนริ ไม่เห็นน่ากลัวตรงไหน มันมีแค่ 12 คน เท่านั้นในเมืองไฉ่ยูนริ กลมือไม่กี่กระบอก กราดเข้าไปมันคงดับต้นหมดในพริบตาเดียว จากนั้นเราก็ได้พาลูกน้องลุยญี่ปุ่นไปทั่วไทย ครานี้แหละจะได้ท่องเที่ยวไปทั่วเมืองไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือ กรุงเทพฯ เมืองตักศิลาที่เราฝันถึง

ความคิดของผมลอยฟุ้งไปกับเสียงเย็นยอของท่านหัวหน้าใหญ่ที่ชม พวกเราว่าเป็นผู้ที่กล้าหาญ ดวงใจอัมเอบลิ้มเหน็ดเหนื่อยแล้วก็ผล็อยหลับไป มารู้สึกตัวอีกครั้งหนึ่ง เมื่อเพื่อนมาปลุกให้ไปรับประทานอาหารเช้า

อาหารเช้าวันนั้นเป็นแกงเนื้อวัวใส่ผักเขียว เพิ่มจะทำเสร็จร้อน ๆ พวกเราทุกคนพอใจ แม้รสชาติของมันจะเป็นแบบป่า ๆ แต่ด้วยความหิวแต่ละคน ชดกันเสียจนพุงกาง

เจ้าหน้าที่โรงครัวต่างก็เอาอกเอาใจ เมื่อรู้ว่าพวกเราเป็นใครมาจาก ไหน ภาชนะที่ใส่อาหารก็ล้วนแต่ทำด้วยกะลามะพร้าวรวมทั้งช้อนตักแกงด้วย จานสำหรับใส่ข้าวก็ไม่มี ต้องใช้ใบตองกุงสำหรับเป็นที่วางข้าวเหนียว เพราะ มันหาง่ายกว่าใบไม้ชนิดอื่น อีกทั้งมีอยู่มากมายอยู่ในดง ใช้แล้วก็ทิ้งไปเอาใบ ใหม่มาใช้อีก มันเป็นการดำเนินชีวิตแบบชาวป่าแท้ ๆ

สำหรับผมเองปัญหาเรื่องอาหารการกินไม่มี จะเป็นข้าวเหนียว ข้าวเจ้า ปลาแดก น้ำปลา ฯลฯ กินได้ทั้งนั้นไม่เคยเลือก ขอแต่ให้ท้อง มันอึดไว้เป็นพอ อึ้งอ่าง แอ้ จิ้งหรีด ก็ไม่เคยเกี่ยง เคยกินแม้กระทั่ง หมาดำกับเพื่อนๆ ที่เป็นลูกคนญวน เวลาเขาฉลองวันตรุษ เขามักจะฆ่า หมาดำมาอบและแจกพวกคนไทยที่รู้จักมักคุ้นกันกิน พวกคนญวนเคย

คุยอวดสรรพคุณหมาด่าว่า กินตอนหน้าหนาวดีที่สุด มันจะทำให้ไม่หนาว เพราะเนื้อหมามันมีแคลอรีสูงกว่าเนื้อสัตว์อื่นและเขาบอกว่า หมาสะอาดกว่าหมูตั้งเยอะแยะกินแล้วไม่อ้วนเพราะไม่มีมัน ทำให้ร่างกายแข็งแรงกว่ากินเนื้อสัตว์ประเภทอื่น

การบบแบบกองโจร

ณ ลานดินหลังกองบัญชาการคืนนั้น มีแสงสว่างสลัว ๆ จากตะเกียงก๊อกที่ใช้น้ำมันยางจุดอยู่ 4-5 ดวง แขนงไว้อรอบ ๆ ลานดินเหมือนกับโรงพิธีกรรมอะไรสักอย่างหนึ่ง

พวกเราไปถึงที่นั่นช้ากว่าเวลา เพราะพวกเราแต่ละคนไม่เคยมีนาฬิกาเลยในชีวิต ตอนกลางวันก็อาศัยดวงตะวัน พอตกกลางคืนก็อาศัยโคมไฟบอกเวลา พอไปถึงทั้งคุณชาติและคุณกันต์ รอพวกเราอยู่แล้ว ทั้งสองแต่งกายด้วยชุดสนามเต็มยศ ที่บำสสะพายปืน เอ็ม.ทรี ที่เข็มขัดมี ยู.เอส.อาร์มี ห้อยลูกกระเบิดมิด กระบอกไฟฉาย แม็กกาซีนปืน ห้อยรุ่มร่ามรอบข้างไปหมด สามรองเท้าผ้าใบสีเขียว ปลายขาทางเกงยัดเข้าไว้ในถุงเท้าเรียบร้อย มองดูทำให้เกิดความสง่าน่าเกรงขาม ทั้งสองท่านเดินเข้ามาหาพวกเราที่พากันนั่งอยู่บนตอมไต้ด้วยใบหน้าอันยิ้มแย้มแจ่มใส

“เอาละพวกเรา ไม่ต้องมีพิธีรีตองแบบทหารเชาเนะ พวกเราจะเรียนวิชากองโจร เราต้องทำตัวให้สบาย ๆ” คุณกันต์ยกมือขึ้นห้ามเมื่อพวกเราทุกคนยืนขึ้นจะทำความเคารพ

“ทุกคนพร้อมแล้วใช่ไหม” คุณกันต์ถามเสียงดังเจี๊ยบขาด

“พร้อมแล้วครับผม” พวกเราทุกคนตอบพร้อมกันด้วยเสียงหนักแน่น

“เมื่อตอนบ่ายนี้ท่านหัวหน้าใหญ่พูดถึงงานอันยิ่งใหญ่ของขบวนการเสรีไทย ให้พวกเราได้ทราบแล้ว” คุณกันต์เริ่มบรรยาย.....งานนี้เป็นงานกู้ชาติบ้านเมืองให้พ้นภัย การจะกู้ชาติบ้านเมืองได้นั้นเราต้องรู้จักศัตรูเสียก่อน ศัตรูของพวกเราคือ กองทัพญี่ปุ่นที่มีอยู่ในผืนแผ่นดินไทย เมื่อเรารู้จักศัตรูคือใครแล้ว เราจะต้องศึกษาศัตรูให้ละเอียดรอบคอบ เราต้องเรียนรู้ศัตรูจึงจะทำลายศัตรูได้ปัจจุบันกองทัพญี่ปุ่นที่ประจำการอยู่ในเมืองไทยประมาณ 5 หมื่นคน ส่วนที่ประจำการอยู่มลายู พม่า และอินโดจีนเซีย นั้นมีอีกนับแสน หากเมื่อใด กำลังทั้งหมดของญี่ปุ่นในภาคพื้นนี้ถูกตรึงเข้ามารวมกันในประเทศไทยแล้ว จะมีกำลังเหนือกองทัพไทยเราถึงสองเท่าตัว นับว่าเป็นอันตรายอย่างยิ่งใหญ่หลวงสำหรับประชาชนคนไทย เรามีข้อตกลงกับฝ่ายสัมพันธมิตร คือ อเมริกา และอังกฤษว่าขบวนการเสรีไทยจะลุกฮือขึ้นจัดการกับกองทัพ ญี่ปุ่นทันที เมื่อกอง ทัพฝ่ายสัมพันธมิตรยกพลขึ้นบกในประเทศไทยงานของเราก็คือความระส่ำระสายทางแนวหลังให้แก่กองทัพญี่ปุ่น เราจะไม่รบบแบบประจัญหน้ากับกองทัพญี่ปุ่น เราจะต้องทำการรบบแบบฉาบฉวยลอบโจมตี ลอบทำลายแล้วก็สลายตัวเป็นชาวบ้านธรรมดา ยุทธวิธีนี้เรียกเป็นภาษาอังกฤษว่า “GUERRILLA TACTIC” หรือเรียกแบบอเมริกันว่า “HIT & RUN” จะเรียกเป็นภาษาไทยก็คงจะเรียกว่า “ยุทธวิธีแบบโจร” หรือเรียกง่าย ๆ ว่า “ตีหัวเข้าบ้าน” เมืองไทยคือบ้านของเรา

กองทัพนู้นคือผู้บุกรุกเข้ามาอาศัยบ้าน เราอยู่ เราชำนาญภูมิประเทศมากกว่า เราอยู่ที่หลบซ่อนดีกว่า” คุณกันต์หยุดพูดเพื่อตักน้ำจากกระดิกที่แขวนไว้ข้างเอวครุใหญ่ แล้วกล่าวต่อไปว่า..... “ทั้งสองประการนี้คือความได้เปรียบของเรา ทางด้านพื้นที่ ทางด้านอาวุธ นั้นเราไม่ต้องพูดถึง พวกเธอทุกคนคงเห็นอาวุธของพวกเราแล้วว่ามี ประสิทธิภาพเหนือกว่าของทหารญี่ปุ่นขนาดไหนเรายังขาดแต่ความชำนาญในการใช้อาวุธและยุทธวิธี สิ่งที่เราขาดมากที่สุดคือขวัญและกำลังใจ พวกเราทุกคนไม่ใช่ทหารอาชีพ เราฝึกเป็นทหารเมื่อชาติต้องการเรา ฉะนั้น พวกเราต้องตั้งใจฝึกตั้งใจเรียนรู้ทุกอย่างให้เร็วที่สุด สร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ตนเอง ให้มากที่สุดพึงระลึกเสมอว่าญี่ปุ่นคือผู้รุกราน ญี่ปุ่นคือศัตรู ไม่ใช่หมามิตร ผู้หวังดี ญี่ปุ่นคือผู้ชักศึกเข้าบ้าน สร้างความฉิบหายให้แก่บ้านเมืองของเรา.....”

คุณกันต์กล่าวต่อไปว่า..... “หน้าฉากทุกวันนี้ญี่ปุ่นคือมหามิตร รัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้เซ็นสัญญาร่วมมือกับรัฐบาลญี่ปุ่น ทั้งทางด้านการทหารและเศรษฐกิจ ปัจจุบันนี้รัฐบาลไทยต้องให้รัฐบาลญี่ปุ่นกู้เงินจำนวนหลายร้อยล้านบาทเพื่อทำสงครามเราประชาชนคนไทยส่วนใหญ่ไม่รู้ไม่เห็นด้วยการกระทำของรัฐบาล คนไทยต่างประเทศก็ไม่เห็นด้วย ด้วยเหตุนี้แหละผมและคุณชาติจึงต้องร่วมมือกับฝ่ายเสรีไทยต่อต้านญี่ปุ่น มาช่วยพวกเธอขับไล่กองทัพนู้นให้พ้นจากผืนแผ่นดินไทยเราไม่ต้องการให้เมืองไทยต้องตกเป็นสนามรบ”

“สิ่งสำคัญที่เราจะประมาณไม่ได้ก็คือ ทหารญี่ปุ่น พวกนี้ส่วนใหญ่เป็นพวกเกาหลีสและไต้หวันหรือฟอร์โมซาทหารพวกนี้ผ่านการรบมาอย่างโชกโชนมีนิสัยใจคอโหดเหี้ยม เป็นทหารที่มีระเบียบผ่านการรบมาอย่างโชกโชน มีนิสัยใจคอโหดเหี้ยม เป็นทหารที่มีวินัยยิ่งกว่าทหารชาติ

โต ๆ กล้าหาญไม่กลัวตาย การเคลื่อนไหวรวดเร็วฉับไว มันกล้าที่จะโจมตีและหลบหนีซึ่งหน้าโดยเราไม่คาดคิดว่ามันจะกล้าหาญทำเช่นนั้น”

“นี่คือศัตรูที่เราต้องเรียนรู้” คุณกันต์พูดเน้นเสียงให้ตระหนัก แล้วกล่าวต่อไป

“เรารู้ซึ่งถึงศัตรู รบสิบครั้งก็ชนะสิบครั้ง ไม่ใช่เมื่อเราเห็นว่าศัตรูเก่งกว่าแล้วเกิดความหวาดกลัว ถึงจะเก่งสักเท่าใดก็ยอมมีจุดอ่อนที่เราจะเอาชนะได้ จุดอ่อนของศัตรูคือการไม่ชำนาญภูมิประเทศมันจะเกาะติดอยู่ในเมืองที่มีชุมชนหนาแน่น หากเราสลายชุมชนนั้นเสียข้าศึกก็จะไร้ที่พึ่ง อย่างที่สกลนคร หากประชาชนสลายตัวออกจากเมืองไปอยู่ตามไร่นาเสีย ญี่ปุ่นก็จะไม่มีที่พึ่งเรื่องข่าวสารและอาหาร.....”

“ฐานที่มั่นที่เราอยู่กันขณะนี้ เราเรียกชื่อย่อว่า “ค่าย A” ย่อมาจากคำว่า “AMERICA” อาวุธทุกชิ้นเป็นของอเมริกา พวกผมทั้งสามคนรวมทั้งฝรั่งก็มาจากอเมริกา เมื่อขบวนการเสรีไทยของเราประกาศเจตจำนงคัดค้านแนวโน้มที่จะทำการต่อสู้อันญี่ปุ่นผู้รุกรานโดยการรวบรวมผู้คนเข้าทำการฝึกอาวุธเพื่อเตรียมต่อสู้กับญี่ปุ่นอย่างเข้มแข็ง รัฐบาลสหรัฐอเมริกาจึงสนับสนุนเราทางด้านกำลังอาวุธและครุฝึก หากพวกเธอทั้งหลายที่นั่งอยู่ที่นี้ตั้งใจฝึกอย่างจริงจังและเข้มแข็งแล้ว ก็จะเกิดผลดีต่อขบวนการของเรา ฝรั่งที่อยู่ที่นี่ก็จะรายงานกลับไปยังรัฐบาลของเขาให้เพิ่มการช่วยเหลือต่อขบวนการของเรามากขึ้น หวังว่าจะได้รับความร่วมมือจากพวกเธอทุกคนเป็นอย่างดี”

คุณกันต์กล่าวเสร็จ พวกเราทุกคนก็พากันปรบมือให้เกียรติกันอย่างสนั่นหวั่นไหว ทุกคนพอใจและเข้าใจในงานที่จะต้องทำในอนาคต ผมเข้าใจในคำว่า “ศัตรู” อย่างแจ่มชัด ต่อไปนี้ญี่ปุ่นคือศัตรูที่มาสร้างความยุ่งยากและก่อสงครามขึ้นในประเทศของเรา เราต้องช่วยกันกำจัดให้พ้น

ผืนแผ่นดินไทย “ต่อไปนี้เป็นหน้าที่ของขุนชาติที่จะบรรยายเรื่องการรบแบบกองโจร” คุณกันต์พูดแล้วผายมือไปทางขุนชาติที่ยืนจังกำถ่างขาอยู่ข้าง ๆ มือขวาถือปืน เอ็ม. ทรี เอาพานท้ายปืนกระชับไว้ที่เอวในท่าพร้อมยิง ขุนชาติก้าวออกมาข้างหน้า 2 ก้าว พร้อมกระดกปลายปืนขึ้นฟ้า เหนียวไกรว้เสียงปั้งดังสนั่น พวกเราพากันสะดุ้งก้มหัวหลบกันพลัน.....

“20 นัด เมื่อถึงนี้ หากเป็นการซ้อมโจมตีทหารญี่ปุ่นที่กำลังออกลาดตระเวนหรือนั่งมานบนรถบรรทุก เราคงจะได้ศพทหารญี่ปุ่นสังเวกระสุนไม่ต่ำกว่า 10 ศพ” ขุนชาติกล่าวอารมณ์บ่จืดอย่างซำ ๆ แล้วเริ่มกล่าวต่อไป.....

“การรบแบบกองโจร เป็นการรบที่ใช้กำลังน้อยสู้กับกำลังที่มากกว่า ยุทธวิธีแบบนี้บรรพบุรุษของเราเคยใช้รบกับพม่ามานานแล้ว เราเป็นเจ้าของพื้นที่เมื่อรู้ตัวว่ากำลังเราน้อยกว่าข้าศึก เราก็ใช้ยุทธวิธีแบบลอบโจมตีแล้วสลายตัว (HIT AND RUN) เพื่อที่จะก่อความเสียหายให้กับข้าศึกโดยไม่ให้ข้าศึกรู้ว่าเรามีกำลังเท่าใด และตั้งอยู่ที่ไหน แต่เมื่อเรารู้ว่า ข้าศึกมีกำลังน้อยกว่า เราก็ใช้กำลังที่มากกว่าทำลายให้สิ้นซาก ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ยุทธวิธีแบบนี้ได้ผลมีอยู่ 4 ประการคือ

1. ข่าวสาร (MESSAGE) สิ่งเหล่านี้ ขบวนการเสรีไทยของเราได้เปรียบอยู่แล้ว เพราะเรามีทหารพลเรือน ท.พ.ร. (PEOPLE MILITIA) อยู่ประจำทุกหมู่บ้านในเขตสงครามของเรา (WARFARE AREA) ทหารพลเรือน (ท.พ.ร.) ที่ได้รับการฝึกไปจากฐานที่ตั้งของเรา จะกลับไปประจำอยู่ในหมู่บ้าน ทำหน้าที่ป้อนข่าวสารมาสู่ฐานที่ตั้งของเราตลอดเวลา คนพวกนี้นอกจากจะทำหน้าที่ให้ข่าวสารแล้ว ยังทำหน้าที่เป็นพลพรรคกองโจรที่จะไม่ร่วมโจมตี ณ ที่ใดก็ได้โจมตีเสร็จแล้วก็จะสลายตัวกลับมาเป็นชาวบ้านธรรมดา มวลชนในชนบทและในเมืองส่วนใหญ่เป็นของเรา เพราะเรามีศัตรูคนเดียวกันคือญี่ปุ่น

คนที่ยังคิด ว่าญี่ปุ่นคือมหามิตรนั้นคือ คนที่ยังไม่รู้จักขบวนการของเรา เมื่อเขารู้จักว่าขบวนการของเรา มีวัตถุประสงค์อย่างไร มันใจว่าเขาต้องร่วมมือกับเรา วิธีการส่งข่าวสารนั้นเอาไว้ศึกษากันในวันต่อไป

2. พลพรรค (MAN) หมายถึง นักรบในหน่วยจรยุทธ ต้องเข้มแข็งอดทน ฉลาด รู้จักดัดแปลงตนเอง (SELF REMOULDING) และต้องมีความรู้เรื่องอาวุธเป็นเยี่ยม รู้จักใช้ทั้งอาวุธของตนเองและศัตรู รู้จักการดำรงชีวิตในป่าให้นานที่สุด อดทน รอคอยเมื่อทำการซุ่มโจมตี เข้มแข็งที่จะเดินทางได้ไกลทั้งกลางวันและกลางคืน มีความจดจำภูมิประเทศรอบกายได้อย่างแม่นยำ ไม่ทิ้งร่องรอยในการอยู่และเดินทางให้ศัตรูติดตามได้

3. ขวัญกำลังใจ (MORALE) ขวัญของนักรบจรยุทธเป็นเรื่องสำคัญ การวางแผนปฏิบัติการนั้นต้องให้ฝ่ายเราได้เปรียบศัตรูอยู่เสมอ หลีกเลี่ยงปะทะกับกองกำลังที่เหนือกว่า ทุกครั้งที่ปฏิบัติการผู้นำหน่วยต้องไตร่ตรองอย่างรอบคอบแล้วว่า เราต้องประสพชัยชนะปกปิดการสูญเสียอันเนื่องจากความผิดพลาดให้ได้

4. เครื่องมือเครื่องมือ (MACHINE) หมายถึง อาวุธประจำการและวัตถุระเบิด นักรบจรยุทธต้องรักษาอาวุธของตนเองให้พร้อมที่จะใช้ตลอดเวลา โดยเฉพาะวัตถุระเบิดต้องเก็บไว้อย่างมิดชิด อย่าให้เสื่อมคุณภาพให้ปฏิบัติตามคำแนะนำการบำรุงรักษาอย่างเคร่งครัด

ทั้ง 4 ประการนี้คือ หัวใจของนักรบจรยุทธฉันรู้สึกดีใจเมื่อได้ทราบว่าพวกเราทั้ง 15 คน ได้รับการฝึกวิชาทหารมาแล้วคนละ 2-3 ปี ทำให้การฝึกของเราใช้เวลาน้อยลงไปอีก แล้วพวกเธอก็คงจะพร้อมที่จะเป็นผู้นำหน่วยจรยุทธได้ทันที

เราจะเริ่มฝึกภาคปฏิบัติทันทีในวันพรุ่งนี้ ทุกคนพบหน้ากันที่หน้ากองบัญชาการเวลา 5 นาฬิกา ทุกวันตั้งแต่วันพรุ่งนี้เป็นต้นไป หวังว่าพวกเธอ

คงให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี วันนี้พวกเธอคงจะเพลียมากแยกย้ายกันไปพักผ่อนได้”.....คุณชาติกล่าวในที่สุด

พวกเราทุกคนลุกขึ้นขึ้นปรบมือให้เกียรติแก่ผู้บรรยายอย่างพร้อมเพรียงกัน แล้วก็ออกเดินจากลานดินหลังกองบัญชาการไปอย่างเงียบกริบทุกคนคงครุ่นคิด เหมือนกับผมว่างานนี้ยิ่งใหญ่และหนักหนาท้องเอาชีวิตเข้าแลก การทำสงครามนั้นใครอ่อนแอกว่าย่อมเป็นฝ่ายเสียเปรียบ ฉะนั้น เราต้องฝึกอย่างหนักเพื่อให้เข้มแข็งกว่าศัตรู

ผมเดินเกาะแขนคุณเรียบเพื่อนรักไปอย่างเงียบ ๆ ในใจรู้สึกขอบคุณที่เพื่อนอุตสาหะไปหลอกให้มาจากบ้านเพื่อร่วมขบวนการกู้ชาติ..... เขาหลอกให้เรากู้ชาติ หลอกให้เรามารับเกียรติอันยิ่งใหญ่ที่คนหลายชั่วอายุคนอาจไม่มีโอกาสได้รับ

คืนนั้นผมหลับสนิทตื่นเมื่อเวลาตี 4 พอตี รีบลุกขึ้นไปทำธุระส่วนตัว แล้วรีบแต่งตัวรอเพื่อนด้วยเสื้อผ้าชุดเดียวที่สวมมาจากบ้าน กลิ่นอับของเสื้อผ้าเริ่มโชยไปสู่จมูกคนใกล้ชิดแล้วตีที่ยังมีผ้าขาวมาติดตัวมาใช้เป็นชุดนอน เช็ดตัว เช็ดอะไรก็ได้ใจปาะ นับได้ว่าเป็นผ้าเอนกประสงค์ทีเดียว

ยามรักษาการณ์เคาะกระบอกไม้ไผ่บอกเวลาตี 5 พวกเราพากันวิ่งตรงไปยังหน้ากองบัญชาการทันที ที่นั่นคุณชาติและคุณกันต์ยืนรอพวกเราอยู่แล้ว

คุณชาติได้แจ้งเรื่องตารางการฝึกให้พวกเราทราบดังนี้:-

05.00 น.-06.00 น. ออกกำลังกายเพื่อเสริมสร้าง
ความแข็งแรง

06.00 น.-08.00 น. ฝึกยุทธวิธี

08.00 น.-09.30 น. รับประทานอาหารเช้าและพักผ่อน

09.30 น.-11.00 น. ฝึกอาวุธปืนและวัตถุระเบิด

11.30 น.-13.00 น. รับประทานอาหารกลางวัน

13.00 น.-17.00 น. ฝึกการช่มโจมตี ลอบโจมตี เดินป่า
และยิงกระสุนจริง

17.00 น.-19.00 น. รับประทานอาหารเย็นและพักผ่อน

19.00 น.-21.00 น. ศึกษาวิชาการเมืองและยุทธวิธี
กลางคืน(วันเว้นวัน)

การฝึกในเวลา (05.00-06.00 น.) วันแรกนั้นคุณชาตินำพวกเราวิ่งออกกำลังกายรอบฐาน วิ่งเหาะ ๆ แล้วพักทำท่ากายบริหาร ดัดตนเหมือนอย่างเมื่อครั้งที่เป็นนักเรียน พวกเราไม่มีรองเท้าสวมแม้แต่คนเดียว พอฝึกเสร็จชั่วโมงแรกก็ได้ผลจากตอไม้และกิ่งไม้เล็ก ๆ ที่มเอาคนละแผลสองแผล แต่ไม่มีใครแสดงอาการเจ็บปวดให้เห็น คุณชาติคงสงสัยจึงเดินขึ้นไปบนกองบัญชาการเอายาแดงขวดใหญ่พร้อมสำลีมาให้พวกเราใส่แผล

ช่วงที่สองของการฝึก (เวลา 06.00-08.00 น.) นั้น ยิ่งเพิ่มแผลให้แกพวกเราอีกคนละหลายแผล การฝึกยุทธวิธีนั้น พวกเราต้องคลานจิ้งจก (LIZARD TACTIC) กลับไปกลับมาคนละหลายร้อยเมตรการคลานจิ้งจกนี้ ทำให้ศัตรูมองไม่เห็นตัว ทั้งเป็นการเข้าใกล้ศัตรูได้โดยศัตรูไม่ได้ยินเสียง ใช้สำหรับการลอบโจมตีในป่าละเมาะที่ไม่มีกำบังยัง ต้องอาศัยการเข้าใกล้ตัวให้มากที่สุด ผมเองคอกแตกเป็นทางยาวทั้งสองข้าง เพราะไม่ได้สวมเสื้อแขนยาว แม้จะบาดเจ็บถึงขั้นต้องลงยาแดง แต่พวกเราทศุกันหัวเราะเฮฮาในวงใต้ะอาหารอย่างสนุกสนาน

ช่วงที่สาม (09.30-11.30 น.) เป็นการฝึกวิธีใช้อาวุธทุกชนิดที่ได้รับจากอเมริกันรวมทั้งการบำรุงรักษาอาวุธ อาวุธที่ ใช้ฝึกนั้นมีปืนเอ็ม.ทรี ทอมสันป์ คาร์บิน ไรเฟิล ดินระเบิด กับดักระเบิด ปืนครก ปืนต่อสู้อากาศและระเบิดมือ ตั้งเรียงรายอยู่ในโรงฝึก วันแรกพวกเราได้ เรียนรู้การใช้ปืน

เพียงชนิดเดียวคือ เอ็ม.ที คุณชาติบอกพวกเราว่าเป็นชนิดนี้เหมาะสำหรับ
จะเป็นปิ่นประจำตัวผู้นำหน่วยจรรยา เพราะมันเบาใช้ช่มยิงในระยะใกล้ หัว
กระสุนใหญ่และแรงปะทะหนัก ใครถูกกระสุนแล้ว ต้องถึงกับเซล้มทันที กองทัพ
อเมริกันผลิตขึ้นเพื่อพิชิตซาโมไรของญี่ปุ่นโดยเฉพาะ การเรียนรู้เรื่องอาวุธ
ไม่ใช่เรื่องยากสำหรับพวกเราที่เป็นเด็ก เราสามารถรับรู้ได้ในเวลาอันรวดเร็ว

ช่วงที่ 4 (13.00-17.00 น.) หลังรับประทานอาหารกลางวันเสร็จ
คุณชาติพาพวกเราเดินทางมุ่งหน้า เข้าป่าดงดิบ ที่เต็มไปด้วยขอนไม้และพุ่ม
ไม้หนาทึบ ฝึกการเดินป่า โดยไม่ทิ้งร่องรอยไว้ให้ศัตรูติดตามถูกทาง วิธีลบ
รอยเท้า วิธีหลอกโดยการเดินถอยหลัง การเลือกชัยภูมิช่มโจมตีเรียนรู้ถึงต้น
ไม้และผลไม้ป่าที่ใช้กินแทนอาหารเถาวัลย์ที่มีน้ำใช้ดื่มแก้กระหายได้ ช่วงสุด
ท้ายเป็นการฝึกยิงกระสุนจริง โดยใช้เนินดินเป็นเป้าหมาย วันแรกนั้น เรา
กลับถึงที่พักแทบไม่อยากจะลุกไปรับประทานอาหารเย็น แต่ผมเองคิดว่าการ
ทำอะไรครั้งแรก ๆ มันก็มักจะเหน็ดเหนื่อยเช่นนี้แหละ ครั้งต่อไปคงจะ
เคยชินไปเองคนที่ไม่แสดงอาการเหน็ดเหนื่อยให้เห็นก็คงได้แก่คุณชาติ เพราะ
ท่านคงได้รับการฝึกมาก่อน ที่จะโดดร่มลงมาที่เมืองไทย

ช่วงสุดท้าย (19.00-21.00 น.) เป็นการฟังการบรรยายเรื่องการ
เมือง ปลุกใจให้รักชาติ ผู้บรรยายในวันแรกนี้ได้แก่ ท่านหัวหน้าใหญ่(พลูโต)
การบรรยายของท่าน ทำให้ผมเข้าใจเรื่องของโลก ปัญหาความขัดแย้งอันก่อ
ให้เกิดสงคราม การช่วงชิงทรัพยากรจากอาณา นิคมทางเศรษฐกิจและอาณา
นิคมทางการเมือง ปัญหาเรื่องเชื้อชาติท่านดำเนินนโยบายของจอมพล ป. พิบูล
สงคราม ที่กีดกันคนเชื้อชาติอื่น ๆ ที่อาศัยอยู่ในแผ่นดินไทย ท่านบอกว่าคน
ที่เลือดไทยแท้ ๆ นั้นหายากมากในลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาเพราะลุ่มน้ำเจ้าพระยานั้น
เป็นแหล่งอุดมสมบูรณ์ คนเชื้อสายจีน มอญ ฯลฯ มาปักหลักทำมาหากินกัน
นับร้อยปี การผสมของสายพันธุ์ย่อมมีกันตลอด เวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

ช่วงระยะสมัยกรุงศรีอยุธยา นั้น พม่ายกกองทัพมารบกวาน ตลอดเวลา แต่ละครึ่งชายฉกรรจ์พม่านับแสนยกพลมาย่ำยี ทำสงครามยึดเยื้ออยู่เป็นเวลาแรมปี ผู้ชนะก็ยอมมีสิทธิผสมพันธุ์ผู้แพ้ได้อย่างเสรี ลูกที่เกิดมาก็ถูกทอดทิ้งไว้เมื่อมันเล็กก็พกลับบ้านไป ท่านย้าว่าคนไทยคือคนที่ใช้ภาษาพูดคำ ว่า พ่อ.....แม่.....กิน.....นอน รู้เรื่องกัน คนไทยที่ยังมีเลือดบริสุทธิ์เต็ม ร้อยเปอร์เซ็นต์คือ คนที่อาศัยอยู่สองฟากฝั่งแม่น้ำโขงเท่านั้น ฉะนั้นการ ที่ จอมพล ป. พิบูลสงคราม จะคลั่งชาติเหมือนฮิตเลอร์นั้น นับว่าดำเนินการ ผิดพลาดท่านยังให้พยากรณ์ไว้ว่า ญี่ปุ่นต้องแพ้สงครามภายใน 6 เดือนข้าง หน้านี้ แม้เราจะกำจัดศัตรูของเราคือ ญี่ปุ่นได้สำเร็จแล้ว งานของขบวนการ เสรีไทยยังมีต่อไป อย่างไม่สิ้นสุด เราต้องช่วยเพื่อนบ้านที่มีสายเลือดเดียวกันกับเราต่อสู้เพื่อเอกราชให้ได้ ฝรั่งเศสต้องหวนกลับมายึดครองลาว เขมร และญวนอีกเพราะประเทศเหล่านี้มีทรัพยากรธรรมชาติให้มันได้ชนกลับไปฟื้นฟู ประเทศของมันได้ ทางฝ่ายอังกฤษนั้นก็เช่นกัน มันจะไม่ยอมปล่อยให้มลายู พม่า ไทยใหญ่ มอญ กะเหรี่ยง ได้เป็นเอกราชเป็นอันขาด นอกจากคนใน ประเทศเหล่านั้นจะลุกขึ้น มาต่อสู้เพื่อเอกราชของตน เมื่อท่านหัวหน้าใหญ่ จบการบรรยายคืนนั้น ผมได้รับเชื้อไฟความเกลียดชังฝรั่งนักล่าเมืองขึ้นมาก ขึ้นจนเปี่ยมล้น ทำให้เกิดความรู้สึกสงสารคนลาวที่มีสายเลือดเดียวกันกับ เราที่ต้องตกอยู่ภายใต้การ กดขี่ เอาไรต์เอาเปรียบจากพวกนักล่าเมืองขึ้น คิด ว่าสักวันหนึ่งผมต้องมีโอกาสได้ช่วยพวกเขาต่อสู้เพื่อเอกราชอย่างแน่นอน

การฝึกของพวกเราเป็นไปตามตารางที่กำหนดไว้ทุกวัน อาทิตย์แรก ผ่านไป ทำให้ฝ่าเท้าและแขนคอกริมด้านไม่เป็นอุปสรรคต่อการฝึกแต่อย่างใด

สิ่งที่ผมหนักใจมากที่สุดคือ การฝึกประกอบวัดถูระเบิด เกรงว่าจะเกิด ความผิดพลาดขึ้น ดูจากแรงระเบิดที่เราใช้ดินระเบิดเพียงเล็กน้อยก็สามารถ

ล้มต้นไม้ใหญ่ ๆ ลงได้ในพริบตา หากเกิดความผิดพลาดระหว่างการเรียนแล้ว พวกเราทั้ง 15 คน พร้อมครูฝึกคงถูกแรงระเบิดอัดตายในพริบตา

ในเรื่องระเบิดนั้น พวกเรานั้นยังไม่เคยเห็นฤทธิ์เจ้ากับดักระเบิด รถยนต์ ที่เขาทำสำเร็จรูปแล้วเหมือนกระป๋องแบน ๆ ว่ามันจะสามารถพลิก รถยนต์ได้อย่างที่ครูฝึกท่านอ้างคุณภาพหรือไม่ ที่เราไม่เห็นฤทธิ์ของมันนั้นก็ เพราะไม่มีใครกล้าทดลอง จึงได้แต่ฝึกฝังดินกลบดินตามทางที่รถยนต์ที่จะผ่าน

ปีนบาซูกำลังต่อสู้รถถังก็ไม่ได้เคยได้ยิงกับเขา ผมถูกจัดให้เป็นคนลำเลียง ลูกกระสุน ซึ่งมันเหมือนกับลูกระเบิดสมัยสงครามอินโดจีนพวกเราไม่มีใครกล้า ทดลองยิงกระสุนจริง เมื่อเห็นครูประจำบาลคนหนึ่งร่างกายกำยำลำสันทดลอง ยิงดูแล้วแรงกระแทกของมันทำให้คนยิงถึงกับหงายท้องไม่เป็นท่า อย่างไรก็ตาม หากถึงคราวจำเป็นต้องใช้มันแล้ว คงจะไม่เหลือบ่ากว่าแรงไปได้

เราศึกษาวิชาการเมืองสลับวันกับการเดินป่าและยุทธวิธีในตอนกลาง คืน คืนแรกพวกเราถูกปล่อยไว้กลางป่ากลุ่มละ 3 คนแล้วให้หาหนทางหลบ เข้าฐานที่ตั้ง กลุ่มของผมหลงป่าว่าจะกลับถึงฐานก็เป็นเวลาเกือบเที่ยงคืน เพราะพวกเราไม่มีใครที่สนใจเรื่องดวงดาวกันเลย พอจะเข้าบริเวณฐานที่ตั้ง ยังถูกพรรคพวกดักจับได้เสียอีก นับว่าเป็นการขายหน้าอย่างยิ่ง

ฝึกหนักมาได้ 10 วันเต็มแล้ว ทั้งคุณชาติ คุณกันต์และนายทหาร อเมริกัน คนนั้นพอใจในผลการฝึกอย่างมาก นายทหารอเมริกันคนนั้นแกมักจะยกหัวแม่มือแล้วร้องว่า “กู๊ด กู๊ด” เมื่อเห็นพวกเราตั้งใจฝึกกันอย่าง เข้มแข็ง ผมเดาเอาว่ามันคงพูดคำว่า กู๊ด กู๊ด มากกว่า

วันหนึ่งพวกเราพากันกลับมาจากการฝึกขว้างระเบิดในป่าลึกตอนพลบ ค่ำ พวกมันตรงดิ่งไปยังโรงอาหารกันก่อนเพราะทั้งเปลี้ยทั้งหิวอย่างบอกไม่ถูก คน ที่โรงอาหารมากระซิบบอกผมว่าพวกเรากลับมาไม่ทันดู “การประหาร ชีวิต” คนทรยศต่อขบวนการเสรีไทยนำเอาข้าวไปขายให้ญี่ปุ่นเพื่อแลกกับเงิน

ผมตกใจแทบจะกินข้าวไม่ลง เมื่อได้ยินคำว่า “ประหาร” ตาของ ผมเคยเล่าเรื่องการประหารนักโทษคนแรกของเมืองสกลนครให้ฟังว่า นักโทษ คนนั้นมีความผิดฐานปล้นฆ่าเจ้าทรัพย์ เจ้าเมืองจึงนำไปประหารโดยการตัดคอ ที่ตึกบาง ทางไปบ้านนาอ้อย เพชรฆาตหัดดองไม้แดงสวมเสื้อผ้าสีแดง รำดาบ รอบ ๆ ตัวนักโทษเป็นเวลานานก่อนที่จะลงดาบพอลงดาบที่ต้นคอจน คอขาดกระเด็นเลือด ในตัวนักโทษพุ่งขึ้นสูงตั้งสองศอก ตั้งแต่นั้นมาผมเกิด มีความรู้สึกเกลียดและกลัวคำว่าประหาร

พอผมถามว่าเขาประหารใคร คนในโรงครัวก็บอกว่า เขาไม่รู้ว่าเป็น ใครรู้แต่เพียงว่าเป็นคนในเมืองสกลนคร รูปร่างหล่อเหลาพูดไทยเหมือนกับ พวกเจ้านาย

“ทวยศ” ใครกันแน่ที่ทวยศต่อขบวนการของเรา เขาทวยศโดยวิธี ไต ผมคิดไม่ออก หรือว่าเป็นพวกที่ชอบเอาเบ็ดโก๋ไปขายให้ทหารญี่ปุ่น แล้ว ยกไม้ยกมือบอกราคาโก๋ ไม่เห็นใครพูดภาษาญี่ปุ่นเป็นสักคน ผมค่อย ๆ นึกถึง คนรูปร่างหล่อเหลาแล้วติดฝิ่นแถมพูดภาษากลางด้วย คงมีคนเดียวในเมือง สกลนคร ที่แต่งตัวดี ๆ เข้าโรงยาฝิ่นเป็นประจำ ในใจภาวนาขออย่าให้เป็น คนนั้นเลย เพราะเป็นคนที่ผมศรัทธาในความอัจฉริยะของแก แกเล่นฟุตบอล ก็เก่ง เล่นดนตรีก็เก่ง เล่นละครก็เป็นพระเอก แม้แกจะติดยาฝิ่นก็ยังนิยม ในความเก่งของแกในอดีตอยู่

ทำไมต้องถึงขั้นฆ่าแกงกันแค่จับกุมคุมขังไว้ไม่ได้หรือ?... ผมคิดไป ตามประสาเด็ก ๆ

ความหวาดระแวงกลัว ทำให้ผมเริ่มคิดถึงบ้าน คิดถึงพ่อแม่และน้อง ๆ ที่จากมาโดยไม่บอกกล่าว ป่านนี้แม่คงทำงานหนักเข้าขั้นมาต้องไปตลาดขาย ของหมดต้องซื้อข้าวมาเตรียมทำไปขายตอนเย็นอีก คงไม่มีใครช่วยชุด มะพร้าวตำพริกแกง น้องเล็ก ๆ 5 คน คงช่วยอะไรแม่ได้ไม่มากนัก

แล้ววันนั้นก็มาถึงคือวันที่ผมรอคอยมานาน ขณะที่ผมและเพื่อน ๆ กำลังรับประทานอาหารเข้ากันอยู่ที่โรงครัว คุณชาติและคุณกันต์เดินมาบอกกับพวกเราว่าจะส่งกลับบ้านวันนี้พร้อมกับสั่งให้โรงครัวจัดเตรียมอาหารกลางวันให้พวกเราคนละห่อใหญ่

พวกเรารับประทานอาหารเสร็จก็พอดีกับทางโรงครัวจัดข้าวเหนียวกับเนื้อแห้งห่อใบตองถุงให้คนละห่อใหญ่เรารีบกกลับโรงเรียนที่פקเก็บข้าวของเล็กน้อยที่สะสมไว้ในช่วง 18 วันที่มารับการฝึก

รวบรวมข้าวของเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็พากันมายืนรอรับคำสั่งหน้ากองบัญชาการ ซึ่งมีคุณชาติและคุณกันต์แต่งชุดสนามเต็มยศยืนรออยู่ คุณชาติสั่งให้พวกเราไปรับเอาอาวุธที่ติดตัวมาจากในเมืองกลับไปด้วย แล้วบอกกับพวกเราว่า พวกเราจะต้องเดินทางไปขึ้นรถยนต์ที่อำเภอสว่างแดนดินซึ่งอยู่ห่างจากฐานที่ตั้งแห่งนี้อย่างประมาณ 15 กิโลเมตร

ด้วยความอยากกลับบ้านเต็มแก่ พวกเราทุกคนไม่มีใครเถียงว่าจะเดินกลับหรือขึ้นรถยนต์กลับคุณชาติและคุณกันต์เป็นคนนำทางพวกเราออกจากฐานที่ตั้งไปทางทิศตะวันออก ทุกคนเดินทางอย่างกระฉับกระเฉงผ่านดงไม้หน้อยใหญ่ ไปอย่างไม่เหน็ดเหนื่อย

บ่ายคล้อยลงแล้ว ต้องเริ่มร้องอุทธรณ์หาอาหารแต่ผู้นำทางทั้งสองท่านก็ยังไม่มีท่าทีว่าจะพาพักรับประทานอาหารพวกเราต้องใช้วิธีเดินพลางล้วงเอาข้าวเหนียวออกมาเคี้ยวไปพลางอีกไม่นานก็พันทายดงถึงทุ่งนาร้างเล็ก ๆ แห่งหนึ่งเดินข้ามทุ่งไปก็ถึงกลุ่มต้นยางกลุ่มหนึ่งที่ขึ้นเบียดเสียดกันบนเนินใหญ่

ใต้กลุ่มต้นยางหลายสิบต้นนั้น โลงเตียนเหมือนกับมีคนมาปิดกวาดทำความสะอาดเป็นประจำ ผมมองดูรอบ ๆ และกวาดสายตามองไกลออกไปก็ไม่มีวิ้วจะมีหมู่บ้านอยู่ใกล้แม้แต่หมู่บ้านเดียวมองเห็นลำห้วยใหญ่ทอดยาวลงไปสู่ดงไม้ข้างหน้า คุณชาติสั่งให้พวกเราพักรับประทานอาหารที่นี่

ทุกคนรับประทานอาหารเสร็จแล้ว ก็เอาผ้ามาปูเอนกายรอให้คุณชาติและคุณกันต์จัดการกับอาหารสำเร็จรูปบรรจุกล่อง (RATION) ของท่านให้เรียบร้อยเสียก่อน เมื่อท่านทั้งสองรับประทานอาหารเสร็จแล้วก็เรียกพวกเรามานั่งล้อมวงต่อหน้า

คุณกันต์ชี้แจงให้เราทราบ ว่า “การเดินทางมาครั้งนี้ ไม่ใช่เดินทางไปอำเภอสว่างแดนดินเพื่อขึ้นรถกลับ แต่เป็นการเดินทางมาฝึกครั้งสุดท้าย เป็นการฝึกหลบเข้าถ้ำวินากรรมในฐานที่ตั้งของศัตรู เราสมมติให้ฐานที่ตั้งของพระเจ้าของเรา เป็นฐานที่ตั้งของศัตรู ให้พวกเธอแบ่งกันเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน แยกกันเดินทางเพื่อหลบเข้าฐานที่ตั้ง ระวังอย่าให้พวกยามรักษาการณ์จับได้ หากเขาจับได้เขาจะตะโกนถามไค้ตเราว่า “หนองหลวง” ให้เราตอบว่า “ส่องดาว” แล้วจะปลอดภัยจำไค้ตให้ตึ้นะ ตอบผิดเขายังตายฉันไม่รู้ด้วย กลุ่มใดเข้าถึงบริเวณฐานที่ตั้งได้สำเร็จให้ รวป็นขึ้นฟ้า 1 ชุด แล้วให้หมอบลงหาที่กำบังให้ตึ เมื่อมีพลสัญญาณสีเขียวยิงขึ้นฟ้าแล้วจึงออกจากที่หลบซ่อนได้ แล้วการฝึกครั้งสุดท้ายของเราก็ก็นสิ้นสุดลง”

“ใครไม่เข้าใจ” คุณชาติถามย้า เมื่อไม่มีใครสงสัยคุณชาติก็ชักมิดสนามออกจากช่องที่ห้อยในเข็มขัด วาดแผนที่ของฐานที่มั่นของพระเจ้า ชี้แจงให้พวกเราารู้ว่า ขณะนี้พวกเราอยู่จุดไหน จัดแบ่งกลุ่มให้ว่ากลุ่มไหนจะต้องเข้าทางทิศใด

ทุกกลุ่มเดินทางกลับไปยังดงพระเจ้าเพื่อที่ปฏิบัติการให้เป็นผลสำเร็จตามคำสั่ง กลุ่มของผมเดินทางถึงบริเวณใกล้ฐานที่ตั้งของพระเจ้าเป็นเวลา 3 ทุ่มตรง กว่าจะคืบคลานเข้าไปถึงบริเวณที่ตั้งได้ก็ 3 ทุ่มเศษแล้ว ขณะที่ผมเตรียมขึ้นลากล่องเพื่อลั่นไกปืนนั้น เสียงร้วของปืนของสองกลุ่มนั้นก็ดังขึ้นดังสนั่น ผมก็ยกปลายปืนขึ้นฟ้าพร้อมลั่นไกไปเป็นชุดที่สามแล้วก็พาพวก

เพื่อน ๆ หมอบลงที่นอนไม้ข้าง ๆ ตัว

พอเสียงปืนทั้ง 3 ชุด สงบลง พลูสีเขียวก็ถูกยิงขึ้นฟ้าบริเวณฐานที่ตั้งกลางดงพระเจ้าสว่างไสวบาดแผลความโกลาหลก็เกิดขึ้นในค่าย ผู้คนแตกตื่นระส่ำระสาย บ้างก็ลี้ภัยลี้ภัย บ้างก็ลี้ภัยลี้ภัยทางแกงจืดได้แต่ผ้าขาวม้ากับปืนคู่ชีพก็มีที่นำขึ้นที่สุดคือพวกลี้ภัยลี้ภัยทางแกงจืดโง่งมไปมารอบฐานที่ตั้ง พวกเราอดสังเวชไม่ได้ลุกขึ้นร้องตะโกนบอกให้หายตกใจ

เหตุการณ์ในฐานที่ตั้งสงบลง แต่เสียงหัวเราะเยาะเย้ยกันยังมีอยู่อย่างสนุกสนาน คนที่กลัวจนลนลานทำขายหน้าก็อายเพื่อนแทบมองหน้าเพื่อน ๆ ไม่ได้

พวกเราทั้งหมดรวมตัวกันที่หน้ากองบัญชาการอีกครั้งหนึ่งทั้งคุณชาติและคุณกันต์ แสดงความดีใจกับพวกเราที่ฝึกปฏิบัติการครั้งสุดท้ายได้อย่างดีเยี่ยม พร้อมกับบอกพวกเราว่ามีรถยนต์จอดรออยู่ที่จุดเดิมที่เคยมาส่งให้พวกเรารีบเดินทางกลับ คนนำทางเขามารออยู่แล้ว

ผมหันหน้ามองดูเห็นคนนำทางยืนรออยู่จริง ๆ เป็นคนเดียวคนที่นั่งรถมาส่งพวกเราถึงด่านแรกในวันนั้น ผมเดินตามเขาไปโดยลี้ภัยลี้ภัยแม้แต่ครุฑก็ทั้งสองท่าน เสียงคุณชาติและคุณกันต์ตะโกนว่า “โชคดีทุก ๆ คน” แว่วดังมาแต่ไกล

“โชคดีแน่ครับคุณชาติคุณกันต์” ผมตอบในใจ ผมโชคดีที่ได้มารับเกียรติอันสูงส่งจากขบวนการเสรีไทยให้ไปทำการกู้ชาติ กู้ผืนแผ่นดินนี้ให้เป็นไทจากคนต่างชาติ ผมจะไม่ลี้ภัยลี้ภัยทั้งสองที่ฝึกฝนให้ผมเป็นอย่างดีที่ผมต้องการจะเป็น

สนามบินลับ

ทุกคนเดินทางมาถึงจุดนัดหมาย ไม่มีใครแสดงความเหน็ดเหนื่อย แต่ประการใด ทั้ง ๆ ที่ลำบากลำบากกันมาทั้งวัน ต่างคุยกันเฮฮาถึงเรื่องเหตุการณ์ การลอบเข้าโจมตีฐานที่ตั้งเมื่อสักครู่นี้ รถยนต์คันเดิมที่เคยมาส่งพวกเราจอด รอรับเราอยู่ที่จุดตรวจจุดแรก

เรื่องที่สร้างความเฮฮาได้มากที่สุดคือ เรื่องเอากางเกงพาดบ่าวิ่งโพง เทงออกมา มือหนึ่งถือปืน มือหนึ่งถือเบ้ กว่าเจ้าตัวจะรู้สึกก็ต่อเมื่อพลูสอง แสงดับลง

คนตื่นยิ่งกว่าวัวควายตื่น เช่น เมื่อคราวสงครามอินโดจีนฝรั่งเศสมา ทิ้งระเบิดที่เมืองสกลนคร มีคนตายสิบกว่าคน เช้าวันรุ่งขึ้นไม่รู้ว่าใครไปปล่อย ขาวว่า ฝรั่งเศสจะส่งเครื่องบินมาทิ้งระเบิดอีก 3 ลำ ปากต่อปากลือกันชั่ว เวลาเพียงชั่วโหมงเดียวเท่านั้น คนพากันตื่นทั้งเมือง พากันหล้งไหลออกสู่ทุ่ง

หนองหานย้วยเหยียไปหมดบ้างก็อ้อมลูกทุ่งหลานบ้านก็หาบกระบุงใส่ทรัพย์สินเงินทอง พวกกันวิ่งไปข้างหน้าอย่างไม่มีจุดหมาย ขอแต่ให้พ้นตัวเมืองเท่านั้น วันนั้นหากไอ้เศสมันมาจริง ๆ คงได้ยิงคนเล่นอย่างสนุกมือ

ผมเองถือว่าเป็นเรื่องธรรมดาของคนที่ยังไม่เคยพบศึกเหนือเสียใต้ ความเจตียวดลาดในการระมัดระวังตัวไม่มี หากพวกเราพบเหตุการณ์เช่นนี้บ่อย ๆ ก็คงจะชินชาไปเอง

รถยนต์คันนั้นพาพวกเรากลับไปตามเส้นทางเดิม ผ่านเส้นทางที่ใช้คลุมพวกเราไว้ กลายเป็นผ้าห่มผืนใหญ่ของพวกเราทั้ง 15 คน ทุกคนหลับไหล แต่ผมหลับไม่ลงเกิดความหวาดระแวงกลัว ไปร้อยแปดนั่งมือถือปืนแน่นกลัวว่าญี่ปุ่นจะล่วงรู้ความลับแล้วว่ามีพวกเรากำลังซ่อนสุมกำลังต่อต้านพวกมัน

บ้านของหัวหน้าใหญ่ในเมืองนั้น ก็ตั้งอยู่ห่างหน่วยวิบุลย์ของทหารญี่ปุ่นเพียง 500 เมตรเท่านั้น นับเป็นการทำงานที่เสี่ยงมากอยู่ใต้จมูกของไอ้ยุ่นแท้ ๆ อีกประการหนึ่งที่ผมกลัวมากที่สุดคือ ปัญหาพลพรรคของเรา กล่าวว่าเมื่อเกิดการใช้กำลังขึ้นจริง ๆ แล้ว จะคุมสติได้ไม่มั่นคงเท่ากับพวกไอ้ยุ่นที่เคยผ่านสมรภูมิมามากหลายคาบสมุทร แค่อเสียงปืนรัวขึ้นแค่นั้น ยังวิ่งกันอลหม่านหาที่หยุดยังไม่ได้

ผมนั่งถ่างตาตลอดทั้งคืน ดูเหมือนว่ารถยนต์วิ่งเข้าตัวเมืองแล้ว แต่คนขับยังไม่ยอมหยุด กลับเร่งเครื่องพุ่งไปข้างหน้าอย่างเต็มที่ รถวิ่งโคลงเคลงไปตามทางเกวียน มองดูเพื่อน ๆ ก็ยังไม่มีใครยอมตื่น ผมก็เลยล้มตัวลงนอนข้าง ๆ พวกเขานึก

หลับจับไปพักหนึ่งมารู้สึกตัวเอาเมื่อมีคนมาเปิดผ้าเตนท์ที่คลุมพวกเราออก

“เตี้ยวนี้เราอยู่ที่ไหน? แม่น้ำอะไร? ข้างหน้าฟากน้ำนั้น หมู่บ้านอะไร” ผมตั้งคำถาม เพื่อน ๆ ซึ่งแต่ละคนก็ไม่สามารถจะตอบคำถามผมได้

ผมมองเห็นชาย 3 คน กำลังลุยน้ำข้ามมาจากหมู่บ้านจึงวิ่งลงไต่
ดักหน้า เพื่อที่จะถามไถ่ หนึ่งในจำนวนนั้นบอกกับผมว่า จะข้ามมารับพวกเรา
ไปยังค่ายบี. แม่น้ำนี้คือแม่น้ำพุง หมู่บ้านตรงข้ามนั้นคือบ้านเต่างอย

“เสร็จแล้วสิเรา” ผมนึกในใจ.....เราเดินทางเลยจากตัวจังหวัดมา
หลายสิบกิโลเมตร

“เราถูกหลอกอีกแล้ว” ผมตะโกนขึ้นดัง ๆ จนชาย 3 คนนั้นหัน
มามองแล้วยิ้ม ๆ

“ครั้งแรกหลอกว่า จะพาไปยังเนื้อ กลับพาไปกลางดงพระเจ้า
ครั้งที่สองหลอกว่าจะพากลับบ้าน ดันมาถึงน้ำพุง” ผมพิมพ์ำเดินตาม
หลังชาย 3 คนนั้นขึ้นฝั่งไปยังรถยนต์ที่จอดอยู่

“ผมได้รับคำสั่งให้มารับพวกคุณทั้ง 15 คน ขึ้นไปยังค่ายบี. บน
เขา” ชายคนหนึ่งพูดย้ำเสียงดัง

“อาบน้ำอาบท่าเสียให้สบายก่อนก็ได้ แล้วค่อยขึ้นไปหาข้าวกิน
กันที่บ้านเต่างอย” อีกคนหนึ่งพูดด้วยน้ำเสียงที่เปี่ยมด้วยเมตตาด้วยเห็นว่า
พวกเราเป็นเด็ก ๆ กันทั้งนั้น

พวกเราปลดสัมภาระออกจากตัว พากันวิ่งลงแม่น้ำซึ่งไม่ลึกนักเล่น
น้ำกันอย่างสนุกสนาน เพราะนานแล้วที่เราไม่เคยพบแม่น้ำใหญ่อย่างนี้

แม่น้ำพุงเป็นแม่น้ำใหญ่สายหนึ่งของจังหวัดสกลนคร ต้นกำเนิดเกิด
จากภูเขาทางด้านตะวันตก แล้วไหลวกวนลงสู่หนองหาน หน้าฝนน้ำเขียวมาก
พอหน้าแล้งน้ำจะแห้งขอดเพราะเป็นแม่น้ำเกิดจากที่สูงมันจึงไหลลงสู่ที่ต่ำใน
เวลาอันรวดเร็ว

“ญี่ปุ่นไว้วัย ญี่ปุ่น” เสียงเพื่อนคนหนึ่งที่กำลังเดินโง่งงขึ้นจากน้ำ
ทุกคนมองไปที่เสียงร้องด้วยความตระหนกว่าเป็นญี่ปุ่นจริง ๆ ที่แท้พี่แกต้องการ
อะไรให้เพื่อน ๆ ดูว่า เขาอาบน้ำแบบญี่ปุ่นที่จริงพวกเราไม่เคยอาบน้ำกัน

แบบนี้มาตั้งแต่ยังเด็ก ๆ ไม่เห็นใครตั้งชื่อให้ แต่พอ ทหารญี่ปุ่นมาเอาอย่าง พวกเราบ้างก็พากันตั้งชื่อว่า “อาบน้ำแบบญี่ปุ่น”

อาบน้ำเสร็จชายทั้ง 3 คน ก็พาพวกเราลุยน้ำข้ามฟากไปยังหมู่บ้านต่างอย เติมน้ำผ่านหมู่บ้านไปยังโรงเรียนประชาบาลที่ตั้งอยู่ชายทุ่งริมบ้าน ที่นั่นมีคนมากมายกำลังฝึกหัดแถวกันอยู่กลางสนามฟุตบอล บางกลุ่มก็นั่งล้อมวงกันอยู่ใต้ต้นไม้มีคนถือปืนคุยอวดสรรพคุณของปืนให้คนเหล่านั้นฟังอยู่

ผมอดยิ้มออกมาไม่ได้คนพวกนี้เขาคงถูกหลอกให้มาล่าสัตว์เช่นเดียวกับพวกเรากระมัง มอง ๆ ดูรู้สึกว่าจะเป็นพวกครูประชาบาลที่เคยคุ้นหน้ากันอยู่

คนนำทางพาเราตรงไปที่โรงอาหารหลังโรงเรียน พ่อครัวกำลังปรุงอาหารกันอย่างขะมักเขม้น กลิ่นอาหารโชยเข้าจมูกชวนกิน นั่งรอได้ครู่เดียวอาหารก็ถูกลำเลียงมาตั้งตรงหน้าทีละจานสองจาน มันก็หนีไม่พ้นต้มเนื้อแกงเนื้อใส่ผักเขียว ดีแต่ว่าที่นี่ยังมีขามใส่อาหารจานใส่ข้าวเหนียวให้กิน พวกเราจัดการกับอาหารจนอิ่มแปร้กันทุกคนแล้ว ก็พากันถอยออกมาตั้งหลักรอคนนำทางอยู่บนโรงเรียน ซึ่งบัดนี้โรงเรียนแห่งนั้นได้กลายเป็นโรงทหารย่อย ๆ ไปเสียแล้ว

“ซ้าย ซ้าย ซ้าย” เสียงครูฝึกกำลังฝึกพวกพลพรรคใหม่เดินแถวหน้ากระดานเรียงหนึ่ง เสียงตบเท้าดังเป็นจังหวะเหมือนกับการสวนสนามของฮิตเลอร์ที่เคยเห็นในหนัง

“คนพวกนี้มันจะฝึกเดินแถวไปอวดทหารญี่ปุ่นหรือใจ มันไม่ได้ฝึกยุทธ วิธีการรบแบบกองโจรอย่างที่เรฝึกในดงพระเจ้า หรือว่าเขาฝึก เพื่อ “การรบบตามรูปแบบ” ส่วนพวกเรานั้นฝึก การรบนอกรูปแบบ”
.....ผมคิดในใจแต่ผู้เดียว

คณะผู้นำทางได้พาพวกเราออกเดินทางต่อไปหลังจากพวกเราเสร็จสิ้นจากภารกิจส่วนตัวกันทุกคน การเดินทางครั้งนี้เป็นการเดินมุ่งหน้าขึ้นไป

ยังภูเขาล้างหมูบ้าน เดินลัดเลาะไปตามลำธารที่ขุดแห้งผ่านด้านตรงที่ตั้งอยู่เป็นระยะ

เส้นทางเข้าไปสู่ค่ายบี. ที่ตั้งอยู่ในหุบเขาที่มีภูเขาล้อมรอบทั้ง 4 ทิศนี้มีการรักษาความปลอดภัยเข้มแข็งกว่าทางเข้าไปฐานที่มั่นที่ดงพระเจ้าเสียดีก ผู้คนที่พบตามเส้นทางนั้น การแต่งตัวคล้ายกับทหาร มีการแสดงความเคารพต่อผู้นำทางทั้ง 3 คนด้วยการวันทยาอุบ้าง วันทยาหัตถ์บ้าง ตามโอกาสอันถูกต้อง แสดงว่าทุกคนได้รับการฝึกมานานพอสมควร

หลังจากออกเดินทางมาประมาณ 3 ชั่วโมง พวกเราก็เข้ามาถึงค่ายบี. เราถูกนำไปยืนรออยู่หน้าโรงเรือนแห่งหนึ่ง ซึ่งเข้าใจว่าจะเป็นกองบัญชาการของค่ายแห่งนี้ เพราะเห็นมีคนหนึ่งนั่งทำงานคล้ายกับกองบัญชาการที่ดงพระเจ้า

เราเฝ้ารอกันอยู่ประมาณ 15 นาที คนนำทางของเราก็กลับออกมาจากกองบัญชาการ พร้อมด้วยชายวัยกลางคนรูปร่างลำสันท่าทางสง่าผ่าเผย แต่งตัวด้วยเสื้อผ้าชุดสีเขียวอ่อน คล้ายสีทหารสวมเสื้อเหมือนเสื้อนอก แต่คอแบะ และมีกระเป๋าสีประเป้ เอวคาดมีเข็มขัดสีเขียวใหญ่คาดเอว มีซองปืนรีวอลเวอร์ห้อยติดกับเข็มขัดออกมายืนอยู่ตรงหน้าพวกเรา

“ทุกคนทำความเคารพองหัวหน้าใหญ่ ตรง” คนนำทางออกคำสั่ง

“ทุกคนพักได้” ท่านรองหัวหน้าใหญ่สั่งให้พวกเราเฝ้าตามสบายแล้วกล่าวต้อนรับพวกเราใจความว่า

“ค่ายบี. ยินดีต้อนรับนักรบจากฐานที่มั่นดงพระเจ้าทุกท่านที่นี่เราเรียกกันว่า “ค่ายบี.” เป็นหน่วยรบของขบวนการเสรีไทยที่ได้รับความช่วยเหลือจากบริเตนใหญ่ หรือเรียกว่า “อังกฤษ” อาวุธทุกชิ้นเราได้รับมาจากกองทัพอังกฤษที่ตั้งอยู่ในอินเดียและซีลอน ที่มีทหารอังกฤษสองนายและคนไทยที่เป็นนักเรียนอังกฤษอีกหนึ่งคน ท่านทั้ง 3 ปฏิบัติงานอยู่ที่สนามบินข้างบน

โน้น ไม่ได้ลงมาถึงว่ของกับพวกเรานี้ ในคายนี้นั้มีทหารพลเรือน (ท.พ.ร.) อยู่ 3 กองพัน

กองพันที่ 3 ที่เพ็งจะจัดตั้งขึ้นใหม่ ยังมีผู้นำหน่วยไม่ครบ จึงอยาก
จะให้พวกท่านในฐานะที่เคยผ่านการฝึกวิชายุทธนาทหารและผ่านการฝึกยุทธวิธี
การรบแบบกองโจรมาแล้ว จากดงพระเจ้านาประจำที่นี้ คิดว่าคงจะเหมาะสมดี

สงครามกู่เอกราชของพวกเรา จะต้องทำกันทั้งสองรูปแบบ คือ ตาม
รูปแบบและนอกรูปแบบ เพราะเดี๋ยวนี้นักลั้ทหารประจำการของไทยเรามี
พันธะร่วมกับทหารญี่ปุ่นอยู่ทางหน่วยเหนือไม่แน่ว่า เมื่อถึงวันดีเดี้อย่าคือ วัน
ที่ฝ่ายลั้พันธมิตรยกพลขึ้นบกในประเทศไทยแล้วกองทัพไทยเราจะอยู่ฝ่ายไหน
ซึ่งเมื่อถึงวันนั้นกองกำลังเสรีไทยของเราต้องเข้าบดขยี้กองทัพญี่ปุ่น ที่ตั้ง
อยู่ในประเทศไทยอย่างแน่นอน หากกองทัพไทยภายใต้การนำของจอมพล ป.
พิบูลสงคราม ยังยึดมั่นอยู่กับพันธะกรณีที่มีต่อญี่ปุ่นแล้ว กองกำลังเสรีไทย
ของเราต้องทำศึกสองด้าน แต่อย่างไรก็ตาม พวกเราไม่ต้องกลัวว่า พวกเรา
จะรบกับคนไทยด้วยกัน ขณะนี้ ทางด้านสภาผู้แทนราษฎรบรรดา สส.ก็
กำลังเตรียมโค่นจอมพล ป. ให้ลงจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีอยู่ นายทหาร
ผู้ใหญ่หลายคนในกองทัพเรือ อากาศและกองทัพบกก็ได้หันมาร่วมกับ “ท่าน
รูธ” หัวหน้าใหญ่ของขบวนการเสรีไทย อยู่อย่างลับ ๆ

บัดนี้เราต้องเตรียมตัวให้พร้อม เพื่อรวันดีเดี้อย่า ขอให้พวกท่านเร่ง
ฝึกทหารพลเรือนรุ่นใหมให้เสร็จเร็วที่สุดด้วย ขอให้ทุกท่านจงโชคดี”

หลังจากท่านรองฯ กล่าวจบพวกเราถูกแบ่งออกเป็นสองกลุ่ม เขา
แยกเอากลุ่มที่รูปร่างใหญ่ลั้สันไว้ 10 คน เพื่อประจำกองทัฟที่ตั้งใหม่ ส่วน
พวกผม 5 คนนั้น เขาจัดส่งไปเป็นหน่วยอารักขา (security unit) บนสนาม
บินร่วมกับทหารพลเรือน (ท.พ.ร.) ที่ผ่านการฝึกแล้วอีก 16 คน มอบให้ทำ
หน้าที่รักษาความปลอดภัยบนสนามบินและอารักขาทหารอังกฤษ 2 คนกับ

คนไทย 1 คน

งานของพวกเราเกี่ยวกับการอยู่เวรยามตีๆนี้แหละแต่มาเรียกกันว่า หน่วยรักษาความปลอดภัยคุ้มกันไก่เก๊ขึ้นอีกเป็นกองผมแบ่งพวกเราออกเป็น 4 ชุด ชุดละ 5 คน แต่ละชุดมีพวกเราที่มาจากตงพระเจ้าเป็นหัวหน้าชุด มีลูกน้องที่มาจากค่ายบี. ชุดละ 4 คน ผลัดเปลี่ยน เวรยามกันชุดละ 6 ชั่วโมง ส่วนผมต้องทำหน้าที่ดูแลทั่วไป

ทหารอังกฤษ 2 คนนั้น เป็นนายทหารยศพันตรีหนึ่งนายชื่อ “กรีน” พวกเราเรียกกันว่า “ไอ้เขียว” อีกคนหนึ่งมียศเป็นสิบเอกมีชื่อว่า “กันเนอร์” หน้าตาไว้หนวดเครารุงรังเหมือนกับพวกโจรสลัดในหนังฝรั่ง พวกเราตั้งฉายากันว่า “ไอ้โจรสลัด”

ไอ้โจรสลัดคนนี้นั้นไม่ไปไหนทั้งวันทั้งคืน นั่งนอนเฝ้าห้องรับส่งวิทยุ และสมบัติของพวกมันที่ส่งลงมาจากฟ้าผ่า มีพวกอาหารกล่อง (ration) ในกล่องนั้น มีทั้งอาหาร กาแฟ บุหรี่ ขนมนมเนย เขาทำไว้สำหรับกล่องละมือ กินเสร็จก็โยนทิ้งไป นอกจากนั้นก็เป็นพวกอาวุธพิเศษ และเครื่องใช้ประจำตัวของพวกมัน

ส่วนคนไทยที่รูปร่างสง่างามเหมือนฝรั่งคนนั้นมีชื่อได้ว่า “อัมพร” ไม่ได้อยู่ประจำกับฝรั่งที่นั่น ไป ๆ มา ๆ เพราะแกมีหน่วยงานอีกหน่วยหนึ่งที่บ้านโนนหอม ฟากน้ำพุไปทางทิศตะวันออก

คุณอัมพร เป็นคนใจดี แกเล่าให้ฟังว่าแกเป็นนักเรียนทุนรัฐบาลไปเรียนวิชาสัตวแพทย์ที่ประเทศอังกฤษ พอเกิดสงครามแกก็อาสาสมัครเป็นทหารอังกฤษแล้วถูกส่งลงมาร่วมงานเสรีไทยที่นี่ ผมได้ล่วงรู้ต้นสัณหา บางเกี่ยว กับเรื่องของสงครามและขบวนการเสรีไทยทั้งในและต่างประเทศมากมาย แกเป็นคนไม่อมความลับกับเด็ก ๆ บางทีแกขึ้นมาพบพวกเราอีกเอา บุหรี่มาแจกให้สูบเล่นบ้าง บางทีมีขนมช็อกโกแลตหวาน ๆ มาแจกบ้าง

มีเรื่องหนึ่งที่สร้างความแปลกใจให้ผมมาก คือ เรื่องบุหรีที่คุณอัมพรนำมาแจกให้ผมดู ถ้าเป็นบุหรียี่ห้อเซสเตอร์ฟิลจะมีตัวอักษรภาษาอังกฤษพิมพ์ไว้ ช่าง ๆ มวนบุหรีว่า “for the officer only” ส่วนบุหรียี่ห้อวายุวดบายนต์ เขาจะพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษว่า “for the servant only”

คุณอัมพรอธิบายให้ผมทราบว่า ทหารอังกฤษนั้น เขาแบ่งชั้นกันระหว่างนายทหารกับชั้นประทวนกันอย่างเข้มงวด แม้แต่อาหารบุหรีที่อยู่อาศัยการพุดจาชั้นประทวนต้องลงท้ายคำ “sir” เซอร์ทุกครั้งที่ได้รับคำสั่งของนายทหาร เขาเข้มงวดเช่นนี้ เพื่อผลทางด้านการบังคับบัญชา บุหรียี่ห้อเซสเตอร์ฟิลนั้นเขาส่งลงมากับกล่องอาหารของเมเยอร์กินโดยเฉพาะ ส่วนกล่องอาหารของสิบเอกกันเนอร์นั้น จะมีแต่บุหรียี่ห้อวายุวดบายนต์

“มีนาหละมันถึงได้วางตัวเป็นเจ้านายกันตลอดเวลาทั้งที่มีกันแค่สองคน” ผมคิดในใจ ทุกครั้งที่เมเยอร์กินเดินเข้าไปในห้องวิทยุเจ้าใจรลัดมันต้องยืนตัวตรงแนว การตอบคำถามทุกครั้งก็ต้องลงท้าย “เซอร์” กันทุกประโยค

ผมชักไม่ชอบชี้หน้าคนอังกฤษไปเสียแล้ว แต่ก็ชักจะติดใจสนุหรีของมัน ติดใจรสของวายุวดบายนต์ ยอมสูบบุหรีของคนใช้เพราะมันมีเหลือเฟือเนื่องจากเจ้าใจรลัดมันไม่ค่อยจะสูบบุหรีแม้มันจะสูบกี้เพียงสองฮิดกียอนทั้งมันคงจะกลัวว่าบุหรีจะไหม้หนวดเครา ของมัน

สนามบินนั้นขณะนี้กำลังปรับปรุงลานบิน ชาวบ้านใกล้เคียงถูกเกณฑ์ขึ้นมาทูปหินสำหรับปูทางวิ่งของเครื่องบินสนามบินเก่าเป็นลานดิน เครื่องบินไม่สามารถจะลงได้ใช้เป็นเพียงที่รับสัมภาระทางอากาศเท่านั้น

ผมต้องวางกำลังของหน่วยรักษาความปลอดภัยผลัดละ 5 คนนั้น ไว้ทั่วทุกมุมของสนามบิน หัวหน้าชุดมีหน้าที่ตรวจตราทั่วไป ส่วนใหญ่ก็ให้ประจำบ้านพักของฝรั่ง ตัวผมเองวัน ๆ หนึ่งก็ตระเวนไปรอบ ๆ สนามบิน เพราะ

ไม่อยากจะอยู่ใกล้ชิดพวกฝรั่ง ดูแลการทำงานและสวัสดิการของชาวบ้านที่ถูกเกณฑ์ขึ้นมาทำงาน

ชาวบ้านที่ถูกเกณฑ์มาสร้างสนามบินนั้น เขาต้องนำข้าวปลาอาหารมาหุงหากินเอง ฝ่ายพลธิการในค่ายใหญ่ข้างล่างนั้น จะส่งเนื้อวัว ไก่ ขึ้นมาให้เป็นครั้งคราว ที่พักของพวกเขาก็คือ ซอกหลังหินตามภูเขาและหน้าผา เป็นที่น่าสังเกตอย่างหนึ่งว่า คนเหล่านั้น เขาตั้งใจทำงานด้วยความเต็มใจ ไม่มีใครบ่นถึงความทุกข์ยาก ทั้ง ๆ ที่ค่าจ้างก็ไม่ได้รับแม้แต่สตางค์แดงเดียว

ผมสะพานเดินวนเวียนไปมาในหมู่คนงานทั้งกลางวันกลางคืน จนเกิดความคุ้นเคยกันเกือบถ้วนหน้า ใครมีปัญหาการเจ็บป่วยเล็ก ๆ น้อย ๆ ผมก็เป็นธุระจัดหาหายูกยามาให้กิน ถ้าใครเจ็บป่วยหนักหนาก็แจ้งไปยังค่ายใหญ่ข้างล่าง ให้เขาเอาไปพยาบาลรักษา คนงานทุกคนล้วนแต่เป็นคนที่มีอัธยาศัยดี เวลาวางจากการทำงานเขาก็พากันสนุกสนานตามประสาชาวบ้าน ใครชอบเหล้าก็ตั้งวงเสพเหล้ากันหน้าตำคร่ำเครียด

ทุกคืนที่ผมตระเวนดูความเรียบร้อยของกลุ่มคนงาน ผมมักจะแวะนั่งสังสรรค์กับก๊วนกัญชา ที่นั่นไม่วุ่นวาย ไม่มีเสียงดัง เสียงทำลาย เหมือนอย่างวงเหล้า ไม่หน้าตำคร่ำเครียดเหมือนดังวงการพนัน ที่ก๊วนกัญชามีแต่คำพูดที่ไพเราะเพราะพริ้ง สรรเสริญเยินยอหัวเราะตอกระซิก มันเป็นคนละโลกกับพวกคอสุราและพวกหัวการพนัน พูดจាកันด้วยถ้อยคำนิ่มนวลไม่เลือกชั้นวรรณะ ไม่มีถ้อยคำหยาบคาย

ผมมักจะอดกัญชาเข้าไปกับเขาครั้งละ 2-3 ปี๊ด พอครึ้ม ๆ ทำให้ผมมองโลกในแง่ดีเสมอ ทำให้มีความรักในมวลมนุษยชาติ เข้าใจในสัจธรรมของสังคม ที่มีทั้งชนชั้นปกครองและชนชั้นถูกปกครองคราวใดชนชั้นปกครองใช้อำนาจกระหายสงคราม ชนชั้นถูกปกครองก็ถูกใช้เสมือนทาสโดยอ้างเอาความ

รักชาติและเหรียญตราเป็นเครื่องปลอบประโลมใจ คราใดผู้ปกครองเป็นผู้ทรงศีล ครานั้นมวลมนุษยชาติก็มีความสุขสันต์ ปราศจากการรบราฆ่าฟันแย่งชิงกัน ผมคิดไปไกล..... ถ้าสามารถเอาฮิตเลอร์, โตโจ, สตาลิน, เซอร์ซิลและรูสเวลต์มานั่งอัดกัญชาด้วยกันสักคนละ 5-6 ปี๊ด โลกทั้งโลกคงสงบลงได้ภายใน 24 ชั่วโมง

แต่ละเรื่องที่พวกกวนกัญชา นำมาคุยกันล้วนแต่เป็นเรื่องสนุกตลกไม่หยาบโลนเหมือนพวกวงเหล้า ที่กักขฬะ หยาบโลนและทำทนายอากรรมณ์ เช่นเรื่องอยากมีเงินล้าน พวกคอกัญชาบอกวิธีหาเงินกันง่าย ๆ ลงทุนไม่ถึงสิบบาท เพียงแต่ลงทุนไปซื้อกระดาษชนวนกับดินสอหินแล้วออกตระเวนดูหมอให้กับคนหนึ่งล้านคนเก็บคนละหนึ่งบาทเท่านั้น ก็จะมีเงินล้านได้ทันที ฟังดูมันก็ง่ายดี น่าชั้กับข้อเสนอนេះแต่ก็ไม่เป็นพิษภัยต่อสังคม

ฤดูฝนได้เริ่มต้นขึ้นแล้ว ผมจากบ้านมาโดยทางบ้านไม่รู้ร่องรอยเป็นเวลา 3 เดือนเศษ ๆ ฝนเริ่มตกลงมาเป็นระยะ ๆ ท้องฟ้ามืดครึ้มด้วยเมฆฝนอยู่ตลอดเวลา คนงานต้องทำงานหนักขึ้น เพราะหน่วยเหินอสังมาให้อาติ่นไปกลบหินที่หุบปุเป็นทางวิ่งของเครื่องบิน เปลี่ยนสนามบินให้เป็นไร่ฝ้าย การทำงานหนักที่หลับนอนเปียกแฉะด้วยน้ำฝนความเจ็บป่วยก็เริ่มมาเยือนคนงานทีละคนสองคน โชคดีที่ฝรั่งเขามียาทันสมัยสำรองไว้เป็นจำนวนมาก เมเยอร์กินจัดยาไว้ให้พวกเรา 2 ชนิด ๆ ละ 3 กระป๋องใหญ่ ได้แก่ ยาอาเตบบริน แก้วไขจับสันและยาซัลฟาควาติน แก้วท้องเสีย ยาทั้งสองชนิดนี้ก็พอที่จะยับยั้งการสูญเสียแรงงานเพราะความเจ็บป่วยลงได้

ทุกอย่างยังดำเนินไปตามปกติ ข้างล่างในหุบเขาค่ายใหญ่ยิ่งคึกคักขึ้น เพราะมีทหารพลเรือน (ท.พ.ร.) มาเพิ่มขึ้นอีก 1 กองพัน การฝึกพลพรรคใหม่ดำเนินไปอย่างรีบเร่ง ตกกลางคืนเพื่อน ๆ ที่เป็นครูฝึกก็มักจะแหวะเวียนขึ้นมาเยี่ยมพวกผมเป็นประจำ เขาเรียก พวกผมว่าเป็น “พวกเทวดา”

เพราะทุกครั้งที่เขาขึ้นมาเยี่ยมมักจะได้อัดบุนหรืออังกฤษ กินข้าวโคแกเลตหวาน ๆ จากฟากฟ้าเสมอ

คืนหนึ่งเพื่อนจากค่ายใหญ่ขึ้นมาเยี่ยมพร้อมกับหอบเสื้อผ้าขึ้นมาให้ ห่อใหญ่ เขาบอกว่าเป็นเครื่องแบบใหม่ที่เขาแจกให้แก่พลพรรคทุกคน มีเสื้อโปโลแขนสั้น กางเกงขาสั้นและผ้าพันแข้ง หมวกหมิ่นทุกชิ้นทำด้วยผ้าฝ้ายสีกะดู่ย (น้ำตาล) ทอด้วยมือ สวมดูแล้วมันตลกบอกไม่ถูก รองเท้าไม่มีแต่มีผ้าพันแข้งเหมือนกับนักโทษที่เขาใช้เศษผ้าพันแข้งเมื่อเขาถูกตีตรวน

ตอนสายของวันหนึ่งห้องฟ้าแจ่มใสปราศจากเมฆ คุณอัมพรพร้อมด้วยรองหัวหน้าใหญ่ขึ้นมากุ้ยกันกับพวกฝรั่งสักครู่หนึ่ง แล้วลงมาบอกพวกเราให้ไปบอกพวกคนงานที่กำลังทำงานอยู่ หยุดทำงาน ให้พวกเขาทุกคนลงไปจากบริเวณสนามบินให้หมด อีกประมาณชั่วโมงหนึ่งข้างหน้าจะมีเครื่องบินมาทิ้งร่มสัมภาระลงในบริเวณสนามบิน พร้อมกับมอบผ้าขาวผืนใหญ่ให้ 2 ผืน เอาไปปูไว้กลางสนามรูปตัวที เพื่อให้นักบินมองเห็นที่หมายได้ถนัด

ผมสั่งการให้พวกเราจัดการเรื่องนี้ให้เรียบร้อย แล้วกลับมารายงานให้ท่านรองหัวหน้าใหญ่ ซึ่งยืนคุยอยู่กับคุณอัมพรทราบ

“ตอนนี้เป็นหน้ามรสุม นักบินไม่กล้าเสี่ยงบินในตอนกลางคืน” คุณอัมพรบอกกับรองหัวหน้าใหญ่

“การบินมาทิ้งสัมภาระในตอนกลางวันก็เสี่ยงต่อการจับได้ไล่ทันของ พวกญี่ปุ่นเหมือนกันนะ” รองหัวหน้าใหญ่ออกความเห็นแล้วพูดต่อไปว่า

“หากพวกมันจับได้ว่า สถานที่ตั้งของพวกเราทางทิศใด มันอาจส่งกำลังออกมาค้นหาพวกเราก็ได้ผมหวังเหลือเกินว่าการทิ้งร่มในวันนี้อาจมีอันตรายต่อพวกเราในวันข้างหน้า เพราะจุดที่เรายืนอยู่นี้ สามารถมองเห็นได้จากทุ่งหนองหานซานเมือง”

“ยังไง ๆ ก็ต้องเสียง เพราะสัมภาระของเราเริ่มขาดแคลน โดยเฉพาะพวก ration ของฝรั่งก็หมดพอดี” คุณอัมพรยืนย่นอย่างหนักแน่น

เสียงเครื่องบินเริ่มดังกระหึ่มจากจุดดำ ๆ ที่มองเห็นมาแต่ไกลจากทุ่งหนองหาน จุดเล็ก ๆ เริ่มใหญ่ขึ้นทุกที เสียงดังสนั่นแข่งกับเสียงของเจ้าโจรสลัดที่ส่งภาษาตอบโต้กับเครื่องรับวิทยุอยู่บนเรือนพักไอ้เขี้ยวสวมหมวกปีกใหญ่ ออกมายืนตะท่าอยู่กลางชานเรือน

เครื่องบินสี่เครื่องยนต์ ลำใหญ่บินผ่านหัวพวกเราไปแล้ววกเลี้ยวขวามันเริ่มลดเพดานบินลงมาจากทางด้านตะวันตกพอมายังสนามบินมันก็เปิดห้องปล่อยร่มสัมภาระลงทีละ 4-5 ร่ม แล้วเลี้ยวขวากลับไปอีก มันทำเช่นนี้หลายครั้งทิ้งร่มสัมภาระลงมาหมดแล้วก็บินกลับไปทางเดิม

ทุกร่มที่ทิ้งลงมาไม่พลาดที่หมาย แสดงว่าฝีมือของพวกมันเยี่ยมจริง ๆ มีบางร่มตกกระแทกกับหินก้อนใหญ่หีบห่อที่บรรจุมาตกแตกกระจายพวกเราวิ่งไปรวบรวมมาเห็นเป็นกล่อง ๆ นึกว่าเป็นบุหรี่ปริศจริงก็เป็นผ้าพันแผลสำเร็จรูปที่ผสมยามาเสร็จ

สัมภาระในวันนั้น ส่วนใหญ่เป็นอาวุธและกระสุน มีสัมภาระส่วนตัวของฝรั่งเพียง 2 ร่มเท่านั้น ท่านรองหัวหน้าใหญ่สั่งให้จัดเรียงต่าง ๆ ออกมานับจำนวนและทำบัญชีกำกับ แล้วขนลงไปยังกองบัญชาการค่ายใหญ่ที่ตั้งอยู่ในหุบเขาข้างล่าง

ฝนเริ่มตกหนักลงมามาก อากาศชื้นทำให้หงุดหงิดอยากจะสูบบุหรี่ บุหรี่ยังไม่มีจะสูบ เพราะคุณอัมพรไม่ได้ซื้อมาอีกเลยนับตั้งแต่วันเครื่องบินมาถึงสัมภาระ ตกกลางคืนผมก็อดไปสังสรรค์กับพวกก๊วนกัญชาเพื่อดับความหงุดหงิด

ผมเองไม่ค่อยจะมีเวลาลงไปสังสรรค์กับเพื่อนฝูงข้างล่างมากนัก เพราะภาระหน้าที่รัดตัว แม้จะไม่ได้อยู่เวรยาม แต่ก็ต้องรับผิดชอบพวกเวรยาม

รับผิดชอบต่อความปลอดภัยของฝรั่งและความสงบเรียบร้อยของคนงานทั้งหมด แต่เมื่อมีเรื่องสำคัญ ๆ คนที่ก๊วนกัญชามักจะนำมาเล่าสู่กันฟังเสมอ

มีเรื่องที่ผมไม่สบายใจมากที่สุดก็คือ เรื่องการยิงเป้าผู้ทรยศคนหนึ่ง เป็นคนญวนเก่า แก่เป็นอดีตพระเอกยี่เก ตอนหลังกิจการยี่เกตกต่ำ เพราะบ้านเมืองอยู่ในภาวะสงคราม แก่เลยเปลี่ยนอาชีพเป็นคนไปหาซื้อสินค้าจากบ้านนอกรอบ ๆ เมืองเข้ามาขายในเมืองระยะหลังแกติดฝิ่น ย้ายบ้านมาเช่าบ้านอยู่ใกล้ ๆ กับบ้านของผม แกมีชีวิตอยู่โดดเดี่ยวคนเดียว เพราะลูกเมียหนีทิ้งแกไปหมด แกมักจะหยิบยื่นขนมมมเนยให้ผมกับน้อง ๆ อยู่เสมอ ทำไมแกจึงถูกหาว่าเป็นพวกทรยศ ผมคิดไม่ออก ภาษาอังกฤษ ภาษาญี่ปุ่น แกก็พูดไม่เป็น หรือว่าแกเอาไก่เอาเป็ดไปขายให้พวกญี่ปุ่นนั่นก็เป็นเรื่องค้าขาย ถ้าแกไม่เอาไปขาย มันก็พากันมาซื้อที่ตลาดสดก็ได้ มันคงไม่อดตายเป็นแน่ นอกจากจะปิดตลาดพากันอพยพออกนอกเมืองไปหมด

“ยิงเป้าไปแล้ว 1 คน ยังไม่เซ็ด เมื่อวานนี้ถูกจับมาอีก 4 ได้ยินว่าพวกนี้เป็นพวกนับถือศาสนาคริสต์ มันยังยกולםภาระของพวกเราไปหลายทีเดียว” คนขึ้นมาจากค่ายใหญ่เล่าให้ฟังในก๊วนกัญชา

ผมคิดปลงตกแล้วว่าสงครามมันย่อมนำภัยพิบัติมาสู่มวลมนุษยสร้าง ความระแวงสงสัยซึ่งกันและกันในสังคม ความถูกผิดอยู่ที่ความพอใจของผู้มีอำนาจ ผู้ชนะย่อมเป็นผู้ถูกต้องเสมอ ผมบอกกับทุกคนว่าอะไรที่ไม่ใช่หน้าที่ของตนเอง อย่าได้เข้าไปเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งบนกองบัญชาการและบนบ้านฝรั่ง หากเขาไม่เรียกหา อย่าได้ขึ้นไปเป็นอันขาด มิฉะนั้นสักวันหนึ่งอาจถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้ทรยศก็ได้

ผมไม่ได้เห็นหน้าคุณอัมพรม้าเกือบ 2 อาทิตย์แล้ว วันนี้คุณอัมพรขึ้นเขามาในมาดที่แปลกกว่าเดิม จูงม้าตัวใหญ่มีสัณหาระเต็มหลังม้า สิ่งที่เขาไม่ได้คือปีนยวห้อยข้างอานม้า มาอีกกระบอกหนึ่ง หลังจากขึ้นไปคุยกับ

ฝรั่งแล้วก็เดินลงมาหาเราที่กองรักษาการณ์ บอกกับพวกเราว่า.....

“เหตุการณ์ตอนนี้กำลังเข้าที่คับขัน ญี่ปุ่นมันเริ่มสงสัยว่าจะมีคนไทย บางกลุ่มจะไม่ซื่อต่อมัน เหตุการณ์ทิ้งร่มสัมภาระในตอนกลางวันนั้น ไม่ได้รอดสายตามันไปเลย ที่กรุงเทพฯก็ทิ้งร่มสัมภาระให้แก่พวกเสรีไทยในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง กลางวันแรก ๆ ที่กลางสนามหลวง มันต้องเล่นงานเราก่อนวันดีเดย์จะมาถึงแน่ เราจะส่งฝรั่งสองคนนี้ไปขึ้นเครื่องบินที่สนามบินลับบ้านนาคูเพื่อกลับไปฐานทัพที่ประเทศอินเดีย ฉันต้องรับหน้าที่เป็นพนักงานวิทยุติดต่อแทนสิบเอกกันเนอร์ แต่ฉันจะย้ายเครื่องรับส่งวิทยุลงไปที่ติดตั้งไว้ที่บ้านโนนหอม หากตั้งไว้ที่นี่อาจเป็นเป้าโจมตีของเครื่องบินญี่ปุ่นได้ ย้ายมันลงไปอยู่ใกล้ ๆ จมูกของมันนี้แหละ มันจะได้ไม่สงสัยพวกเธอทั้ง 5 คน ที่มาจากดงพระเจ้า ต้องลงไปอยู่กับฉัน ให้เตรียมตัวเดินทางลงไปกับฉันเดี๋ยวนี้ ส่วนเครื่องรับส่งวิทยุและเครื่องทำไฟนั้น เขาจะส่งตามไปทีหลัง” คุณอัมพรกำชับอย่างรีบเร่ง

ผมและเพื่อน ๆ เตรียมตัวเสร็จในเวลาเพียง 5 นาที สะพายปืนขึ้นป่าพร้อมเดินทางได้ทันที คุณอัมพรต้องลงเดินลงมาพร้อมกับพวกเรา เพราะหลังม้านั้นมีสัมภาระที่เอามาจากฝรั่งมากมาย

ผมจากไปทิ้งภาระหน้าที่ไว้ข้างหลังมากมาย แต่คิดว่าคงมีคนขึ้นมาทำหน้าที่แทน ไม่ได้รำลา แม้กระทั่งฝรั่งและพวกก๊วนขาประจำ ในใจตื่นเต้นกับคำว่า “โนนหอม” หมู่บ้านนี้ผมไฝ่ฝันที่อยากจะไปมาหลายครั้งแล้ว แต่ก็ไม่มีโอกาส

“สาวพรคนงาม” ชื่อนี้ทำให้เลือดหนุ่มของผมฉุดขึ้นไปหน้าด้วยความทรงจำของครั้งแรกในชีวิตที่นั่งเฝ้าอัสสาวตั้งแต่หัวค่ำจนสว่าง แม้จะสว่าง แล้วสายแล้วก็ยังไม่อยากจากไป ก่อนจากเธอหันมามองแล้ว

ยัมให้ นั่นเป็นเหตุการณ์ในงานบุญพระเวสสันดรที่บ้านนายอเมื่อปีกลายนี้
จนบัดนี้ยังฝันถึงใบหน้านั้นบ่อย ๆ มันจะเรียกว่ารักแรกพบก็คงจะได้ คราว
นี้แหละเราจะมีโอกาสได้พบเธอบ่อย ๆ หากเธอยังไม่ได้แต่งงาน เธอเห็น
เราในสภาพของพลพรรคเสรีไทยเช่นนี้ เธอคงจะดีใจ ผมเดินไปคิดไป
ยัมไปเหมือนกับคนบ้า ขณะนี้ผมลืมภารกิจทุกอย่างในใจมีแต่ “สาวพร”
แต่ผู้เดียว

ยุทธการล่าสังหาร

โนนหอมเป็นหมู่บ้านของชนเผ่าไทยดั้งเดิม ที่เขาเรียกตนเองว่า “ผู้ไท” คนไทยเผ่านี้มีลักษณะพิเศษคือ เป็นคนขยันขันแข็ง ไม่ปล่อยช่วงเวลาให้ว่างโดยเปล่าประโยชน์ เสร็จจากทำนาแล้ว เขาก็จะพากันทำไร่ทำสวน ทำไร่ฝ้าย ไร่อ้อยสวนหม่อน ผู้หญิงจะปั่นฝ้ายเลี้ยงไหม ผู้ชายจะพากันหีบอ้อย ต้มน้ำอ้อยเพื่อทำน้ำตาลปึกเอาไปขายในเมือง สาว ๆ จะทอผ้าทำเครื่องนอนตระเตรียมไว้เมื่อมีเหย้ามีเรือน หนุ่มสาวบ้านไกล เมื่อได้มาเยือนบ้านนี้ ก็จะพากันตั้งบ้านหลังเล็ก ๆ ปลูกด้วยฟากไม้ไผ่ ฝาขัดแตะรองด้วยใบตองกุง ใช้ทำฝ้ายบ้านหลังคามุงด้วยหญ้าแฝก แต่เครื่องหลักเครื่องนอนแต่ละบ้านอุ่นหนาฝาคั่ง ผ้าห่มหมอนเป็นสิบ ๆ ผืน ผู้มาเยือนบ้านผู้ไทหน้าหนาวไม่ต้องกลัวหนาวผ้าห่มนวม หนาปึกเอาปูแทนที่นอน สองผืนห่ม สองผืนทำเป็นหมอนข้าง ทุกผืนเต็มไปด้วยกลิ่นอายของความใหม่ เพราะเขาทำไว้สำหรับแขก

โดยเฉพาะ

สิ่งหนึ่งที่สำคัญคือ คนในหมู่บ้านผู้ไท มีความเคารพเชื่อฟังผู้นำ ให้เกียรติคนแปลกหน้าด้วยความจริงใจ ในเมื่อกำนัน ครูใหญ่ ล้วนแต่เป็นเสรีไทยอาวุโส ท่านหัวหน้าใหญ่จึงวางใจให้คุณอัมพรซึ่งเป็นบุญแจสำคัญของเสรีไทยสายบี, มาตั้งหน่วยวิทยุติดต่อไว้ที่หมู่บ้านนี้ ทั้ง ๆ ที่ห่างจากหน่วยทหารสื่อสาร ของญี่ปุ่นในเมืองลึบกิโละเมตรกว่า ๆ เท่านั้น

ความพร้อมทางด้านมวลชนของบ้านโนนหอมนั้นมีถึงร้อยเปอร์เซ็นต์เต็มสาว ๆ ทุกคนกำนันละเอียดและอาจารย์คล่อง ครูใหญ่จับมาฝึกงานปฐมพยาบาล หนุ่ม ๆ ก็พากันฝึกอาวุธเบื้องต้นพร้อมที่จะปฏิบัติการได้ทันทีที่มีผู้นำหน่วย เมื่อพวกผมทั้ง 5 คน เดินทางมาถึง คุณอัมพรก็จัดลูกแถวให้ปฏิบัติการได้ทันที งานที่ได้รับมอบหมายคืองานลาดตระเวนไกล เพื่อหาข่าวและงานรักษาความปลอดภัย สถานีวิทยุและหมู่บ้าน หมู่บ้านที่จะต้องคุ้มครองอย่างใกล้ชิดคือ บ้านไผ่ล้อมกับหมู่บ้านเล็ก ๆ 7-8 หลังคาเรือนทางดงอ้อยทางทิศตะวันออกของบ้านโนนหอม

การข่าวในตอนแรกได้รับข่าวจากหนุ่ม ๆ ที่เอน้ำอ้อยบึงเข้าไปขายในเมือง ซึ่งรับข่าวจากเอเยนต์ขึ้นมาอีกต่อหนึ่ง

หลังจากกรອງข่าวเรียบร้อยแล้ว ก็จะส่งรายงานไปยังค่ายใหญ่ ๆ

ข่าวที่น่าสนใจก็คือญี่ปุ่นส่งกำลังมาเพิ่มเติมอีก 2 กองพัน ใช้โรงเรียนแดง (เทศบาล 1) เป็นที่ตั้ง ผู้คนในเมืองอพยพออกไปเกือบหมด เหลือแต่ข้าราชการ เท่านั้น ที่ยังทำงานเป็นปกติ

ผมรู้สึกห่วงครอบครัวของผมมาก การออก ลาดตระเวนของหน่วยผม ก็ได้รับอนุญาตให้ลาดตระเวนแต่ในซีกทิศเหนือของเส้นทางเกวียนสกลนคร-นาแก ผมจึงกระซิบนายน้ำอ้อยบึงให้เข้าไปหาข่าวที่บ้านของผมด้วยว่า พ่อ-แม่และน้อง ๆ เขาอยู่กันอย่างไร คำตอบที่ได้รับมาคือ

ครอบครัวของผมนั้น ได้อพยพอยู่นอกเมืองเสียแล้ว ผมเดาว่าอย่างไรเสียคงออกมาอยู่แถว ๆ หนองบัวน้อย ซึ่งอยู่ห่างจากตัวเมืองออกมาประมาณ 5 กิโลเมตร ที่นั่นเป็นนาของลุงทอง คนชอบพอกันกับพ่อผม หากออกมาอยู่ที่หนองบัวน้อยจริงผมต้องไปพบท่านให้ได้

วันต่อมาผมได้รับคำสั่งให้ออกลาดตระเวนระยะไกลตามปกติ ธรรมดาแล้วเราจะออกลาดตระเวนไปตามเส้นทางบ้านโพนยางคำ บ้านโพนงาม บ้านคำผักแพว แล้ววกกลับมาสว่างที่หมู่บ้านเล็ก ๆ กลางไร่อ้อย จะไม่ล้ำข้ามเส้นทางกเวียนระหว่างสกลนคร-นาแก คราวนี้ผมได้ขออนุญาต คุณอัมพร เป็นพิเศษที่จะข้ามเส้นทางนั้นตรงไปยังหมู่บ้าน 2-3 แห่ง ที่ตั้งอยู่ริมทุ่งหนองหานซึ่งเป็นเส้นทางเดินเข้าเมืองในฤดูแล้งของชาวบ้านโนนหอม และบ้านใกล้เคียงผมวางแผนเช่นนี้ก็เพราะว่าหนองบัวน้อยก็อยู่ใกล้กับเส้นทางนั้น พวกเราในคราบของพ่อค้าน้ำอ้อยปึก เอาปืนและกระสุนใส่ไว้ข้างล่าง กระบุงแล้วเอากระโสมน้ำอ้อยปึกปกไว้ข้างบน เราออกจากบ้านโนนหอมตั้งแต่เวลาบ่าย 4 โมงเศษ พวกชาวบ้านคงแปลกใจว่าทำไมพวกเราสามคนนี้จึงพากันไปขายน้ำอ้อยปึกในเมืองตอนบ่ายเพราะธรรมดาแล้วเขาจะไปขายเียนกลับเท่า นั้นไม่ได้ค้างคืนที่ไหน

ผมลัดเลาะป่าละเมาะมุ่งตรงเพื่อที่จะไปยังทุ่งหนองหานทันทีพอพ้นชายป่า ก็เป็นเวลาพลบค่ำ มองเห็นหนองบัวน้อย ตั้งอยู่กลางทุ่งเป็นเงาตะคุ่ม ผมสั่งให้พวกเราสองคน วางหาบนอนรออยู่ใต้ต้นดอกจันริมทางเดิน นิดแฉะไค้ตกันเรียบร้อยแล้วก็รีบฉวยเอาหาบน้ำอ้อยปึกกับเจ้าคาร์บินพื้นฐานเพื่อนคู่ชีพ ความบุเลงข้ามทุ่ง กิ่งว้าง กิ่งเดิน เพื่อที่จะให้ถึงจุดหมายโดยเร็วที่สุด

จริงดังคาดการณ์ไว้ พ่อ-แม่และน้อง ๆ ผมอยู่ที่นั่น แม่และน้องๆ ดีใจมากที่ได้พบผม ส่วนพ่อนั้น มองผมด้วยสายตาอันเย็นชา ท่านคงคิดว่าผมไปเกรที่ไหนมาเป็นเวลาตั้ง 3-4 เดือน พอกลับมาก็อยู่ในสภาพมอซอ

ด้วยเสื้อผ้าชุดเดิม แฉกหางกระบุงมาในคราบพ่อค้าขายน้ำอ้อยปึก ผมต้องชี้แจงเรื่องราวต่าง ๆ ให้ท่านทราบและกำชับให้เก็บเป็นความลับ ทั้งชี้แจงถึงเรื่องการวางตัวในภาวะเช่นนี้เพื่อมิให้เป็นภัยแก่ตนเองในที่สุดท่านก็เข้าใจดีพร้อมทั้งเตือน ให้ผมระมัดระวังตัวให้มาก ถ้าไม่จำเป็นอย่าได้มาที่นี่เป็นอันตรายเพราะทหารญี่ปุ่นลาดตระเวนผ่านไปมาเสมอ

ผมถอดเสื้อผ้าชุดเก่าที่ขาดรุ่งริ่งออกทิ้งไว้แล้วเปลี่ยนเสื้อใหม่และเก็บเอาเสื้อผ้านอีก 2-3 ตัว พร้อมผ้าขาวม้าผืนใหญ่ เอามาปิดอาวุธแทนกระโอบน้ำอ้อยปึกที่เอาออกไว้ให้น้อง ๆ กิน ผมรำลาพ่อแม่และน้อง ๆ เสร็จแล้วก็หางกระบุงตัวปลิวกลับทางเดิมทันที

ยามศึกสงครามนั้นพวกผู้ชายก็หมกมุ่นอยู่กับอาวุธและศัตรูพอยามว่างก็หันมาสนใจเรื่องสตรี ผมก็เช่นกันอายุผ่านสิบหกปีมาหยก ๆ อารมณ์หนุ่มก็เข้ามาถึงสุจิตใจผม ได้พบกันแล้วกับสาวพรคนสวย หล่อนเป็นลูกกำพร้าพ่ออยู่กับแม่และน้องสาวคนหนึ่งฐานะทางครอบครัวก็เหมือนกับชาวบ้านทั่วไป หล่อนดีใจมากที่ได้พบกัน ผมเองก็ดีใจเช่นกันที่ได้พบหล่อน ยามว่างไม่ว่าจะเป็นตอนกลางวัน กลางคืน ผมต้องทำตัวเป็นแขกที่ไม่ได้รับเชิญที่บ้านนั้นเป็นประจำ นั่งคุยกันทุกเรื่องจนบางครั้งไม่มีอะไรจะคุยก็นั่งมองตากันแล้วก็หัวเราะกันจนน้ำตาไหล

มันจะเป็นความรักหรืออะไรกันแน่ ผมก็บอกไม่ถูก คือ พอเห็นหน้าได้พูดจากับหล่อนแค่นั้น มันช่างมีความสุขอย่างบอกไม่ถูกความอวบอืดของหล่อนผิวอันขาวนวลจับกับเสื้อดำหม้อนิลแขนกรอมที่หล่อนสวมใส่ ทำให้ผมตาฝ้าฟาง คิดเอาว่าหล่อนเป็นคนสวยที่สุดในหมู่บ้าน ไม่เคยคิดวอกแวกกับสาว ๆ คนอื่นเลย จนสาว ๆ ในหมู่บ้านพากันอิจฉาสาวพรที่หล่อนมีคนรักเป็น หม่อมจากในเมืองผู้มีอนาคตอย่างน้อยก็ครูประชาบาลคนโก้

วันหนึ่งสาวพรของผมป่วยเป็นไข้จับสั่น ไข้ขึ้นสูงนอนซึมอยู่บนบ้าน

ไม่ยอมกินข้าวกินปลาและพูดจากับใคร แม่ของหล่อนใช้ให้น้องสาวมาตามผมไปดูอาการป่วย เมื่อผมไปถึง แม่ของหล่อนก็บอกผมว่า สงสัยปอบไสบุญถึงมันจะมาเล่นงานเข้าแล้ว เพราะเมื่อเช้านี้มันผ่านมาหน้าบ้าน เห็นสาวพรนั่งอยู่ก็เลยถามหยอก ๆ ว่า เมื่อไหร่จะเป็นลูกสะใภ้เมืองสกล ไสบุญถึงมันเป็นปอบมาหลายปีแล้ว เข้ามาหมู่บ้านที่ไรปอบมันจะเข้าสิงสาว ๆ ทุกที

ผมเข้าไปคลำดูตามตัวและหน้าผาก เห็นว่าตัวของหล่อนร้อนจัด จึงรีบกลับไปเอายาเม็ดอาเตปรีน 20 เม็ดมาให้แม่ของหล่อนพร้อมกำชับให้เอาให้หล่อนกินวันละ 3 ครั้ง ๆ ละ 1 เม็ด ในที่สุดปอบของไสบุญถึงมันก็ยอมถอนตัวกลับเพราะกลัวยาเม็ดที่ผมให้ไว้หล่อนกิน

คงจะเหมือนผีปาดงพระยาไฟ เห็นพวกเจ๊กจากเมืองชัวเถาที่มาเป็นกุลีสสร้างทางรถไฟสายสระบุรี-โคราช กินข้าวต้มร้อน ๆ น้ำกินก็กินน้ำร้อนน้ำชา ผีปาดเลยเกิดความกลัวว่า เจ๊กจะกินพวกตน จึงหนีกระเจิดกระเจิง ไม่ยอมมาข้องแวะพวกเจ๊กกุลีสเหล่านั้นเลย เจ๊กพวกนั้นเลยแตกเหล่าแตกกอเต็มเต็มเมืองใหญ่ ๆ ในภาคอีสานจนทุกวันนี้

ในการทำงานใหญ่นั้น การแสดงอำนาจด้วยความเด็ดขาดเป็นสิ่งจำเป็นหลีกเลี่ยงไม่ได้ งานของขบวนการเสรีไทยก็เช่นกันบัญญัติผู้ทรยศ บุคคลที่ไม่พึงปรารถนาของสังคม ได้ถูกรายงานขึ้นไปยังกองบัญชาการใหญ่โดยฝ่ายข่าวตลอดเวลา การจับกุมการประหารเพื่อแสดงอำนาจก็มีขึ้นสม่ำเสมอเพื่อความศักดิ์สิทธิ์ของขบวนการ คำสั่งลับมายังหน่วยของผมฉบับหนึ่งคือ ให้ไปจับเป็นหรือจับตายไอ้ทองบ้านโพนงาม ตำบลนายอ อำเภอเมืองสกลนคร ในข้อหาบุคคลที่ไม่พึงปรารถนาของขบวนการ

ผู้ใหญ่บ้านโพนงามได้ถูกเรียกตัวมาร่วมประชุมวางแผนจับกุมในตอนกลางดึก ผมกระซิบถามพฤติกรรมของคนชื่อทองจากผู้ใหญ่บ้าน ก็ได้คำตอบว่ามันเป็นคนหนุ่มมีพรรคพวกอยู่ในเมืองมาก เป็นทั้งเอเยนต์จำหน่ายฝิ่นเถื่อน

และรวบรวมเปิดไถ่จากหมู่บ้านใกล้เคียง ส่งเข้าไปขายให้กับพวกทหารญี่ปุ่นในเมือง ระยะนี้มันมีเงินทองมากมาย ไม่รู้เอามาจากไหนมีคนจากในเมืองไปมาหาสู่ไม่ขาด มันต้องเป็นพวกญี่ปุ่นอย่างแน่นอน

ความคิดแค่นี้ดอกหรือที่ต้องถึงจับเป็นจับตายคนไทยด้วยกัน ผมคิดในใจ แต่ไม่กล้าออกความเห็น ในเมื่อมันเป็นพ่อค้า มันก็ต้องประพடுத்தเยี่ยงโจร ปล้นทุกอย่างเมื่อมีโอกาส ซื้อมาจากชาวบ้านตัวละ 2-3 บาท เอาไปขายให้ทหารญี่ปุ่นตัวละ 20-30 บาท ก็ไม่เห็นว่ามันผิดตรงไหน เมื่อมีโอกาสปล้นมันก็ปล้น ไม่ฉวยโอกาสปล้นก็ไม่ใช่พ่อค้า การที่มีผู้คนไปมาหาสู่ นั่นเป็นเรื่องธรรมดา เพราะมันมีเงิน มีฝิ่นราคาถูก มันจึงมีพรรคพวกนับตั้งแต่เทวดาถึงเปรตนรก..... นี่เราจะหลีกเลี่ยงไม่ได้หรือ ? ถ้าจะฆ่าคนประเภทนี้เห็นจะต้องฆ่ากันไม่ไหวเพราะมันมีอยู่ทั่วไป

หน้าที่มันก็คือหน้าที่ เมื่อมีคำสั่งมาแล้ว เราก็ต้องปฏิบัติ ดี 4 คีน นั้น ผู้ใหญ่บ้านนำพวกเราออกเดินทางไปยังบ้านโพนงาม เมื่อเดินทางถึงหมู่บ้านก็รุ่งสางพอดีผมสั่งให้พวกเราทุกคนอย่าใช้อาวุธเป็นอันขาดถ้ามันไม่ต่อสู้ เพราะคนที่เราไปจับนั้น จากรายงานของผู้ใหญ่บ้าน มันไม่เคยมีอาวุธ ไม่ชอบพกอาวุธแม้แต่มีดสั้น มันชอบแต่งตัวด้วยเสื้อผ้าดี ๆ อาศัยอยู่กับตา-ยายแก่ ๆ ของมันเท่านั้น

เมื่อถึงบ้านของไอ้ทอง ผมก็สั่งให้พวกเรากระจายกำลังล้อมบ้านหันที่บ้านของมันเรือนไม้ใต้ถุนสูงบริเวณใต้ถุนบ้านมีวัวเทียมเกวียนคู่หนึ่งกับควาย 2-3 ตัว และมีข่งไล่เปิดไถ่ตั้งไว้เป็นชั้น ๆ ผมกับผู้ใหญ่บ้านเดินเข้าไปตรงบันไดบ้านที่ถูกชักขึ้นไว้บนชานเรือน แล้วตะโดนเรียกชื่อของมันลักพักหนึ่ง ไอ้ทองจ้วเจียตื่นขึ้นมานุ่งผ้าขาวม้าผืนเดียว เปิดประตูบ้านออกมาเห็นผู้ใหญ่วบ้านกับผมถือปืนยืนจังก้าอยู่หน้าบันไดบ้านเท่านั้นแหละสัญชาตญาณการเอาตัวรอดของมันก็เกิดขึ้นทันที

มันกระโดดลงจากบ้านอย่างรวดเร็ว มันล้มลงแล้วลุกขึ้นวิ่งต่อไปอย่างไม่คิดชีวิต พวกเราอี้ออกจากที่ซ่อนท่าทางจะยิงถล่ม ผมต้องยกมือห้ามไว้เพราะกลัวกระสุนจะพลาดไปถูกชาวบ้านและวัวควาย ผมกับผู้ใหญ่บ้านวิ่งนำหน้าไล่ตามไอ้ทองไปอย่างไม่ลดละ ทั้งระยะทางพวกเราประมาณ 2-3 เส้น ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้มีอายุแล้วแกเหนื่อย หยุดหอบกลางทาง มีแต่ผมวิ่งตามลงไปถึงชายทุ่ง ไอ้ทองวิ่งลงกลางทุ่งนามุ่งหน้าเข้าชายป่า ผมขึ้นลำคลองเจ้าจารย์บิณพืฐานประทับบำเล้งไปที่ไอ้ทอง

ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี เข้ามาในสมอง..... ไอ้ทองมันผิดอะไรมันถูกกล่าวหาว่าเป็นบุคคลที่ไม่พึงประสงค์ของขบวนการ ขบวนการคือใคร เราก็เป็นคนหนึ่งในขบวนการใช่ไหม? เมื่อเราเป็นคนหนึ่งในขบวนการ เราก็มีสิทธิ์ที่จะพิพากษามันได้ไปเถอะไอ้ทองเข้าป่าไปเพื่อเอาชีวิตเอ็งรอดจากคำพิพากษาของใครคนหนึ่ง..... ที่เอ็งไม่เคยเห็นหน้า

ผมกระดกปลายปืนขึ้นแล้วลั่นกระสุนข้ามหัวมันไปถึยิบ มันวิ่งหลบขวาผมยิงดักทางซ้าย มันวิ่งไปทางซ้ายผมยิงดักทางขวาจนกระสุนหมดแม็กกาซีน ร่างของไอ้ทองก็วิ่งลื่นหายเข้าชายป่าไป

ผมยืนเหงื่อไหลท่วมตัว มือซ้ายคลำไปถอดแม็กกาซีนเก่าออก มือขวากระแทกแม็กกาซีนใหม่เข้าไปแทนที่ เมื่อพวกเราวิ่งตามมาทัน ผมก็โกหกว่ามันโดนกระสุนเข้าไปไม่ต่ำกว่า 2 นัด มันคงไม่รอดเพราะเห็นมันล้มลงครั้งหนึ่งแล้วลุกวิ่งต่อเข้าไปยังป่าลึกผมมอบหน้าที่ติดตามให้ผู้ใหญ่บ้าน แล้วพากำลังที่นำมาจากโนนหอมกลับไปยังฐานที่ตั้งโดยไม่ยอมพูดจากับใคร ทุกคนมองผมเหมือนกะว่าผมเป็นวีรบุรุษ เพราะผมเป็นบุคคลแรกในพวกเราที่มีโอกาสได้ใช้ปืนยิงคน พระเจ้าเท่านั้นที่จะรู้จักใจของผม ขณะนั้นว่าผมคิดอะไร

ในขณะที่ขบวนการเสรีไทยกำลังปักหลักฝึกฝนผู้คนดั่งมวลชนรอบข้างมาเป็นพวก กำจัดศัตรูและบุคคลที่ไม่พึงปรารถนาอยู่นั้นฝ่ายญี่ปุ่นก็เป็นฝ่าย

รูกทางด้านซ้าย มันเริ่มส่งหน่วยลาดตระเวนเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 1 หมู่ 12 คน ออกลาดตระเวนหาข่าวรอบ ๆ สถานที่ตั้งของมันในเมือง และขยายวงกว้างออกมาเรื่อย ๆ

เช้ามีวันหนึ่ง คุณอัมพรลงมาจากค่ายใหญ่ แจ้งกับเราว่า เมื่อค่ำวานนี้มีชาวบ้านเห็นทหารญี่ปุ่น 12 คน กับหมา 2 ตัว ลงมาจากภูเขาทางด้านบ้านจันทร์เพ็ญ และห้วยหวดเฉียดค่ายใหญ่แล้วข้ามน้ำพุทางตอนเหนือของหมู่ บ้านเต่างอย คาดว่าเมื่อคืนมันคงใช้ดงหลวงเป็นที่ซ่อนตัวสำหรับนอนก่อนที่พวกมันจะกลับเข้าไปในเมืองในวันนี้

คุณอัมพร สั่งให้พวกเราจากฐานที่ตั้งบ้านโนนหอมออกล่าตัวญี่ปุ่น 12 คน กับหมา 2 ตัว ให้ได้ “ถ้าพบเก็บให้หมด ถ้าเก็บไม่หมดอย่าเก็บ” มันเป็นคำสั่งสั้น ๆ ที่ผมสงสัย แต่คุณอัมพรชี้แจงว่า ฝ่ายสัมพันธมิตรยังไม่อนุญาตให้เราปฏิบัติการก่อนที่จะถึงวันดีเดย์ คือ วันที่ฝ่ายสัมพันธมิตรยกพลขึ้นบกที่เมืองไทย เพราะหากเปิดศึกหน้าเดียวแล้ว เสรีไทยจะเป็นฝ่ายเสียเปรียบ ญี่ปุ่นจะบังคับให้ทหารไทยร่วมปฏิบัติการกวาดล้างเสรีไทยตามสนธิสัญญาร่วมรบด้วย ทั้งจะไม่เกิดผลดีต่อความรู้สึกของประชาชนไทยด้วยกัน

หมู่บ้านดงหลวงอยู่ห่างจากฐานที่ตั้งโนนหอมไปทางทิศตะวันตกประมาณ 5 กิโลเมตร ตั้งอยู่ใกล้กับดงใหญ่ที่กินเนื้อที่ถึงบ้านบึงทวายและบ้านโพนนาแกงปลา ซึ่งอยู่ติดกับภูพานทางด้านตะวันตก ดินดงทางด้านตะวันออกจะติดกับทุ่งนาของพวกบ้านนายอและบ้านกกกอก ซึ่งเป็นหมู่บ้านปากทางเข้าสู่ตัวเมืองสกลนคร

หน่วยล่าสังหารของพวกเราพร้อมอาวุธประจำกายเพียงกระสุนไม่อันระเบิดมือคนละ 2 ลูก ไปสู่จุดหมายดุจพยัคฆ์ร้ายหมายพิชิตสมัน 12 ตัว กับหมาน้อยอีก 2 ให้ได้ในวันนี้

เราชุดถึงหมู่บ้านดงหลวงภายในเวลาเพียงชั่วโมงเดียว จริงดังคาด

หมาย ชาวบ้านมารายงานข่าวว่าพวกไ้ย่น 2-3 คน พร้อมกับหมา นอนอยู่ที่
เพิงไร่ร้างกลางดงหลวง มันคงแยกย้ายกันนอนผมคิด! แล้วหวนนึกถึงคำพูด
ของคุณชาติขึ้นมาทันที “ไ้ย่นมันมักจะทำในสิ่งที่เราคาดไม่ถึงเสมอ”

หากหน่วยรบจากค่ายใหญ่ จัดกำลังตามล่ามันในเช้าวันนี้มันคงจะไม่
หนีเตลิดเข้าป่า มันคงจะหนีตามเส้นทางเกวียนมุ่งเข้าสู่หมู่บ้านดงหลวงทะเล
ทุ่งนา ไปยังบ้านนายอ เพื่อเข้าไปยังตัวเมืองมันเป็นเส้นทางโล่งเตียนที่ใคร ๆ
ไม่คาดคิดว่ามันจะใช้เส้นทางนี้ผมสั่งให้พวกเราทั้ง 15 คน ดักซุ่มโจมตีตรง
ปากทางเข้าหมู่บ้านทันที เพื่อพิสูจน์ทฤษฎีของคุณชาติผู้เป็นอาจารย์

รายงานการพบญี่ปุ่นกลางดงหลวงนั้น ทำให้หน่วยรบจากค่ายใหญ่
ส่งกำลังเข้าตามล่าถึงกลางดงทันที มีคำสั่งให้หน่วยงานผมถอนกำลังจากหมู่บ้าน
เข้าล้อมดงไว้ทางทิศตะวันตก เพราะเขาคาดว่ามันจะหนีออกไปทางนั้น
ผมและพวกจำเป็นต้องถอนออกไปตามคำสั่ง

คนร่อยกว่าคนกำลังตามล่าคน 12 คน กับหมา 2 ตัว กลางดงดิบ
ซูลมุนไม่มีใครรู้ใครเป็นใคร ดีแต่ว่าศัตรูของเราอยู่ในเครื่องแบบทหารญี่ปุ่น
จึงเป็นที่สังเกตง่าย

พอพวกไ้ย่นรู้ตัวว่ากำลังถูกตามล่าเท่านั้นแหละ มันตีหมาให้ร้อง
เสียงลั่นเป็นสัญญาณเตือนภัยให้พรรคพวกของมันรู้

ดั่งป่าแตก ทั้งคนตามล่าและผู้ถูกตามล่าวิ่งซวักไขว่กันอยู่กลางดง
กระสุนยังไม่ได้ลั่นออกมาแม้แต่นัดเดียว คงเป็นเพราะคำสั่งนั้นแท้ ๆ “เก็บ
มันให้หมด ถ้าเก็บไม่หมดก็อย่าเก็บ” ไ้ย่นคนหนึ่งวิ่งทะเร่ทะร่าออกมาทาง
ด้าน ที่หน่วยของผมล้อมไว้อยู่ ผมยกปืนขึ้นประทับบ่ากำลังจะกดไก พ.ต.อ.
วรา ตุลยาณ กิโผล่ออกมาขวางทางปืน

มีเสียงตะโกนเป็นภาษาญี่ปุ่นดังขึ้นเหมือนเป็นคำสั่งของหัวหน้าพวกมัน
พร้อมกับเสียงวิ่งเป็นจังหวะไกลออกไป พวกเราวิ่งตามไปไม่ลดละซวักไขว่ค้นหา

ไ้อยู่กลางดงดิบกันจ้ะหวั่น ผมยกลงขึ้น ประทับบำหลายครั้ง มองดูให้
ชัดแล้วก็มีแต่พวกเสรีไทย ทั้งนั้น หากมีใครสักคนหนึ่งกดไถ่ถอนกระสุนขึ้น พวก
เรานั้นแหละจะฆ่ากันเอง ส่วนไ้อยู่บนนั้นพอมันวิ่งหลุดออกจากชายดง ก็ตรงเข้า
หมู่บ้านทันทีเดินแถวผิวปากเป็นเพลงของมันผ่านกลางหมู่บ้านดงหลวงไปอย่าง
สบายตาที่คุณชาติได้สอนไว้

เมื่อไม่สามารถจะเก็บไ้อยู่ได้ พวกผู้ใหญ่และบรรดาเสนาธิการต่าง
ก็ดำหนึกันวุ่นวายน่าจะทำอย่างนั้นน่าจะดักตรงนี้ ผมได้แต่รับฟังด้วยความไม่
สบายใจ ผมอยากจะพูดดำหนึก็พูดไม่ได้ เพราะไม่ใช่หน้าที่ของเรา หน้าที่ของ
เราคือคอยรับคำสั่งให้ให้เป็นประโยชน์อย่างเดียว ไม่ต้องใช้สมอง หากปล่อย
ให้ผมทำงานอิสระโดยไม่มีใครมาบงการวันนี้เราคงได้ม้นมือกับการสังหารไ้อยู่
บนเป็นแน่ อย่างน้อยโยนัสการทำงานก็คือธนบัตรไทยในกระเป๋าของพวกมัน
ซึ่งไม่ต่ำกว่าคนละ 4-5 พันบาท

ไ้อยู่บนเข้าเมืองไปแล้วผ่านปากทางเข้าหมู่บ้านดงหลวงตรงที่ผมวาง
กำลังไว้ซุ่มโจมตี ในตอนแรกพอดี

มันคงเข้าเมืองไปพร้อมกับข่าวที่ได้รับเต็มตาว่า บัดนี้ มีขบวนการ
หนึ่งเกิดขึ้นมาขัดขวางทางของมัน มีอาวุธทันสมัยและกำลังพลมากมายมา
ตั้งค่ายใหญ่อยู่ในหุบเขาเมื่อข่าวไปถึงกองบัญชาการของผมนักก็ไม่มีสิทธิ์จะคิด
จะทำอย่างไรต่อไปได้แต่นำกำลังไปยังฐานที่ตั้งบ้านโนนหอมด้วยความเมื่อยล้า
และผิดหวัง

สองสามวันหลังจากพลาดการล่าสังหารหน่วยลาดตระเวนของไ้อยู่บน
แล้ว ก็มีเครื่องบินปีกชั้นเดียวสีขาวมาบินวนเวียนอยู่เหนือค่ายใหญ่และหมู่บ้านต่าง ๆ ในบริเวณนั้นรวมทั้งบ้านโนนหอม ที่พวกผมตั้งฐานที่มั่นอยู่ด้วย
คุณอัมพร ส่งกล้องดูแล้ว บอกพวกเราว่า “เครื่องบินไทย-ญี่ปุ่น เพราะ
ที่แผนทางเครื่องบินนั้น มีรูปธงชาติไทยและญี่ปุ่นติดต่อกัน คงเป็นเครื่อง

บินของคณะกรรมการประสานงานไทย-ญี่ปุ่น เมื่อญี่ปุ่นมันรู้ว่ามี
ขบวนการติดอาวุธอยู่ในป่า ก็คงจะรายงานให้ฝ่ายไทยทราบแล้วส่ง
คณะกรรมการประสานงานขึ้นเครื่องบิน มาถ่ายรูปภาพหลักฐานเพิ่มเติม
ก่อนที่มันจะลงมือปฏิบัติการกวาดล้างพวกเราได้ พวกเราต้องตกอยู่
ในฐานะลำบากเป็นแน่ ลู้ก็ไม่ได้เพราะยังไม่ถึงเวลา มีทางเดียวคือถอย
หลบไปจากบริเวณนี้เท่านั้น”

ฝ่ายข่าวรายงานมายังค่ายใหญ่ว่า ในเมืองสกลนครเต็มไปด้วยทหาร
ญี่ปุ่น ข้าหลวงประจำจังหวัดถูกเฟื่องเลื่องว่ามีส่วนรู้เห็นเป็นใจกับพวกเราด้วย
ตำรวจทหารถูกทหารญี่ปุ่นประกบตัวให้ร่วมมือกับพวกมัน

ภาพถ่ายทางอากาศที่ถ่ายในวันนั้น มีภาพโรงเรือนของค่ายใหญ่
และภาพสนามบินลับ นายเดิม ศิลป์ ข้าหลวงประจำจังหวัดซึ่งความจริงท่าน
ก็เป็นเสรีไทยคนหนึ่ง แก่ตัวกับคณะกรรมการประสานงานไทย-ญี่ปุ่น ว่าเป็น
สถานที่ราชการ สร้างขึ้นไว้เพื่อเตรียมอพยพหน่วยราชการเมื่อมีการสู้รบ ส่วน
สนามบินนั้น ท่านแก่วางจะสร้างเป็นสนามกีฬาของข้าราชการ ซึ่งทางฝ่าย
ญี่ปุ่นไม่ยอมเชื่อ มันคงจะส่งกำลังคนขึ้นมาพิสูจน์เร็ว ๆ นี้

จากรายงานชิ้นนี้ทำให้หัวหน้าใหญ่ตัดสินใจสั่งให้สลายกำลังทหาร
พลเรือน (ท.พ.ร.) กลับลงมายังหมู่บ้านของตนพร้อมอาวุธประจำกายเพื่อ
รอวันดีเดย์ทั้งหมดให้เคลื่อนหลบไปตามสันภูพานไปทางด้านนาแก อาวุธบาง
ส่วนที่เหลือ ให้เก็บเข้าถ้ำไว้ กลบเกลื่อนทำลายหลักฐานในบริเวณค่ายทุก
ค่ายให้สิ้นอย่าให้หลงเหลือเป็นที่ผิติดสังเกตได้ พวกผมพร้อมด้วยคุณอัมพร
ก็ต้องขึ้นไปรวมกับหน่วยที่เหลือบน ค่ายใหญ่เพื่อหลบไปให้พ้น จากการ
ปะทะกับกองกำลังที่ขึ้นมาค้นหา

หน่วยของผมพร้อมชาวบ้านที่พากันหาหาเครื่องทำไฟฟ้าและเครื่อง
สักริทยุของคุณอัมพร เดินทางมาถึงค่ายใหญ่เป็นหน่วยสุดท้ายคนงานสร้าง

สนามบินชุดสุดท้ายก็กำลังหอบเลื้อย หอบหมอนย่นลงมาจากเขา เพื่อกลับสู่หมู่บ้านของตน ค่ายที่เคยยิ่งใหญ่เต็มไปด้วยนักรบพลเรือน บัดนี้มีแต่ความวังเวง เราส่งคนงานหาบหามเครื่องทำไฟและเครื่องวิทยุรับ-ส่งออกเดินทางตามหน่วยที่ล่วงหน้าไปแล้วพร้อม คุณอัมพรและนักโทษอีก 4 คน ซึ่งมีคนของค่ายใหญ่คุมไปด้วย ส่วนพวกผมทำหน้าที่เป็นกองระวังหลังรักษาความปลอดภัยให้เขาเช่นเคย

จุดนัดหมายคือ ภูผาต่าง ซึ่งอยู่ห่างจากจุดที่ตั้งเดิมประมาณ 12 กิโลเมตร การเดินทางเต็มไปด้วยความลำบาก เพราะต้องขึ้นเขาลงห้วยบางทีก็เดินลัดเลาะไปตามข้างเหวชัน ๆ มองดูขบวนการข้างหน้าแล้ว สงสารพวกหาบหามและนักโทษที่ต้องเดินถือโซ่ตรวนไปด้วย ฝนเริ่มปรอยลงมา จนไม่สามารถจะเดินทางต่อไปได้ คุณอัมพรสั่งให้หยุดพักการเดินทางที่หลิ่วหินเพื่อหลบฝน พวกผมกองระวังหลังก็พากันหลบเข้าตามหลิ่วหินเช่นกัน

ก่อนออกเดินทางจากค่ายใหญ่ พวกเราพากันแวนไปที่โรงครัวของค่าย ตุนอาหารมาไว้ห่อใหญ่ จึงไม่เกิดปัญหาเรื่องของความหิวในการเดินทาง พอฝนเริ่มซาลงเราก็ตออกเดินทางต่อไปอีก การเดินทางบนภูเขาในหน้าฝน สิ่งที่ต้องระวังมากที่สุดคือ การลื่นหกล้ม เรายืนหน้าที่เป็นกองระวังหลัง ไม่จำเป็นต้องรีบร้อน เดินไปพักไปเพื่อกวาดสายตาตรวจสอบความเคลื่อนไหวด้านหลังอยู่เสมอเท่านั้น

เมื่อไม่กี่วันก่อนนั้น เราเป็นฝ่ายตามล่าไว้ยุ่น มาบัดนี้มันกำลังตามล่าพวกเรา ต้องพากันหนีหัวซุกหัวซุน ดีแต่ภูพานยังเป็นยุทธภูมิที่เอื้ออำนวยต่อการหลบซ่อน ทุกครั้งที่ได้ยินเสียงเครื่องบิน ซึ่งบินวนอยู่บริเวณค่ายใหญ่ บินเฉี่ยวมาทางเรา พวกเราต้องหลบเข้าใต้ต้นไม้ เพื่อไม่ให้มันสังเกตเป็นทางหนีของพวกเรา

ผมคิดตามประสาคนใจร้อนว่า “ทำไมเราจึงต้องถอนกำลังหนีกัน

ไปหมด น่าจะวางกำลังไว้สำหรับซุ่มโจมตี เมื่อพวกมันเข้ามาสำรวจค่ายใหญ่ ชัยภูมิค่ายใหญ่นั้นเหมาะสำหรับการวางกำลังซุ่มโจมตีจากจุดต่าง ๆ บนเขารอบ ๆ ค่าย ซึ่งเต็มไปด้วยโซดหิน ทุกคนที่เข้าไปในบริเวณค่ายไม่มีโอกาสรอดชีวิตได้ หากเรามัวแต่หน้อย่างนี้ มันก็ได้ใจตามล่าพวกเราตลอดไป ไม่แน่ว่าจะพลาดท่าเสียที ถูกพวกมันดักทางหนีของเราได้ เอาไว้เมื่อนั้นนะหรือจึงจะหันมาสู้ กองกำลังของเราค่ายเอและบี ก็มากกว่าพวกมันมากมายอาวูก็เหนือกว่าภูมิประเทศเราก็ชำนาญกว่า รวันดีเคยหากพวกฝ่ายสัมพันธมิตรไม่สามารถจะยกพลขึ้นบกได้ พวกเสรีไทยจะไม่ถูกล่าจนหมดทุกคนหรือ”

พาต่างภูพานเลื้อย

จุดนัดพบเพื่อรวมพลนั้นคือ ภูผาต่าง ซึ่งเป็นเขาลูกหนึ่งของ เทือกเขาภูพานทอดยาวมาจากมุกดาหารจรดอุดรธานี เป็นภูเขาที่มีรูปร่างประหลาด ทางขึ้นลาดชันขึ้นไปเรื่อยๆ ลุดลงที่หน้าผาสูงชัน ได้หน้าผานั้นมีถ้ำใหญ่สามารถจุคนได้นับพัน ภายในถ้ำกว้างมีชอกมุ่มชอกชอนไปได้เพดานที่แข็งแรง มีรูทะลุขึ้นไปถึงหลังเขาอยู่หลายแห่ง

ที่ชาวบ้านเขาเรียกว่า “ภูผาต่าง” คงจะเป็นเพราะว่าหลังเขานั้นเป็นลานหินกว้างสุดลูกตา มีรอยต่างและมีต้นผักหวานขึ้นเป็นระยะๆ ตั้งอยู่ห่างหมู่บ้านเล็กๆ แห่งหนึ่งประมาณ 3 กิโลเมตร หน้าผาสูง แบ่งเป็นสองชั้น ชั้นแรกสูงประมาณ 10 เมตร มีทางเดินเลาะลงไปสู่ถ้ำใหญ่ ชั้นสุดท้ายเป็นเทวสิกมองลงไปจะเห็นไร่เลื่อนลอยของชาวบ้าน แถบนั้นเป็นชัยภูมิที่เหมาะสมแก่การหลบซ่อนกำลังอาวุธ

พวกผมเดินทางมาถึงภูผาต่างเป็นชุดสุดท้าย เวลาพลบค่ำพอดีรองหัวหน้าใหญ่กับพวกมารอดต้อนรับคุณอัมพรที่อยู่ปากทางขึ้นไปบนหลังเขาหลังจากหักท่ายปราศรัยกันเล็กน้อยรองหัวหน้าใหญ่ก็รับเอาคุณอัมพรกับลูกหาบที่หาบหามเอาเครื่องทำไฟและวิทยุรับ-ส่งขึ้นไปบนหลังเขา ซึ่งเป็นที่ตั้งกองบัญชาการชั่วคราว แล้วสั่งให้ผมกับพวก หาที่พักเอาเองเพื่อรอคำสั่งในการปรับกำลังพลใหม่

คนสองร้อยกว่าที่เดินทางมาถึงก่อนหน้านี้ ได้เก็บเอาสัมภาระเหลือใช้ลงไว้ในถ้ำเรียบร้อยแล้ว เหลือแต่อาวุธ กระสุน ระเบิด ประจํากายที่ทุกคนจะสามารถหอบหิ้วไปได้ ต่างก็ยึดเอาเพิงหินบนหลังเขาเป็นที่พักผ่อนหลับนอนหน้าตาแต่ละคนอิดโรย นิ่งเหม่อมองชมทิวทัศน์ของภูเขาและทิวไม้ยามเย็น

ส่วนผมและพรรคพวกที่มาถึงรุ่นสุดท้าย ก็ยึดเอาหีบหินด้านล่างสุดใกล้พวกนักโทษ 4 คนที่ถูกล่ามโซ่ติดกับต้นไม้ไว้ เป็นหลืบหินที่ค่อนข้างลึกและเตี้ย ไม่สามารถจะยืนยึดกายได้

หลังจากจัดแจงที่หลับที่นอนเรียบร้อยหน่วยพลาก็จัดอาหารมาให้พอดี อาหารมีอนั้น ก็ไม่พ้นเนื้อแห้งกับแจ่วปลาร้า ยังดีที่ข้าวเหนียวเพ็งจะนึ่งสุกร้อน ๆ จึงพอกล้ากลืนลงได้คล่องคอบ้าง

คืนนั้นเจ้าขุนภูเขา มันคงจะได้กลืนแปลกๆ ของสัตว์โลก จึงพากันมาเยียมเยียนทีละฝูง ผ่าอเนกประสงค์ก็ถูกถอดออกจากร่างกายมาใช้เป็นผ้าปิดขลุ่ยพวกที่เดินทางมาถึงก่อนยังมีเวลาเก็บเอาเศษไม้มาทำเป็นพินสุ่มกันยุงได้ นักโทษทั้ง 4 นั่งกอดเข่าอยู่กลางลานดินห่างจากที่พวกผมนอนประมาณ 20 เมตร โซ่ที่ขาและแขนคงเป็นอุปสรรค ทำให้เขานอนลำบากจึงลุกขึ้นมานั่งล้อมกองไฟคุยกัน ผมนั่งมองไปข้างหน้าจับตาดูพวกเขาเจิบ ๆ

ในใจอยากจะรู้ข้อเท็จจริงว่า คนพวกนั้นทำความผิดอะไรจึงได้ใส่โซ่ตรวนรุงรังมาขังเขาลงห้วยกับพวกเรา ทำไมไม่เอาเขาขังไว้ในหมู่บ้านหรือไม่

ก็ส่งเขาเข้าไปในเมืองให้ตำรวจ หรือว่าพวกทรยศ พวกไม่ฟังปรารภของ ขบวนการ

ผมหลับพลอยเป็นเหยื่อของเจ้าหญิงเขาไปตั้งแต่ที่ทุ่งก็ยาม ก็ไม่รู้มา รู้ตัวเอาเมื่อลูกน้องมาเขย่าขาให้ตื่นขึ้นตอนเช้ามืด

อากาศตอนเช้ามืดบนภูเขาสูง มันทำให้กระปรีกระเปร่าสดชื่นอย่าง บอกไม่ถูก ผมรีบลุกขึ้น เดินไปหาน้ำสำหรับล้างปากและล้างหน้า เดินเลียบๆ สำรวจฐานที่ตั้งใหม่อย่างคร่าวๆ ดูแล้วมันเป็นชัยภูมิที่เหมาะสมสำหรับหลบซ่อน ชั่วคราวเท่านั้น เพราะขาดแหล่งน้ำ มีลำห้วยเล็กๆ อยู่ใกล้ ต้องเดินลงเขา หลายร้อยเมตร

ผมเดินลงเขาไปสู่ลำห้วยอย่างเงียบๆ ผุ่งนกกาเริ่มส่งเสียงออกหากิน บางตัวก็ยังจับเจ้าอยู่บนกิ่งไม้ที่หนาทึบ คล้ายกับจะรอสัญญาณอะไรสักอย่าง หนึ่ง มันไม่สนใจกับมนุษย์และสัตว์อื่นที่จะมารบกวนมัน คงเป็นเพราะชีวิตของมันยังไม่เคยมีใครมาหมายเอาชีวิตของมันก็ได้ ไม่เหมือนกับมวลมนุษยากลุ่ม หนึ่งคือกลุ่มของพวกเรานบนภูเขานั้น กำลังหลบหนีอย่างสุดชีวิต และมนุษย์กลุ่ม หนึ่งที่อยู่ในเมืองที่จะตามล่าตามล้างพวกเรา

ทำไมโลกมนุษย์ของเราจึงมีแต่เข่นฆ่ากัน ทำสงครามแย่งชิงดินแดน และทรัพยากรธรรมชาติกัน ญี่ปุ่นนั้นบ้านเมืองก็อยู่บนเกาะสุดห่อฟ้าเขียว อังกฤษและอเมริกาก็อยู่สุดขอบฟ้า ทั้งสองฝ่ายก็หมายมุ่งจะทำสงคราม กันที่เมืองไทย ต่างคนต่างอยู่บ้านใครๆ อยู่อยู่ใครๆ นอนไม่ได้หรือ เราไล่ ญี่ปุ่นแล้วก็ต้องรับพวกอังกฤษอเมริกาเข้ามาอีก วันดีเดย์คือวันที่พวกอังกฤษ-อเมริกา จะเข้ามาเมืองไทย มันคงไม่ใช่วันดีเดย์แล้วกระมัง มันอาจเป็นวันนอง เลือดทางแผ่นดินไทยก็ได้ทหารไทยฝ่ายรัฐบาลก็ต้องสู้ร่วมกับญี่ปุ่นเราเสรีไทย ก็ต้องติดตามขัดขวาง หากสงครามยืดเยื้อ เมืองไทยก็هلكราญ.....ผม เดินพรางคิดพรางไปตามประสาเด็ก

พอใกล้จะถึงลำห้วย ก็มองเห็นคนกลุ่มหนึ่งประมาณ 50 คน กำลังมุ่งหน้าเข้ามาใกล้ตัวผมทางด้านลำห้วยอีกฟากหนึ่ง ด้วยสัญญาติญาณการหลบภัย ผมหลบตัวเข้าซุ่มอยู่ที่พงหญ้าข้างทางเพราะกลัวว่าจะเป็นหน่วยตามล่าของพวกญี่ปุ่น พวกเขาเดินทางมาถึงริมห้วย คนที่ถือปืนนำหน้าก็ออกคำสั่งให้ลูก หาบข้างหลังหยุดพัก

ผมชะงัดคอตกก็จำได้ว่าเป็นพวกเรา จึงออกจากที่ซ่อนแล้วตะโกนถามพวกเขาว่าจะไปไหน เขาตอบว่า จะนำอาวุธและเสบียงขึ้นไปยังภูผาต่าง ผมแปลกใจว่าหน่วยนี้เดินทางมาจากไหนแต่ก็ไม่ได้ถาม เพราะพวกเขาคงอยู่หน่วยใดหน่วยหนึ่งใกล้เคียง สัมภาระที่เขาหามาเป็นถังและลังใส่อาวุธประมาณ 10 ลังนอกนั้นเป็นข้าวสารและปลาแห้ง ผู้นำหน่วยนี้บอกผมว่า ทหารญี่ปุ่นพร้อมทหารตำรวจไทย กำลังมุ่งหน้ามายังค่ายใหญ่เพื่อค้นหาพวกเรามาจนถึงลำมาถึงที่นี่ก็ได้

ผมพูดปลอบใจเขาว่า “ก็ดีสิจะได้ละเลิกกันให้ภูผาต่างได้ชื่อว่าเป็น “ภูผาเลือด” เมื่อพวกเหล่านั้นพักผ่อนทำกิจธุระส่วนตัวเสร็จ ผมก็เดินนำทางพวกเขาขึ้นสู่ฐานที่มั่นแห่งใหม่ของพวกเราบนลานหินถ้ำผาต่าง ณ ที่แห่งนั้นพลพรรคทุกคนอยู่ในสภาพเตรียมพร้อมพร้อมที่จะเดินทางและพร้อมที่จะสู้รบตลอดเวลา

เช้าวันนั้น หลังจากอาหารเช้าเรียบร้อยแล้ว รองหัวหน้าใหญ่ก็เรียกประชุมชี้แจงแผน.....ท่านแจ้งว่า “เราจำเป็นต้องกบดานนิ่งเพื่อปรับทิศทาง ให้ทุกคนพร้อมรบ ทำหน้าที่เวรยามลาดตระเวนหาข่าวด้วยความระมัดระวังที่สุด อย่าได้ประมาทเป็นอันขาด ขณะนี้พวกเรากำลังจมนุม หากหลีกเลี่ยงไม่ได้ก็ต้องรบ แต่ถ้าหลีกเลี่ยงได้ก็ไม่จำเป็นต้องปะทะด้วยกำลังอาวุธ จงรักษากติกานี้ให้ดี” ท่านกล่าวย้ำ.... อีกสักระยะหนึ่งเราจะสลายกำลังจากที่นี่เป็นหน่วยย่อยลงสู่ที่ราบทางด้านตะวันออกของหนองหาน

เราจะยึดเอาทุกหมู่บ้านเป็นฐานที่มั่น วันนี้ให้ช่วยกันเก็บอาวุธที่เหลือใช้รุ่นสุดท้ายนี้เข้าถ้าปิดปากถ้าด้วยกับดักระเบิดให้มัดชิด เพื่อรอวันสำคัญ ที่จะมาถึง”

รองหัวหน้าใหญ่กล่าวเสร็จ พวกเราก็ช่วยกันคนละไม้คนละมือ ลำเลียงส่งอาวุธที่ส่งขึ้นมาใหม่อ้อมเขาลงสู่ถ้ำ ปิดปากถ้ำและวางกับดักไว้เสร็จภายในเพียงชั่วโมงเดียว การวางกับดักระเบิดนั้น เป็นหน้าที่ของพีเสรี นวลมณี กับพวก 2-3 คนเท่านั้นหมายความว่าคนอื่นคงไม่สามารถล่วงรู้จุดหรือระเบิดเพื่อที่จะมาขโมยอาวุธเหล่านั้นได้เป็นอันขาด

ผมยังสนใจเรื่องของนักโทษ 4 คนนั้นอยู่ จึงเดินเลียงไปคุยกับพวกยามรักษานักโทษ แต่ก็ไม่ได้ข้อเท็จจริงอะไรมากมาย รู้แต่ว่าพวกนั้นเป็นชาวบ้านท่าแร่ ถูกจับข้อหายกยอกอาวุธและยาของเสรีไทย

ผมไม่ลดละความพยายามที่จะทราบรายละเอียดเพราะข้อหาเล็กน้อยแค่นั้น ไม่น่าจะต้องเอากันขึ้นมาขังไว้บนภูเขาให้เป็นที่ยุ่งยากต่อการเคลื่อนย้ายกำลังไปมา จึงหาทางไปตามพวกนักโทษให้รู้เรื่องชัดแจ้งขึ้น

หนึ่งในจำนวนนั้นเล่าว่า “พวกเราทั้ง 4 คน นี่ทำอะไรฝ่ายด้วยกัน วันหนึ่งหลังจากถางไร่เสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็พากันไปเผาเศษไม้เศษหญ้าที่กองไว้ 4-5 กอง ในตอนกลางคืนขณะที่กำลังเก็บกวาดเศษไม้เศษหญ้าโยนเข้าสู่กองไฟนั้น ได้ยินเสียงเครื่องบินดังกระหึ่มมาใกล้จึงพากันหลบเพราะกลัวว่ามันจะทิ้งระเบิดลงมา อีกสักครู่เครื่องบินก็บินกลับมาอีก มันมาคราวนี้มันทิ้งร่มลงเต็มไร่ไปหมด

พวกเราทั้ง 4 คน ก็แอบดูไม่กล้าจะเข้าไปใกล้ จนรุ่งเช้าจึงเข้าไปดูเห็นแต่ละร่มที่ทิ้งลงมานั้น มีถังเหล็กและถังไม้ผูกติดลงมาด้วย จึงพากันจัดดูก็พบว่า เป็นอาวุธและยารักษาโรค ตอนแรกตั้งใจจะไปแจ้งให้กำนันทราบ แต่ตอนหลังพวกเราก็พากันตกลงว่า ต้องเอาไปซ่อนไว้ก่อน แล้วคอยฟังดูว่ามันเป็นของใครกันแน่ พวกเราเอาแต่พวกยาติดไม้ติดมือเข้าไปหมู่บ้าน หลัง

จากนั้น เพียงวันเดียวก็มีคนพวกหนึ่งถืออาวุธไปที่บ้านคันเอายาและจับกุมเอาตัวพวก เราทั้ง 4 มาถามถึงที่ซ่อนอาวุธและยาเหล่านั้น พวกเราก็บอกตามความจริงและพาไปเอาของที่ซ่อนไว้ในกลางดึกของวันนั้นเอง พวกเราไม่ได้ตั้งใจโมย ไม่ได้ตั้งใจจะยกยอกของมันลอยมาจากฟ้าลงมาในที่ของพวกเรา ก็เป็นสิทธิ์ของ พวกเราที่จะเก็บมันไว้

หลังจากมีคนล่ำเลียงอาวุธและยาไปหมด พวกเขาก็ยังไม่ยอมปล่อยพวกเรา โดยเขาอ้างว่าต้องให้หัวหน้าใหญ่สอบสวนก่อน จนป่านนี้ก็ยังไม่มีการมาสอบสวนพวกผมอีกเลย ไม่ทราบว่าเขาจะปล่อยเมื่อใด

ผมก็พูดปลอบใจเขาว่า “เรื่องเล็กน้อยแบบนี้ อีกไม่นานเขาคงปล่อยเพราะมันยุ่งยากต่อการเดินทางและดูแล”

เมื่อคุยกับนักโทษทั้ง 4 คน เราน่าจะคุยกับคนที่เห็นเหตุการณ์อย่างใกล้ชิดอีกคงจะดีแน่ ผมนึกถึงภาพของไร่ที่ทั้ง 4 คน ได้รับอาวุธและยาจากเครื่องบินมันคงจะอยู่ระหว่างบ้านท่าแร่กับบ้านนาแก้วพิกาเทศครุบ้านนาแก้วคงรู้เรื่องดี ผมจึงหาโอกาสไปคุยกับพิกาเทศที่อยู่บนเขา

พิกาเทศเล่าว่า.... “วันนั้นเราไปเตรียมรับร้อมสัมภาระอยู่ที่ทุ่งหนองหานระหว่างบ้านท่าแร่กับบ้านนาแก้ว พวกสี่คนก็สุมไร่ของเขายู่ในป่าห่างกันไม่เกิน 3 กิโลเมตร กองไฟสัญญาณของพวกเรามันคงสว่างน้อยกว่า กองไฟพวกสุมไร่ นักบินเลยทิ้งสัมภาระลงผิดที่ พวกเราไม่รู้เรื่องอะไร เห็นของก็เกิด ความอยากได้เท่านั้น ที่ควบคุมตัวเขาไว้ ก็กลัวว่าเรื่องมันจะดังไปเข้าหูญี่ปุ่น และพวกไม่ปรารถนาติดต่อขบวนการของพวกเรา อยากจะปล่อยพวกเรา เต็มที่ แต่ก็ไม่รู้จะปล่อยไว้ที่ไหน”

หลังจากฟังพิกาเทศเล่าเรื่องราวให้ฟังแล้ว ผมก็เห็นด้วยที่จะต้องคุมตัวพวกนี้ไว้ก่อน จนกว่าจะแน่ใจว่าเขาเป็นพวกของเรา แต่ความรู้สึก หัวใจของคนสกลนคร มองคนบ้านท่าแร่เป็นอีกพวกหนึ่ง เพราะพวกนี้นับถือ

ศาสนาคริสต์ มีเชื้อสายญวน ขนบธรรมเนียมประเพณีไม่เหมือนคนสกนคร
ทั่วไป วันตรุษเขาก็พากันกินเตหเหมือนกับพวกญวน มีการฆ่าหมาดำอบ
เครื่องเทศฉลองกันอย่างครึกครื้นคล้าย ๆ กับเป็นรัฐอิสระอีกรัฐหนึ่ง นิสัย
ใจคอก็ยังคงเป็นคนพลัดถิ่นอยู่ คือ รักพวกรักพ้อง ประหยัดจนกลายเป็นคน
เห็นแก่ตัว พวกหมู่บ้านนี้จึงกลายเป็นผู้มีอันจะกินแทบทุกครัวเรือน สิ่งหนึ่ง
ที่พวกเขาขาดความไว้วางใจจากคนทั่วไปคือ การดูหมิ่นคนนับถือศาสนาอื่น
พระเจ้าของเขาจะยิ่งใหญ่กว่าพระเจ้าของคนอื่นเสมอ

การหลบซ่อนและการรอคอยมันคือ ช่วงเวลาที่เราเบื่อหน่ายที่สุด
พวก ผมต้องผลัดเปลี่ยนกันอยู่เวรยาม ผลัดเปลี่ยนกันออกลาดตระเวน
รอบ ๆ ฐานที่ตั้งทั้งกลางวันและกลางคืน

ข่าวของญี่ปุ่นก็เงียบหายไป กองกำลังที่ออกค้นหาร่องรอยของ
เสรีไทยก็มาถึงแค่ค่ายใหญ่และสนามบินลับ แล้วก็กลับลงไปพร้อมหลัก
ฐานต่างๆ เช่น กันนุหรี และกระป๋องใส่อาหารของพวกฝรั่ง ฝ่ายเราก็เก็บ กวาด
อย่างดีที่สุดแล้ว สิ่ง ที่น่าจะเป็นหลักฐานก็ กวาดลงตามซอกหินมิดชิด ญี่ปุ่น
มันยังตาไว ค้นพบจนได้

การค้นพบหลักฐานต่างๆ กลับเป็นผลดีต่อขบวนการเสรีไทย แต่ไม่
เป็นผลดีต่อข้าราชการตำรวจ-ทหารที่อยู่ในเมือง ทหารญี่ปุ่นไม่กล้าจะเข้าป่า
มาอีก นอกจากกระแวดระวังคุมเชิงอยู่แต่ในเมืองและตามชานเมืองเท่านั้น เข้า
ขึ้นมาก็ออกวิ่งอวดศึกดาดรอบ ๆ เมือง คนในเมืองก็อพยพไปอยู่ตามท้องไร่
ท้องนาเกือบหมดสิ้น มีแต่พ่อค้าแม่ขายที่ยังพิสวาทกลืนธนบัตรของญี่ปุ่นที่ยัง
ทำมาค้าขายอยู่

กองกำลังของฝ่ายเราเริ่มพากันทยอยลงจากเขาทีละกลุ่ม ๆ ละ 5-
6 คน ตามแผนยึดครองพื้นที่ทางด้านตะวันออกคนละฟากหนองหาน กับตัว
เมืองสกนคร ส่วนในตัวเมืองนั้นทหารญี่ปุ่นมาตั้งฐานที่มั่นไว้คอยรับมือ พวก

เราอยู่ เป็นอันว่าทุกหมู่บ้านตั้งแต่บ้านหนองเหียน บ้านโพนทอง ไปถึงบ้านนาแก้ว โพนงาม ฯลฯ จะมีกองกำลังของเสรีไทยติดอาวุธประจำทุกหมู่บ้าน เขี้ยวเล็บของเสรีไทยแต่ละกลุ่มก็สามารถจะสู้กับทหารไต้ฝุ่นได้เป็นกองร้อย

วันนี้เป็นวันที่กองกำลังชุดสุดท้ายจะเคลื่อนย้ายลงมาจากภูผาต่าง พวกเราได้กินอาหารพิเศษ คือ ข้าวบ้านสงวั้งขึ้นมาถวายถึงที่ 2 ตัว นักโทษสี่คนก็ได้ส่วนแบ่งพิเศษคือลิ้นวัว เขาพากันกันอย่างเอร็ดอร่อย ผมเดินผ่านไปพูดหยอกล้อพวกเขาว่า “กินให้อิ่มนะวันนี้คงจะได้กลับบ้านแล้ว” พวกเขาเงยหน้าขึ้นมามองดูผมด้วยแววตาแสดงความดีใจ

สักครู่หนึ่งมีคน 4 คน เดินลงมาจากบนภูเขา มาแจ้งยามรักษา นักโทษว่า รองหัวหน้าใหญ่ ให้มารับตัวนักโทษไปส่งที่บ้านห้วยหีบเพื่อปล่อยกลับบ้าน นักโทษทั้ง 4 คนดีใจมากจนลืมที่จะรวบรวมเสบียงอาหารติดตัวไป ทั้งๆที่เพิ่งจะลงมือกินข้าวลูกชิ้นกระวีกระวาดเก็บเอาข้าวของเสื้อผ้าไปกับคนทั้ง 4 ทันที โดยไม่เฉลียวใจว่าอะไรจะเกิดขึ้นข้างหน้า ผมสังเกตดูพลพรรคทั้ง 4 นาย ต่างก็มีปืนพกยู เอส อาร์มี เหน็บตุงที่เอวทุกคน

ผมยืนมองพวกเขาเดินลงเขาไปด้วยสายตาที่เป็นสุข “หมดเคราะห์กรรมเสียทีเพื่อนเอ๋ย” ผมพึมพำในใจ

พอพวกนั้นลงเขาลับสายตาไปแล้ว เสียงปืนก็ดังขึ้นหูดับดับไหม้ ผมวิ่งกลับไปยังหลืบหินที่พำนัก ฉวยได้เจ้าคาร์บินพื้นฐานคูชีพ ขึ้นลากล่องทันที ผมคิดว่าเราถูกลอบโจมตีเสียแล้ว คนอื่นๆ คงคิดเช่นเดียวกัน จึงพากันฉวยอาวุธเข้าที่กำบังเตรียมสู้เต็มที่ อีกสักประเดี๋ยวเดียวก็มีเสียงตะโกนขึ้นมาจากข้างล่างว่า “เขาประหารนักโทษ ไม่ใช่ญี่ปุ่นบุก” พลพรรคจากบนเขาหลายคนพากันวิ่งลงไปตามดูกัน

ผมแทบหัวเข่าทรุด เมื่อได้ยินคำว่า “ประหาร” ใจอ่อนระโหยแทบไม่อยากจะทำอะไร ทรุดตัวลงนั่งลงบนก้อนหินปลงอนิจจัง “มนุษย์หนอมมนุษย์

แค่สงสัยไม่ว้าวางใจก็ถึงขั้นฆ่าแกงกันเชียวหรือ พลพรรคทั้ง 4 คงจะเป็นเพียงผู้รับคำสั่งให้ทำการประหารแล้วใครเป็นคนสั่งหรือ เขาคิดถูกต้องแล้วหรือ ที่สั่งให้ฆ่าคนเหล่านั้น ถ้าเวรกรรมมีจริงมันคงสนองตอบเขา ลักวันหนึ่งในชาตินี้อย่างแน่นอน

หน่วยของผมได้รับคำสั่งให้เป็นกองระวังหลังเช่นเคย มีหน้าที่คุมกองเกวียนใส่อาวุธและสัมภาระอีกจำนวนหนึ่งลงไปยังบ้านห้วยทีบ ซึ่งตั้งอยู่ทางตะวันออกของภูผาต่าง แล้วให้รอรับคำสั่งที่นั่น

เราช่วยกันแบกสัมภาระไปยังกองเกวียน 5 เล่มที่รอรับอยู่ดินเขาเดินผ่านเส้นทางสายนั้นอดที่จะมองดูรอยเลือดหยดเป็นทางไปยังหลุมฝังศพ 4 หลุม ที่ฝังเรียงรายกันอยู่ ต้องรีบช่วยกันขนสัมภาระคนละ 2-3 เทียบ เพื่อให้เสร็จเร็วโดยเร็ว

กองเกวียนเคลื่อนที่ไปข้างหน้าผมและลูกน้องทำหน้าที่ระวังหลังที่จะเหลียวกลับไปปลงข้างหลังไม่ได้

“ลาก่อนภูผาต่าง ภูผาเลือด” เลือดผู้ที่สร้างความระแวงให้แก่ชาวบ้าน การได้สดกระเซ็นลงสู่แผ่นดินภูผาแล้ว เสมือนได้เช่นภูตผีแห่งความระแวงให้หลีกหนีไป เพื่อที่จะได้ตั้งใจทำงานอันยิ่งใหญ่ของชาติให้สำเร็จลุล่วง โดยเร็ว งานข้างหน้ายังยิ่งใหญ่และหนักหนา วิญญาณพวกสูงจ่อโหลิกรรม ให้มีอุปสรรคนั้นด้วยเถิด” ผมพึมพำปลงอนิจจัง

เกวียนเทียมโคทั้ง 5 เล่ม เคลื่อนที่จากภูเขาลงสู่ป่าอย่างเชื่องช้าบนทางขรุขระ เพราะทางเกวียนนั้นไม่ค่อยจะได้ใช้ มันเป็นทางเกวียนสำหรับลากไม้ เมื่อชาวบ้านขึ้นมาเลื่อยไม้บนเขา แล้วก็เอาเกวียนมาลากกลับไปใช้ในหมู่บ้าน

ป่าคล้อยแล้ว กองเกวียนพากันหยุดให้โคได้พักผ่อน เห็นหมู่ต้นยางสูงใหญ่ขึ้น สลอมมองดูข้างล่างดูสะอาดสะอ้านไม่มีกิ่งไม้ระเกะระกะ จึงตัดสินใจเลี้ยวเข้าไปปลดทุกข์ที่นั่น พอเสร็จก็งัดเดินออกจากป่าพวกชาวบ้าน

กองเกวียนก็ถามผม ว่าผมเข้าไปทำอะไรในบริเวณนั้น “เข้าไปปลดทุกข์” ผมตอบหน้าตาเฉย

คนพวกนั้นร้องขึ้นไววายว่า “ตายแล้วหล่นาย ผีมันจะหักคอนาย ผีปู่ตาบ้านนี้ดูมากหักคอคนมาหลายรายแล้ว”

ผมรู้สึกตกใจกับคำพูดของคนเหล่านั้น เขาไม่ได้พูดเล่น ๆ เขาพูดด้วยความตกใจกลัวว่า ผมจะเป็นอันตราย ผมแหงนหน้าขึ้นสำรวจดูเห็นว่า มันตอนผีปู่ตาจริง ๆ ข้างต้นยางใหญ่ ๆ เหล่านั้น เขาจะทำเรือนผีขึ้นออกมา มีถ้วยชามสำหรับให้ข้าวให้น้ำกับผี

ใจผมแป้ว แต่ความไม่เคยเชื่อเรื่องผีสาธเทวดา ใจก็ฮึดอัดกระซาก ลูกเลื่อนปิ่นทันที ยกขึ้นเล็งไปที่หอผี กัดโกป็นยังเป็นชุดๆ ละ 4-5 นัด เจ้าคาร์บินคู่ชีพก็ข้างเป็นใจ เสียงถ้วยชามบนหอแตกกระจายหอลแล้วหอเล่า จนหมด แม็กกาซีนพอดี

“ขอโทษนะเพื่อนผี เราหยอกล้อเล่นนิดหน่อยแค่นั้นล่ะ” ผมตะโกนขึ้นไปบอกผี พวกลูกน้องพากันหัวเราะครืน แต่พวกกองเกวียนหน้าจ้อย เรื่องผีกับผมไม่ถูกกันมานาน ผมเสียน้องไปสองคนก็เพราะผี ผมเคยถูกแม่เอาด้ามเสียมหวดกลางหลังจนล้มลุกคลุกคลานก็เพราะ ผี หากผมมียา เอ็ม.บี. ติดตัวอย่างทุกวันนี้้องผมทั้งสองคนคงไม่ตายลงติด ๆ กัน เพราะผีทำเหล่านั้นเป็นแน่

คนเราเมื่อหมดปัญญา จะทำอะไรก็มักจะกล่าวหาวิงวอนสิ่งที่ไม่มีความหมาย คุ่มของผมในเมืองนั้นเขาเรียกว่า “คุ่มเจ้านาย” คือ คุ่มของพวกลูกหลานพระยาประจันตประเทศธานีต้นตระกูลพรหมสาขา ณ สกลนคร ยายของผมก็เป็นพวกพรหมสาขาฯ ทุกบ้านของตระกูลนี้ต้องมีหอผีคล้ายศาลพระภูมิเจ้าที่ตั้งอยู่ บริเวณบ้านเจ็บไช้ได้ป่วย ก็ต้องหักดอกไม้ไปคอบผี (บอกผี) ให้คุ้มครอง ตกหน้าแล้งก็มีการเลี้ยงผีกัน 3 วัน 3 คืน เมากัน

อย่างสนุกสนาน ทั้งหมอผีและคนเลี้ยง ผมกลัวไม่กล้าจะเข้าใกล้หมอผี แต่แล้ววันหนึ่งเคราะห์ร้าย ของผมก็มาถึง คือ ผมได้ลูกไก่ชนมาตัวหนึ่ง เพื่อนมันบอกว่าถ้าเลี้ยงด้วยตัวปลวกมันจะชนเก่ง ผมไปหาปลวกที่ไหนมาให้มันกินก็ไม่มี มองเห็นแต่จอมปลวกที่ขึ้นตรงเสาหมอผีเท่านั้น จึงเอาเสียมไปสับเอาปลวกมาให้มันกิน ครั้งที่หนึ่ง - สอง ก็ไม่มีอะไรเกิดขึ้น พอตกครั้งที่สามเท่านั้นแหละ หมอผีเก่าแก่หลายสิบปี ก็พังทลายลง เพราะแรงกระเทือนที่ผมขุด ผมตกใจวางเสียมวิ่งหนี กลัวผีจะเล่นงานเอา ที่สุดก็เจอจนได้ ไม่ใช่ผีแต่เป็นคนคือ แม่ของผมเองท่านโกรธมากที่ผมไปทำหมอผีเก่าแก่นั้นพัง ท่านลืมหูลงมือเอาด้ามเสียมที่ผมเอาไปขุดปลวกนั้นหวดเข้ากลางหลังผม ตั้งแต่นั้นมา ผมก็เลยตั้งตัวเป็นปฏิปักษ์กับผี ซึ่งก็เป็นฝ่ายชนะทุกครั้งไปไม่ว่าจะผีปอบผีบ้าน

ตลอดทางที่เราคุมกองเกวียนเข้าสู่ว้านห้วยหีบนั้น ผมคิดมาตลอดทาง กลัวว่าผีบ้านนั้นจะเก่งกว่าผีที่ผมเคยพบมา ผมไม่กล้าผีเท่าใดนัก แต่กลัวชาวบ้านที่นับถือผีเขาจะเหยียบเอาเท่านั้น ผมกำชับคนขับเกวียนทั้ง 5 คน ให้ปิดปากอย่าได้พูดถึงเรื่องที่ผมสู้กับผีให้คนอื่นฟังเป็นอันขาด พวกเขาหัวเราะ แต่ก็รับปากกับผมเป็นมั่นเป็นเหมาะว่าจะไม่พูด เมื่อพวกเราเดินทางมาถึงหมู่บ้านห้วยหีบ ก็เข้าพักบนศาลาวัดรวมกับพวกกองบัญชาการที่เดินล่วงหน้ามาก่อนแล้ว

ชาวบ้านจัดสาว ๆ มาตักน้ำให้อาบ คนเฒ่าคนแก่มาทำกับข้าวให้กิน พวกเราเลยพากันสบายไปวันหนึ่ง

คืนนั้นพวกผู้ใหญ่ก็พากันไปแ่้วสาวกลางบ้าน กินเหล้าสนุกสนานเฮฮาตามประสา คนป่าได้เข้ามาบ้าน ผมเหนื่อยเพราะตื่นเต้นกับเรื่องผี ๆ จึงนอนเฝ้าศาลาวัดทั้งคืน หลับ ๆ ตื่น ๆ หนาวแต่เรื่องผีหักคอ ในที่สุดก็เอาอำนาจ ปืนเข้าข่มผี จึงหลับลงไปได้สนิท

เช้าวันรุ่งขึ้น หลังจากกินอาหารเสร็จ พวกเราถูกเรียกไปรับคำสั่ง สลายกำลังเป็นหน่วยย่อยจากฝ่ายเสนานิการ พวกผมทั้ง 5 คน กับทหาร พลเรือนอีก 20 คน ที่เคยทำงานมาด้วยกันตลอด ถูกแยกออกเป็นพวก ๆ ผมกับประเสริฐถูกดึงเอาตัวไปร่วมงานกับครูประชาบาล 2 คน นอกนั้นถูกแยก ไปคนละทิศละทาง ผมไม่มีโอกาสออกความเห็น มีสิทธิ์ แต่เพียงรับคำสั่ง

พวกเราทั้ง 4 ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปอยู่หมู่บ้านนาตงเพื่อทำหน้าที่ ด้านรักษากองบัญชาการที่จะตั้งขึ้นใหม่ที่บ้านโพนอ้อมแก้ว ซึ่งอยู่ห่างไปทาง ทิศตะวันออกประมาณ 5-6 กิโลเมตร

หมู่บ้านที่รับผิดชอบคือบ้านโพนงามบกกับโพนงามท่า ซึ่งตั้งอยู่ริม หนองหานคนละฟาก กับตัวเมืองสกลนคร

ผมนั่งเจียนไม่แย่งคำสั่งประการใด ออกมาลาเพื่อน ๆ ซึ่งร่วม เป็นร่วมตายกันมาเป็นเวลานานแล้ว เก็บข้าวของออกเดินทางทันที “ลาก่อนเพื่อนรัก พวกเราก็เป็นได้แต่เพียงพวกเดนตายที่เขาใช้ให้ รักษาชีวิตของพวกเขาเท่านั้น ที่ใดจะรับหน้าศัตรูเป็นด่านแรกที่นี่ก็คือ ที่อยู่พวกเรา” ผมคิดด้วยความน้อยใจ เพราะตลอดเวลาที่เข้าร่วมขบวนการ ไม่เคยได้หลับอย่างเป็นสุขเลย ต้องนอนกอดปืนระแวงระวังภัยให้ คนอื่นตลอดเวลา

ปฏิบัติการสกลปรก

นาตงเป็นหมู่บ้านเล็กๆ มีประชากรอยู่อาศัยประมาณ 20 กว่าหลังคาเรือน ตั้งอยู่กึ่งกลางระหว่างบ้านโพนงามกับกองบัญชาการที่บ้านโพนอ้อมแก้ว พออย่างเข้าหมู่บ้าน พวกเราทั้งสี่คนกลายเป็นขวัญใจของชาวบ้าน ทั้งสาวแก่แม่ยาย เพราะพวกเขาคงจะรู้มาก่อนแล้วว่า พวกเราเป็นใคร มาทำอะไรที่นี่ ผมตะขิดตะขวงใจเมื่อผู้เฒ่าผู้แก่พากันเรียกว่า “เจ้านาย” นึกไม่ออกว่า ทำไมเขาจึงเรียกพวกเราอย่างนั้น หรือว่าเขาเห็นพวกเราแต่ละคนมีปืนและระเบิดเพียบพอที่จะพิทักษ์หมู่บ้านของเขาให้ปลอดภัยได้

ถ้าหากทหารญี่ปุ่นมาที่นี่เขาก็คงจะเรียกพวกญี่ปุ่นว่าเจ้านายเช่นกัน มันคงเป็นสัญชาตญาณของมนุษย์ ที่ไม่เคยพบศึกเหนือเสียได้มาก่อน พวกเขาค่อยอยู่กันอย่างสันติกับไร่นาวัวควายอันเป็นทรัพย์สินของเขา ใช้ชีวิตเรียบง่ายแบบในน้ำมีปลาในนามีข้าว ในโคกมีผักหวานกับผักกะโดน มีอะไรก็

แบ่งปันกันฉันท์ญาติพี่น้อง

ชาวบ้านที่นี่ไม่เคยสนใจกับโลกภายนอก ไม่เคยได้รับข่าวสารใดๆ จากทางราชการ นอกจากข่าวที่บอกออกจากปากผู้ใหญ่บ้านที่เขาให้ความเคารพนับถือผู้ใหญ่บ้านเสมือนญาติผู้ใหญ่ ช่างเป็นสังคมที่น่าอยู่ร่วมจริง ๆ ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่นอกเหนือไปจากหน้าที่โดยตรงแล้วยังต้องมีหน้าที่ต้อนรับ “เจ้านาย” นับตั้งแต่เสมียน นักการภารโรง ปลัด นายอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ ที่มาถึงหมู่บ้านของตน ข้าราชการทุกแผนกย่อมรับคำว่า “เจ้านาย” อย่างภูมิใจ ตัวผมเองรู้สึกกระดากใจเพราะตั้งแต่เกิดมาไม่เคยถูกใครเรียก อย่างนี้มาก่อน

พวกเราทั้ง 4 คนนั้นผู้ใหญ่บ้านเป็นธุระจัดแจงที่พักอาศัยให้เรียบร้อย โดยครูดำ พักอยู่กับผู้ใหญ่บ้าน ผมและเพื่อน ๆ แยกกันอยู่คนละบ้านใกล้เคียงกันเพื่อมิเหตุการณ์ฉุกเฉิน จะได้รวมกันได้ทันที

โชคไม่ดีที่ผมไม่ได้อยู่บนเรือนของผู้ใหญ่บ้าน เพราะที่เรือนผู้ใหญ่บ้านมีนกโหว่อยู่คนหนึ่ง ถูกล่ามโซ่ไว้ติดกับเสาบ้านเรือน

ผู้ใหญ่บ้านบอกพวกเราว่า “เจ้านาย” เขาเอามาฝากไว้ให้ช่วยควบคุม ผมนึกถึงพวก 4 คน ที่ถูกประหารชีวิตแล้ว จิตใจไม่ค่อยจะดี ไม่อยากจะคุยกับนกโหว่ ไม่อยากจะรับรู้ว่าเขาต้องโหว่อะไรทำความผิดอย่างไรเขาจึงเอามาล่ามโซ่ไว้ที่บ้านผู้ใหญ่บ้าน

ภาระหน้าที่รับผิดชอบของพวกเราทั้ง 4 คน หนักมากที่ต้องรับผิดชอบทั้งหมู่บ้านต้องแบ่งกันเป็นสองผลัด คือ ผลัดกลางวันและกลางคืน สลับกันไปผลัดละ 2 คน บางวันต้องออกไปเลี้ยงควายกลางโคก กับเด็กหนุ่มสาวชาวบ้านเพื่อลาดตะเวนและหาข่าวไปในตัว บางคืนก็นั่งเฝ้าอีสาวไปค่อนข้าง เพราะมีภาระหน้าที่ในตอนกลางคืน ผมทำตัวเหมือนเมื่อครั้งอยู่บ้านโนนหอม มีกินที่ไหนก็กินที่นั่น คลุกคลีกับชาวบ้านจนเกิดความรู้สึกว่าตนเองเป็นสมาชิกคนหนึ่งของหมู่บ้านนาตง บางครั้งผมเองต้องหาข่าวสารลงไปแลกเปลี่ยนกับ

ชาวบ้านโพนงามทำแทนชาวบ้านเพื่อหาข่าวความเคลื่อนไหวของทหารญี่ปุ่นในเมือง

ชาวบ้านโพนงามทำนั้นมักจะพาเยื่อบรรทุกข้าวปลาข้ามหนองหานเข้าไปขายในเมืองเป็นประจำทุกเช้าแล้วกลับมาในตอนบ่าย ผมได้ข่าวจากแหล่งนี้เป็นประจำ จึงทราบว่าขณะนี้ญี่ปุ่นเองเป็นฝ่ายตั้งรับพวกเราเสียแล้วที่ตั้งทหารญี่ปุ่นที่โรงเรียนแดงในเมืองนั้น มีกระสอบทรายวางรอบๆ ตั้งปืนกลไว้เป็นจุด ๆ ป้องกันการถูกลอบโจมตีอย่างเข้มแข็ง ข่าวนี้ทำให้พวกเราที่แฝงตัวอยู่ตามหมู่บ้านต่าง ๆ เมาใจที่ไม่ต้องถูกตามล่าตามล้างอีก ทุกคนรอดตัวคนเดียวเท่านั้น เขาหาว่าไม่ว่าหากวันดีเดย์จริง ๆ แล้วจะเกิดอะไรกับผืนแผ่นดินไทย.....แต่ไม่มีวีแววคำสั่งจากกองบัญชาการให้เคลื่อนไหวแต่ประการใด

ตั้งแต่มายู่ที่ค่าย บี. ที่สนามบินลับแห่งนั้น ผมไม่เคยเห็นหัวหน้าใหญ่ “ท่านพลูโต” อีกเลย ทั้งๆ ที่ค่าย บี. เป็นค่ายใหญ่ที่สุดหรืออาจเป็นเพราะผมมันตัวเล็กเกินไป จึงไม่มีโอกาสได้พบเห็น แม้แต่รองหัวหน้าใหญ่ ก็ไม่เคยได้วิสาสะ งานนี้เป็นงานลับจริง ๆ คือรู้เฉพาะที่เคยรู้มาแล้ว มนุษย์สัมพันธ์ระหว่างผู้ปฏิบัติงานไม่มีเอาเสียเลย รอดแต่คำสั่งจากหัวหน้าที่ไม่ค่อยจะได้พบหน้าคำตา ลูกน้องก็มีหน้าที่ปฏิบัติตามคำสั่งยิ่งพวกปลายแถวอย่างพวกผมไม่มีสิทธิ์จะอุทธรณ์คำสั่ง

บ่ายวันหนึ่งผมจำได้ วันนั้นเป็นวันต้นเดือนสิงหาคม พ.ศ.2488 เพราะผู้ใหญ่บ้านเข้าประชุมในเมือง มีมาเร็วจากกองบัญชาการบ้านโพนอ้อมแก้ว เอากระดาดขึ้นเล็กน้อยหนึ่งมาส่งให้ครูดำ ซึ่งพวกเราแต่งตั้งให้แกเป็นหัวหน้าทีม แล้วก็รีบควมมากลับไป โดยไม่ยอมลงจากหลังม้า

เมื่อครูดำได้อ่านกระดาดขึ้นนั้น แล้วก็ตะโตนบอกผมซึ่งอยู่ใกล้กันให้ออกไปตามพวกเราที่ออกไปลาดตระเวนหาข่าวกลับมาด่วน ผมย้อนถามว่า

เรื่องอะไรเขาก็ไม่ยอมบอก สีน้าของแก่งถึงความไม่สบายใจเป็นอย่างยิ่ง เมื่อพวกเรามาพร้อมกันแล้ว ครูดำก็บอกว่ามีคำสั่งจากรองหัวหน้าใหญ่ให้พวกเราจัดการเก็บ นักโทษที่ควบคุมไว้บนบ้านนั้นเสียให้ปฏิบัติการลับที่สุด อย่าให้ชาวบ้านรู้ได้เป็นอันขาด

คำสั่ง! เขามีหน้าที่ออกคำสั่งให้เราปฏิบัติ หากคำสั่งนั้นเป็นคำสั่งให้จัดการกับศัตรูของชาติ ผมคงไม่คิดอะไร ยินดีที่จะปฏิบัติโดยไม่มีข้อโต้แย้งแต่ประการใด แต่คำสั่งนี้เป็นคำสั่งให้ฆ่าคนไทยด้วยกัน ให้ฆ่าคนที่เราไม่รู้ถึงความผิด เขาทำเสมือนหนึ่งเราเป็นเครื่องมือที่ไม่มีชีวิตจิตใจ ผมอดไม่ได้ที่จะซักถามถึงเหตุผลและวิธีปฏิบัติ ครูดำเองก็ 모르ถึงเหตุผลที่ต้องฆ่า รู้จักแต่ออกคำสั่งให้พวกเราสามคนปฏิบัติ ส่วนจะปฏิบัติอย่างไรนั้น แล้วแต่พวกเรา เพราะเขามีหน้าที่ออกคำสั่งอีกต่อหนึ่ง

เราสามคน สาพล ประเสริฐ และผมต่างมองหน้ากัน ที่ครูดำออกคำสั่งยัดเยียดเสมือนจะไม่ยอมรับร่วมปฏิบัติการ ว่ากันแล้วทั้งสี่คนอายุอาณานาก็ไม่ต่างกันก็มากน้อย ต่างคนต่างเติบโตใหญ่มาคนละหน่วยคนละสาย ตำแหน่งหัวหน้าเราก็กยกย่องขึ้นมาเอง อำนาจและคำสั่งย่อมไม่มีกฎหมายใดมาบังคับ นอกจาก “อำนาจปืน” จะว่าถึงอำนาจปืน เราต่างคนต่างก็มีปืน ปืนที่มีสมรรถนะในการยิงเท่าๆ กัน แต่จิตใจเรายังหวั่นเกรงต่ออำนาจมืด อำนาจที่อ้างถึงการ “กู้ชาติ” ให้หลุดพ้นจากความเป็นทาส “กู้ชาติ” ให้มีความเป็นไทจากคนต่างชาติต่างภาษา

ผมเป็นฝ่ายเจรจาอมชอม ไม่ให้ใช้อำนาจออกคำสั่งโดยผมให้เหตุผลว่าเรามีกันเพียง 4 คน การปฏิบัติการครั้งนี้คงไม่มีใครที่พอใจจะปฏิบัติ แต่พวกเราต้องปฏิบัติตามคำสั่งจะขัดขืนไม่ได้ ถ้าเราขัดขืนพวกเราอาจถูกกองบัญชาการระบุความผิดว่าเป็น “พวกทรยศต่อองค์การ” เราทุกคนมีหน้าที่ช่วยกันปฏิบัติตามคำสั่งนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปโดยเร็ว งานนี้เราจะไม่มีหัวหน้า

ลูกน้องมีแต่เพื่อนผู้ร่วมอุดมการณ์เท่านั้น

“จะปฏิบัติการอย่างไรจึงจะ “ลับที่สุด” โดยชาวบ้านไม่ล่วงรู้” ผมตั้งคำถามแต่ไม่มีใครออกความเห็นแต่ละคนนิ่งเงียบ ผมหงุดหงิดกับสีหน้าบ่งถึงความกลัวของคนเหล่านั้น

“ถ้าเช่นนั้นเราปล่อยแกลไปตีไหม แล้วให้ครูดำรายงานไปว่าเราจัดการตามคำสั่งแล้ว” ผมเสนอแนะ

“ไม่ได้ ไม่ได้ ประเดี๋ยวพวกนั้นเขาจะฆ่าพวกเรา” ครูดำร้องเสียงหลงด้วยความกลัวลนลาน

“ถ้ายังงั้นเรามาช่วยกันคิดสิว่าจะทำอย่างไร” ผมย้ำด้วยคำพูดที่หนักแน่น

ในเมื่อไม่มีใครออกความคิดเห็น ผมเลยถือโอกาสออกคำสั่ง... “ครูดำต้องแกล้งทำป่วยเป็นโรคอะไรก็ได้ ป่วยเดี๋ยวนี้ พวกผมสามคนจะเอาจอบไปหารากไม้มาต้มให้กิน ถือโอกาสไปซุดหลุมเตรียมไว้กลางโคก ให้ไกลจากหมู่บ้าน ให้เสร็จในค่ำวันนี้ เข้ามืดให้คุมตัวนักโทษไปโดยบอกว่าจะเอาไปส่งอำเภอก็จัดการเสียก่อนรุ่งสาง ทุกอย่างก็จะเรียบร้อยเป็นความลับที่สุด”.....

ทุกคนเห็นชอบด้วย โดยไม่มีใครโต้แย้ง เพราะพวกเขาสมองติดกับงานสกปรกชิ้นนี้อยู่แล้ว

การปฏิบัติการลับงานชิ้นสกปรกที่สุดในชีวิตจาก “คำสั่งโบว์ดำ” ของกองบัญชาการที่มีรองหัวหน้าใหญ่นั่งบัญชางานอยู่ได้สิ้นสุดลงแล้ว ก่อนหिनใหญ่ 2-3 ก่อน ได้ถูกอัดลงบนหลุมฝังศพแล้วถมดินตักแต่งปากหลุมให้เรียบร้อย ไม่เป็นที่สังเกตของคนทั่วไปทุกคนเหวี่ยงโคลนท่วมตัวด้วยความตระหนกแต่ละคนยืนซึมด้วยความเหน็ดเหนื่อย ผมโน้มเอากิ่งดอกไม้ป่ามาลองสามกิ่ง วางลงบนหลุมฝังศพ แล้วกล่าวคำขอขมาด้วยเสียงอันแผ่วเบา.....

“ผิดถูกอย่างไรพวกเราขอขมาต่อวิญญาณของท่านด้วย เราเพียงพวก
ปลายแถวที่รับคำสั่งมาให้ประทุษกรรม ต่อชีวิตของท่าน ทั้งเราและท่าน
ต่างก็อยู่ภายใต้อำนาจของเขายังไม่สามารถจะปฏิเสธได้ อย่าได้มีเวร
ต่อกันและกันเลย” เสร็จแล้วผมก็ก้มลงกราบแทบหลุมฝังศพ เขาชื่ออะไร มา
จากไหน ใครเป็นผู้จับกุม แล้วใครเป็นคนพิพากษาชีวิตของเขา ผมไม่รับรู้ด้วย
ดวงวิญญาณของเขาเท่านั้น ที่จะรู้ว่าอะไรเป็นอะไร ใครก่อกรรมต่อเขาใน
เบื้องต้น จะต้องเป็นผู้รับกรรมนั้น

ผมเงยหน้าขึ้นจากหลุมฝังศพ พวก 3 คนนั้น ยังไม่ขยับเขยื้อน ผม
ต้องเตือนให้ผลจากบริเวณนั้นไปโดยเร็ว เพราะฟ้าเริ่มสางแล้ว อาจมีชาวบ้าน
มาพบเห็นเข้า เรามุ่งหน้าไปทิศตะวันตกอย่างไ้รวดเร็ว คุ้มกว้างอยู่ในป่า
เพื่อถ่วงเวลากลับไปยังหมู่บ้านให้สมเหตุสมผล

เป็นเวลาใกล้เพลแล้ว ท้องเริ่มหิว เราจำเป็นต้องเข้าไปหมู่บ้านใดหมู่บ้าน
หนึ่งข้างหน้าเพื่อหาอาหาร ชาวบ้านในหมู่บ้านที่พวกเราเข้าไปนั้น พากัน
แปลกใจที่คนแปลกหน้ามีอาวุธครบครันเข้าไปยกมือขอกินข้าวกับพระในวัด
กินข้าวกันบาตรพระอิ่มแล้ว เราก็อาศัยศาลาวัดเป็นที่เอนกายพักผ่อน แต่ละ
คนไม่ยอมสบตาซึ่งกันและกัน เขาคงละอายต่อพฤติกรรมสกปรกที่ได้ร่วม
กันกระทำมา

คำวันนั้นเมื่อเดินทางมาถึงหมู่บ้านนาตงพวกเราก็แยกย้ายกลับที่พัก
บ้านที่ผมพักอยู่นั้นมองเห็นบ้านผู้ใหญ่น้ำขุ่น ภาพของนักโทษที่ถูกล่ามโซ่
ติดกับเสากระเบื้องหน้าบ้าน ยังไม่เลื่อนไปจากสายตา คืนนั้นทั้งคืนผมไม่พยายาม
มองไปที่นั้นเพื่อที่จะให้ลืมเรื่องเมื่อตอนเช้ามีดของวันนี้ คงเป็นเพราะเราทำงาน
นั้นด้วยความบริสุทธิ์ใจไม่มีอคติ ทำงานตามคำสั่งของหน่วยเหนือผู้มีอำนาจ
มิได้กระทำโดยโมหะจริต ภาพปฏิบัติการหฤโหดนั้น จึงมิได้มาปรากฏเป็น
มโนภาพให้เห็นตลอดคืนวันนั้น

วันรุ่งขึ้นครูดำ เดินทางเข้ากองบัญชาการตั้งแต่เช้าท่านคงจะไปรายงานเรื่องราวต่าง ๆ ให้กองบัญชาการทราบ ผมก็ตื่นแต่เช้าเช่นกัน เก็บปืนและเป้กระสุนเรียบร้อยแล้ว จួយเอาผ้าขาวม้ามัดเอวแล้วก็เดินดุ่มลงไปกระท่อมนาของทิดทอง ที่ตั้งอยู่ชายทุ่ง

ทิดทองแก่เป็นหนุ่มใหญ่อายุ 30 เศษแล้ว แต่ยังไม่มีลูกมีเมีย แกไม่ชอบอยู่กับพ่อแม่ในหมู่บ้าน จึงมาปลุกกระท่อมอยู่คนเดียวที่ชายทุ่งติดกับนาของแกเอง แกเป็นคนขยันขันแข็ง ปลูกผักเลี้ยงไก่ไว้หลายสิบตัว สิ่งที่แกไม่เคยลืมคือ แกจะปลุก “ใบไม้สวรรค์” ไว้เสพยาเป็นประจำ ความที่เป็นคนมีอัธยาศัยใจคอกว้างขวางของแก ทำให้ผมมาแวะเวียนเสพยาใบไม้สวรรค์ กับแกเป็นประจำ สาว ๆ บ้านนาตงมักจะพูดหยอกล้อแกด้วยความอิจฉาว่า “ชายนอนเดี่ยว” เพราะแกไม่ยอมข้องแวะกับสาว ๆ เอาเสียเลย

พอเห็นหน้าผมโผล่เข้าไป แกเชื้อเชิญให้รอกินอาหารเข้าด้วยกัน แกบอกว่าไฉ่ต่างหมาล่าเนื้อของแกไล่พัดไก่แม่ไข่ตัวหนึ่งจนตาย แกจึงเอามาต้มใส่ใบไม้สวรรค์เป็นอาหารเช้า ต้มไก่ใส่ใบไม้สวรรค์ เป็นอาหารหม้อพิเศษสำหรับต้อนรับมิตรสหายของชาวบ้านมาช้านานแล้ว ใบไม้สวรรค์ ช่วยปรุงรสพิเศษ ทำให้ผมก้มหน้าก้มตาชดน้ำต้มไก่จนหมดชาม แล้วก็ล้มตัวลงหาที่นอนต่อเพื่อสงบสติอารมณ์ ทำให้เป็นปกติ ไม่ต้องครุ่นคิดกังวลใจกับเรื่องปฏิบัติการโสโครกที่ผ่านมา

ครูดำ กลับมาจากกองบัญชาการบ้านโพนอ้อมแก้ว ในตอนบ่ายไม่พบผม จึงใช้คนไปตามหาที่บ้านทิดทองคนโก้ ผมรีบมาพบเพื่อจะถามถึงข่าวสารบ้านเมืองและการเคลื่อนไหวของขบวนการ หน่วยของเราไม่มีเครื่องรับวิทยุจึงไม่เคยได้รับข่าวสารใดๆ จากภายนอก นอกจากคำสั่งเท่านั้น โอกาสที่จะประเมินสถานการณ์ทั่วไปกับเขานั้น ไม่มีเอาเสียเลย ข่าวที่ได้รับจากกองบัญชาการณั้ก็คือ การรุกคืบหน้าของฝ่ายสัมพันธมิตร อเมริกายกพลขึ้นบก

ที่ฟิลิปปินส์ อังกฤษกำลังรุกคืบหน้าทางด้านพม่า อีกไม่นานคงจะถึงวันดีเดย์ วันที่ฝ่ายสัมพันธมิตรยกพลขึ้นบกที่เมืองไทย แล้วขบวนการเสรีไทยจึงจะได้ รับอนุญาตให้ลงมือปฏิบัติการต่อสู้ญี่ปุ่น มหามิตรของจอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้

ประมาณกลางเดือนสิงหาคม วันที่เท่าใด จำไม่ได้เพราะทั้งหมู่บ้าน ปฏิทินบอกวันเดือนปีก็ไม่มี คนนำสารจากกองบัญชาการนำคำสั่งมาแจ้งกับ พวกเราว่า “บัดนี้จักรพรรดิญี่ปุ่นประกาศยอมแพ้สงครามต่อฝ่าย สัมพันธมิตร ทหารญี่ปุ่นที่อยู่ในเมืองสกลนคร ก็ถอนกำลังกลับไปยัง มุกดาหาร ซึ่งอยู่ตรงข้ามเมืองสุวรรณเขตของประเทศลาว ให้หน่วยรบ ต่างๆ ของเสรีไทยไปพบกันที่บ้านท่าแร่ในวันนี้ เพื่อรอรับคำสั่งต่อไป”

ผมดีใจอย่างบอกไม่ถูก ที่ไม่ต้องสู้รบกับญี่ปุ่น ผมนึกไม่ถึงเลยว่าญี่ปุ่น จะยอมแพ้เอาง่ายๆ เช่นนี้

พวกเราถกกันไปตลอดทางถึงเรื่องญี่ปุ่นยอมแพ้โดยไม่มีปี่มีขลุ่ย ทั้งๆ ที่กองทหารของมันยังมีอยู่นับแสน พอที่จะยึดเมืองไทยไว้ได้อีกเป็นปี ไม่มีใคร ให้คำตอบที่กระจ่างได้ จนกระทั่งถึงบ้านท่าแร่ จึงได้รับข่าวสารที่แท้จริงว่า มันยอมแพ้เพราะอเมริกาเอาลูกระเบิดปรมาณูไปทิ้งใส่เมืองสำคัญสองเมืองคือ เมืองฮิโรชิมา และนางาซากิ มีคนตายนับแสน จักรพรรดิญี่ปุ่นกลัวว่าคน ญี่ปุ่นจะตายมากขึ้น หากยังมีการต่อสู้อยู่ต่อไป จึงประกาศยอมแพ้และวิงวอน ให้ทหารญี่ปุ่นที่กำลังปฏิบัติการอยู่นอกประเทศวางอาวุธทันที

“งานชิ้นสุดท้ายของพวกเราคือ ทำการปลดอาวุธทหารญี่ปุ่นใน ภาคอีสานทั้งหมด” รองหัวหน้าใหญ่ บอกกับพวกเราเมื่อหน่วยรบรายงาน ตัวต่อกองบัญชาการที่โรงเรียนประชาบาลบ้านท่าแร่ครบทุกหน่วยแล้ว

“เราต้องรีบชิงทำงานนี้ เพราะขณะนี้ทหารจีน ซึ่งเป็น 1 ใน 4 ของฝ่ายสัมพันธมิตรได้เคลื่อนกำลังลงมาถึงเวียงจันทน์ เราจะไม่ยอมให้

ทหารจีนเข้ามาปลดอาวุธญี่ปุ่นในดินแดนของเราเป็นอันขาดขณะนี้เสรีไทย
อุดร ฯ และหนองคาย ทำหน้าที่ป้องกันชายแดนด้านหนองคาย เพื่อ
ป้องกันไม่ให้ทหารจีนกองพล 93 ข้ามแม่น้ำโขงเข้ามา ส่วนเสรีไทย
สกลนครคือ พวกเราต้องตามไปปลดอาวุธทหารญี่ปุ่นที่ธาตุพนมและ
มุกดาหารให้ได้ก่อนที่มันจะนำอาวุธข้ามประเทศลาว” รองหัวหน้าใหญ่
กล่าวในที่สุด

ในวันรุ่งขึ้นมีรถยนต์โดยสารของเอกชน 5-6 คัน มาจอดหน้ากอง
บัญชาการพวกเราถูกจัดให้ขึ้นรถเพื่อจะเดินทางไปปลดอาวุธญี่ปุ่นที่ธาตุพนม
และมุกดาหาร ผมเองเบื่อกับที่จะเดินทางต่อไป จึงแกล้งบอกกับคนจัดกำลังว่า
ผมไม่ค่อยสบาย เขามองดูสารรูปของผมตัวเล็กกว่าเพื่อน ทั้งผมมัวแต่เผลอ
ซัดเพราะตรากตรำทำงานมานาน จึงจัดให้ผมพร้อมทหารพลเรือน อยู่โยงเฝ้า
ข้าว ของที่กองบัญชาการรอพวกเขากลับมาจากการปฏิบัติการปลดอาวุธญี่ปุ่น

ผมชักจะมีลวดลายในการทำงานแล้ว เริ่มคิดไปถึงเรื่องผลประโยชน์
ที่จะได้รับจากการทำงานขึ้นมาบ้างแล้ว ครูประชาบาล เขาถูกเรียกตัวหรือ
ถูกอำนาจ อะไรก็ตามให้มาร่วมงานเสรีไทยนั้น เขายังได้รับเงินเดือนของเขา
เป็นประจำอยู่ส่วนผมเองเพิ่งจะเรียนจบยังไม่ได้รับแม้แต่ใบสุทธิจากโรงเรียน
ถูกเพื่อนหลอก ให้มาร่วมงานเสรีไทยภูษาคินั้น ไม่เคยได้รับอะไรแม้แต่
สตางค์แดงเดียว ข้าวปลาบางมื้อต้องยกมือไหว้ขอพระขอชาวบ้านกิน ชาว
บ้านที่ผมไปเบียดเบียนด้วยอำนาจป็นนั้น ไม่เคยได้รับตอบแทนค่าข้าวปลา
จากผมเลยเพราะไม่มีอะไรให้เขา..... แต่ก็อดที่จะขอบคุณเพื่อนผู้หลอกมา
สู่ขบวนการ ขอขอบคุณข้าว ปลาไก่ แต่ละตัวที่ชาวบ้านหยิบยื่นให้ด้วยความจำ
ใจและเสนาหา ถ้าเขารู้ว่างาน ที่พวกผมทำนั้นเป็นงานภูษาคินบ้านเมือง เขา
คงจะปิติยินดีและภูมิใจในการที่เขา ได้มีส่วนช่วยชาติให้พ้นภัย

บัดนี้ผมเข้าใจเรื่องราวต่างๆ ได้แจ่มชัดแล้ว ผมมีความศรัทธาต่อ

ผู้นำขบวนการเสรีไทยมากขึ้น “รูธ” ผู้นำขบวนการใหญ่อยู่ที่กรุงเทพฯ ผู้มี
 มั่นสมองอันปราดเปรื่องสามารถทำนายเหตุการณ์สงครามล่วงหน้าได้ว่าฝ่าย
 สัมพันธมิตรจะต้องเป็นฝ่ายชนะญี่ปุ่นและเยอรมันนี้ต้องแพ้สงครามในที่สุด ผม
 เกิดความศรัทธาทั้งที่ไม่รู้จักหน้าค่าตา นับถือมั่นสมองอันเลอเลิศทั้งที่ไม่รู้
 จักชื่อจริงท่าน

“พลูโต” นั้นผมศรัทธาในความกล้าหาญที่กล้าเอาชีวิตมาเสี่ยง
 ทำงาน เพื่อชาติในป่าเขาลำเนาไพร ท่านเป็นผู้แทนราษฎรทำหน้าที่นิติ
 บัญญัติในสภาฯ แต่เมื่อยามบ้านเมืองคับขันอัปจน ท่านก็มีความสามารถ
 ก่อตั้งกองทัพอประชาชนขึ้นมาได้ยิ่งใหญ่กว่ากองทัพที่กินเงินเดือนจากภาษี
 อากรของประชาชนเสียอีก พลพรรคของท่านไม่มีใครเรียกร้องเงินเดือน
 ยศฐานบรรดาศักดิ์และเหรียญตรา ทุกคนทำงานด้วยความเต็มใจ แม้แต่
 ผมพลพรรคเสรีไทยปลายแถวที่กำลังเขียนบันทึกอยู่ก็เขียนด้วยความภูมิใจ
 ที่ได้เข้าร่วมขบวนการเสรีไทยกับท่าน

พวกที่เดินทางไปปลดอาวุธญี่ปุ่นที่มุกดาหารเดินทางกลับมาแล้ว ผม
 ทราบว่าได้อาวุธญี่ปุ่นเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ได้รบบรรทุก 2 คัน กับม้าอีก 2
 ตัว นอกนั้นญี่ปุ่นเอาข้ามปากไปไว้ที่เมืองสุวรรณเขตฝั่งประเทศลาวหมด

ผู้ใหญ่ในกองบัญชาการคุยกัณฑ์ถึงชัยชนะที่ไม่ต้องเสียเลือดเนื้อ
 คุยกัณฑ์ถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ ที่ช่วยพิทักษ์รักษาเมืองไทยไว้ไม่ต้องปันปีเป็น
 สนามรบ และเรื่องอื่นๆ หลายเรื่อง เรื่องที่ผมตื่นเต้นมากที่สุด คือพวก
 เราจะได้เข้าไปสวนสนามฉลองชัยที่กรุงเทพฯ อ้า กรุงเทพฯ เมืองสวรรค์
 เมืองที่เคยไฟฝนจะได้เห็น บัดนี้ความฝันนั้นจะเป็นความจริงขึ้นแล้ว

สวนสนามฉลองชัย

เมื่อปลดอาวุธทหารญี่ปุ่นเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็นับว่าภารกิจการกู้ชาติของขบวนการเสรีไทยได้เสร็จสิ้นลงไปแล้ว พลพรรคได้รับอนุญาตให้กลับบ้านช่อง ของตนได้ชั่วคราว แต่ต้องกลับมารายงานตัวอีกเมื่อได้รับคำสั่งให้มาฝึกซ้อมเพื่อเข้าไปสวนสนามฉลองชัยชนะในกรุงเทพฯ

เมืองไทยทุกแห่งสงบราบคาบ ประชาชนต่างชื่นชมในผลงานของขบวนการเสรีไทย ที่ช่วยให้ไทยยังคงความเป็นไท ท่านหัวหน้าใหญ่ (พลูโต) ของเราได้รับสมญานามจากหนังสือพิมพ์ว่าเป็น “ขุนพลแห่งภูพาน”

ยังมีอยู่แห่งเดียวที่ความสับสนวุ่นวายและมีเสียงปืนยังดังกึกก้องเป็นระยะๆ อยู่ ที่นั่นคือ กรุงเทพฯ เมืองหลวงของไทยนั่นเอง ทหารฝ่ายสัมพันธมิตรทยอย กันเข้ามาปลดอาวุธทหารญี่ปุ่นในกรุงเทพฯ ทหารญี่ปุ่นยอมรับความพ่ายแพ้ อย่างไม่ขัดขืน แต่ยังมีคนกลุ่มหนึ่งที่อาศัยผืนแผ่นดิน

ไทยทำมาหากินยังไม่ยอมรับ ชัยชนะของขบวนการเสรีไทย อยากจะให้ทหารจากบ้านพ่อแม่เมืองแม่ของมันเข้า มาชำระความกับญี่ปุ่น พวกนั้นคือพวกคนจีนที่อยู่ในกรุงเทพฯ พวกนี้ตั้งกลุ่ม “เสี้ยะฝ๊ะ” คนไทยที่ลี้ภัยเข้าไปในเขตของมัน พวกมันชักธงเจียงไคเช็คอย่างเปิดเผยในเขตเขาวราชและราชวงศ์ เหมือนกับว่าเป็นแผ่นดินของพวกมัน

ก่อนเดินทางเข้าไปในกรุงเทพฯ ท่านหัวหน้าใหญ่ (พลูโต) ได้มาพบเพื่อบรรยายสรุปสถานการณ์ทั่วไปให้พลพรรคเสรีไทยทราบ ท่านกล่าวตอนหนึ่งว่า “ปัญหาของพวกคนจีนในกรุงเทพฯ นั้นเป็นเรื่องเล็ก พอพวกมันเห็นกองกำลังเสรีไทยที่แท้จริงของพวกเราเข้าไปแสดงพลังให้พวกมันเห็นชัดว่ามันจะขึ้นสมอง มันจะหยุดปฏิบัติการรังแกคนไทยทันที หากมันยังไม่ยอมหยุด เราจะส่งหน่วยจู่โจมของเสรีไทยเข้าขยี้ “พวกกบในกะลา” นั้นให้แหลกราญกันไปเลย ปัญหาที่น่าหนักใจที่สุดคือ ปัญหาเพื่อนบ้านใกล้ชิดของพวกเราได้แก่ ลาว, เขมร และเวียดนาม เขาพากันตั้งรัฐบาลอิสระประกาศอิสรภาพตั้งแต่ วันที่ญี่ปุ่นยอมแพ้ จนบัดนี้ยังไม่มี ประเทศมหาอำนาจใดให้การรับรองรัฐบาลอิสระที่ตั้งขึ้น คล้ายกับว่าเขาเกรงใจฝรั่งเศสซึ่งเป็นฝรั่งด้วยกัน เราก็ต้องหาทางช่วยให้ประเทศเหล่านี้ ให้เป็นประเทศเอกราชโดยเร็วที่สุด มิฉะนั้นงานของเสรีไทยจะไม่สมบูรณ์ดังที่ตั้งปณิธานไว้”

คำพูดของท่านหัวหน้าใหญ่ (พลูโต) ทำให้ผมคิดมาก ทำไมท่านจึงต้องคิดช่วยลาว, เขมรและเวียดนาม ความคิดของท่านก้าวไกลเกินกว่าเด็กๆ อย่างผมจะตามทัน ท่านคิดอย่างรัฐบุรุษ ท่านทำอย่างขุนศึกผู้รอบรู้ และท่านพูดเช่น ครูบาอาจารย์เจนการสอน พูดให้คิดถึงเหตุผลและความเป็นไปได้ อาวุธจำนวนมหาศาลและกำลังที่พร้อมรบของเสรีไทยนั้น หากใช้ประโยชน์เพื่อเพื่อนบ้านของเราที่กำลังได้รับทุกข์นั้นมันอาจจะดีไม่น้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งชาว

ลาวผู้มีสายเลือดเดียวกับเรา เราน่าจะกระโดดเข้าไปปกป้องมิให้อัฟริกันคนตายน้าข้าวคั่วดั้งเดิมของเรากลับเข้ามายึดครองอีก นับร้อยปีที่ผ่านมายึดครองประเทศลาว คนลาวไม่ได้อะไรเลย นอกจากสูญเสียทรัพยากรธรรมชาติและรับเอานิสัยเลว ๆ นอนกลางวัน ตื่นสุรา สูดฝิ่น มาเป็นสมบัติของตน

การเดินทางเข้าสวนสนามที่กรุงเทพฯ เป็นไปอย่างทุลักทุเลทั้งรถยนต์และรถไฟต้องแออัดยัดเยียดกัน แทบจะเหมือนปลาแดกในไห ด้วยความยากที่จะเห็นกรุงเทพฯ เมืองสวรรค์พวกเราทุกคนก็ทนได้ ทหารพลเรือน (ท.พ.ร.) พลพรรคของขบวนการเสรีไทยที่ไปจากสกลนคร 3 กองพัน กับหน่วยจรรยาอีก 1 กองร้อย รวมทั้งสตาฟกองบัญชาการอีกก็เกือบ ๆ 2,000 คน จากอุดรธานี หนองคาย ขอนแก่น กาฬสินธุ์อีกนับพัน ต้องใช้รถไฟขบวนกันหลายขบวนจึงจะหมด

จริงดังท่านหัวหน้าใหญ่พูดไว้ทุกประการพอพลพรรคเสรีไทยจากภาคอีสานถึงซานชาลาหัวลำโพงเท่านั้น เสียงปืนแฉวยราชและตรอกสลักหินหัวลำโพง ก็สงบเงียบลง ผมกับเพื่อนๆ ไม่ได้ถูกจัดเข้าเป็นพลสวนสนาม แต่ถูกจัดให้เป็นหน่วยจรรยาที่ให้ความคุ้มครองกำลังพล ฉะนั้น ทั้งปืน กระสุนระเบิดมือ จึงเต็มอัตราศึกพร้อมที่จะทยานสู่สนามสู้รบได้ทันที

การเดินทางออกจากหัวลำโพงไปวัดสุทัศน์ฯ นั้นก็เป็นไปอย่างไม่ประมาท ทหารพลเรือน (ท.พ.ร.) พร้อมผู้บังคับบัญชาต้องเดินด้วยเท้าเป็นกลุ่มย่อย อยู่ภายใต้การคุ้มครองของหน่วยจรรยา ซึ่งถืออาวุธปืนพร้อมที่จะยิงตอบโต้ได้ทันทีเมื่อถูกลอบโจมตี เดินอ้อมไปทางด้านยศเสแล้วตรงไปยังวัดสุทัศน์ฯ เพราะเส้นทางมันไม่มีตึกสูง ๆ พอที่จะให้พวกเลี้ยะฝึะลอบยิงเราได้

คนกรุงเทพฯ มาขึ้นนอกข้างถนนดูพวกเราเหมือนตัวประหลาดแต่งตัวมอมแมม ถืออาวุธที่พวกเขาไม่เคยเห็น แต่พอเขารู้ว่าพวกเราเป็นใคร ก็

จับกลุ่มโซ้ยด้วยความดีอกดีใจ บางคนวิ่งขึ้นไปบนบ้านเอาถังน้ำแข็งใส่ยา
อุทัยมาตั้งไว้ริมทางให้พวกเราได้ดื่มเมื่อเดินผ่าน กำลังของพวกเราเคลื่อนไป
ได้สักครู่ก็เห็นตำรวจและทหารส่วนใหญ่แต่งเครื่องแบบสืบท ทหารบกสวม
ปลอกแขนขาว-แดง ถือปืนคาร์บินบรรจุแม็กกาซีนพร้อมรบ มาอำนวยความสะดวก
สะดวกและนำเราเดินไปยังที่พัก

พอถึงที่พัก จึงรู้ว่าพวกที่แต่งตัวเครื่องแบบสืบททหารบกนั้นก็
พวกเสรีไทยเช่นเดียวกับพวกเรา แต่เขาเป็น “เสรีไทยในกรุง” มียศมีเงิน
เดือนมีเครื่องแบบสวย ๆ ผิดกับพวกเราที่เป็น “เสรีไทยภูเขา” ไม่มียศ
ไม่มีเงินเดือน ไม่มีเครื่องแบบ มีแต่ศรัทธาและความเสียสละ แม้การเสีย
สละนั้นจะทำได้โดยการถูกหลอกถูกบังคับให้กระทำแต่ภายหลังก็เพียบด้วยความ
ศรัทธาต่ออุดมการณ์ของขบวนการ เรามีความภูมิใจในความเสียสละของ
เราต่อชาติบ้านเมือง ยิ่งกว่าพวกเหล่านั้นเสียอีก

ศาลารายรอบกำแพงภายในวัดสุทัศน์ฯ นั้นกลายเป็นค่ายทหาร
ชั่วคราว มีการจัดเวรยามตรวจตราการเข้าออกอย่างเข้มงวดมีการห้ามนำ
อาวุธติดตัวออกไปข้างนอก นอกจากหน่วยจรยุทธเท่านั้นที่จะต้องนำอาวุธ
และกระสุนติดตัวตลอดเวลา พวกสดีฟ้าฟองบัญชาการนั้นไม่ได้พักรวมกัน
กับพวกเรา พวกเขাপักอยู่ที่โรงเรียนเทศบาลห่างจากวัดสุทัศน์ฯ ไปประมาณ
300 เมตร

ผมเดินดูความใหญ่โตของวัดรอบๆ แล้ว เข้าไปกราบพระพุทธรูปองค์
ใหญ่ในพระอุโบสถ รู้สึกทึ่งในความวิจิตรพิสดารของลวดลายรอบๆ ตัวพระ
อุโบสถ ตลอดทั้งภาพสีวิจิตรตระการตาเกี่ยวกับพระพุทธรูปประวัติภายใน ทุก
อย่างมันช่างวิเศษกว่าที่เราเคยเห็นมาแล้วในชีวิต นี่แหละหนอรุ่งเทพา เมือง
สวรรค์อะไรทุกอย่างมันช่างเหมือนสวรรค์ครุโลในมโนภาพเสียจริง ๆ

เย็นวันนั้น พวกจากกองบัญชาการมาแจ้งให้พวกเราทราบว่ อีก 3

วัน จะถึงวันสวนสนามใหญ่ ให้พลพรรคทุกคนพักผ่อนและเที่ยวเตร่ได้ตามสบาย ทางราชการจะจ่ายเบี้ยเลี้ยงให้วันละ 5 บาท สำหรับเป็นค่าอาหาร การออกเที่ยวเตร่นั้นอย่าไปตามตรอกซอย อาจถูกทำร้ายได้ ถ้ากลับมาที่พักไม่ถูกก็ให้นั่งสามล้อกลับ เขาแนะนำพวกเราทุกอย่างเพื่อความปลอดภัย ก่อนจากไปเขาให้หัวหน้าหน่วยไปรับเงินเบี้ยเลี้ยงมาแจกลูกน้องคนละ 5 บาท พร้อมกำชับว่า จะมีการแจกเบี้ยเลี้ยงในตอนเช้าทุกวัน

เป็นเวลาหลายปีแล้วที่ผมไม่เคยมีเงินถึง 5 บาท เป็นของตัวเอง ไปโรงเรียนก็ต้องวิ่งกลับมากินข้าวกลางวันที่บ้าน รองเท้าก็ไม่เคยมีใส่ แต่ละอาตย์ต้องเอาเลือดหัวแม่เท้าสังเวหินแหลม ๆ ที่เขาเอามาบุทำถนนเป็นประจำ รองเท้าหนังเก่า ๆ ที่สวมมากกรุงเทพฯ คราวนี้ก็เป็นรองเท้าของญาติจากกรุงเทพฯ ไปลืมไว้ มันหลวมโครกครากจนต้องเอากระดาษยัดเอาไว้ เดินเห็นไม่ค่อยคล่องตัวมองดูเสื้อผ้า ที่สวมตลอดทั้งผ้าพันแขน ที่ทำด้วยผ้าฝ้ายสีตุย ๆ แล้วแทบไม่อยากจะออกไป ไหน แต่เมื่อมองดูรูปอาร์มสีธงชาติติดที่ต้นแขนและเจ้าคาร์บินคู่ชีพแล้วเกิดความภูมิใจที่ไม่มีใครในกรุงเทพฯ ที่เหมือนเรา.....

“พลพรรคเสรีไทย ผู้มาจากภูพานสกลนคร”มันโก้หยอกเมื่อไหร่

ผมต้องทำหน้าที่อีกอย่างหนึ่งในกรุงเทพฯ คือการไปพบน้องสาวของแม่ ที่แต่งงานมาอยู่กรุงเทพฯ ตั้งแต่ผมจำความยังไม่ได้ สามียของท่านเป็นนายทหารอยู่กรมยุวชนทหารบก ซึ่งขณะนี้เขาเปลี่ยนชื่อเป็นกรมสารวัตรทหาร ตั้งอยู่ในบริเวณมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ท่าพระจันทร์

ผมต้องไปพบท่านให้ได้ เพราะแม่บอกผมอย่างชัดแจ้งแล้วว่าลำพังพ่อและแม่ไม่อาจส่งเสียให้ผมเรียนต่อไปได้นอกจากคุณน้าทั้งสอง จะเมตตาเท่านั้นผมสอบถามตำรวจที่มารักษาการณ์แถวๆ วัดสุทัศน์ฯ ก็ทราบว่

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์นั้นอยู่ไม่ไกลจากที่ผมพักนัก และได้ความอีกว่า พวกสิบโททหารเสรีไทยที่มีปลอกแขนขาวแดงนั้นก็ปลุกน้องท่านด้วย

“พรุ่งนี้เราจะต้องไปพบท่านให้ได้” ผมคิดในใจ

วันรุ่งขึ้นหลังจากรับเบี้ยเลี้ยง 5 บาทรวมกับเงินที่เหลือเมื่อวานนี้ 3 บาท รวมเป็น 8 บาท ผมก็แต่งตัวชุดโก้ของเสรีไทยภูพานฉวยเอาคาร์บิน พับฐานคู่ชีพ พร้อมเป้กระสุนขึ้นสะพายป่า แล้วก็ออกจากวัดตรงไปยัง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตามทิศทางที่ตำรวจคนนั้นชี้บอกไว้ตั้งแต่เมื่อวาน ด้วยเครื่องแบบประหลาด ๆ และเป็นตลอดทั้งลูกระเบิดที่ห้อยรุงรัง 2 ลูก นั้นเป็นเครื่องชี้นำทางให้ผมไปยังมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้ ภายในไม่ถึง ชั่วโมง

ผมบอกชื่อสกุลคุณนำผู้ชายที่ผมต้องการพบให้หัวหน้ากองรักษา การณ์ทราบ เขาก็เรียกทหารที่นั่งอยู่ในกองรักษาการณ์มานำผมเข้าไปพบทันที

รูปลักษณะการแต่งตัว ตลอดจนอาวุธที่ผมพกพาเข้ามาในกรมสาร วัตรฯ วันนั้นตกเป็นเป้าสายตาของทุกคน “เขาคงไม่เคยเห็น” ผมคิดด้วยความ ภูมิใจเดินยืดอกอย่างนายทหารอังกฤษตามทหารคนนั้นไป “คุณเป็น พวกเสรีไทยใช่ไหมครับ” ทหารที่นำทางหันมาถามผมพยักหน้ารับ

“มาจากจังหวัดไหนครับ ผมจะได้ไปเรียนให้หมวดทราบ” เขาถามผมอีก

“เป็นญาติมาจากสกลนคร” ผมตอบพร้อมกับคิดว่าคุณนำผู้ชายเป็น นายทหาร คงจะรู้เรื่องราวเกี่ยวกับเสรีไทยจากต่างจังหวัดจะเข้ามาสวนสนาม ในกรุงเทพฯ แล้ว

การพบกันระหว่างนำหลาน วันนั้นเป็นไปอย่างตื่นเต้น คุณนำผู้ชาย ก็ไม่เคยคาดคิดมาก่อนเลยว่า เด็กตัวเล็ก ๆ ที่ท่านเคยอุ้มตั้งแต่ยังไม่ทันได้ เข้าโรงเรียน จะมาพบกับท่านในเครื่องแบบของเสรีไทยจากป่าภูพาน ท่านพา

ไปแนะนำให้รู้จักเพื่อน ๆ นายทหารของท่านด้วยความภูมิใจ ซึ่งแต่ละคนมองผมอย่างวิรูบุรุษผู้ออกจากป่ามาสู่นคร ในฐานะผู้ชนะ ผู้พลิกสถานการณ์ของบ้านเมืองจากผู้แพ้ให้เป็นผู้ชนะได้ โดยไม่เสียเลือดเนื้อ

จากนั้นท่านก็พาไปกราบคุณน้าผู้หญิง ทำความรู้จักกับลูกสาวคนเดียวของท่านที่บ้านพักที่ตั้งอยู่ในบริเวณกรมทหาร ผมบอกกับท่านทั้งสองว่าผมอยากจะเข้ามาเรียนหนังสือต่อที่กรุงเทพฯ ซึ่งท่านทั้งสองก็บอกว่า ยินดีช่วยเหลือ ผมดีใจมากที่ความหวังที่ผมเฝ้ามานานจะเป็นความจริง ก่อนลากลับผมได้บอกกับท่านทั้งสองอย่างนั้นเหมาะว่าปลายปีการศึกษานี้ผมจะรีบเดินทาง เข้ามาหาท่านทันที

กรุงเทพฯ ในยุคเสรีสงครามใหม่ ๆ แหล่งโลกีย์ในย่านใกล้วัดสุทัศน์มีอยู่ไม่กี่แห่ง ที่ขึ้นชื่อที่สุดคือสะพานข้ามกับโรงระบำไปัดคณะของนายหรั่ง เรื่องนาม และโรงหนังเฉลิมกรุงซึ่งตั้งอยู่ใกล้เคียงกัน พวกหนุ่มๆ ที่ไปเที่ยวมานั้นพากันคุยฟุ้งถึงเรื่องบัดสีบัดเลิงของนางระบำของนายหรั่ง เรื่องนาม บางคนวิจารณ์ถึงความใหญ่เล็ก ดกดำ แล้วพากันหัวเราะเอิ๊กอ้ออย่างสนุกสนาน ผมสนใจเป็นพิเศษคือระบำไปัด เพราะคนที่เป็นไปัดมา เขาบอกว่ามีแต่คนหน้าตาดี ๆ ทั้งนั้นที่มาเต้นระบำเปลื้องผ้าเหลือแต่ตัวล่อนจ้อน แต่จนแล้วจนรอดก็ไม่ได้ไปดูกับเขา เพราะนึกเสียดายศักดิ์ในใจนึกถึงแต่จะหาของฝากไปให้น้องๆ ที่อยู่ทางบ้าน เบี้ยเลี้ยงวันละ 5 บาท เหลือใช้เก็บไว้คงได้ไม่ต่ำกว่า 10 บาท ซื้องานนมเนยไปฝากน้องๆ คง ได้มากโขทีเดียว

แล้ววันยิ่งใหญ่ของพลพรรคเสรีไทยทั่วประเทศก็มาถึง เป็นวันที่ผมกระหายอยากจะได้เห็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งอยากเห็นตัวจริงของท่าน “รูธ” หัวหน้าใหญ่ของขบวนการเสรีไทยทั่วประเทศ ผู้ใหญ่ท่านเปิดเผยให้ฟังแล้วว่าท่าน “รูธ” ก็คือหลวงประดิษฐมนูธรรมหรือ ดอกเตอร์ปรีดี พนมยงค์ หัวหน้าฝ่าย พลเรือนในการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อปี พ.ศ. 2475 เรา

เคยรู้จักท่าน เพียงแต่ลายชื่อในธนบัตรมาก่อน ในฐานะที่ท่านเคยเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ขณะที่ท่านดำรงตำแหน่งเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ท่านไม่เห็นด้วยที่ จอมพล ป. พิบูลสงคราม นำประเทศไทยเข้าร่วมวงศ์ไพบูลย์ กับญี่ปุ่น จักรวรรพหลุกศิษย์ลูกหาและคนใกล้ชิด ตั้งขบวนการเสรีไทยขึ้นต่อต้านญี่ปุ่น ซึ่งก็ประสบชัยชนะอย่างงดงาม ไทยไม่ต้องแพ้สงครามและถูกยึดครองโดยฝ่ายสัมพันธมิตรเหมือนกับญี่ปุ่น ก็เพราะบุญคุณของท่าน

ผมและเพื่อน ๆ ไม่ต้องเดินสวนสนามเพราะถูกส่งไปรักษาความปลอดภัย ผู้ใหญ่ที่มาเยือนรอรับความเคารพจากขบวนสวนสนามกระจายกำลังล้อมรอบอนุสาวรีย์ประชาธิปไตยผมเลือกจุดด้านหน้าโรงเรียนสตรีวิทยา เพราะจะได้เห็นหน้าท่านหัวหน้าใหญ่ชัดเจน

วันนั้นผู้คนในกรุงเทพฯ ต่างหลังไหลมายืนอยู่สองฟากฝั่งถนนราชดำเนิน เพื่อจะดูการสวนสนามของเสรีไทยหรือเรียกตามที่ชาวบ้านร้านตลาดในกรุงเทพฯ ว่า “ทหารป่า” ซึ่งมันก็เป็นความจริงเพราะพวกเขาเพิ่งจะออกจากป่ามาหยก ๆ การแต่งเนื้อแต่งตัวก็บ่งลักษณะเป็นป่า ๆ อยู่แล้ว

ในหน้าอันอึมเิบของท่านปรีดี พนมยงค์ ที่ยืนอยู่ตรงกลางถัดไปมีทหารชั้นผู้ใหญ่ฝ่ายสัมพันธมิตร หัวหน้าเสรีไทยภาคต่างๆ รวมทั้งท่านขุนพลแห่งภูพาน พร้อมด้วยเสรีไทยจากภาคต่างๆ รวมทั้งท่านขุนพลแห่งภูพานพร้อมด้วยเสรีไทยจากนอกประเทศ แต่งเครื่องแบบนายทหารของประเทศนั้น ๆ “คุณอัมพร” อยู่ภายใต้เครื่องแบบนายทหารอังกฤษ ยศร้อยเอก คุณชาติ และคุณกันต์ นั้น ผมมองไม่เห็น เพราะท่านทั้งสองตัวเล็กอาจถูกคนอื่นยืนบังก็เป็นได้ต่างยืนเรียงรายกันบนอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย หันหน้ามาทางด้านโรงเรียนสตรี วิทยารับความเคารพจากเสรีไทยที่มาจากภาคต่างๆ ของประเทศที่เดินผ่านไปทั้งผู้ยินรับความเคารพและผู้เดินสวนสนามต่างก็ปลื้ม

ปิติในความสำเร็จ สัมความเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้า ที่ได้ยืนหยัดต่อสู้เพื่อชาติ บ้านเมืองทั้งในป่าและใน เมืองไปสิ้น

เสรีไทยหน่วยที่ได้รับการปรมิอจากประชาชนที่คอยชมอยู่ข้างทาง มากที่สุดคือ หน่วยเสรีไทยจากสกลนคร โดยเฉพาะกองพันที่ 2 ซึ่งลุงจักร (อดีตสิบตรีทหาร) ที่เป็นผู้บังคับกองพันที่ 2 (ดงพระเจ้า) เดินนำแถวเสรีไทยด้วย ความเข้มแข็ง แต่งตัวหะมัดหะแมงท่อนล่างสวมกางเกงขี้น้า สวม ท็อปบูท ท่อนบนเป็นเสื้อเสรีไทย ติดอาร์มรูปธงชาติที่ต้นแขนซ้าย เสียขที่ บอกแถวพลพรรคเสรีไทยแสดงความเคารพประธานในพิธีสวนสนามดั่ง กังวานและเจียบขาดนั้นทำให้ผมมองเห็นว่าท่านหัวหน้า “รูธ” หัวหน้าใหญ่ ของขบวนการเสรีไทย ยอมรับความเคารพด้วยความปิติ

การสวนสนามฉลองชัยได้สิ้นสุดลงด้วยความเรียบร้อย ไม่มีเหตุร้าย ใด ๆ เกิดขึ้น ผมภูมิใจที่ได้ปฏิบัติหน้าที่จนถึงนาทีสุดท้ายอย่างสมศักดิ์ศรีเพื่อน ๆ เสรีไทยจากสกลนครทุกคนก็คงคิดอย่างผมภาระหน้าที่อันทรงเกียรติของเรา ที่ตอบแทนต่อผืนแผ่นดินเกิดได้สิ้นสุดลงแล้ว คงไม่มีหน้าที่อันใดของลูกผู้ชาย ไทยจะมีเกียรติเท่าการได้ปกป้องชาติและประชาชนให้พ้นภัย

บัดนี้ผมและเพื่อนเสรีไทย ทุกคนได้กระทำแล้วอย่างกล้าหาญแม้ไม่ ได้รับยศศักดิ์และเหรียญตราเป็นสิ่งตอบแทน แต่ก็เป็ประวัติศาตร์ที่น่า ภูมิใจพอที่จะเก็บเอามาเล่าสู่ลูกหลานฟังว่า “พ่อของมัน ปู่ของมัน เคยได้ ร่วมขบวน การกู้ชาติกับท่านรัฐบุรุษอาวุโสและท่านขุนพลแห่งภูพาน ร่วม กันพลิกโฉมหน้าประวัติศาสตร์ชาติไทยด้วยมันสมองอันปราดเปรื่อง และจิตใจฟิลาสอาหาญให้ไทยยังคงความเป็นไทได้โดยไม่เสียเลือดเนื้อ”

ท้ายบันทึกนี้ผมขอแสดงความเคารพอย่างจริงใจต่อทหารญี่ปุ่น ทุกคนที่อยู่ในเมืองไทย เคารพในความมีระเบียบวินัย เคารพในความจง รักภักดีและเชื่อฟังคำสั่งขององค์จักรพรรดิของเขาเอง เคารพในความมี

ใจเป็นนักกีฬาผู้รู้แพ้รู้ชนะ ยามชนะเขาเหล่านั้นเดินอย่างสง่าผ่าเผย ยามแพ้ก็ก้มหัวให้แม่เสรีไทยผู้ชนะตัวเล็กๆ อย่างผม

ผมมั่นใจว่า ชาติที่มีระเบียบวินัยอย่างพวกเขา แม้จะแพ้สงครามในวันนี้ เขาต้องเป็นผู้ชนะที่ยิ่งยงอีกในวันข้างหน้าอย่างแน่นอน คนไทยทุกคนต้องเป็นหนี้เลือดในความมีระเบียบวินัยเชื่อฟังผู้บังคับบัญชาของพวกเขา หากเขาเหล่านั้นยังต้องดิ้นทำสงครามต่อไป ทั้งชีวิตของเสรีไทยและคนไทยผู้บริสุทธิ์ก็ต้องสังเวยสงครามอันหฤโหดกันอีกไม่น้อยทีเดียว

ขอแสดงความเคารพอย่างสุดซึ้งต่อพี่น้องชาวสกลนครผู้เสียสละทั้งกำลังกาย กำลังทรัพย์ ตลอดจนอาหารการกินสนับสนุนให้ขบวนการเสรีไทยทำการจนบรรลุเป้าหมายอันสูงสุดคือ กู้ชาติไทยให้พ้นจากความเป็นทาสของชาติอื่น

จดหมายจากเมืองลาว

โพนโฮง แขวงนครเวียงจันทน์

10 กุมภาพันธ์ 2489

เธอผู้เป็นสุดที่รัก

ฉันพยายามที่จะเขียนจดหมายถึงเธอเสมอแต่โอกาสและเวลาไม่อำนวย กระดาษดินสอก็หาไม่ค่อยจะได้ สำคัญที่สุดคือ เขียนเสร็จแล้วยังไม่รู้ว่าจดหมายนี้จะถึงมือเธอหรือไม่ทุกวันที่ผ่านไปมาจึงได้แต่ส่งกระแสจิตถึงเธอเพื่อ อยากให้เธอคิดถึงฉันและฝันถึงฉันบ้าง

เมื่อคืนที่เราจะจากกัน ฉันได้บอกถึงความตั้งใจของฉันว่า ฉันจะมาทำอะไรที่นี่ เป็นความลับสุดยอดที่ฉันบอกเธอเพียงคนเดียว บัดนี้ ฉันได้กระทำการนั้นแล้วสมใจ ฉันภูมิใจในเครื่องบินสี่ดำ สวมรองเท้าบู๊ทและ

หมวกเหล็กญี่ปุ่น ไม่มีเหรียญตราประดับอก ไม่มีแม้กระทั่งเครื่องหมายยศ
ฐานบรรดาศักดิ์ เรารู้กันแต่เพียงในหมู่พวกเราใครทำหน้าที่อะไร ทุกคนมีหน้าที่
เดียวกันก็คือป้องกันมิให้อั้วโจรผิวดำตาดำน้ำขาวกลับมาครอบครองเมืองลาว
อีก ประเทศลาว นั้นต้องปกครองโดยคนลาว ไม่ใช่ปกครองโดยคนต่างชาติ

เธอเคยบอกกับฉันด้วยน้ำเสียงไม่พอใจในวันที่เราจากกันว่าไปทำไม?
ช่วยเขาทำไม? ไม่ใช่บ้านเรา อย่างมากก็จะได้ชื่อว่า “ทหารรับจ้าง” เท่านั้น
แต่พวกคนไทยที่นี่เขาไม่ได้คิดเช่นนั้น ทุกคนพร้อมใจกันเสียสละชีวิตเพื่อ
อุดมการณ์ของการร่วมชาติ อุดมการณ์ปกป้องแผ่นดินพี่น้องให้พ้น
ภัยจากพวกผิวดำ ดินแดนแห่งนี้เคยอยู่ใต้ร่มเศวตฉัตรเดียวกันกับเรา
เราถูกฝรั่งเศสยึดแย่งไป เมื่อมีโอกาสดังจะได้รับอิสรภาพพวกเขาก่อตั้ง
รัฐบาลเพื่อเป็นอิสระแต่เขายังอ่อนแอขาดแคลนกำลังพลที่มีประสิทธิภาพ
เราต้องช่วยเขา เพราะผู้นำกองกำลังระดับหัวหน้หน่วยนั้น ล้วนแต่
เป็นคนมาจากบ้านเรา ทั้งนั้น แม้แต่ผู้บังคับกองร้อยที่ฉันสังกัดอยู่ก็มา
จากเมืองไทย

ฉันเองฉันถือว่าเป็นโชคที่ได้กลับมารับใช้แผ่นดินของบรรพบุรุษ
ดั้งเดิม เธอลืมแล้วหรือว่าพวกเรานั้นบรรพบุรุษดั้งเดิมอพยพมาจาก
เมืองมหาชัยกองแก้ว แขวงคำเกิด คำม่วน มาตั้งรกรากที่เมืองหนองหาน
หลวง จนกลายเป็นเมืองสกลนครในทุกวันนี้ คนสองฟากฝั่งนี้เป็นสายเลือด
เดียวกัน เป็นสายเลือดที่ตัดกันไม่ได้ขายกันไม่ขาดปูของเธเคยเล่าให้ฉันฟังว่า
ตระกูลเราทั้งสองต่างก็เป็นญาติพี่น้องกันมาจากเมืองเดียวกัน ฉะนั้นฉันไม่
เคยคิดเลยว่าฉันเป็นทหารรับจ้าง คิดอยู่เสมอว่า แผ่นดินผืนนี้คือแผ่นดิน
ของเรา เรามาช่วยพี่น้องของเราต่อสู้ให้ได้รับอิสระจากพวกนักล่าเมืองขึ้น
เท่านั้น และคิดอยู่เสมอว่าหากสำเร็จกิจนี้เมื่อใด ฉันจะกลับมาหา เธอผู้เป็น
สุดที่รักทันที ฉันเป็นลูกผู้ชายที่ไม่เคยลืมคำมั่นสัญญาที่ให้ไว้กับเธอ

แต่บางทีเธออาจได้แต่เพียงดวงวิญญาณที่รักและเป็นห่วงเธอ เท่านั้นกลับไป เพราะตามข่าวสารที่ได้รับมานั้น ไล่ฝรั่งตาน้ำข้าวกับทหารรับจ้างมออคโคเข้ายึดเมืองไซ่ง่อน ทางด้านเมืองแก้ว ตอนใต้ได้เรียบร้อยแล้ว อีกหน่อยก็คงจะเป็นเมืองเขมร แล้วก็เป็นเมืองลาว เมื่อถึงตอนนั้น ทุกชีวิตที่นี่พร้อมที่จะพลีชีพเพื่อหน้าที่รักษาเมืองหน้าด่านนี้ไว้ให้ได้ หากชีวิตและวิญญาณออกจาก ร่างของฉันไปเมื่อใด คงจะข้ามโขงกลับมาหาเธอที่บ้านทันที

ถ้าเธอคิดถึงฉัน ก็ให้กลับตานึกถึงภาพประจำวันที่ฉันทำหน้าที่อยู่ก็แล้วกัน ฉันอยู่ในเครื่องแบบชุดสีดำ สวมหมวกเหล็กญี่ปุ่น มือซ้ายถือปืนสะเต็น นำหน้าทหารออกลาดตระเวนรอบ ๆ ฐานที่ตั้งในรัศมี 6 กิโลเมตร มือขวาทำหน้าที่โบกสะบัดเครื่องหมายสัญญาณให้ทหารที่ติดตามรู้เหตุการณ์ที่มีขึ้นข้างหน้าทุกคนทำหน้าที่ด้วยใบหน้าอันยิ้มแย้มแจ่มใส มิได้หวั่นเกรงภัยที่จะมาพบพาน ทหารผู้รักชาติในหมวดของฉัน ล้วนแต่มีอาวุธค่อนข้างโบราณตั้งแต่สมัยสงครามโลกครั้งที่ 1 แต่เขาก็มั่นใจว่า จะสู้ผู้กลับมาครองที่มีอาวุธทันสมัยได้ เราลาดตระเวนไปทุกขุนเขาและแมกไม้เพื่อระแวดระวังศัตรูกระทำกันดังนี้ทุกวันนับตั้งแต่ได้รับมอบหมายให้มาตั้งฐานที่นี่

เมื่อคืนวันที่ฉันข้ามแม่น้ำโขงมาในวันแรกนั้น พวกฉันที่มาจากฝั่งไทย 4 คน ไม่ได้เอ่ยปากกันเลยว่า เป็นใครมาจากไหน มีฉันคนเดียวที่อายุน้อยกว่าเพื่อน นั่งตาลอยจ้องดูสายน้ำอันเขียวกรากเพราะคิดถึงเธอ ทุกคนพุงสาตามายังฉันด้วยความฉงน เขาคงคิดในใจว่าไอ้เด็กน้อยคนนี้นั้นจะไปไหน ? ไปพบใคร ? ไปทำอะไร ?

มีคนเดียวเท่านั้นที่รู้แล้วว่าฉันเป็นใคร มีความสำคัญต่อขบวนการกู้ชาติของเขาเพียงใด คน ๆ นั้นก็คือ “ท้าวตาแก้ว” ผู้นำทางเราถึงนครเวียงจันทน์ก็เกือบ ๆ จะเที่ยงคืน ท้าวตาแก้วรีบนำพวกเราเข้าเฝ้าเสด็จเจ้าเพ็ชรราชที่วังของเสด็จฯ ทันทิ พวกนั้นยังแปลกใจที่รู้ว่าฉันคืออดีตเสรีไทย และอดีต

เสรีไทยตัวน้อย ๆ ปลายแถวนี้แหละคือผู้ชำนาญการใช้อาวุธใหม่รวมทั้ง
วัตถุระเบิดที่จะใช้ในการรักษาพระนครเวียงจันทน์

คืนนั้นฉันนอนไม่หลับทั้งคืน เพราะพกเอาความภาคภูมิใจที่เสด็จฯ
ท่านผู้นำของรัฐบาลลาวอิสระโอบไหล่แนะนำให้อาสาสมัครภูชาติ ที่ไปจาก
ฝั่งไทยทุกคนว่า “หลานชายของท่านคนนี้จะเป็นครูฝึกผู้นำหน่วยทุกคน
ให้รู้จักใช้อาวุธใหม่ที่ได้รับการช่วยเหลือจากขบวนการเสรีไทย” ฉันไม่เคย
ได้รับเกียรติอันยิ่งใหญ่เช่นนี้จากใครเลยในชีวิต แม้แต่ 8 เดือนเศษที่ทำงาน
เสรีไทยในป่าภูพาน “ท่านพลูโต” หัวหน้าที่ใหญ่ไม่เคยถามไถ่ ไม่รู้กระทั่งว่า
ฉันชื่อเรียงเสียงไรฉันก็ยังไม่มีความภูมิใจในหน้าที่ที่ได้ปฏิบัติเพื่อชาติจนสำเร็จกิจ

เธอคงจะคิดว่าเพราะเหตุนี้กระมัง ฉันจึงทำงานให้เสด็จฯ อย่างไม่
คิดชีวิต เกือบจะลืมเธอผู้เป็นดังสุดที่รักได้ ฉันขอให้เธอเข้าใจฉันอย่างฉันเสีย
ใหม่ว่า ฉันถือว่าหน้าที่ก็คือหน้าที่ ส่วนเรื่องของหัวใจนั้น เป็นเรื่องส่วนตัว ที่
ควร จะแยกไว้ต่างหาก

ฉันทำหน้าที่ “ครู” ฝึกอาวุธใหม่อยู่ประมาณเดือนเศษ ๆ ก็ถูกส่ง
ตัวมารับหน้าที่ผู้บังคับหมวดประจำฐานที่มั่น ที่โพนโง่นี่แหละ โดยทางกอง
บัญชาการที่นครเวียงจันทน์ อ้างว่าไม่มีนายทหารผู้นำหน่วย พวกเราถูกส่งมา
อยู่ที่นี่ หนึ่งกองร้อยพอดี ผู้บังคับกองร้อยของฉันเป็นคนไทย อดีตท่านเป็น
นักเรียนนายร้อยสารวัตรทหารจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเคยเป็นเสรี
ไทยเช่นเดียวกับฉัน ชื่อเรียงเสียงไร ท่านไม่บอก แต่ท่านให้เรียกว่า “พีเทพ”
รูปหล่อ สูงขาว ท่าทางทะมัดทะแมง ฉันคิดว่าถ้าเธอเห็นเธอคงชอบพีเทพ
แน่ ๆ ไว้หมวดเหมือนเสือใบในนิยายของ ป.อิทรปาไลต์

โพนโง่น เป็นเมืองเล็ก ๆ ตั้งอยู่บนเส้นทางระหว่างเวียงจันทน์กับหลวง
พระบาง ผู้คนที่นี้เหมือนกับคนบ้านเรา ใจบุญสุนทานโอบอ้อมอารี โดย
เฉพาะกับทหารของเสด็จเจ้าเพชรราช ประชาชนทุกคน เขาให้เกียรติและเกรงใจ

เมื่อเขาเห็นพวกเราเข้าไปเที่ยวเล่นในเมือง เขาจะนั่งยกมือท่วมหัว แล้วจึงถามไถ่ แล้วยังเชื่อเชิญให้ไปเยี่ยมเยือนบ้านช่องเขาอีกด้วย อาหารการกินแม้แต่สัตว์เลี้ยง หมู เป็ด ไก่ วัว ควาย เขายังเคยจุงเข้าไปให้ถึงฐานที่ตั้ง แต่พี่เทพก็ต้องบอกให้เราจ่ายเงินให้เขาตามราคาซื้อขายทุกครั้งเพื่อรักษาน้ำใจของมวลชนไวยามยากเข็ญ

ยามใดที่ฉันว่างจากงานลาดตระเวนและงานควบคุมฐาน พี่เทพมักจะชวนเข้าไปในเมืองบ่อย ๆ เข้าเมืองที่ไรสาวแก่แม่ย่าจะรุ่มทักทาย เอากล้วย อ้อย มาฝากจนเอากลับแทบไม่ไหว โดยเฉพาะอย่างยิ่งพี่เทพรูปหล่อของฉัน เคยพูด ล้อฉันเล่น ๆ ว่า “เราพากันหาเมียสักคนจะดีไหม” แล้วก็หัวเราะเอิกอ้ากเมื่อเห็นฉันหน้าแดง ฉันก็ได้แต่ยิ้ม ในใจฉันคิดถึงเธอตลอดเวลา (ชื่อใหม่ละ)

นี่เธอ.....ฉันจะเล่าความลับของพี่เทพให้เธอฟัง ที่แท้แก่เป็นคนจังหวัดเลย เกิดที่นั่น โตที่นั่น เข้าไปเรียนต่อที่จุฬาฯ ระหว่างเรียนแกอกหักเพราะไปหลงรักผู้หญิงสูงศักดิ์คนหนึ่งเข้าจึงหนีมาเป็นทหารลาว

ที่โพธิ์ไธสง เราคุ้นเคยกับครอบครัวลุงคำตัน ซึ่งเป็นครอบครัวที่มีอันจะกินครอบครัวหนึ่งเป็นพิเศษ แกมีลูกสาวสวยสองคน คนโตอายุไล่เลี่ยกับพี่เทพชื่อ คำนาง คนน้องอายุ 16-17 อายุพอ ๆ กันกับฉันเธอชื่อคำน้อย แต่ฉันเรียกแก้วว่า “น้อย” เรามักจะแวะบ้านนั้นบ่อย เพราะพี่เทพแกชอบรถเหล้าของลุงคำตัน ประเพณีที่นี้เขาต้อนรับแขกด้วยเหล้า เขาจะเอาเหล้ากลั่นเองใส่ขันเงินใบใหญ่แล้วเอาขันเงินใบเล็ก ลอยไว้สำหรับให้แขกตักกินเองทุกคน ที่ไปเยือนบ้านเขา ต้องชิมแล้วชมว่า เหล้าเขาอร่อย มิฉะนั้นเขาจะไม่พอใจ แรกๆ ฉันนึกว่าน้ำเย็น เดินทางมาถึงกำลังเหนียว ๆ ตักดื่มเสียเต็มขันใบเล็กเล่นเอา ต้องนอนแผ่ที่บ้านนั้นตั้งแต่เที่ยงวันจนค่ำเกือบจะพามวดออกลาดตระเวนไม่ได้ เธอคงจำได้ว่า ฉันคอไม่แข็งพอจะดื่มเหล้ากลั่น แค

สาโทหวานชั้นเดียว ที่นาของเธอคืนนั้นก็เมาจนต้องไปซุกนอนกองฟางทั้งคืน เธอและเพื่อนฉันพา กันค้นหาทั้งคืนเพราะนึกว่าฉันกลับเข้าเมืองไปแล้ว

ที่เทพคงจะชอบค่านาง ทุกครั้งที่ไปถึง ลุงคำตันต้องลงจากบ้านทันที ฉันเองก็ถูกค่าน้อยน้องสาวชวนลงมานั่งคุยกันหลังบ้านตามประสาเด็ก หากฉันไม่เคยบอกรักกับเธอไว้ก่อนจะจากมา ฉันคงจะพูดคำนี้กับ “น้อย” แล้วฉันพูดได้เพียงคำว่า “แพงค่าน้อยเหมือนน้องสาว” ค่าน้อยเขาเรียกฉันว่า “ญาอ้าย” ซึ่งแปลว่า พี่ชายผู้สูงศักดิ์ เพราะประชาชนทั่วไปเขาจะเรียกนายทหารทุกคนว่า อันญาท่านศักดิ์ คำว่า ศักดิ์ แปลว่าระดับนายร้อย นายร้อยตรี เขาจะเรียกว่า “ศักดิ์ 1” นายร้อยโทเขาจะเรียก “ศักดิ์ 2” ขึ้นไปตามลำดับจนถึงระดับนายพันเอก เขาจึงจะเรียกเป็นภาษาฝรั่งว่า “โคโลแนล”

“น้อย” เป็นคนผิวขาวเนียน ไผ่ผมยาวตกกลางหลัง บางทีเกล้าขึ้นสูงเหมือนพวงกุไบ้านโนนหอม เป็นคนรักสนุกแก่นัวห้าวววน บางทีแกถูกลุงคำตันดุเอาว่า ไม่อายผู้หลักผู้ใหญ่บ้าง เธอเคยว่าฉันเป็นคนไม่ค่อยพูดจะหาแฟนยาก แต่คราวนี้เธอไม่ต้องห่วง เพราะฉันได้แต่เออออปปล่อยให้ค่าน้อยพูดคนเดียวจนจบ มันก็สนุกหายเหงาได้เหมือนกัน บางทีก็ทนฟังไปจนหลับ จะรู้สึกตัวอีกที ก็ตอนที่พี่เทพมาปลุกชวนกลับฐานที่ตั้ง

ฉันมีเพื่อนคนหนึ่งเป็นผู้บังคับหมวดตลาดตระเวนที่ 2 ชื่อ “พงษ์” มันเล่าให้ฉันฟังว่า เขาเป็นคนจังหวัดปราจีนบุรี เคยเป็นทหารรับใช้ของท่านแม่ทัพบุรพา สมัยสงครามอินโดจีน เธอคงจำได้ใช่ไหมว่าเราเคยร้องเพลงนี้สมัยเราเรียนมัธยมต้น.....ทัพพรหมโยธี รุกไล่โจมตีข้าศึกพ่ายไป.....เพลงนี้คือเพลงมณฑลบุรพา ซึ่งแต่งโดยหลวงวิจิตรวาทการนั่นไงล่ะ.....มันบอกว่ามันเป็นทหารเกณฑ์ตั้งแต่เข้าประจำการจนถูกปลด ไม่เคยจับปืนออกรบเลยทำหน้าที่ขัดท้อปฐพีให้เจ้านายอย่างเดียวก็น่าได้เหรียญตราชัยสมรภูมิติดหน้าอก.....

มันเล่าให้ฟังอีกว่า ตระกูลของมันเป็นลาวถูกกวาดต้อนมาจากนครเวียงจันทน์ ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 1 ถามใครก็ไม่รู้ว่ามีญาติพี่น้องเหลืออยู่เมืองลาวที่ไหนบ้าง เจ้าพงษ์เป็นคนบ้าสืบหาญาติ มีโอกาสเมื่อใด เขาจะถามไถ่คนลาวทันที ถามใครก็ไม่รู้ใครรู้จัก เพราะมันร่อยกว่าปีมาแล้ว คนเก่าคนแก่ก็ล้มหายตายจากไปหมดแล้ว แต่มันก็ยังไม่วางความพยายาม

วันหนึ่ง เป็นวันที่เจ้าพงษ์มันมีความสุขที่สุด ตะโกนดังลั่นว่า “กูพบญาติพี่น้องกูแล้ว” กูพบแล้ว! กูพบแล้ว! อยู่อย่างนั้นแหละ จนใครๆ เขาหัวเราะเยาะเอา.....มันพบตาเฒ่าแก่ๆ คนหนึ่ง ที่เมืองโพนโง่นั้นแหละ ตาแก่คนนั้นเล่าให้มันฟังว่า.....“ปู่ของแกเคยเล่าให้ฟัง เมื่อทหารไทยมาตีเมืองเวียง จันทน์นั้น ปู่แกยังเล็กอยู่ แดกเล็กแดกเล็กจนพลัดพรากจากพี่น้อง พระธาตุองค์หนึ่ง จึงเก็บเอาไปเลี้ยงไว้ แล้วบอกว่า พ่อแม่พี่น้องของปู่แก ถูกทหารไทยกวาดเอาเป็นเชลยข้ามแม่น้ำโขงไปหมดแล้ว”

เรื่องสั้นๆ แค่นี้ เจ้าพงษ์ ตื่นเต้นเหมือนกับทำอะไรสำเร็จสักอย่างหนึ่ง เพียงแต่รู้ได้ว่าถูกกวาดต้อนไป ยังไม่รู้ว่าเอาไปอยู่ที่ไหน.....มันก็เลยโมเมเอาว่าทั้งเมืองโพนโง่นั้นมันมีญาติใกล้ชิดอยู่คนเดียวคือตาเฒ่าคนนั้น.....

พูดถึงเรื่องของเจ้าพงษ์ ก็มีเรื่องซ้ำ ๆ จะเล่าให้เธอฟังหลายเรื่อง ความที่ตัวเคยเป็นคนขัดรองเท่านั้นพอเป็นนายศักดิ์หนึ่งมีลูกน้องก็รับหาคนขยันใช้ส่วนตัว บังคับให้ลูกน้องที่เป็นคนลาวขัดรองทำบุญครึ่งเช้า ซึ่งทำด้วยยางของญี่ปุ่นให้เป็นเหมือนรองเท้าของแม่ทัพบุรพา ขัดเท้าให้มันก็ไม่เป็นเงาเหมือนไม้หนัง ลูกน้องเลยเสนอแนะให้ใช้น้ำมันยางมาเคลือบแรก ๆ ก็เงาขึ้นเงาดี แต่พอแห้งก็ตกกระ น่าเกลียด ในที่สุดก็ปล่อยเลยตามเลย

เจ้าพงษ์มันชอบไปเกาะเกาะอีสาวในเมืองบ่อย ๆ เหมือนกับหนุ่ม ๆ ทั่วไป คืนหนึ่งเรานั่งเล่นที่ฐานที่ตั้งฉันทเองแปลกใจว่าทำไมวันนี้เจ้าพงษ์ มันจึง

ไม่พูดไม่จา ได้แต่นั่งมองหน้าฉันแล้วก็ถอนหายใจ ฉันถามมันว่ามีปัญหาอะไรไหมจึงหน้าดำคร่ำเครียดมันตอบว่า “มีสิ มีปัญหาหัวใจ”แล้วมันก็ระบายให้ฟังว่า มันชอบสาวค่าน้อย เลยไปขอแต่งงานด้วยครั้งแรกค่าน้อยบอกว่าอายุยังน้อย ยังไม่ยากแต่งงาน พอถูกรุกหนักเข้าค่าน้อยก็เลยบอกว่ามีคนรักแล้ว และจะแต่งงานเร็วๆ นี้ ใครคือคนที่ค่าน้อยบอกกับเจ้าพงษ์ว่าเป็นคนรัก เธอรู้ไหม ฉันต้องตกเป็นกันชนให้ค่าน้อยโดยไม่รู้ตัว เจ้าพงษ์ต่อว่าฉันเป็นการใหญ่ว่าจะแต่งงานเร็ว ๆ นี้ก็ไม่ยอมบอกเพื่อนฝูง..... นี่เธอจะให้ทำอย่างไรหากเรื่องนี้ลุ่มค่าตันแก่รู้เข้า ฉันไม่มีช่องว่างในหัวใจที่จะแบ่งปันความรักให้ กับใครง่าย ๆ ดอกนะ ฉันยังรักเธอเป็นสุดที่รักของฉันตลอดเวลา

เธอยังจำคืนนั้นได้ไหม คืนที่เธอผวาเข้าสู่อ้อมอกของฉัน เพราะเธอกลัวเสียงเครื่องบินที่มันหักมุมกลางเมือง ก่อนที่มันจะบินตรงไปยังภูพาน เพื่อปฏิบัติการช่วยเหลือพวกเสรีไทย ทุกครั้งที่มิสสัญญาณเตือนภัยทางอากาศฉันจะแต่งชุดยูนิฟอร์มทหารตรงมายังคุ้มของเธอ ประหนึ่งว่ามีจุดเดียวเท่านั้นที่จะต้อง ทำหน้าที่คุ้มภัย เธอจะผละออกจากอกเมื่อเธอรู้สึกตัว แต่ฉันกอดเธอไว้นั่นแล้วบอกเธอว่า “เรารักกันนะ” เธอร้องไห้แล้วขบลงที่อกของฉันอีก

ฉันยังจำมันได้เสมอทุกคืนที่ฉันคิดถึงเธอ ฉันจะนึกถึงคืนนั้น.... แล้วทบทวนคำพูดทุกคำที่เราเคยสัญญาต่อกันไว้.....ไว้ใจฉันเถอะที่รัก..... ฉันจะไม่มีวันที่ทำให้เธอต้องเสียใจ

เมื่อหลายวันมาแล้ว มีคณะนายทหารชั้นผู้ใหญ่หลายท่านมาจากนครเวียงจันทน์ ผ่านมาแวะค้างคืนที่ฐานที่ตั้งของเรา นายทหารคณะนี้ นำโดยท่านนายพลคำสิงห์ จะเดินทางไปเมืองหลวงพระบางซึ่งเป็นเมืองที่เจ้ามหาชีวิต (พระเจ้าแผ่นดิน) ของชาวลาวประทับอยู่ ท่านนายพล ฯได้เรียกนายทหารเข้าพบเพื่อบรรยายสรุปสถานการณ์ทั้งทางการเมืองและการทหาร ให้พวกเราฟัง

ฉันเริ่มจะเข้าใจไป-หาต่าง ๆ ในเมืองลาวอย่างแจ่มชัดการเมืองกับการทหาร นั้นเป็นของคุณ

ท่านนายพลฯ แจ้งว่า สถานการณ์ที่เวียงจันทน์กำลังคับขัน ฝ่าย สัมพันธมิตรที่ชนะสงครามสนับสนุนให้ฝรั่งเศส กลับเข้าครอบครองเมืองลาว อีกครั้งหนึ่ง ขณะนี้ยังไม่มีประเทศได้รับรองรัฐบาลลาวอิสระอย่างเป็นทางการ นอกจากรัฐบาลไทยที่ช่วยเหลืออยู่อย่างลับ ๆ เพราะรัฐบาลไทยเองก็ไม่กล้า ขัดแย้งกับพวกมหาอำนาจ โดยเฉพาะอังกฤษ อเมริกาที่สนับสนุนฝรั่งเศสอยู่

ท่านนายพลฯ บอกว่า ขณะนี้ฝรั่งเศสเคลื่อนกำลังทหารรับจ้างมอริส โค เข้ามาจากเมืองวิน มุ่งหน้าเข้ายึดเมืองท่าแขก ที่ตั้งอยู่ตรงข้าม เมืองนคร พนมของเราแล้ว กำลังทหารฝ่ายรัฐบาลลาวอิสระที่เมืองท่าแขก และเมือง สุวรรณเขต มีเพียงเล็กน้อย คงต้านผู้รุกรานที่มีอาวุธทันสมัย เครื่องบิน รถถัง ได้ไม่นานนัก จากนั้นคงพุ่งหัวหอกขึ้นสู่นครเวียงจันทน์ที่นครเวียงจันทน์นั้น กำลังของเรา ในกำแพงเวียงจันทน์ ก็พอที่จะต้านทาน ได้ประมาณเดือนเศษๆ หากทหารจีนกองพล 93 ที่ตั้งอยู่นอกกำแพงเวียงจันทน์ ไม่เล่นหักหลังพวก เราเสียก่อน ทหารจีนกองพล 93 นี้ มาจากมณฑลยูนนาน มุ่งลงใต้เพื่อจะ เข้าปลดอาวุธทหารญี่ปุ่นในภาคอีสานของเรา แต่เรามีเสรีไทย ที่สกลนคร ทำหน้าที่นี้แล้ว ทหารกองพลนี้จึงยังอยู่ที่เวียงจันทน์ ทำหน้าที่รับจ้างรัฐบาล ลาวอิสระช่วยป้องกันนครเวียงจันทน์ คณะนายทหารที่จะไปเมือง หลวงพระ บางครั้งนี้ จะไปจัดตั้งกองกำลังพิทักษ์เจ้ามหาชีวิต ไม่ให้พวกฝรั่งเศสเอาตัว ไปได้

ฉันได้เรียนถามท่านนายพลคำสิงห์ว่า “เราจะรู้ได้อย่างไรว่าสถานการณ์ในนครเวียงจันทน์เป็นอย่างไร เพราะวิทยุสื่อสารของเราก็ไม่มี เรา อยู่ท่ามกลางนครเวียงจันทน์ตั้งมากมาย”

นายพลฯ บอกว่า “ให้พวกเราช่วยตัวเอง ให้ส่งมาเร็วสื่อสารเข้า

ไปประจำเวียงจันทน์ 2 คน เพื่อส่งข่าวสารมายังโพนโองทุกระยะ”

“หากเวียงจันทน์แตก พวกฝรั่งเศสต้องเคลื่อนพลตามเส้นทางนี้ไปยังหลวงพระบาง มันจะเคลื่อนพลจากเวียตนามเข้ายึดหลวงพระบางนั้นลำบาก เพราะพวกทหารเวียตมินท์ทางภาคเหนือ นั้น เข้มแข็งมาก ฉะนั้น ฐานที่ตั้งกองร้อยลาดตระเวนที่โพนโองต้องหยุดให้ได้ อย่างน้อย 24 ชั่วโมง เพื่อทางหลวงพระบางจะเตรียมตัวตั้งรับได้ทันทั่วทั้งที่ หยุดมันให้ได้ แล้วส่งมาเร็วขึ้นเหนือตัวที่สุด” ท่านนายพลฯ ย้ำคำสั่งอย่างหนักแน่น

หยุดมันแล้วให้สลายตัวข้ามฝั่งไทยโดยเร็วที่สุด จุดนัดพบครั้งสุดท้ายคือ ที่เมืองสิงห์ เมืองนัง เหนือสุดต่อแดนจีน ที่นั่นจะเป็นฐานที่มั่นสุดท้ายเพื่อรวบรวมกำลังผู้รักชาติที่แตกพ่ายจากสุวรรณเขต ท้าแขก เวียงจันทน์ และโพนโอง

เมื่อข้ามเมืองไทยแล้ว ให้เดินทางไปข้ามโขง ที่อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ไปยังเมืองห้วยทราย ที่นั่นท่านนายพลคำสั่งให้บอกว่าจะจัดกองกำลังไว้คอยรับผู้รักชาติทุกคน

คณะนายพลคำสั่งได้เดินทางขึ้นเหนือไปแล้ว ฉันนั่งคิดอยู่คนเดียวว่า ทำไมฝรั่งเศสจึงกลับมาทำสงครามยึดครองเมืองลาวอีกทั้ง ๆ ที่ประเทศของมันก็ถูกเยอรมันทำลายป่นปี้มันน่าจะเอาเงินทองส่วนนี้ไปพัฒนาประเทศจะดีกว่า ที่สงสัยมากที่สุดคือ อเมริกาทำไมจึงสนับสนุนฝรั่งเศส อเมริกาได้ชื่อว่า เป็นประเทศประชาธิปไตยตัวอย่างของโลกไม่มีการกดขี่ข่มเหงไม่มีทาสเป็นดินแดนแห่งเสรีภาพ มีอนุสาวรีย์เสรีภาพที่ใหญ่ที่สุดในโลก ทำไมมันไม่ยอมให้ลาวได้ปกครองตนเอง เลือกลงเดินของ ตนเองเสียบ้าง

จะว่าคนลาวโง่ก็ไม่ใช่ คนลาวฉลาด ชื่อสัตว์ มีความรักชาติรักมวลมนุษย์ ไม่เคยมีปฏิกริยากับคนต่างชาติให้เกิดริตคนต่างถิ่นต่างชาติต่างภาษาเสมอ หากเป็นไปอย่างที่ท่านนายพลคำสั่งให้บอกอีกไม่นานเวียงจันทน์คงแตก

พ่าย เพราะรัฐบาลลาวอิสระไม่มีเครื่องบิน เรือรบ และอาวุธทันสมัยจะสู้เขาได้ ความหวังที่จะพึ่งพาอาศัยกองพล 93 ของจีนที่ตั้งอยู่นอกกำแพงเมืองนั้นคงผิดหวัง ทหารของม้งกำลังเบื่อหน่ายสงคราม กำลังพลส่วนใหญ่ก็ติดฝิ่นงอมแงมมันคงอยากกลับบ้านเต็มทน ที่ร้ายที่สุดมันกำลังหิวเงิน พวกมันอาจรับสินบนฝรั่งเศสตลบลหลังรัฐบาลลาวอิสระก็ได้

ข่าวชิ้นแรกจากนครเวียงจันทน์ที่พวกเราได้รับจากม้าเร็วคือ ท่าแขก และสุวรรณเขต ตกอยู่ภายใต้การยึดครองของฝรั่งเศสแล้ว ทหารรับจ้างมอรวอคโคกำลังกวาดล้างพวกแควเป็นการใหญ่ทั้งฆ่า ช่มชืน ปล้นสดมภ์ ศพพวกแควลอยเต็มแม่น้ำโขงรัฐบาลไทยส่งกำลังตำรวจและเสรีไทยมาไว้ที่ท่าบ่อศรีเชียงใหม่ เตรียมช่วยรัฐบาลลาวอิสระอย่างเต็มที่ คณะเสรีไทยได้เชิญเสด็จเจ้าเพชรราช ผู้นำของลาวอิสระไปประทับที่จังหวัดหนองคาย เพื่อความปลอดภัยของพระองค์ พร้อมนี้ผู้บัญชาการรักษาวงพระนครเวียงจันทน์ได้ส่งปืนกลเบรน 2 กระบอก พร้อมกระสุนอีก 5,000 นัด มาให้พวกเราที่โพนโง

พวกเราทุกคนเตรียมพร้อมจัดตั้งรังของเจ้า “เบรน” ไว้บนเนินสองฟากทาง ฉันต้องทำหน้าที่ฝึกพลยิงปืนกลชนิดนี้ไว้กระบอกละ 2 คน พวกเขาไม่รู้จักริวิธีใช้มันมาก่อน ส่วนฉันรู้ฤทธิ์ของเจ้าเบรนนี้นี้มาตั้งแต่เมื่อครั้งอยู่บนภูพานแล้ว ว่ามันมีฤทธิ์มากแค่ไหน... ระยะยิงแม่นยำ 500 เมตร ยิ่งกราดได้ไกลถึง 1,000 เมตรไฟป่าทั้งกอขาดสะบั้นเพียงมันพ่นพิษออกไปเพียงชุดเดียว ฉันมั่นใจเหลือเกินว่ามันจะช่วยให้พวกเราปฏิบัติหน้าที่ตามที่นายพลคำสิงห์สั่งไว้ก่อนจะจากไป อย่างไรก็ตาม 24 ชั่วโมงเท่านั้น ฉันคิดว่าเราจะสามารถหยุดได้พวกแควมอรวอคโค่นันได้ถึง 40 ชั่วโมงเป็นอย่างน้อย ทุกวันฉันเฝ้าแต่ลูปคล่ำ ทำความสะอาด ซิลอนน้ำมันมะพร้าวให้มันอย่างเต็มที่ เพราะมันคือชีวิตของพวก เราทั้งหมด

ฉันเห็นจะต้องจบจดหมายเสียทีเพราะม้าเร็วมาเตือนว่าเขาจะออกเดิน

ทางกลับไปเวียงจันทน์แล้ว ฉันให้เงินเขา 200 กีบ บอกให้เขาหาทางข้ามฟาก
ไปที่อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย เพื่อส่งจดหมายนี้มาถึงเธอ

เมื่อเธอได้อ่านจดหมายฉบับนี้แล้ว อย่าได้ตกใจ พยายามสงบจิตใจ
ให้ได้อย่าได้แพร่กระจายเรื่องต่างๆให้คนอื่นรู้ไปที่บ้านของฉันบอกพ่อแม่ด้วยว่า
ฉันยังมีชีวิตอยู่ที่นี่จะกลับมาราบเท้าท่านทั้งสองเร็ว ๆ นี้ หากฉันไม่โชค
ร้ายเกินไป เราคงจะได้พบกันขอให้พระองค์แสนจงคุ้มครองเธอ

จากคนที่รักเธอสุดหัวใจ

จดหมายจากบางกอก

วังสราญรมย์

20 กรกฎาคม 2489

เธอผู้เป็นสุดที่รัก

ฉันคงทนายไม่ผิดเมื่อเธอได้รับจดหมายฉบับนี้ เธอคงตื่นเต้นดีใจจนทำอะไรไม่ถูก ฉันเดาเอาว่าสิ่งแรกที่เธอจะทำคือ ไปแจ้งข่าวนี้กับน้องสาวและพ่อแม่ของฉันว่า.....ฉันยังมีชีวิตอยู่.....ถูกแล้ว ฉันยังมีชีวิตอยู่ดำเนินชีวิตตาม ที่เธอและทางบ้านของฉันทุกคนปรารถนาจะให้ฉันทำ ขณะนี้ฉันสมัครเข้าเรียนพาณิชยการวังบูรพาภาคนายเรียบร้อยแล้ว โดยมีพี่ประวิทย์ และพี่เจิมศักดิ์เป็นผู้ปกครอง พักอยู่กับน้ำที่วังสราญรมย์ใกล้ๆ วังบูรพานั้นแหละ เธอคงอยากรู้ใช่ไหมว่า.....ฉันรอดชีวิตมาถึงกรุงเทพฯ ได้อย่างไร

ฉันจะเล่าให้เธอฟัง.....ฉันเองก็ยังคงว่าฉันตัดสินใจหักเหชีวิตมาอย่างนี้เพื่อใคร
เพื่อตัวเอง ? เพื่อเธอ ? ฉันก็ไม่แน่ใจว่าฉันจะทำได้สำเร็จหรือไม่เพราะขณะ
นี้สุขภาพฉันก็ยังไม่ดีนัก อุปสรรคสำคัญในการศึกษาอีกประการหนึ่งที่ฉัน
เอง ยังปรับตัวเองไม่ได้คือ การที่ตัวเองหลงผิดอยู่เสมอว่าข้าฯ นี่คือ ผม
: หมวด กองจรรยาธ แห่งกองทัพลาวอิสระ ที่มีลูกน้อง 30 กว่าชีวิต ทั้งๆ
ที่ตัวเองสวมเครื่องแบบนักเรียนอยู่ ทำให้เกิดความหึง ขาดเพื่อนฝูง เพื่อน
รุ่นเดียวกันเช่น สง่า, ประจักษ์ เขาก็เรียนอยู่รอบเข้าไม่ค่อยมีเวลาได้พบ
กัน.....กลิ่นคาวเลือดและดินปืนมันยังไม่จางหายไปจากร่างกายฉันเลย..... มัน
ผลุดขึ้นมาในสมองของฉันอยู่เสมอ อย่างไรก็ตาม หากฉันทำได้สำเร็จ คิด
ว่าคงไม่มีใครตำหนิฉันว่า ฉันเป็นคนเหลวไหลทำอะไรไม่จริงจัง.....

ภาพการตายของเพื่อนทหารลาว ผู้รักชาติและทหารรับจ้างฝรั่งเศส
คืนนั้น มันยังมาหลอนฉันอยู่ตลอดเวลา เหตุการณ์วันที่โผนโงะแตกนั้น ฉัน
จำวันที่ไม่ได้ จำได้แต่ว่าเป็นตอนกลางคืนของเดือนเมษายน.....ยังอีกเพียง
วันเดียวเท่านั้นจะถึงสงกรานต์ แต่มันกลายเป็นวันสงกรานต์เลือดไปเสียก่อน
พวกเราไม่ได้ออกลาดตระเวนต้องเตรียมพร้อมอยู่ที่ฐานทุกวัน นับ
ตั้งแต่วันได้รับข่าวจากม้าเร็วส่งคนมาจากนครเวียงจันทน์ ว่าฝรั่งเศสยึดเมือง
ปากซันได้ และกำลังเคลื่อนกำลังเข้านครเวียงจันทน์.....เสียงทหารยามบน
ยอดไม้ตะโกนบอกลงมาว่า.....รถโอโต รถโอโต หลายคันกำลังมุ่งตรงมา
ยังพวกเรา แล้ววันที่รถคอยก็มาถึง มันเป็นเวลาบ่ายสามโมงเศษที่เพ
กระโดดลุกขึ้นก่อนใคร ๆ คว่าเอากล่องส่องทางไกลที่ได้จากทหารญี่ปุ่นติด
มือวิ่งออกจากฐานขึ้นไปยืนส่องบนเนิน ฉันคว่าเอาสะเต็นคู่ชีวิต พร้อมเป
กระสุนวิ่งตามไปลงที่หลุมปืนกลเบรณคู่ชีวิตกระบอกหนึ่ง เจ้าพงษ์กระโดดลง
ไปคว่าประทับอีกกระบอกหนึ่ง ทุกคนเข้าประจำหน้าที่บำประทับปืน คอยฟัง
คำสั่งยิง ทุกคนเจียบกริบเสียงรถโอโตดังกระหึ่มขึ้นมาบนเนินฐานเป็น

ระยะ ๗.....

พีเทพตะโกนบอกทุกคนเตรียมยิง พร้อมกับสายกล้องส่องทางไกลให้ละเอียดพร้อมกับบอกว่า ไม่ใช่พวกเรา พวกไอ้เคสอย่าปล่อยให้มันผ่านไปเป็นอันตราย ให้มันเคลื่อนเข้ามาใกล้ระยะยิงแล้วจะสั่งให้ยิง อย่ายิงก่อนเป็นอันตราย!

พีเทพหันไปสั่งมาเร็ว เพื่อส่งข่าวไปยังเมืองหลวงพระบางให้เตรียมม้าออกเดินทางทันทีอย่าได้ชักช้า.....

“มันมาแล้ว เรากำลังจะหยุดมันไว้ตามคำสั่ง”นี่คือข้อความแจ้งเหตุของพีเทพส่งไปยังนายพลคำสั่งที่หลวงพระบาง

ฉันอยากให้เธอเห็นภาพนั้น.....พีเทพยืนจังก้าอยู่บนเนินมือซ้าย ถือกล้องส่องทางไกล มือขวาถือคาร์บินปั๊บลูณ ฉันทและเจ้าพงษ์ นั่งประทับท้ายปืนเบรอน อยู่ในท่าพร้อมยิงทันทีที่รับคำสั่ง.....

1,000 เมตร 800 เมตร มันเคลื่อนขบวนใกล้เข้ามา ไอ้พวกทหารรับจ้างมันยังไม่รู้ตัวว่า มันกำลังเดินทางเข้าสู่อุ้งมือมฤตยู 400 เมตร เสียงพีเทพคำราม ยิง! ยิงมันอย่าให้เหลือ ยิง! คำสั่งหลุดจากปากของพีเทพ เสียงปืนร่ำกว่ากระบอกดังขึ้นพร้อมกัน ภาพข้างหน้านั้นคือความตายของเหล่าทหารรับจ้างฝรั่งเศส พวกที่เหลือก็กระโดดลงจากรถวิ่งลงหมอบข้างทาง

ฉันกดไกลั่นกระสุนปืนกลเบรอนชุดแล้วชุดเล่าหลายแมกกาซีนเข้าหยุดเจ้ารถบรรทุกทุกคันหน้าได้ตั้งใจนิก ไฟลูกซองพร้อมเสียงระเบิดสนั่น เสียงพีเทพ ตะโกนลงมาชมว่า **“ดีมากไอ้น้อง” “ขำมันไอ้น้อง”** ก้องในหูตลอดเวลา เลือดฉีดขึ้นหน้า เหงื่อไหลท่วมตัว

“มันหยุดแล้ว! มันหยุดแล้ว! อย่ายิงลุ่ม ประหยัดกระสุนหน่อย” เสียงคำสั่งจากพีเทพ ฉันวางมือจากเจ้าเบรอนหันมาหยิบเอาสะเต็นคูชีวิตขึ้นไปยื่นคู่กับพีเทพ ขณะนั้นตะวันกำลังจะคล้อยลงลับขุนเขาทางขวามือ

อีกสักครู่เสียงลูกแตกจากปากกระบอกปืนครกของพวกเขาไอ้เศสวัดข้ามหัวไปตกลงห่างจากฐานประมาณ 100 เมตร เสียงระเบิดดังสนั่นฉันทันกับพีเทพต้องทรุดตัวลงหมอบข้างก้อนหิน ฉันทะโกนบอกพวกเราหยุดยิงเพื่อไม่ให้มันรู้ฐานที่ตั้งของเรา

ลูกแตกถูกยิงขึ้นมาเป็นระยะๆ ฉันทอาสาพีเทพพาพวกลงไปหยุดลูกแตกนั้นให้ได้ ตะวันลับขุนเขาไปแล้ว พวกเรายังไม่มีเสียชีวิตบาดเจ็บแม้แต่คนเดียว พีเทพเรียกผู้บังคับหมวดทุกคนมารับคำสั่ง.....

“คืนนี้ทั้งคืนอย่าให้มันผ่านฐานที่ตั้งของเราไปได้” พีเทพสั่งแล้วให้ฉันทกับเจ้าพงษ์พาพวกลงลุยพวกไอ้เศสทางปีกซ้ายและขวา ส่วนพีเทพยิงสกัดตรงไปยังขบวนรถยนต์ที่จอดนิ่งอยู่ตลอดเวลา ไม่ให้ทั้งช่วงให้นานเกินไป เดียวพวกมันจะเข้าใจว่าเราไม่มีกำลังอยู่ข้างบน พอรุ่งสางให้มุ่งตะวันตกข้ามเขาลงไปสู่แม่น้ำโขง เราจะสลายตัวข้ามโขงที่หมู่บ้านตรงข้ามกับบ้านม่วง บ้านหนองอำเภอยะคาน

ฉันทกับเจ้าพงษ์ เกียงกันลงปีกซ้าย-ขวา เพราะคนลงปีกซ้ายนั้นอันตรายกว่าทางขวา หลังปฏิบัติการเสร็จต้องข้ามถนนมุ่งตะวันตกหากลงปีกขวาปฏิบัติภารกิจแล้วก็ถอยเข้าป่าข้ามเขาไปได้เลย ต้องจับไม้สั้นไม้ยาวกัน ฉันทโคร้ายต้องลงไปลุยด้านปีกซ้าย แต่ชัยภูมิเหมาะแก่การลอบโจมตีมากกว่า มีก้อนหินเกะกะพอเป็นที่กำบังมากกว่า ลูกน้องของฉันทพร้อมที่จะลงปฏิบัติการ

ฉันทหันหน้ามาทางบ้านเรา ยกมือขึ้นเหนือศีรษะระลึกถึงองค์พระธาตุเชิงชุม พระองค์แสน ขอให้คุ้มครองในการปฏิบัติการครั้งนี้ เสียงลูกแตกก็ตกลง มาใกล้ฐานเข้าทุกที ฉันทและลูกน้องลงเนินเขาไปด้วยความระมัดระวัง 37 ชีวิต อย่างเท้าเจียบกริบ ดุจพยัคฆ์เตรียมขย่ำสมันน้อยให้เหลกคาอึ้งเลียบ

เรา รู้จักก้อนหินทุกก้อน ต้นไม้ทุกต้น หลับหินทุกหลืบ แม้จะอยู่ในความมืด พวกทหารรับจ้างไอ้เศสที่เคยรู้จักแต่เมื่อก่อนในมอรรคโค มันคงไม่เก่ง

กว่าพวกเรา ฉันทึกในใจอย่างนี้ ทุกฝั้วที่ย่างเข้าเผชิญหน้าข้าศึก

เสียงปืนทางเจ้าพงษ์ดังขึ้นก่อน พวกมันหันความสนใจไปทางด้านตะวันตกเกือบทั้งหมด เจ้าพงษ์โจมตีเป็นระยะ ๆ ไม่ปล่อยให้พวกมันยับตัวจากที่กำบังได้ พวกฉันเดินทางลงมาลอบประจบมันอยู่ข้างหลังแล้ว รอจังหวะให้มันถอนกำลังปิกขวาช้ามถนนมลุ่ปิกซ้าย เพื่อจัดการให้มันเด็ดขาด

ชั่วโมงหนึ่งผ่านไป แล้วพวกมันก็ยิงปิกหลักสู่ เสียงกระหึ่มของเครื่องรถไอดีตังมาแต่ไกล ดูจากแสงนํ้ารถคาดว่าจะมีอีก 5 คัน มันดิ่งโกล้เข้ามา ๆ แล้วก็หยุดห่างจากขบวนที่ถูกเราโจมตีประมาณ 800 เมตร ฉันจัดกำลังแบ่งเป็นสองส่วน พวกหนึ่งให้สกัดการเข้ามาสมทบของพวกมาที่หลัง อีกพวกหนึ่งเตรียมตลบหลังพวกข้างหน้า เสียงกลุ่มคนเดินมาจากด้านหลังโกล้เข้ามาเรื่อย ๆ ฉันสั่งให้พวกเราเตรียมพร้อมที่จะเข้าสู่

เสียงปืนของหมวดเจ้าพงษ์ดังถี่ขึ้น พวกปิกขวาของมันเริ่มถอนกำลังมาทีละคนสองคน เกือบสองยามแล้ว หากปล่อยให้พวกมันรวมกลุ่มได้แล้ว พวกเราคงลำบากแน่ ฉันตัดสินใจออกคำสั่งให้ 36 ชีวิต ไต่บังคับบัญชาลุยทันที

เราใช้ความได้เปรียบด้านภูมิประเทศเด็ดทุกชีวิตที่ขวางหน้าเสียงปืนดังสนั่นหวั่นไหว เสียงร้องครวญครางโอดโอยของพวกเดนมมนุษย์ที่เห็นแก่เงินยอมตัวเป็นทาสพวกผิวขาวนักล่าเมืองขึ้นมันเจ็บ มันตาย เราต้องฆ่ามัน ทั้งๆ ที่ไม่รู้จักซื้อเสียงเรียงนาม ไม่รู้ว่ามันมีลูกมีเมียกี่คน พ่อแม่ญาติพี่น้องของมันคงไม่รู้ว่ามันเอาชีวิตมาทิ้งที่นี้เพื่อเงิน การปะทะกันถึงขั้นประชิดตัวในความมืด ฉันไม่สนใจใครทั้งนั้น แม้แต่คนข้างตัว ปืนสะเต็นคู่ชีวิตของฉันทำหน้าที่จนปากกระบอกปืนแดงเหมือนมิไฟเผา มันเด็ดชีวิตแล้วชีวิตเล่า เพื่อเปิดทางข้ามถนนไปสู่ตะวันตก เพื่อข้ามเขา ข้ามโขงไปสู่แดนไทย

พวกเราทำงานได้สำเร็จตามแผน ข้ามถนนไปสมทบกับพวกเจ้าพงษ์

ได้สำเร็จ พวกมันสูญเสียนับร้อยแต่ฉันสูญเสียลูกน้องไป 8 คนเท่านั้น นอก
นั้นบาดเจ็บเล็กน้อย เสียงปืนที่ยิงจากข้างบนฐานก็เริ่มสงบลง แสดงว่าพีเทพ
เริ่มถอนกำลังออกจากฐานแล้ว

ใกล้รุ่งสางเข้ามาทุกที ฉันกับเจ้าพงษ์ตัดสินใจถอนกำลังเข้าป่าลึก
ปล่อยให้ไอ้เศษมนุษย์นั้นละเลงเลือดกันอยู่ในสมรภูมิแห่งนั้น.....สมรภูมิเลือด
ที่โหดเหี้ยมที่โหดร้ายที่สุดแก่พวกนักล่าเมืองขึ้นและทหารรับจ้างเดนมนุษย์
จากอาฟริกาเหนือ.....หากพระเจ้าของพวกมันมีใจเป็นธรรมเห็นแก่ความเป็น
อิสระของมวลมนุษยชาติจริงแล้ว พระองค์คงจะจิกหัวไอ้พวกนี้ทิ้งลงเหว แห่ง
นรกอเวจีไปตาม ๆ กัน

ฉันจับปืนมาตั้งแต่เป็นยุวชนทหารปีที่ 1 อายุ 13 ปี เพิ่งจะมีโอกาส
ได้ใช้มันอย่างคุ้มค่าตอนนี้แหละ ปืนมันคุ้มกันชีวิตเรา ปืนมันดับชีวิตพวกเดน
มนุษย์กระหายสงคราม กระหายดินแดน ในการต่อสู้ปืนคือพระเจ้าคุ้มครอง
ชีวิตของเราให้พ้นภัย

เราเดินทางมาถึงยอดเขาลูกหนึ่งก็สว่างพอดี ตะวันเริ่มฉายแสงพัน
แนวป่าและขุนเขา มองเห็นเมืองโพโนโงอยู่สุดสายตาทางด้านหลัง เราพัก
เหนื่อยตรวจสอบกำลังพลและรอพวกที่ล่าหลังขึ้นมาสมทบ

ใจฉันเป็นห่วงทั้งพีเทพ ทั้งครอบครัวลุงคำตันโดยเฉพาะอย่างยิ่งสอง
สาวผู้น่ารัก ผู้มีพระคุณต่อปากท้องของพวกเรา แต่ก็โล่งใจว่าหากมันยึดเมือง
โพโนโงไว้ได้ มันคงจะให้พวกทหารลาวเป็นผู้คุ้มครอง กำลังส่วนใหญ่ของ
มันคงมุ่งไปที่เมืองหลวงพระบางเพื่อยึดเอาเจ้ามหาชีวิตไว้เป็นเครื่องมือทาง
การเมือง

ในใจคิดไปไกลถึงท่านนายพลคำสิงห์ ผู้มีเลือดรักชาติอย่างแรงกล้า
กล่าวว่า.....ท่านจะหนีไปได้ไหมหนอ เมืองสิงห์เมืองนัง ที่มันสุดท้ายที่เป็นจุด
นัดพบอยู่ที่ไหนก็ยังไม่รู้.....มารู้สึกตัวเมื่อได้ยินเสียงของพีเทพตะโกนขึ้นมา

จากข้างล่าง ดีใจเป็นล้นพ้นที่พวกเราที่เข้ามาจากฝั่งไทยนั้นปลอดภัยทุกคน
พีทเพขึ้นมาสวมทาบพร้อมกับเสบียงกรังเพียบเพียงพอที่จะเดินทางต่อไป

พวกเราเดินทางต่อไปไม่นาน ก็ได้เสบียงกรังเพิ่มขึ้นอีกเป็นกวางหนุม
เขาของมันสวยงามมากมันเป็นฝีมือของพีทเพ ดินแดนเมืองลาวอุดมสมบูรณ์
ด้วยสัตว์ป่าและสัตว์น้ำ ต้นไม้ธรรมชาติที่ใหญ่โตกว่าบ้านเรามาก เข้าใจว่า ได้
พื้นดินคงจะอุดมไปด้วยแร่ธาตุนานาชนิด มีน้ำเล่าโอ้เคลถึงต้องยอมเสี่ยงต่อ
ภัยรตติยคชื่อเสียงของประเทศ ยอมทุ่มเทเงินทองและแม้กระทั่งชีวิตของพวกเขา
มันกลับมายึดครองประเทศลาวอีกครั้งหนึ่ง

ตกค่ำเราก็มายังหมู่บ้านเล็กๆ ประมาณ 20 หลังคาเรือนที่ตั้งอยู่
ริมฝั่งโขง เรากระจายกำลังเข้ายึดครองทุกครัวเรือนเพื่อความปลอดภัย ไม่มี
ใครกล้าขัดขืนแม้กระทั่งนายบ้าน ยิ่งรู้ว่าพวกเราเป็นทหารของเสด็จเพชรราช
เขายังดีใจให้การต้อนรับเต็มที่

ข่าวจากที่นี่เราไม่ได้อะไรเพิ่มเติมมากนัก นายบ้านและชาวบ้านบอก
ว่ายังเคยไม่เห็นทหารฝรั่งเศสล่องเรือทวนน้ำขึ้นมาเลย เคยเห็นแต่เรือเมล์
ฝั่งไทยที่ ทวนล่องน้ำไปมาระหว่างเมืองหนองคายกับเมืองล้านช้าง

แสดงว่าชาวบ้านที่นี่ไม่ได้รับข่าวคราวอะไรเกี่ยวกับสงคราม อยู่กัน
ไปอย่างขาดความสัมพันธ์กับโลกภายนอกจริง ๆ บ้านเมืองก็ไม่เคยสนใจกับ
เขาแม้แต่น้อย เข้าตรูวันรุ่งขึ้นพีทเพเรียกพวกทหารทั้งหมดก็มาประชุมกันที่
ริมแม่น้ำโขงเพื่อที่จะชี้แจงแผนงานข้างหน้าก่อนที่พวกเราจะจากไป ทหารลาว
ทุกคนไม่ยอมข้ามโขงไปกับพวกเรา พีทเพจึงมอบหมายให้ตำรวจผู้อาวุโสที่
สุดในหมู่ทหารลาวเป็นผู้ควบคุมกองกำลังส่วนนี้มุ่งหน้าขึ้นเหนือพบกันที่เมือง
สิงห์เมืองนัง ให้หลีกเลี่ยงการปะทะกับกองกำลังของฝรั่งเศสโดยไม่จำเป็น ให้
ส่งวนกระสุนทุกนัดเพื่อบำรุงชีวิตทั้งเครื่องบินแล้วกระจายกำลังเป็นกลุ่มย่อย
ซ่อนอาวุธอย่าให้ใครเห็น เพื่อความปลอดภัยจากการตามล่าของกองกำลัง

ฝรั่งเศส ผ่านไปบ้านไผ่เมืองใด ให้กระซิบบอกประชาชนหัวหน้าครอบครัว
ทุกคนรู้ว่า เราจะกลับมากู้ชาติลาวให้พ้นเงื้อมมือของฝรั่งเศสให้ได้

แล้วเราคนไทยเดนตายรวม 11 คน ก็โบกมืออำลาเพื่อนร่วมตาย
ชาวลาวผู้รักชาติ นั่งเรือข้ามโขงไปพร้อมด้วยน้ำตาที่ไหลอาบลงที่แก้มทั้งสอง
ข้าง.....

“อยู่ดีมีแรงแດ่ญาด่าน พบกันที่เมืองสิงห์เมืองนังเด้อ.” เสียง
ตะโกนไล่หลังมาจนเสียงนั้นขาดหายไป....น้ำโขง ยามนั้นน้ำเหนือกำลังไหลบ่า
สีแดงเสมือนเลือดไหลเขียวกราก เรื่องสองลำของชาวบ้านที่มาส่งพวกเราก็
ถึงฝั่งไทยอย่างปลอดภัย จันกระโดดขึ้นฝั่งไทยแล้วหันหน้าไปยังฝั่งลาว พึมพำ
ที่ริมฝีปากว่า “ลาก่อนสหายผู้รักชาติ”

ผาดงกระสุนสุตดินแดนไทยอย่างปลอดภัย แต่จันเกือบจะเอาชีวิตมา
ทิ้งที่บ้านหนอง เพราะจันป่วยเป็นโรคหิวาต์อย่างกะทันหันเห็นเดชบุญที่ชาวบ้าน
ที่นั่นเอาฝืนดิบที่เขาມີอยู่ มาปั้นเป็นก้อน ๆ ขนาดหัวแมลงวัน เสียบย่างไฟให้
จันกินกับน้ำร้อน จันถ่ายมาแล้ว 8 ครั้งทั้งคืนเกือบจะหมดแรงอยู่แล้ว กิน
ฝืนย่างไฟเข้าไปเป็นระยะ ๆ ทีละก้อนๆ เท่านั้นแหละ หยุดถ่ายกะทันหัน ค่อยมี
แรง ขึ้นมาเรื่อยๆ จนปกติ

ชาวบ้านบอกว่าที่นี่ไกลอำเภอ จะไปทำบ่อก็ไกล จะไปเซียงคานก็ไกล
ฝืนดิบนี้แหละเป็นยารักษาโรคห่า สรรพคุณมันเด็ดขาดจริง ๆ ทุกปีจะมีโรค
ห่านี้มาเยือนคร่าชีวิตชาวบ้านปีละ 5-10 คน เขาว่าโรคห่าที่จันเป็นนี้เป็นโรค
ห่าอย่างอ่อน ไม่รุนแรงนัก เพราะฝนมันตกลงบ้างมาแล้ว

พี่เทพเป็นผู้ดูแลจันตลอดเวลา ได้มอบปิ่นหนึ่งกระบอกพร้อมกระสุน
ให้เจ้าของฝืน ที่มาเล่นวิธีรักษาให้จัน จันไม่รู้จะกล่าวคำขอบคุณว่าอย่างไร
ที่ทุกคนเอาใจใส่จัน ขณะจันป่วย

พอหายป่วยพี่เทพก็พาพวกเรา เข้ามายังจังหวัดหนองคายเพื่อเฝ้า

เสด็จเจ้าเพชรราชที่ประทับอยู่ ณ ที่นั่นก่อนแล้ว เรากลับทูลท่านว่าจะต้องเดินทางขึ้นเหนือตามที่นัดหมายไว้กับ นายพลคำสิงห์แต่ตอนนี้ไม่มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางเลย ท่านก็ตอบเราว่า ท่านก็ไม่มีเงิน มีแต่ทองคำอยู่จำนวนหนึ่งซึ่งเป็นกองกลางรอให้คณะรัฐมนตรีมาพบกันก่อน จึงจะใช้มันได้ หากมีปิ่นติดไม้ติดมือมาท่านก็อนุญาตให้ขายได้เพื่อนำเงินมาใช้จ่ายในการเดินทางขึ้นไปอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย เก็บไว้ก็ใช้ทำสงครามไม่ได้ เป็นปิ่นเก่า สมัยสงครามโลกครั้งที่หนึ่งเสียส่วนมาก

เราพากันมุ่งขึ้นเหนือทางด่านอำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี ติดต่อขายอาวุธติดตัวตามหมู่บ้านต่าง ๆ ไม่มีใครกล้าซื้อมีแต่เขาบอกว่าทางอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลยนั้น มีคนต้องการมาก จึงตัดสินใจเดินทางข้ามภูฟ้าและภูหลวง เพื่อไปอำเภอเชียงคาน หนทางเดินลำบากมาก สัตว์ป่าชุกชุมเหมือนกับฝั่งลาว นาน ๆ จะได้ยินเสียงแปร่นของโขลงช้างครั้งหนึ่ง

พวกเราเดินทางกันวันหนึ่งเต็มๆ จึงมาถึงบ้านธาตุ กึ่งกลางทางระหว่างจังหวัดเลยกับอำเภอเชียงคานริมฝั่งแม่น้ำโขง คำวันนั้นพี่เทพจัดการขายปิ่นให้เราได้หลายกระบอก เพราะกำนันตำบลนั้นเป็นญาติกับพี่เทพ ปิ่นสะเต็นคู่ชีวิตของฉันพร้อมกระสุนอีก 120 นัดขายได้ 1,200 บาท

เมื่อมีเงินติดไม้ติดมือกันแล้ว ความคิดถึงบ้านก็เกิดขึ้น ทุกคนอยากจะกลับไปเยี่ยมบ้านก่อนขึ้นเหนือ ส่วนฉันเองเมื่อมุ่งหน้าออกจากบ้านแล้วก็อยากจะทำงานนั้นให้บรรลุเป้าหมายเสียก่อน เป้าหมายสำคัญขณะนั้นคือ การเข้าร่วมขบวนการกู้ชาติลาวอีกครั้งหนึ่ง เขาเหล่านั้นจากไปแล้ว นัดหมายกับพี่เทพว่าอย่างไรฉันไม่รู้ด้วย 2 วันต่อมาพี่เทพก็ชวนฉันเข้าไปที่อำเภอเชียงคาน เพื่อหาข่าวจากฝั่งลาวให้รอบคอบเสียก่อน

เชียงคานเป็นอำเภอขนาดกลาง บ้านเรือน ผู้คนหนาแน่นพอควร ผู้คนอาชีพทำนาทำไร่และหาปลา แม่น้ำเลยไหลลงแม่น้ำโขงตอนเหนืออำเภอ

เล็กน้อยที่นั่นเป็นแหล่งปลาชุมมาก ลูกชายเจ้าของบ้านที่ฉันพักกับพี่เทพนัน อายุรุ่นราวคราวเดียวกับฉัน เขาเป็นนักหาปลาที่เก่งกาจคนหนึ่ง ขณะนั้นทั้งแม่น้ำเลยและแม่น้ำโขงกำลังขึ้นมาถึงกลางฝั่งพอดี เขาก็ชวนฉันไปหาปลาด้วยกัน เครื่องมือหาปลาของเขาก็มีลูกน้ำเต้าแห้ง 6-7 อัน มีเบ็ดขนาดใหญ่ ผูกติดน้ำเต้าอยู่ สายเบ็ดยาวประมาณคืบเศษ ๆ

เรือลำเล็กพาเราสองคนทวนน้ำขึ้นไปยังปากน้ำเลย ตามทางก็เก็บเอาลูกมะเดื่อสุกที่ตกอยู่โคนต้นข้างฝั่งโขงมาเกี่ยวเข้ากับเบ็ดล่อปลาเขาบอกว่า จะขึ้นไปปล่อยน้ำเต้าเหล่านี้ จากปากน้ำเลย แล้วพายเรือตามดูพวกปลาใหญ่ที่มากินผลมะเดื่อ ที่เราเอาเกี่ยวไว้กับเบ็ด พอมันติดเบ็ด มันจะพาน้ำเต้าข้างบนผุดขึ้นผุดลงในน้ำ พอมันเหนื่อยเราก็ไปดึงเอาน้ำเต้าขึ้นมาพร้อม ปลาจริงอย่างที่เขาว่า วันนั้นเราได้ปลาตัวป้อม ๆ โตเท่าปลาเค้าบ้านเราทุกเบ็ดเว้นแต่น้ำเต้าลูกหนึ่งถูกปลาดึงลงไกลงแม่น้ำโขง เขาจะพายตามไปเอาฉันต้องยกมือไหว้ขอร้องให้เขาทิ้งเต้านั้นเสียเพราะกระแสน้ำมันน่ากลัวมาก

เขาหัวเราะเยาะฉัน ซึ่งฉันเองก็ยอมรับว่าเคยแต่หาปลาตามหนองน้ำไม่เคยพายเรือหาปลาลักษณะนี้

ฉันสนุกกับเพื่อนใหม่ที่นี้ได้ 3-4 วัน อยู่มาวันหนึ่งฉันไปที่ท่าเรือ ได้ยินพวกเรือเมล์ที่เขามาจากจังหวัดลำนช้าง (เมืองปากลาย)คุยกันว่า ขณะนี้ที่จังหวัดลำนช้าง กำลังประกาศรับสมัคร 20 ตำแหน่งรับสมัครความรู้มัธยมปีที่ 3 เท่านั้น

ฉันเกิดความคิดอยากจะหาเงินเพิ่มเติมเพื่อเดินทางขึ้นเหนือเรามันสำเร็จมัธยมปีที่ 6 คงจะมีดีกรีกว่าพวกชั้น ม.3 เป็นแน่ หากได้ทำงานเป็นเสมียนในศาลากลางจังหวัด มันคงจะไ้ดี พวกเดินเรือบอกว่าอีก 2 วัน เขาจะ ขึ้นไปส่งเมล์และข้าวสารที่จังหวัดลำนช้างอีกครั้งหนึ่ง ฉันเอ่ยปากขอเดินทางไปกับเขาด้วย เขาบอกว่าไม่ขัดข้อง แต่ต้องช่วยกันถ่อเรือก็แล้วกัน เย็น

วันนั้นฉันกลับบ้านพักไม่พบกับพี่เทพ เห็นแต่จดหมายที่เขียนทิ้งเอาไว้ว่าจะเข้าไปอุรจังหวัดเลย อีก 2-3 วันจะกลับ

คนเรานั้น เมื่อพรหมลิขิตมันจะหักมุมก็มีอันเป็นไปก่อนเรือเมล์จะเดินทางขึ้นทางเหนือ เจ้าของเรือได้มาหาที่บ้านพัก บอกว่าพรุ่งนี้จะออกเดินทางแล้วจะไปด้วยกันไหม พี่เทพก็ยังไม่กลับ ฉันตัดสินใจตอบตกลงทันที ฉันเขียนจดหมายทิ้งเอาไว้บอกพี่เทพว่า หากไม่เป็นผลตามที่ฉันตั้งใจ ก็จะไปทางเลย ขึ้นไปอำเภอเชียงของเลยทีเดียวนะ

เธอดูแผนที่ประเทศไทย จะเห็นว่า ระยะทางอำเภอเชียงคานไปยังจังหวัด ล้านช้างนั้น ไม่ไกลนัก แต่เธอรู้ไหมว่าฉันเดินทางตั้ง 6 วันเต็มๆ เรือที่ใช้เดินทางนั้นเป็นเรือกะแซงถ่อด้วยไม้ยาวประมาณ 8 เมตร ท้องเรือลึกลับบรรทุกข้าว สาร สินค้าขนานชนิดพร้อมด้วยถุงเมล์ ใช้คนถ่อข้างละ 2 คน นายท้าย 1 คน มีผู้โดยสารเพียงคนเดียวคือฉันเวลาจอดพักค้างคืนตามหมู่บ้านริมฝั่งโขง ก็มัดหัวเรือติดกับต้นไม้ไว้ บางคืนก็แหวะค้างตามทับร้างของชาวไร่ริมฝั่งโขง

พอเรือออกเดินทางได้คืนที่ 3 เท่านั้นแหละ ฉันเริ่มจับไข้ เจ้าของเรือบอกว่าเป็นไข้จับสั่น ต้องออกกำลังบ้างฉันก็ออกมาช่วยเขาถ่อเรือ เพื่อบำบัดอาการไข้ แต่มันก็ช่วยอะไรได้ไม่มากนัก เพราะไม่มีหยูกยาแก้ไข้กินเลย

ฉันถึงจังหวัดล้านช้าง พร้อมด้วยสังขารที่อ่อนระโหยด้วยพิษไข้ เข้าของเรือนำไปฝากเจ้าอาวาสวัดเหนือ เพื่อให้ฉันพักรักษาตัวที่นั่น เจ้าอาวาสท่านชื่อนายน้อยท่านเป็นเจ้าคณะจังหวัดล้านช้างด้วย พอท่านรู้ว่าฉันจบมัธยมศึกษาปีที่ 6 จะมาสมัครเรียนที่นี่ ท่านดีใจมากที่จะได้มีคนมาช่วยสอนภาษาไทยให้พระเณรที่วัด พระเณรส่วนมากเป็นคนลาว ไม่เคยเรียนภาษาไทยมาก่อน หนังสือเกี่ยวกับธรรมะก็เป็นภาษาไทย พระเณรอ่านไม่รู้เรื่องได้แต่ท่องบ่นตาม คำบอกไปเรื่อย ๆ พระเณรทุกคนก็ช่วยเหลือฉันทุกจุด

พอตอนบ่ายฉันจับไข้ พระก็ช่วยกันต้มรากไม้แก้ไข้ เณรก็ช่วยนวดเฟ้น ประคบด้วยผ้าชุบน้ำเย็น ตอนเช้า ๆ หลังจากพระเณรฉันอาหารเสร็จแล้ว ฉันก็ช่วยสอนหนังสือไทยให้

ฉันเพิ่งจะรู้ว่า ฉันเป็นคนสะเพร่า ไม่รอบคอบก็เมื่อตอนฉันไปสมัครงานที่ศาลา กลางจังหวัด เขาไม่ยอมรับสมัคร เพราะฉันเองอายุยังไม่ครบ 18 ปีบริบูรณ์ ยังขาดอยู่ตั้ง 10 เดือน

ฉันหมดกำลังใจ อาการไข้ก็น่าเจ็บขึ้น วันหนึ่งถึงกับแพ้ พระเณรช่วยกันนวดเฟ้นและต้มน้ำร้อนให้กิน พอสาบไข้ก็ยกถ้วยน้ำร้อนที่กำลังร้อนๆ ขึ้นชดน้ำร้อนลวกตั้งแต่คางจนถึงหน้าอกและท้อง พระเณรต้องพากันส่งโรงพยาบาลให้หมอเอายามาถอนพิษน้ำร้อนทาให้ และให้ยาควินินแก้ไข้จับสั่นมากินด้วย อาการไข้จึงค่อยทุเลาลงเรื่อย ๆ

เช้าวันหนึ่ง หลังจากพระเณรฉันอาหารเรียบร้อยแล้วฉันเข้าไปกราบท่านมหาน้อย เรียนกับท่านว่า อยากจะขึ้นไปเมืองเหนือเพราะวันก่อนนั้น ได้พบกับนายทหารลาวคนหนึ่งชื่อ คักดี หนึ่งอ้วน(ร.ต.อ้วน รัตติกุล) ซึ่งแตกหนีฝรั่งเศสลงมาจากเมืองหลวงพระบาง เขาเล่าให้ฟังว่าฝรั่งเศสเข้ายึดเมืองหลวงพระบางแล้ว ไม่มีการต่อสู้กันเลย เพราะเจ้ามหาชีวิตทรงห้ามไว้ไม่ให้ต่อต้าน รับสั่งมาให้ทหารลาวทุกคน สงวนกำลังและอาวุธไว้ นายพลคำสิงห์ก็ถอนกำลังอาวุธพร้อมด้วยทหารที่จงรักภักดีหลายร้อยคนมุ่งขึ้นเหนือไปยังเมืองสิงห์เมืองนัง ส่วนคักดี หนึ่งอ้วนจะมุ่งลงใต้เพื่อประสานงานกับเสด็จเจ้าเพชรราช

งานภูชาติของคนลาวครั้งใหม่ กำลังจะเริ่มขึ้นอีก เขาบอกให้ฉันเดินทางขึ้นเหนือสมทบกับกองกำลังของนายพลคำสิงห์ ฉันก็เล่าให้เขาฟังว่า พวกเราทราบคำสั่งนี้จากนายพลคำสิงห์แล้ว ตั้งแต่ก่อนท่านจะขึ้นไปเมืองหลวงพระบาง.....

ฉันเล่าเรื่องต่างๆ ให้ท่านมหาน้อยฟังอย่างละเอียด ท่านมหาน้อยก็บอกกับฉันว่า อย่าอยู่เลยที่ลำนช้าง เพราะทราบข่าวจากวิทยุกระจายเสียงว่า ฝรั่งเศสมันกำลังบีบให้รัฐบาลไทยคืนดินแดนทั้งหมดที่ไทยเรายึดได้เมื่อสงครามอินโดจีน มีจังหวัดลำนช้าง จำปาศักดิ์ เสียมราช พระตะบอง ทางอังกฤษก็บังคับให้คืนกลันตัน ตรังกานุ ไทรบุรี และเซียงตุง ถ้าไทยเราคืนเขาเมื่อใดท่านก็คงจะกลับไปอยู่วัดราชนัคดาที่กรุงเทพาตามเดิม

เป็นคราวโชคของ ฉัน ที่จะได้เดินทางต่อไป วันหนึ่งหลังจากเพลเสร็จ ท่านมหาน้อยเรียกเข้าไป พบแล้วบอกว่า เมื่อเช้านี้ผู้ช่วยสรรพสามิตจังหวัดจันทบุรีสืบทว่าเชือก ขนสัมภาระเดินทางไปยังจังหวัดน่าน เพื่อรับตำแหน่งใหม่ที่นั่น

ถ้าอยากจะไปก็ให้รีบออกเดินทาง จะทันขบวนช้างก็จะค่าพอดี เพราะช้างมันเดินช้ากว่าคนมาก

ฉันถามท่านเพื่อความแน่ใจเกี่ยวกับการเดินทางอีกครั้งหนึ่ง ท่านรับปากว่าทันแน่ พร้อมกับเขียนจดหมายฝากฉันไปยังผู้ช่วยสรรพสามิตจังหวัด ฉบับหนึ่ง ฉันเตรียมตัวออกเดินทางทันทีด้วยความมั่นใจ ตามรอยช้างไปเรื่อยๆ พอพลบค่ำก็ตามทันกองคาราวานช้างพอดี ฉันเข้าไปกราบขอเดินทางร่วมด้วย พร้อมยื่นจดหมายของท่านมหาให้ ท่านก็ยินยอมโดยไม่ชักถามแต่ประการใด

ฉันมีเรื่องสนุกๆ จะเล่าสู่เธอฟังเกี่ยวกับการเดินทางครั้งนั้น.....เหมือนกับเดินทางในดินแดนมหัศจรรย์ ตามเนินเขาเดินเต็มไปด้วยเห็ดธรรมชาติ ดอกโตเท่าชามดักแด้ หน่อไม้วับใหญ่ หน่อเดียวก็กินอิ่ม อุดมสมบูรณ์ไปด้วยอาหารป่า หน่อหวาย สัตว์ป่าที่ไม่กลัวคน หมิควายตัวใหญ่ๆ เดินดุ่มๆ หลีกทางให้คน ถ้าเธอมาเห็นคงเก็บไปเล่าให้คนที่บ้าน 3 วันไม่จบ มันประหลาดทั้งสัตว์ พืช และมนุษย์ที่อาศัยอยู่แถว ๆ นี้

เรื่องประหลาดที่สุดคือ ในวันที่ 4 ของการเดินทาง เราพากันเดินทางมาถึงหมู่บ้านใหญ่แห่งหนึ่ง ชื่อว่าตำบลเมืองทุ่ง ท่านผู้ช่วยสรรพสามิตจังหวัด ก็พากองคาราวานเข้าไปพักที่บ้านกำนัน พอดูคณะของเราขึ้นไปบนบ้านกำนันฉันทน์เกือบจะช็อคตายเมื่อเหลียวไปเห็นหญิงสาวคนหนึ่งถือขันเงินใหญ่ใส่เหล้ากลานด้ามเตี้ยมเอามาตั้งเพื่อต้อนรับคณะของเรา นุ่งผ้าถุงลายขวิดแต่ท่อนบนเปลี่ยนหมด ฉันทน์จึงดูแทบตาไม่กะพริบเพราะไม่เคยเห็นนมสาวสวยเช่นนี้มาก่อนเลยในชีวิต

กำนันยังไม่กลับจากปล่อยช้าง เมียกำนันก็ไปไร่ สาวเจ้าที่เป็นลูกสาวต้องนั่งรับแขกหน้าตาเฉย

ไม่สะดุ้งสะเทือนต่อสายตาหนุ่มอย่างฉันทน์ที่กำลังจ้องอย่างไร้มารยาทคุยกับชาวบ้านเขาได้ความว่า ที่นี่หากแต่งงานแล้วจะปล่อยหน้าอกทันที ลูกสาวกำนันคนนี้ก็เพิ่งแต่งงานได้เพียงอาทิตย์เดียว นมเต้าก็ยังเหมือนกับเมื่อยังเป็นสาวและสวยกว่าสาวบางคนเสียด้วยซ้ำไป.....ฉันทน์ไม่ได้เสาะแสวงหาคุณะ! มันมาดำตาฉันทน์เองจึงเก็บมาเล่าสู่เธอฟัง

สิ่งที่น่ารำคาญที่สุดในการเดินทางคือ เจ้าตัวหากกับเจ้าช่างน้อย เจ้าหากหรือเราเรียกกันว่า ปลิงบก มันจะอาศัยอยู่ตามใบไม้ พอคคนหรือสัตว์ผ่านไป มันจะสปริงตัวเกาะทันที แล้วจะคืบเข้าไปเกาะกินเลือดตามซอกขา แขน และใบหู กว่าจจะรู้สึกตัวมันกินเสียจนอึดแล้ว วันๆ หนึ่ง ต้องเสียเลือดกับเจ้าพวกนี้มีใช่น้อย

คนแถวนี้พอลงจากบ้าน เขาก็จะมีกระบอกไม้ไผ่เล็ก ๆ ใส่ปูนขาวและยาฉุน ไม้เล็กๆ ยาวๆ เสียบไว้ เมื่อหากโอดมาเกาะเขาจะใช้ไม้นี้จิ้มนำปูน ผสมยาฉุน สะกิดออกทันที ความรู้สึกของคนแถวนี้ไวมาก ส่วนฉันทน์ไม่รู้สึกละเมื่อ เวลามันโอดมาเกาะเลยถูกมันกินเลือดทุกวัน

ส่วนเจ้าช่างน้อยนั้น เวลาเดินทาง มันจะวิ่งวนเวียนซุกซนอยู่รอบ ๆ

ตัวแม่ของมัน บางทีมันก็หายไป ทำให้แม่มันเป็นห่วงต้องยืนรอจนกว่ามันจะกลับมา ทำให้การเดินทางล่าช้า เมื่อช้างหยุดคนก็ต้องหยุด เพราะข้าวของนั้นอยู่บนหลังช้าง ความรู้ช้างเองก็ขึ้นอยู่กับอยู่เสมอเกี่ยวกับเจ้าช้างน้อยที่ซุกซน

ที่ตำบลเมืองทุ่งนี้ มีช้างอยู่หลายร้อยเชือก เขาวัดความมั่งคั่งกันด้วยจำนวนช้าง หมดฤดูใช้งานแล้ว เขาก็จะปล่อยเหมือนวัวควายบ้านเรา ปล่อยให้มันหากินใบไม้ตามร่องลำห้วยมันจะไม่หากินไกลกลับไปกลับมาตามรอยเดิมของมัน ฉะนั้น เมื่อเวลาเจ้าของจะไปเอามาใช้งานก็จะเริ่มต้นตามที่จุดปลดปล่อยก็ตามรอยของมันไปอีกไม่นานก็จะตามตัวมันพบ

เราเดินทางมาได้ 6 คืน วันที่ 7 ก็เข้าถึงตัวอำเภอสา จังหวัดน่าน ความรู้ช้างก็ปลดข้าวของลงจากหลังช้างเตรียมเอาขึ้นรถยนต์ต่อไปยังตัวจังหวัด ฉันลืมเล่าสู่เธอฟังว่าท่านผู้ช่วยสรรพสามิตจังหวัดมีลูกเล็กๆ อยู่สองคนชื่อ ยายอ้อย และตาอ้วน อายุ 9 กับ 7 ขวบ ระหว่างเดินทางท่านมอบหน้าที่ให้ฉันดูแล เด็กทั้งสองชอบฉันมากเรียกฉันว่าพี่ทุกคำ ฉันก็รักเหมือนน้องแท้ๆ จนท่านเอ่ยปากชวนให้ฉันไปอยู่ด้วยและจะรับเป็นบุตรบุญธรรมด้วย ท่านยังบอกว่าเมื่ออายุครบ 18 ปีบริบูรณ์ จะสนับสนุนให้เข้ารับราชการที่แผนกสรรพสามิตด้วยกัน ฉันกราบเรียนท่านถึงความจำเป็น ที่ฉันต้องเดินทางมุ่งเหนือ ท่านก็เห็นใจจึงให้ฉันแยกทางกับท่านที่นี่ ฉันฟังจะเห็นทางหลวงแผ่นดินลาดยางมะตอยครั้งแรกในชีวิตที่นี่แหละ ท่านบอกว่าถ้าจะรอรถยนต์ มีวิ่งระหว่างน่านกับเด่นชัยวันละเที่ยวสองเที่ยวถ้าจะเดินต่อไปก็จะใช้เวลาเดินทาง 2 คืน เท่านั้น วันที่ 3 ก็ถึงเด่นชัยประมาณ 5 โมงเช้า ทนรถไฟขึ้นเหนือ... และล่องใต้พอดี

ฉันตัดสินใจเดินต่อไปเพื่อประหยัดเงินไว้ใช้คราวจำเป็น มันเป็นการเดินทางอันยาวไกลที่สุดในชีวิตของฉัน ในที่สุดฉันก็ถึงจุดหมายที่ฉันตั้งใจไว้คือ สถานีเด่นชัย จังหวัดแพร่

ถึงสถานีเด่นชัยเกือบ 5 โมงเช้า ในวันที่ 3 ของการเดินทาง ยังมีเวลาอีกประมาณชั่วโมงเศษ รถไฟจากเชียงใหม่และพิษณุโลกจะมาถึง ชื้อข้าว กินเสร็จแล้วฉันก็นั่งรอที่สถานีรถไฟ ที่นี่เป็นที่ตัดสินใจครั้งสุดท้ายว่าฉันจะเปิดทางชีวิตใหม่ หรือเดินทางไปสู่ชีวิตเก่าที่เมืองลาว

ฉันตัดสินใจไม่ถูก หนทางใหม่ยังไม่ไกลและเนิ่นนานส่วนหนทางเก่านั้น ทุกสิ่งทุกอย่างกำลังรออยู่ พี่เทพ ท่านนายพลคำสิงห์ และเพื่อนๆ ทหารลาวผู้รักชาติคงจะรอฉันอยู่ คำมั่นสัญญาที่ให้กันไว้ก่อนจะจากกันนั้น เป็นสัญญาของลูกผู้ชายชาติทหาร อนาคตนั้นแม้จะไม่สดใสนัก แต่ก็น่าเสี่ยง แต่เมื่อนึกถึงเธอและน้อง ๆ ทุกคนกำลังเรียนหนังสืออยู่ ก็ทำให้เปลี่ยนใจ เงินพันกว่าบาทที่พกอยู่ในกระเป๋านี้คงจะพอสำหรับหาที่เรียนต่อเพื่อที่จะมีโอกาสศึกษาต่อไปที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่ฉันใฝ่ฝันมานานได้ที่อยู่อาศัยก็ยังมีน้ำเวียงอีกคน ที่พอจะให้อาศัยอยู่ได้

เสียงหวูดรถไฟดังมาจากเหนือ ผู้คนที่นั่นร้องบอกกันว่า รถไปพิษณุโลก มาแล้ว ฉันก็ตัดสินใจครั้งสุดท้าย เข้าไปซื้อตั๋วไปพิษณุโลกทันที

คืนนั้นที่สถานีรถไฟพิษณุโลก ฉันนอนไม่เป็นอันหลับเพราะพวกคนรถไฟมาตรวจไล่ไม่ให้นอนที่สถานีถึงสามครั้ง ฉันต้องยกมือไหว้ขออนอน โดยโกหกเขาว่าไม่มีเงินค่าโรงแรมมีแต่ค่ารถไฟจะกลับบ้านที่กรุงเทพฯ

ฉันนั่งคิดถึงหนทางอันยาวไกลว่าจะได้ปริญญาเอามาเปรียบเทียบกับหนทางเดิมที่มีลู่วางค่อนข้างจะคลุกเคล้าด้วยกลืนควาเลื้อดและดินปืน แต่ฉันก็เคยชินกับมันมาแล้ว นึกถึงเพื่อน ๆ ที่กำลังเรียนหนังสือที่กรุงเทพฯ จิตใจของฉันก็หวนกลับเข้ากรุงเทพฯ .

เช้าตรู่วันนั้นฉันยังลังเลใจว่า จะตีตัวลงกรุงเทพฯ หรือตีตัวกลับขึ้นไปเชียงใหม่ เพื่อเดินทางต่อไปยังอำเภอเชียงของ

เสียงของหนุ่มสาวคู่หนึ่งข้างๆ ยืนลังลังกัน ฝ่ายหญิงเอ่ยขึ้นว่า “พี่

ตั้งใจเรียนให้จบปริญญาเร็ว ๆ นะ มะลิจะคอยพี่ แล้วเราจะแต่งงานกัน” คำพูดนั้น เจาะลึกเข้าไปในหัวใจฉัน ทำให้ฉันตัดสินใจเข้าตีตัวลงมากรุงเทพฯ คำพูดของผู้หญิงที่ชื่อเหมือนเธอนั่นแหละที่ทำให้ฉันตัดสินใจบุกเบิกเส้นทางใหม่ของชีวิต หันหลังให้กับกลิ่นคาวเลือดและเสียงปืน ตลอดทั้งสหายร่วมรบในแดนไกลโพ้น

ฉันเขียนจดหมายฉบับนี้ยาวเป็นพิเศษ ก็เพราะอยากให้เธอได้รู้เรื่องราวชีวิตของฉันในช่วงเวลาที่เรากันเกือบปีโดยละเอียด เธออ่านมันจบแล้วหวังว่าเธอคงเข้าใจฉันดีกว่าเดิม เธออย่าลืมว่า เจ้าของจดหมายยังมีเธออยู่ในทุกห้องของหัวใจมิได้มีใครอื่นเข้ามาซ้อนเร้นอยู่แม้แต่คนเดียว

ฉันจะตั้งใจเรียนให้จบ เพื่ออนาคตของเราแล้วเราจะได้แต่งงานกัน.....

แต่ถ้าหากเจ้ามาเลเรียโรคภัยไม่ปราณีฉัน ความหวังของฉันคงจะดับสูญลงเป็นแน่ ขณะที่เขียนจดหมายอยู่นี้ ก็เริ่มมีอาการจับไข้มือสั่นขึ้นมาเล็กน้อยแล้ว ฉันต้องจบจดหมายลงแต่เพียงแค่นี้ เพื่อกินยาและนอนพักผ่อนห่มผ้าให้หายหนาวสั่น กว่าจะลุกได้อีกครั้งก็คงตกเย็นนั่นแหละ ขอให้พระเจ้าคุ้มครองเธอ

จากคนที่รักเธอสุดหัวใจ

ภาคผนวก

เหตุการณ์ระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 เยอรมันนีย้ายได้การนำของ ฮิตเลอร์ ฮิตเลอร์ ได้กรีธาทัพอันเกรียงไกรลุยประเทศรอบข้างของตนเรียบร้อย แล้ว ก็พุ่งหัวเข้าสู่ฝรั่งเศส ฝรั่งเศสได้ยอมจำนนเมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2483 นายพล เดลโกล หนีไปตั้งรัฐบาลพลัดถิ่นที่ประเทศอังกฤษ ฝรั่งเศสนั้นมีรัฐบาลวิชีปกครองภายใต้การนำของเยอรมันนี ส่วนเมืองขึ้นของฝรั่งเศสในเอเชีย ได้แก่ ลาว เขมร ญวน ฝรั่งเศส ยังส่งข้าหลวงใหญ่มาปกครองอยู่เช่นเคย รัฐบาลไทยเห็นโอกาสจึงได้ฉวยโอกาสพูดเรื่องดินแดนฝรั่งเศสยึดจากเมืองไทย เมื่อสมัยรัชกาลที่ 5 แต่ข้าหลวงใหญ่ของฝรั่งเศสที่ประจำอินโดจีนไม่ยอมเจรจา ด้วย ส่งทหารญวนและมอรวอคโคเข้าประชิดชายแดนไทยเข้ายังกำแหงต่างๆ นาๆ ลอบทำร้ายคนไทยตามชายแดน ส่งทหารเข้ามาล่าแดนบ้าง จอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรีและ

ผู้บัญชาการทหารสูงสุด อุดรชนไม่ได้ จึงได้ตัดสินใจทำสงครามต่ออินโดจีน
ฝรั่งเศสทันที

กองทัพไทยทั้งบก เรือ อากาศ ได้เปิดฉากรุกแบบสายฟ้าแลบมุ่งข้าม
แม่น้ำโขงให้เร็วที่สุด ชั่วกาลเวลาเพียงเล็กน้อย กองทัพไทยก็ยึดพระตะบอง,
เสียมราช, จำปาศักดิ์, และล้านช้างไว้ได้ในกำมือคนไทยทั้งประเทศอีกเต็ม
สนับสนุนให้กองทัพไทยเร่งมือ “ข้ามโขงไปสู่แคว้นไทย” แต่ยังไม่ทันข้ามโขง
ญี่ปุ่นมหาอำนาจแห่งเอเชียก็ยื่นมือเข้ามาโกล่เกลี่ยให้ยุติสงครามกัน ไทยก็ได้
ดินแดนบางส่วนที่เสียไปให้ฝรั่งเศสกลับคืนมา

โลกของเราขณะนั้นได้แตกเป็นสองฝ่าย กระทำสงครามต่อกัน ฝ่าย
อักษะได้แก่ เยอรมันนี ญี่ปุ่น และอิตาลีฝ่ายสัมพันธมิตรได้แก่ อังกฤษ ฝรั่งเศส
รัสเซีย จีน ส่วนอเมริกานั้นยังไม่ได้โดดเข้าสงครามอย่างจริงจัง.....จน
กระทั่ง.....

7 ธันวาคม 2484 กองทัพพระจักรพรรดิ ภายใต้การนำของ
นายพลโตโจ ได้ตัดสินใจส่งกองเรือรบและเรือบรรทุกเครื่องบินเข้าถล่มฐาน
ทัพเรือเฟิร์ล ฮาเบอร์ ของสหรัฐที่ตั้งอยู่กลางมหาสมุทรแปซิฟิก ย่อยยับ
เรือรบถูกจมหลายลำ ที่เหลือก็ต้องซ่อมแซมอีกนาน ต่างฝ่ายต่างประกาศ
สงครามต่อกัน สหรัฐอเมริกันได้เริ่มกระโดดเข้าสงครามอย่างเปิดเผย เข้า
กับสัญญาที่ว่า “ไม่เห็นโลงศพ ไม่หลั่งน้ำตา”

8 ธันวาคม 2484 กองทัพพระจักรพรรดิ แห่งดินแดนอาทิตย์
อุทัยได้ขยายแนวรบกว้างออกอีก โดยยกพลขึ้นบกที่ไทย มลายู สิงคโปร์ ชวา
และฟิลิปปินส์ การที่เข้ายึดเกาะชวานั้น เท่ากับญี่ปุ่นมีคู่สงครามเพิ่มขึ้นอีก
หนึ่งคือ ฮอลันดา ทางด้านเมืองไทยนั้นได้รับการต่อต้านอย่างเหนียวแน่น
ที่สงขลา และประจวบคีรีขันธ์ทหารไทย ตำรวจ และแม้แต่ยุวชนทหาร
ตัวเล็ก ๆ ก็จับปืนพลีชีพสู้ญี่ปุ่นผู้รุกราน กว่าจะมีการตกลงหยุดยิงต่าง

ฝ่ายต่างก็สูญเสียมากมาย ทางด้านญี่ปุ่นนั้นสูญเสียมากกว่าเพราะคิดว่าประเทศไทยเป็นแค่ทางผ่าน เท่านั้น เมื่อมีการเจรจาหยุดยิงกันแล้วทหารญี่ปุ่นก็หลังไหลเข้าไทย ทุกด้าน พร้อมทั้งฉวยโอกาสยึดทรัพย์สินและกวาดจับคนของประเทศคู่สงครามกับตน เป็นเชลย

ทางด้านทวีปยุโรปนั้น อิตาลีได้เปิดแนวรบมุ่งจะปราบหมีขาว (รัสเซีย) ให้อยู่หมัด แต่ไม่สามารถจะเข้าปกครองทั้งประเทศได้ ทหารเยอรมันไม่มีโอกาสเหยียบมอสโคว์ได้เหมือนกับทหารของนโปเลียน มหาราช

11 ธันวาคม 2484 รัฐบาลไทยได้ลงนามยินยอมให้กองทัพญี่ปุ่นใช้ดินแดนไทยเป็นฐาน เพื่อให้กองทัพญี่ปุ่นมุ่งตะวันตกสู่พม่าและอินเดียต่อไป

21 ธันวาคม 2484 ญี่ปุ่นได้ชักชวนให้ไทยลงนามในสัญญาพันธมิตร(ร่วมรบ) ต่อหน้าองค์พระแก้วมรกต โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน(ข้อ 4) แห่งสัญญามีใจความว่า “ในกรณีสงครามที่จะกระทำร่วมกันแต่ละประเทศรับรองจะไม่ทำสัญญาสงบศึกหรือ สันติภาพ นอกจากที่จะได้ทำความตกลงร่วมกันโดยสมบูรณ์” โบนัสของสัญญานี้ รัฐบาลได้รับดินแดนที่เสียไปให้อังกฤษกลับคืนมาได้แก่ ไทรบุรีและตรังگانู ด้านเหนือ นั้น กองทัพไทยก็ได้เข้ายึดชานเลตท(เชียงตุง) มาไว้เป็นของตน ทางด้านเศรษฐกิจการคลังนั้น ญี่ปุ่นได้บีบให้รัฐบาลลดค่าเงินบาทให้เหลือ 1 บาท เท่ากับ 1 เยน ญี่ปุ่น พร้อมกันนั้นได้บังคับกู้เงินเยนพิเศษจากรัฐบาลไทยอีกหลายร้อยล้านบาท เพื่อใช้ในการทำสงคราม ทางด้านยุโรปนั้นทหารเยอรมันหลายแสนคนยังจมปลักอยู่ในที่แนวรบด้านรัสเซีย อังกฤษและอเมริกันได้จับมือกันฟื้นฟูอำนาจทางทหารอย่างขมุกขมัว

25 มกราคม 2485 รัฐบาลไทยเพิ่งจะตื่นประกาศสงคราม กับอังกฤษ อเมริกัน หลังจากญี่ปุ่นยึดทรัพย์สินและกวาด ต้อนคนผิวขาวไปเป็นเชลยจนหมดสิ้น คำประกาศสงครามมีดังนี้ “โดยที่ฝ่ายอังกฤษและ

สหรัฐอเมริกาได้ทำการรุกรานประเทศไทยเป็นลำดับ โดยส่งทหารเข้า
 ลำเซตแดนบ้าง เข้ามาบ้าง และโดยเฉพาะอย่างยิ่งได้ส่งเครื่องบินลอบ
 เข้ามาทิ้งระเบิดบ้านเรือนราษฎร ผู้ประกอบการหาเลี้ยงชีพอย่างปกติ
 ทั้งระดมยิงราษฎรผู้ไร้อาวุธอย่างทารุณ ผิดวิสัยอารยชนไม่กระทำอย่าง
 เปิดเผยตามประเพณีนิยมระหว่างชาติ นับเป็นการละเมิดต่อ กฎหมาย
 ระหว่างประเทศและมนุษยธรรม ประเทศไทยจึงไม่สามารถจะทน ต่อ
 ไปอีกได้ อาศัยอำนาจตามมาตรา 8 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
 ไทย จึงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ได้
 มีสถานะสงครามระหว่างประเทศไทยฝ่ายหนึ่ง กับบริเตนใหญ่ และ
 สหรัฐอเมริกาฝ่ายหนึ่ง ตั้งแต่เวลาเที่ยงวันของวัน ที่ 25 มกราคม 2485
 เป็นต้นไป ประกาศมา ณ วันที่ 25 มกราคม พุทธศักราช 2485 เป็นปีที่
 9 ในรัชกาลปัจจุบัน”

การประกาศสงครามครั้งนี้ จอมพล ป.พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี
 และผู้บัญชาการทหารสูงสุดเป็นผู้ลงนามผู้รับสนองพระบรมราชโองการ นาย
 ปรีดี พนมยงค์ ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์อยู่ที่จังหวัดอยุธยา พระบาท
 สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลก็ยังประทับอยู่ที่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์
 เมื่อมีคำสั่งไปยังเอกอัครราชทูตในอังกฤษและอเมริกา ก็ไม่มีใครปฏิบัติ
 ตามคำสั่งของรัฐบาล จึงเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้เสรีไทยนอกประเทศได้
 ก่อเกิดขึ้นโดยเฉพาะประเทศที่ทางสถานทูตยังมีเงินเหลืออยู่เช่นในสหรัฐ
 อเมริกามีเงินสดอยู่ 2 ล้าน ดอลลาร์ และทองคำอีกตั้ง 9 ล้านดอลลาร์

เสรีไทยในประเทศนั้น ได้เกิดในใจคนไทยส่วนมากแล้วนับตั้งแต่ที่
 ทหารญี่ปุ่นบุกประเทศไทย โดยมีได้บอกกล่าวล่วงหน้า นายปรีดี
 พนมยงค์ ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์นั้นเป็นบุคคลที่มีลูกศิษย์ลูกหาและ
 ข้าราชการให้ความเคารพนับถือในสติปัญญาความสามารถมากมาย เคยเป็น

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในคณะรัฐบาล จอมพล ป. มานานจนประชาชนทั่วไปนับถือในฝีมือการบริหารการเงินของประเทศ จอมพล ป. ไม่ไว้วางใจ กลัวจะแย่งชิงอำนาจทางการเมืองจึงยกขึ้นปดั่งไว้เหนือการเมืองเสียคือ เสนอแต่งตั้งเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ นายปรีดี พนมยงค์ เห็นว่าขณะนี้ฝ่ายสัมพันธมิตรเริ่มตั้งตัวติด เริ่มดีได้ทหารเยอรมันในอาฟริกาเหนือและจะเป็นผู้ชนะสงครามในที่สุด ญี่ปุ่นแม้ ขณะนี้จะครองความเป็นใหญ่ในเอเชียอาคเนย์และแปซิฟิกแล้วก็ตาม ที่สุดของสงครามก็ต้องเป็นฝ่ายแพ้ ญี่ปุ่นแพ้ไทยก็ต้องแพ้ถูกยึดครองประเทศไทยอาจถูกฉีกเป็นชิ้น ๆ เหมือนเมื่อครั้งอดีต จึงได้ประชุมลูกศิษย์ลูกหาและคนเคารพนับถือกันอย่างลับ ๆ เพื่อแก้ไขสถานการณ์ของชาติบ้านเมือง งานของขบวนการเสรีไทยกู้ชาติจึงได้เริ่มขึ้น

31 มกราคม 2486 กองทัพเยอรมันนับแสนคน ได้ยอมจำนนต่อกองทัพรัสเซีย ที่ยุทธภูมิเมืองสตาลินกราด ส่วนแนวรบด้านอาฟริกาเหนือ นายพลรอมเมล แม่ทัพเยอรมันก็พ่ายแพ้แก่ “สิงห์ทะเลทราย” นายพลมอนต์โกเมอรีแห่งอังกฤษนับว่าเป็นการสูญเสียครั้งยิ่งใหญ่ของจอมเผด็จการฮิตเลอร์

26 กุมภาพันธ์ 2486 คณะเสรีไทยในประเทศ ซึ่งนำโดย นายปรีดี พนมยงค์ (รูธ) ได้ส่งคณะเสรีไทยชุดแรกออกไปนอกประเทศ เพื่อหาทางประสานงานกับฝ่ายสัมพันธมิตรโดยมุ่งไปยังประเทศจีน ที่มีนายทหารฝ่ายสัมพันธมิตร (อังกฤษอเมริกา) เข้ามาช่วยเหลือรัฐบาลเจียงไคเช็คต่อสู้กับกองทัพญี่ปุ่นโดยนายจำกัต์ พลาญกูร นักเรียนนอกจากมหาวิทยาลัยออกฟอร์ด บุตรพระยาผดุงเสริมวิทยา ผู้ที่จอมพล ป.พิบูลสงครามไม่ยอมรับเข้ารับราชการ กับนายไพศาล ตระกูลสีคนจีนเกิดในเมืองไทย ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาจีนท้องถิ่น 6 ภาษา และสามารถใช้อังกฤษได้ดีอีกด้วย ใช้เส้นทาง

จากประเทศไทยข้ามแม่น้ำโขงที่จังหวัดนครพนม ไปยังเมืองท่าแขกประเทศลาว เข้าประเทศญวนผ่านเมืองวิน ฮานอย-ไฮฟอง-มอญกาย เข้าไปยังประเทศจีน ที่เมืองตงเอง-ลินโจว กุ้ยหลิน-สู่จุงกิง เมืองหลวงของรัฐบาลเจียงไคเช็ค นาย **เตียง ศิริขันธ์ (ขุนพลภูพาน)** ได้ไปรอรับตัวคณะเดินทางจากจังหวัดขอนแก่น และนำส่งถึงนครพนม ซึ่งอยู่ตรงข้ามเมืองท่าแขก

คุณนิวาค ศิริขันธ์ ศรีภรรยาของนายเตียง ได้ถอดเครื่องเพชร ส่วนตัวมอบให้แก่ นายจำกัฒ พลาทการเพื่อเป็นทุนสำหรับใช้สอยยามขาดแคลน นายเตียง ศิริขันธ์ ได้จัดหาคนจีนจากสกลนครเป็นผู้นำทางจากท่าแขกไปยังเมืองฮานอยมีนายเตียวอั้ง แซ่เจียงและนายอั้ง แซ่ไค้ว นายอั้งคนนี้ ทำมาค้าขายขึ้นล่องไปมาระหว่างไทย-ลาว-ญวน จนบรรดาพ่อค้าและพวก นักเลงทั้งสามประเทศตั้งฉายาว่า “**สิงห์สามฝั่ง**” คณะของนายจำกัฒ พลาทการ เดินทางเข้าชายแดนจีนเมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2486 ได้โดยปลอดภัย

28 มิถุนายน 2486 คณะเสรีไทยทั้งสองคนก็มีโอกาสได้พบสนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับ **จอมพลเจียงไคเช็ค** หลังจากการอยู่เป็นเวลานาน นายจำกัฒ พลาทการ ได้แจ้งแก่ **จอมพลเจียง** ว่าขบวนการเสรีไทยยินดีจะร่วมมือกับจีน-อังกฤษ-อเมริกาต่อสู้กับญี่ปุ่น ประชาชนคนไทยส่วนใหญ่ ไม่พอใจที่รัฐบาลประกาศสงครามและให้ถือว่าการประกาศสงครามของรัฐบาลไทยที่ได้กระทำไปแล้วเป็นโมฆะ นายจำกัฒ พลาทการได้ขอเดินทางต่อไปยังอังกฤษและอเมริกา ทาง**จอมพลเจียง**ก็ไม่ขัดข้อง แต่ขอให้ติดต่อไปทาง **โน้นเสี้ยกอน** นายจำกัฒได้พยายามติดต่อไปยังอังกฤษและอเมริกาโดยผ่านกระทรวงต่างประเทศจีน แต่ไม่เป็นผล โดยเฉพาะทางด้านอเมริกานั้น **ม.ล.ชาป ภูญธร**และ**นายการุณ เก่งระดมยิง** นักเรียนไทยที่มาทำ งานร่วมทหารอเมริกาในจีนนั้นเข้าใจดี แต่ **ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช** ซึ่งอยู่ทางอเมริกานั้น ยังกักขำอยู่ ทางด้านอังกฤษนั้น **ม.จ.ศุภสวัสดิ์ สวัสดิวัตน์** ยังไม่ได้เข้ามา

ประเทศจีน

7 ตุลาคม 2486 หลังจากติดต่อไปทางอังกฤษและอเมริกาเพื่อขอเดินทางเข้ามาติดต่อกับคนไทยในประเทศทั้งสองหลายต่อหลายครั้ง แต่ก็ยังไม่มีคำตอบ นายจำกั๊ด พलगูร์ก็ได้ล้มป่วยและสิ้นชีพลงในสภาพอนาถภายในห้องแถวสกปรกและคับแคบที่เมืองจุงกิงด้วยโรคเล่าไข้ 3 เดือนแห่งการรอคอยเพื่อให้งานของชาติสำเร็จลุล่วงไปนั้น เงินทองก็หมด แม้กระทั่งเครื่องเพชรที่คณายนินวาค ภรรยาของนายเตียง ศิริขันธ์ ให้ไปนั้นก็นำไปขายเพื่อยังชีพ นายไพศาล ตระกูลลี ก็เดินทางไปอยู่เมืองคุนหมิง ไม่มีใครคอยให้ความช่วยเหลือ เมื่อคณะเสรีไทยในประเทศทราบข่าวการเสียชีวิตของนายจำกั๊ด พलगูร์ ก็ได้ส่งนายสงวน ตุลารักษ์ และนายถวิล อุดล เดินทางเข้าไปจีน เพื่อประสานงานต่อ ขบวนการเสรีไทยทั้งในและนอกประเทศ จึงได้ร่วมกันทำงานต่อต้านญี่ปุ่นอย่างเป็นทางการเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้ หลังจากนั้นไม่นานเสรีไทยภายในประเทศก็ได้รับอาวุธรุ่นแรกจากนอกประเทศทางเรือดำน้ำและเครื่องบินที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เอาอาวุธเหล่านั้นมาซุกซ่อนไว้ที่โรงเรียนอนุบาลของคุณฉลบทชัย พलगูร์ในกรุงเทพฯ ขบวนการเสรีไทยในภาคอีสานโดย นายเตียง ศิริขันธ์ นายศาสตร์ พรหมสาขาฯ ได้นำเอารถยนต์ของแขวงการทางสกลนครภายใต้ความรับผิดชอบของ นายพินัย แสงพันธ์ เข้าไปรับอาวุธรุ่นแรกแล้วนำฝาดงสารวัตรทหารญี่ปุ่นมุ่งสู่เทือกเขาภูพานเพื่อฝึกพลพรรคเสรีไทยไว้ต่อต้านญี่ปุ่นทันที

6 มิถุนายน 2487 ฝ่ายสัมพันธมิตร อังกฤษ-ฝรั่งเศส-อเมริกา ยกพลขึ้นบกที่ชายหาดนอร์ม็องดี ประเทศฝรั่งเศส ได้รับการต่อต้านจากเยอรมันนีเพียงเล็กน้อย แนวรบทางด้านอาฟริกาเหนือสงบ ทำให้ฝ่ายสัมพันธมิตรร่วมกับฝ่ายต่อต้านอำนาจปกครองมูสโสลินีจอมเผด็จการเข้า

ยึดกรุงโรมได้ จับมุสโสลินีแขวนคอต่อหน้าประชาชน ต่อมาในเดือนกรกฎาคม เยอรมันก็ถอนตัวออกจากฝรั่งเศส แนวรบทางด้านเอเชียตะวันออกเฉียงและอเมริกาก็เริ่ม เป็นฝ่ายรุก ทหารญี่ปุ่นต้องถอยร่นมาตั้งแนวรบใหม่

1 พฤษภาคม 2488 อีตอฟิตเลอร์ ผู้นำที่ยิ่งใหญ่ของเยอรมัน นี้ได้มาตัวตายในห้องใต้ดินที่ใช้เป็นกองบัญชาการในกรุงเบอร์ลิน อีตเลอร์ฆ่าตัวตายท่ามกลางปืนใหญ่ของฝ่ายรัสเซีย ที่รุกเข้ามาทางเหนือล้อมกรุงเบอร์ลินอยู่พร้อมกับนางสาวอีวาเลซานาการคนสวย

2 พฤษภาคม 2488 กองทัพแดงเข้ากรุงเบอร์ลินได้สำเร็จ หลังจากนั้นอีก 30 ชั่วโมง กองทัพฝ่ายสัมพันธมิตร อังกฤษ-ฝรั่งเศส-อเมริกา ก็รุกเข้าถึงกรุงเบอร์ลินเช่นกัน

8 พฤษภาคม 2488 กองทัพเยอรมันนี้ที่เกรียงไกรในอดีตได้ยอมแพ้แก่กองทัพฝ่ายสัมพันธมิตรอย่างไม่มีเงื่อนไขสงครามโลกด้านยุโรปได้ยุติลง อังกฤษและอเมริกาทดลองทั้งฝรั่งเศส ฮอลันดาและจีน ก็พากันหันมาเล่นงานญี่ปุ่น นายพลแมคอาร์เธอร์ ยกพลขึ้นบกที่ฟิลิปปินส์ อังกฤษเริ่มรุกทางด้านพม่า ทหารญี่ปุ่นถอยกรูดเข้ามาตั้งหลักที่เมืองไทย ฝ่ายเสรีไทยภายในประเทศได้ขยายฐานที่มั่นไว้เต็มป่าและเขาของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางภาคอีสานมีค่ายเสรีไทยกลุ่ม เอ.(อเมริกา) กลุ่ม บี. (อังกฤษ) และกลุ่ม ซี. (จีน) ขยายแนวเดิมป่า เทือกเขาภูพานที่ทอดยาวตั้งแต่มุกดาหาร, นาแก, สกลนคร, และอุดรธานี เสรีไทยทุกหน่วยอาวุธพร้อม กำลังใจเปี่ยมล้นด้วยความรักชาติ พร้อมทั้งจะทะยานเข้าข้ายึดกองทัพญี่ปุ่นทันทีที่ได้รับคำสั่ง ทหารญี่ปุ่นเริ่มถอนตัวจากขวา, สิงคโปร์, มลายู เข้ามาตั้งมั่นในประเทศไทยมากขึ้นข่าววงการมีขบวนการเสรีไทยต่อต้านญี่ปุ่น ได้ถึงหุ้มนามิเตอร์ของจอมพล ป.พิบูลสงคราม ญี่ปุ่นได้สร้างค่ายประตูปรับไว้เตรียมสู้เต็มที่

6 สิงหาคม 2488 กองทัพอากาศสหรัฐอเมริกา ได้บรรทุกระเบิด

มหาประลัยไปหย่อนกลางเมืองอิโรธิมาของญี่ปุ่นมีคนตายและบาดเจ็บนับแสน
ลูกระเบิดปรมาณูลูกนี้ ทำให้คนญี่ปุ่นทั้งเมืองหวาดผวา บรรดาทหารหาญที่
ปฏิบัติหน้าที่อยู่ทั่วเอเชีย ก็ขวัญหายแทบอยากจะวางอาวุธกลับบ้าน

9 สิงหาคม 2488 ลูกระเบิดปรมาณูลูกที่สอง ก็ถูกหย่อนลงที่เมือง
นางาซากิ มีคนตายหลายหมื่นคน สมเด็จพระจักรพรรดิแห่งญี่ปุ่น ไม่สามารถ
จะทนเห็นผลกนิกรของพระองค์ล้มตายเป็นผักปลาเพราะระเบิดมหาประลัยนี้
ต่อไปได้ จึงได้ประกาศยอมแพ้ต่อฝ่ายสัมพันธมิตร และรับสั่งให้ทหาร
ญี่ปุ่นทุกคน ทัวเอเชียวางอาวุธทันที

2 กันยายน 2488 ได้มีการลงนามสงบศึกระหว่างญี่ปุ่นกับสหรัฐ
อเมริกาบนเรือรบมสซูรีของอเมริกาที่อ่าวโตเกียวเป็นอันว่าญี่ปุ่นยอมแพ้หลัง
เยอรมันนียอมแพ้สามเดือนเศษ โลกทั้งโลกสงบลง ญี่ปุ่นแพ้สงครามถูกยึด
ครอง นายพลโตโจ และพรรคพวกถูกแขวนคอในข้อหาอาชญากรรมสงคราม
ประเทศไทยชนะสงครามเพราะมีขบวนการเสรีไทยกู้ชาติเอาไว้ ผู้นำไทยคือ
จอมพล ป.พิบูลสงคราม ไม่ต้องถูกแขวนคอ เพราะท่านปรีดี พนมยงค์
ถือว่า “คนไทยทำผิดต้องขึ้นศาลไทย คนต่างชาติไม่มีสิทธิ์จะนำตัวไป
พิพากษาได้”

ประเทศไทยได้มีการจัดตั้งศาลพิเศษขึ้น พิจารณาโทษอาชญากรรม
สงคราม ที่เป็นคนไทย ในที่สุดก็ปล่อยให้พ้นข้อหา

การกระทำของคณะเสรีไทยครั้งนั้น ทำให้ต่างชาติแปลกใจในความ
เป็นพุทธศาสนิกชน ที่เปี่ยมด้วยความเมตตาธรรมเป็นอย่างยิ่ง แต่แล้วโลก
ก็ต้องตะลึงอีกเมื่อจอมพล ป.พิบูลสงคราม พร้อมลูกน้องคือ พลตรีผิน
ชุนพะวัน ก่อการยึดอำนาจเมื่อ 8 พฤศจิกายน 2490 ทำการกวาดล้าง
ขบวนการเสรีไทยกู้ชาติ นายปรีดี พนมยงค์ ถูกใส่ร้ายป้ายสี ต้องหนีออก
นอกประเทศ สู่ดีดัตช์รูมนตรีเสรีไทย ทองอินทร์, ทองเปลว, จำลอง, และ

ถวิล ตลอดจน นายเตียง ศิริขันธ์ (ขุนพลภพพาน) ถูกคณะรัฐประหารฆ่าตายอย่างทารุณ เสรีไทยระดับรองลงมา ก็ถูกกดขี่กันมิให้ก้าวหน้าในหน้าที่ราชการ ยังเหลือแต่พวกเสรีไทยปลายแถว ที่มีอสกปรกของพวกเหล่า นั้น เอื้อมไปความไม่ถึง จึงได้มีชีวิตรอดูโลกรอวันเวลาที่จะแก้ตายอยู่จนทุกวันนี้

“ผู้ที่อุทิศชีวิตสละชีพเพื่องานเสรีไทยกู้ชาติ ภายใต้การนำของ ขุนพลเตียง ศิริขันธ์ สองท่านคือ คุณเกษม เกษมศานต์ และคุณอำไพ พงษ์สิทธิศักดิ์ ก็ไม่มีอนุสาวรีย์ และอนุสรณ์สถานใดจารึกไว้ให้คนรุ่นหลังได้จดจำ ไม่มีประวัติศาสตร์หน้าใดว่างพอที่จะบันทึกไว้ว่า เขาทั้งสอง คือผู้สละชีพเพื่อชาติที่ปราศจากเหรียญตรา”

บันทึกลับเสรีไทยภาพาน
 คือบันทึกเลือกจากชีวิตจริงของเขา
 เป็นบันทึกของผู้กล้านิรนามสามัญชน
 ที่กำลังจะถูกลบเลือนจากหน้าหนึ่งของประวัติศาสตร์ไทย
 "นายสีทอถาว"